

197
15/2. 2.

Stenografski zapiski

LJUDSKE SKUPŠČINE
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

III. izredno zasedanje

(Drugi sklic)

30. junija 1952

Izdala Ljudska skupščina LRS

1952

Stenografski zapiski

LJUDSKE SKUPŠČINE
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

III. izredno zasedanje

(Drugi sklic)

30. junija 1952

Izdala Ljudska skupščina LRS

1952

Stenografski zapisnik

LJUDSKE SKUPŠČINE

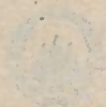
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

III. izredno zasedanje

997

D 11. XI. 1952 / 112

Ljudska Republika Slovenija

1952

TISK TISKARNE »TONETA TOMŠIČA« V LJUBLJANI

I. seja

III. izrednega zasedanja

Ljudske skupščine Ljudske republike Slovenije

ki se je vršila dne 30. junija 1952 v Ljubljani.

Predsednik: dr. Ferdo Kozak.

Tajnik: inž. Pavle Žaucer.

Predsednik dr. Ferdo Kozak prične ob 10.25 sejo s čitanjem ukaza Prezidija Ljudske skupščine LRS o sklicanju Ljudske skupščine LRS k III. izrednemu zasedanju drugega sklica.

Ukaz se glasi:

Na podlagi 1. točke 72. člena ustave LRS izdaja Prezidij Ljudske skupščine LRS

u k a z

o sklicanju Ljudske skupščine LRS.

Ljudska skupščina LRS drugega sklica se skliče k III. izrednemu zasedanju na dan 30. junija 1952.

U. št. 76

Ljubljana, dne 19. junija 1952.

PREZIDIJ LJUDSKE SKUPŠČINE LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

Sekretar:

France Lubej l.r.

Predsednik:

Josip Vidmar l.r.

Pričenjam 1. sejo III. izrednega zasedanja Ljudske skupščine LRS drugega sklica. Zapisnik današnje seje bo vodil tajnik inž. Pavle Žaucer.

Vlada LRS je dostavila ljudski skupščini v razpravo in sklepanje naslednje zakonske predloge:

1. predlog zakona o občinskih ljudskih odborih,
2. predlog zakona o okrajnih ljudskih odborih,
3. predlog zakona o ljudskih odborih mest in mestnih občin,
4. predlog zakona o volitvah in odpoklicu odbornikov ljudskih odborov,
5. predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o razdelitvi

Ljudske republike Slovenije na mesta, okraje in občine.

Nadalje je vlada LRS dostavila v potrditev uredbo o izbrisu zastavne pravice za stare terjatve, ki jo je vlada LRS izdala na podlagi pooblastila vladi LRS za izdajanje uredb na področju narodnega gospodarstva.

Te zakonske predloge sem v smislu določil poslovniku poslal zakonodajnemu odboru in odboru za ljudsko oblast. Odbora sta o navedenih predlogih sklepala in razpravljala ter predložila skupščini skupna poročila in določila poročevalce.

Zakonski predlogi so z dodatnimi predlogi vlade LRS o spremembah navedenih predlogov in poročil zakonodajnega odbora in odbora za ljudsko oblast bili razmnoženi in razdeljeni ljudskim poslancem.

Vse to pride na dnevni red, če skupščina tako sklene.

Ljudski poslanci Nace Majcen, Janko Smole, Stana Baloh, Albin Simčič, Edvard Kardelj, Jože Brilej, Ivan Regent, Franc Perovšek, Anton Raušer, Ivan Janžekovič, Leopold Krese, Vlado Krivic, Jože Molek, Tone Ulrih, Janez Vipotnik, inž. Alojz Hrovat, Boris Kidrič, Sergej Kraigher, Boris Kraigher, Miha Marinko in Franc Leskošek so se opravičili. Predlagam, da jim skupščina odobri zaproseni dopust. Sprejme skupščina ta predlog? (Sprejme.) Hvala!

Nadalje sem prejel brzojavko odbora Osvobodilne fronte Stari trg ob Kolpi in sicer zaradi preimenovanja občine Predgrad s sedežem v Predgradu v občino Stari trg ob Kolpi.

Prehajam na dnevni red. Glede na uvodoma objavljena sporočila predlagam skupščini naslednji dnevni red:

1. razprava in sklepanje o predlogu zakona o občinskih ljudskih odborih, o predlogu zakona o okrajnih ljudskih odborih in o predlogu zakona o ljudskih odborih mest in mestnih občin,

2. razprava in sklepanje o predlogu zakona o volitvah in odpoklicu odbornikov ljudskih odborov,

3. razprava in sklepanje o predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o razdelitvi Ljudske republike Slovenije na mesta, okraje in občine,

4. potrditev uredbe, ki jo je izdala vlada LRS na področju narodnega gospodarstva.

Sprejme skupščina predloženi dnevni red? (Sprejme.) Hvala!

Ugotavljam, da je predloženi dnevni red soglasno sprejet.

Prehajam k prvi točki dnevnega reda ter predlagam, da razpravljamo o prvih treh zakonskih predlogih skupno. Sprejme skupščina ta predlog? (Sprejme.) Hvala!

Pričenjam razpravo in prosim poročevalca obeh odborov, da da poročilo.

Poročevalec dr. Teodor Tomišek: Poročilo zakonodajnega odbora in odbora za ljudsko oblast k predlogu zakona o občinskih ljudskih odborih, zakona o okrajnih ljudskih odborih in zakona o ljudskih odborih mest in mestnih občin se glasi:

Vse tri zakonske predloge je stavila in poslala predsedniku skupščine vlada LRS v besedilu in obliki, v kakršni so bili nato predloženi ljudskim poslancem (v tiskanih brošurah). Naknadno je vlada LRS stavila amandmaje k 1., 145. in 176. členu zakona o okrajnih ljudskih odborih, k 1., 2., 20., 155. in 204. členu zakona o ljudskih odborih mest in mestnih občin ter k 1., 20. in 158. členu zakona o občinskih ljudskih odborih ter končno še večje število amandmajev k predlogom vseh treh zakonov, ki so bili naknadno razdeljeni med ljudske poslance.

O navedenih zakonskih predlogih in amandmajih sta zakonodajni odbor in odbor za ljudsko oblast razpravljala na svojih skupnih sejah dne 23., 24., 25. in 26. junija 1952.

Po obrazložitvi zakonskih predlogov, ki jo je dal na prvi skupni seji obeh odborov predstavnik vlade, smatrata oba odbora, da je uzakonitev vseh treh zakonskih predlogov nujno potrebna, ker se šele z njimi natančneje ureja organizacija in poslovanje ljudskih odborov po temeljnih načelih splošnega zveznega zakona o ljudskih odborih in s tem konča prehodno stanje, ki ga za vmesno dobo (od uzakonitve splošnega zveznega zakona do uveljavitve novih republiških zakonov) začasno regulira republiški zakon o reorganizaciji ljudskih odborov. Zato sta oba odbora soglasno sklenila, da vse tri zakonske predloge v načelu sprejmeta.

Pri razpravljanju in glasovanju od člena do člena sta oba odbora sprejela vse v vladnih zakonskih predlogih navedene člene razen tistih, ki so zaradi preglednosti po vsakem zakonskem predlogu posebej navedeni in precizirani kot »Spremembe« v treh prilogah k temu poročilu. (Priloge so sestavni del poročila.)

Večina teh sprememb je bila sprejeta na podlagi amandmajev predlagatelja samega, to je vlade LRS — kakor je to razvidno, če se primerja besedilo amandmajev z besedilom »Spremembe« — iz razlogov obrazložitve, ki jo je dal predstavnik vlade. Večje število teh pa tudi nekaterih nadaljnjih sprememb je nebitvenih, ker predstavljajo samo jezikovne oziroma stilistične popravke prvotno predlaganega besedila oziroma popravke v sistematiki razvrstitve materije. Zato se omejuje poročilo na razlago preostalih važnejših sprememb, ki sta jih sprejela oba odbora. Te spremembe so:

1. Novi 52. a člen zakonskega predloga o okrajnih ljudskih odborih oziroma novi 49. a člen zakonskega predloga o ljudskih odborih mest in mestnih občin oziroma novi 40. a člen zakonskega predloga o občinskih ljudskih odborih.

Ti novi členi nalagajo višjemu državnemu organu dolžnost, da mora obvestiti ljudski odbor okraja, mesta oziroma občine o tem, kakšno stališče je zavzel glede na njihove predloge v zadevah, za katere so pristojni višji državni organi. Večina članov obeh odborov namreč smatra, da je treba tako obveznost višjega državnega organa izrecno uzakoniti in s tem izključiti eventualno možnost, da iniciativa nižjih organov ne bi imela potrebnega odziva.

2. Nova točka 13 a v 61. členu zakonskega predloga o okrajnih ljudskih odborih in v 61. členu zakonskega predloga o ljudskih odborih mest in mestnih občin.

61. člena obeh zakonskih predlogov naštevata taksativno zadeve, ki jih sprejemata okrajni oziroma mestni zbor in zbor proizvajalcev enakopravno. Med te zadeve spada po mnenju obeh odborov tudi določanje (sistemizacija) delovnih mest v organizacijskih enotah okrajnega oziroma mestnega ljudskega odbora, ker sta na tem vprašanju živo zainteresirana oba zbora oziroma njihovi volivci. Zakonska predloga dajeta pristojnost odločanja v teh zadevah le okrajnemu oziroma mestnemu zboru (6. točka 66. člena zakonskih predlogov), zato predlagata oba odbora z navedeno spremembo v 61. in 66. členu obeh zakonskih predlogov, da se prizna zboru proizvajalcev enakopravno soodločanje tudi pri sistemizaciji delovnih mest.

3. Sprememba v 2. odstavku 145. člena zakonskega predloga o okrajnih ljudskih odborih, ki jo je v bistvu sprejela že vlada v svojem amandmaju in tej odgovarjajoča sprememba v drugih členih tega zakona in ostalih dveh zakonih, s katero se za kvalifikacijo tajnika (oziroma drugih vodilnih uslužbencev) ljudskega odbora zahteva namesto predlagane višje (srednje) stro-

kovne izobrazbe, strokovna usposobljenost, je bila sprejeta iz razloga, ker ne more biti odločilni kriterij formalna strokovna izobrazba, temveč predvsem dejanska, strokovna politična usposobljenost za tako mesto.

Posebej omenjamo še amandma, ki ga je predlagala vlada k 168. členu zakonskega predloga o okrajnih ljudskih odborih oziroma k 197. členu zakonskega predloga o ljudskih odborih mest in mestnih občin oziroma k 151. členu zakonskega predloga o občinskih ljudskih odborih, kateri govorijo o komisijah državljanov. Vladni amandma predlaga, da se kot oblika sodelovanja državljanov pri lokalni upravi poleg komisij državljanov predvidijo še sveti državljanov. Oba odbora sta z večino glasov odklonila to spremembo, ker bi z njo lahko nastala med ljudstvom zmeda glede pojma »sveta« in ker lahko vse posle, ki naj bi jih opravljali sveti državljanov, opravijo že predvidene komisije državljanov.

Končno omenjamo posebej še spremembo v drugem odstavku 85. člena zakonskega predloga o okrajnih ljudskih odborih in analogno spremembo v odgovarjajočih določbah drugega odstavka 89. člena zakonskega predloga o ljudskih odborih mest in mestnih občin oziroma drugega odstavka 62. člena zakonskega predloga o občinskih ljudskih odborih. Zakonski predlog našteva med tistimi, ki imajo pravico dajati ljudskim odborom predloge, o katerih mora obvezno sklepati, tudi družbene organizacije in določeno število državljanov. Vladni amandma predlaga, da se družbene organizacije in določeno število državljanov izločijo iz vrste takih upravičencev. Amandma je bil sprejet z večino glasov v obeh odborih iz razlogov, ker ne bi bilo pravilno, da bi se ljudski odbori spričo obširnosti njihovih nalog še obremenjevali z obveznim sklepanjem o predlogih, ki prihajajo izven njihovega organizacijskega sestava, in ker imajo itak družbene organizacije kakor tudi volivci dovolj drugih možnosti, da uspešno uveljavijo svojo iniciativo. Manjšina v obeh odborih, ki je vztrajala na nespremenjenem besedilu zakonskih predlogov, si je pridržala pravico, da da svoje ločeno mnenje skupščini v posebnem poročilu. Za skupnega poročevalca manjšine je bil določen Vlado Majhen.

Potem ko so bili zakonski predlogi izglasovani v podrobnostih, sta oba odbora vse tri zakonske predloge z navedenimi spremembami v celoti soglasno sprejela.

Poročilo je bilo prečitano in odobreno ter sta oba odbora določila za svojega skupnega poročevalca dr. Teodora Tomiška.

Zakonodajni odbor in odbor za ljudsko oblast pošiljata poročilo Ljudski skupščini LRS s predlogom,

- a) da vse tri zakonske predloge s predlaganimi spremembami sprejme,
- b) da imenuje poseben odbor, ki bo vse tri zakonske tekste jezikovno in stilistično uredil in ki bo zlasti na vseh mestih, kjerkoli govorijo zakonski predlogi o republiških organih državne uprave, nadomestil sedanje besedilo z besedami »pristojni republiški državni organi«,
- c) da tako popravljene in prestilizirane zakonske predloge s sprejetimi spremembami uzakoni.

Za zakonodajni odbor predsednik dr. Jože Pokorn, tajnik dr. Teodor Tomišek, za odbor za ljudsko oblast predsednik Vlado Krivic, tajnik Vinko Hafner, in člani obeh odborov.

Sedaj bi bilo potrebno, da preberem še posamezne spremembe k vsem navedenim zakonom, ki so bile razmnožene in razdeljene ljudskim poslancem in sicer v treh ločenih prilogah k temu poročilu. Kolikor smatra skupščina za potrebno, da vse tri predloge sprememb preberem, bi jih prebral, sicer pa

bi bil mnenja, da se zaradi obširnosti in ker so bile vse te spremembe razmnožene in razdeljene ljudskim poslancem, ne čitajo.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Ali se skupščina strinja s predlogom? (Strinja.)

Dr. Teodor Tomišek: Omenjam še to, da je manjšina, ki jo navajamo v svojem poročilu in ki si je pridržala pravico do posebnega poročila na zasedanju skupščine, sporočila, da umakne svoje manjšinsko mnenje tako, da se lahko smatra, da je tudi ta sprememba, ki je navedena v 85. členu predloga zakona o okrajnih ljudskih odborih oziroma v 89. členu zakonskega predloga o ljudskih odborih mest in mestnih občin in v 62. členu zakonskega predloga o občinskih ljudskih odborih in ki je bila sklenjena na podlagi predlaganega amandmaja od vlade LRS, soglasno sprejeta.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Besedo ima podpredsednik vlade in predsednik sveta za zakonodajo in izgradnjo ljudske oblasti dr. Marijan Breclj.

Dr. Marijan Breclj: Tovariši in tovarišice ljudski poslanci! Ljudska skupščina FLRJ je sprejela 1. aprila 1952 nov splošni zakon o ljudskih odborih. S tem zakonom, ki ima značaj ustavnega zveznega zakona, se uvaja pri nas nov sistem v organizaciji in poslovanju lokalnih organov ljudske oblasti in državne uprave. Za razliko od prejšnjih ta zakon ni stopil neposredno v veljavo, ampak je uzakonil splošna načela in izdal smernice za izdajo republiških zakonov. Del te naloge je naša skupščina izvršila na svojem zasedanju 11. aprila letošnjega leta, ko je sprejela nov zakon o upravnoteritorialni razdelitvi Slovenije in pa zakon o reorganizaciji ljudskih odborov. S sprejetjem zakonov o občinskih, okrajnih in mestnih ljudskih odborih ter s sprejetjem zakona o volitvah in odpoklicu ljudskih odbornikov, ki so danes predloženi ljudski skupščini, bo celotno gradivo o organizaciji in delovanju ljudskih odborov pravno urejeno.

Ko začnemo razpravo o predloženih zakonskih osnutkih, moramo najprej povedati, da je bila vsa problematika, ki zadeva novo organizacijo ljudskih odborov in ljudske oblasti sploh, skoro več kot leto dni temeljito in sistematično obravnavana. Ti zakonski predlogi niso le delo nekih pravnihških krožkov in administrativnega aparata naših upravnih organov, ampak so se ponovno pretresali v vseh političnih organizacijah in ljudskih odborih, na številnih javnih sestankih in predavanjih, sodelovale so pri tem delu različne komisije pravnikov in drugih strokovnjakov, v naših časopisih in revijah so bile objavljene mnoge razprave, skratka smemo trditi, da so od vseh dosedanjih zakonov doživeli ti zakoni najširšo in najbolj izčrpno diskusijo. Tudi pred našo republiško skupščino ne razpravljamo danes prvič o tem predmetu. Že zasedanje 14. decembra 1951 je bilo namenjeno problematiki o novi organizaciji ljudskih odborov in to na podlagi osnutkov, ki jih je že tedaj predložil naš svet za zakonodajo in izgradnjo ljudske oblasti v mnenje ljudskim poslancem. Organizacije in posamezniki so dali številne pobude in predloge, tako da so mogli na skupnih konferencah zastopnikov republiških vlad vskladiti naše stališče. In končno so bili ti zakonski predlogi v nedavnih sejah skupščinskih odborov za zakonodajo in izgradnjo ljudske oblasti podrobno in temeljito predelani, tako da so danes predloženi v razpravo in sklepanje ljudski skupščini s premišljeno vsebino in v urejeni obliki.

Teoretična razlaga in izčrpana analiza, ki jo je v svojem govoru v zvezni skupščini dal tovariš Edvard Kardelj ob priliki sprejemanja zakona o ljudskih odborih, nam je bila v celoti osnova tudi pri izdelavi republiških predpisov, ki dopolnjujejo in točneje opredeljujejo organizacijo in metodo dela ljudskih odborov.

Izhajamo s stališča, da moramo uveljaviti v organizaciji in poslovanju ljudskih odborov tiste principe, ki so osnovni za vso našo socialistično urediteljsko družbo in državo. Prvo načelo, ki ga postavljamo, je vodilna vloga delavskega razreda. Delavski razred, ki je vodstveni družbeni faktor, mora kot tak in neposredno izvrševati funkcijo oblasti. Če je delavski razred prevzel v svojo upravo proizvodna sredstva, potem je prav, da pride tudi v organe ljudske oblasti kot njen soodločujoči faktor in to predvsem v vprašanih, s katerimi se ureja razmerje med potrebnim delom in viškom dela, in odloča o razdelitvi viška dela. Naš sedanji sistem utrjuje to vodečo vlogo delavskega razreda tako v lokalnih organih ljudske oblasti, kar je že s splošnim zakonom o ljudskih odborih potrjeno, kakor tudi v zvezni skupščini in republiških skupščinah, kakor bo to uredil bodoči ustavni zakon o reorganizaciji zveznih in republiških organov. — Drugi princip, na katerem sloni organizacija ljudske oblasti, je utrjevanje socialistične demokracije. Ljudski odbor postaja tako najvišji predstavniški organ v občini, okraju in mestu, ki izvršuje državne in druge funkcije na principih socialistične demokracije in ki razvija vse mogoče oblike gospodarskega in drugega družbenega samoupravljanja. Ko v naših odborih združujemo zakonodajo in izvršno oblast in odpravljamo izvršilne odbore in poverjenike kot posebne organe, ko postavljamo za vodstvo posameznih panog javne uprave svete kot kolektivne organe ljudske zaupanja in ko ločujemo posle državne administracije od funkcij predstavniških organov, usmerjamo ves razvoj organov ljudske oblasti na nova pota, kjer se nam birokratizem ne bo mogel ugnezditi, ampak se bodo načela socialistične demokracije v celoti uveljavila. Nadalje sloni naš sistem na decentralizaciji oblasti in sicer ne le v smislu prenašanja poslov od višjega organa na nižjega, ampak prenašanja številnih funkcij od organov državne izvršilne oblasti na samoupravne družbene organizacije. Težnja k čim širši in čim hitrejši samoupravi na vseh področjih udejstvovanja je osnova, na kateri gradimo nov socialistični sistem. V tem sistemu izvršujejo ljudski odbori svoje oblastne funkcije samoupravno, ker so kot lokalni predstavniški organi enotne državne oblasti, organi ljudske samouprave v občini, okraju oziroma mestu. Vsa naša bodoča zakonodaja, ki bo urejala vprašanja iz različnih področij javnega udejstvovanja, bo utrjevala splošna načela, na osnovi katerih se bodo urejali odnosi v družbi na socialističnih principih; konkretno pa bodo izvajali ta načela predstavniški organi ljudske oblasti in družbene organizacije v občini, okraju in mestu, prav tako v republikah in v zvezni državi in to v skladu s svojimi prilikami in potrebami in v skladu z družbeno funkcijo, ki jo ima tak organ oziroma organizacija. Naša pot pelje tedaj v samoupravo, ki jo izvaja ljudstvo v določeni geografski, gospodarski, nacionalni ali državni enoti po svojem predstavniškem organu ljudske oblasti, kakor tudi po svobodnih družbenih samoupravnih organizacijah, kot so to delavski sveti, zadruge, prosvetni odbori, zdravstvene in socialne samoupravne ustanove itd.

Ker poslujejo naši okrajni in občinski ljudski odbori že nekaj časa po novih organizacijskih principih in ker je v poslednjem času že v razpravi na istih osnovah nova organizacija zveznih in republiških organov ljudske oblasti

in državne uprave, so vnesene v te republiške zakone nekatere dopolnitve in točnejše formulacije. Zato smemo pričakovati, da bodo ti predpisi trajnejše vrednosti. Iz tega razloga tudi ti zakonski osnutki nimajo razen kratkih prehodnih določil nobenih takih predpisov, ki bi bili odvisni od trenutno izvajanih sprememb. Uvaja se nova organizacija in nova metoda dela ljudskih odborov v takem obsegu in na tak način, da ne more predstavljati nobene ovire nadaljnjemu razvoju, ampak narobe, da bo pospeševala proces poglobljanja socialistične demokracije. Pomembne spremembe v zveznih in republiških organih gospodarske uprave, na podlagi katerih bodo preneseni praktično vsi posli z gospodarskega področja, ki še ostajajo organom državne uprave, na okraje in mesta, ne bodo zahtevale nobenih drugačnih organizacijskih oblik, ne drugačnega načina dela, kakor je predviden s predpisi v teh zakonskih osnutkih. Kakor to velja danes predvsem za reorganizacijo na gospodarskem področju, bo to veljalo v bodoče tudi za prenos pristojnosti iz drugih področij javne uprave. Skratka, organizacijska struktura in predvideni način poslovanja ljudskih odborov je tak, da omogoča lokalnim organom državne oblasti v čim večjem obsegu razvijati njihovo samoupravo.

Ni principialno vprašanje, ali uredimo vse gradivo, ki zadeva ljudske odbore, v enem ali v več zakonih. To je predvsem praktično vprašanje. Odločili smo se za tri zakone zato, ker vendarle obstajajo med posameznimi vrstami ljudskih odborov razlike v mnogih vprašanjih. Temeljna načela so seveda enaka. Toda, če hočemo dati izraza značilnostim vsakega izmed teh treh ljudskih odborov, je prav, da je vse gradivo, ki zadeva posamezni ljudski odbor, urejeno v posebnem zakonu. Besedilo enotnega zakona bi bilo manj pregledno, ker bi morali povsod tam, kjer obstajajo razlike, to posebej pojasnjevati. Ze samo dejstvo, da ima okrajni ljudski odbor zbor proizvajalcev in svoj samostojni družbeni plan, dočim občina tega nima, zahteva, da se vprašanje pristojnosti in medsebojnih odnosov obravnavajo ločeno. Zakon o ljudskih odborih mest in mestnih občin s posebnimi pravicami je skupen. Tu gre za mesta Ljubljano, Maribor in Celje in pa za tistih 13 mestnih občin, ki so v zakonu posebej našteje. Lahko bi uredili predpise za te mestne občine s posebnimi pravicami skupaj s predpisi zakona o občinskih ljudskih odborih, ker je po svojem značaju taka upravnoteritorialna enota vendarle občina. Ker pa bodo imele te mestne občine s posebnimi pravicami mnogo pristojnosti, ki grede sicer okrajem in ker se zaradi tega mnogo bolj približujejo položaju mesta, je naravneje, da jih obravnavamo skupno. Prav tako je moral zakon o ljudskih odborih mest posebej obravnavati občine v sestavu mesta. Za tako občino sicer veljajo predpisi o občinskih ljudskih odborih, vendarle je treba upoštevati njihov poseben položaj in določiti, da zakon ali statut mestnega ljudskega odbora opredeli značaj take občine in pa njeno razmerje do mestnega ljudskega odbora.

Nadaljnja konkretizacija predpisov o ljudskih odborih je možna v obliki statutov. Statut ima značaj podrobnega organizacijskega predpisa in poslovnika, prav tako pa ima lahko tudi konstitutivni značaj, to se pravi, da se z njim urejajo posebne pristojnosti posameznega ljudskega odbora. Sicer je naloga zakonodajca, da pri urejanju posamezne materije določa pristojnost občinskih, okrajnih in mestnih ljudskih odborov ter ljudskih odborov občin s posebnimi pravicami, toda predvideti moramo možnost, da more posamezni ljudski odbor zaradi svojih individualnih pogojev dobiti in izvajati več pristojnosti kakor drug ljudski odbor iste vrste. V takem primeru bo statut namo-destil zakon in bo za tak ljudski odbor konkretno uredil vprašanja njegove

pristojnosti. Predvsem pa bo naloga statuta, da bo konkretiziral tista vprašanja v vseh področjih javne uprave, katera urejajo ljudski odbori povsem samostojno. Vprašanje naše bodoče prakse bo tedaj, ali bo zakonodaja izvrševala večji del teh nalog, ali bo to urejal statut. Vsekakor je treba predvideti oboje, in takemu stališču ustrezajo predpisi v naših zakonih. Ker statute nižjega organa potrjuje višji organ, je s tem dana garancija, da bodo v vsakem primeru zavarovane koristi skupnosti.

Eno najvažnejših vprašanj v novem sistemu ljudske oblasti je vprašanje pristojnosti ljudskih odborov. Izhajamo iz načela, da je ljudski odbor kot lokalni organ enotne državne oblasti organ ljudske samouprave na svojem območju. Zato je njegova pristojnost v vseh zadevah neposredna in kvalitativno enaka v vseh stopnjah ter ne govorimo več o lastnem in prenesenem delokrogu. Naši zakoni predstavljajo načelo, da je ljudski odbor pristojen za upravljanje vseh zadev, ki se nanašajo neposredno na gospodarski, komunalni, socialni in kulturni razvoj svojega območja in le zakon odredi, da je za posamezne zadeve pristojen višji organ državne oblasti. V takem okviru se tedaj njegova pristojnost predpostavlja. Ljudski odbor okraja in mesta prevzema neposredno tudi izvrševanje vseh predpisov višjih organov, zlasti v odnosu do državljanov, gospodarskih in družbenih organizacij in zavodov, kakor tudi sicer neposredno izvršuje vse zvezne in republiške zakone. V tej svoji funkciji sme biti omejen le takrat, če zakon ali predpisi na osnovi zakona prenašajo določene posle v pristojnost republiških ali zveznih organov. Če smemo tako reči, se tedaj vsa operativa državne uprave prenaša na okraje, mesta in občine. Hkrati pa je seveda urejeno tudi razmerje med okrajem in občino. V pristojnost okrajnega ljudskega odbora ne spadajo zadeve, ki se neposredno nanašajo na gospodarski, komunalni, kulturni in socialni razvoj občine, kakor tudi vse tiste operativne zadeve državne uprave, kolikor so dane v pristojnost občinskega ljudskega odbora. Da bi bila pristojnost občinskega ljudskega odbora jasna, zato zakon poleg splošne označbe navaja primeroma številne naloge, ki naj jih občina samostojno ureja. Posebej je zakon opredelil pristojnost tistih 13 mestnih občin, ki naj dobe posebne pravice na področju financ, komunalne dejavnosti, gradenj, obrti, turizma in gostinstva, lokalnega prometa, stanovanjskih zadev, nadzora nad izvrševanjem predpisov na področju trgovine in ljudskega zdravstva ter v zadevah socialnega skrbstva z izjemo invalidskih zadev. Njihova samostojnost je v tem, da vse te zadeve opravljajo v pristojnosti okrajnega ljudskega odbora in so neposredno višji državni organi republiški organi. Sicer pa tudi mestni občini pripada naloga in pravica, neposredno izvrševati zakone in druge predpise višjih državnih organov na svojem območju. Sedanji sistem ljudske oblasti tedaj dosledno zastopa načelo, da je vsak organ ljudske oblasti na svoji stopnji samoupraven in da se posamezne družbene in državne funkcije urejajo po kriteriju, da vsak od njih uveljavlja te svoje samoupravne pravice, kolikor se neposredno tičejo prebivalcev na njegovem območju.

Dosledno je uveljavljeno načelo zakonitosti, ki se mora odražati v tem, da opravlja ljudski odbor vse zadeve v mejah svojih predpisov in v mejah zakonov in drugih splošnih predpisov višjih državnih organov. Funkcija višjega državnega organa se tedaj omejuje le na nadzor zakonitosti. V izvrševanju zakonodajne funkcije izdajajo ljudski odbori odloke. Prav tako je le njim pridržana pravica izdajanja izvršilnih predpisov in navodil, kolikor izrecno ne prenesejo te pravice v posameznih zadevah na svoje upravne organe. Novi zakoni ne dopuščajo več možnosti prenašanja izvršilne oblasti

na administrativne organe, ampak je naloga teh le izvrševanje odlokov, odredb in navodil v konkretnem primeru, to se pravi odločba v upravnem postopku, proti kateri se lahko prizadeta pravna ali fizična oseba pritoži višjemu organu oziroma vloži tožbo na sodišče.

Gospodarska in finančna samostojnost ljudskih odborov se izraža v pravicah, izdajati svoje samostojne družbene pláne. Ta pravica pripada okraju in mestu, ki imata zbornice proizvajalcev, pripada prav tako mestni občini s posebnimi pravicami (ki pa razumljivo svojega zbora proizvajalcev nima, ker je v upravnoteritorialnem pogledu v sestavi okraja), občina pa uveljavlja to svojo gospodarsko in finančno samostojnost v obliki proračuna. V novem sistemu nimamo več eksteritorialnih podjetij in gospodarskih ustanov v tem smislu, da bi bila posamezna podjetja neposredno podrejena zveznim ali republiškim organom. Vsa so podrejena pristojnemu okrajnemu ali mestnemu ljudskemu odboru, seveda le v okviru pravic, ki jih ima kot organ oblasti in uprave na osnovi zakonitih predpisov. V družbenem planu republike bo principialno odločeno vprašanje, koliko od sredstev, ki jih vplačujejo podjetja in gospodarske ustanove, gre v korist posameznih ljudskih odborov in Narodna banka bo kot edino obračunsko mesto za denarno poslovanje v državi avtomatično izvrševala te odločitve. Dohodke od prebivalstva bo pobiral vsak ljudski odbor zase in bo v upravljanju s temi sredstvi samostojen. V okviru splošnih predpisov bodo tedaj okrajni in mestni ljudski odbori ter ljudski odbori mest in občin predpisovali in pobirali davščine in doklade, ki bodo skupaj z delom družbenega prispevka od gospodarskih organizacij v okraju, mestu oziroma občini sestavljali njihove osnovne proračunske dohodke.

Ljudski odbori vodijo upravo splošnega ljudskega premoženja, ki je v splošni rabi na njihovem območju, kakor so ceste, mostovi, reke, prekopi, jezera itd. Oni določajo namen njihove uporabe, izdajajo predpise in ukrepe za njihovo varovanje in vzdrževanje. Zakon postavlja domnevo, da pripada uprava takega splošnega ljudskega premoženja okraju ali mestu, če ni z zakonom ali z drugimi zakonitimi predpisi dana v upravo višjim državnim organom. Ta domneva je uzakonjena prav tako za občine, toda s to omejitvijo, da pripada občinskemu ljudskemu odboru uprava splošnega ljudskega premoženja, ki je v splošni rabi, le takrat, če služi ta izključno za potrebe prebivalcev občine.

V pogledu splošnih določb in v pogledu pravic in dolžnosti ljudskih odborov so predpisi, o katerih smo do sedaj govorili, najpomembnejši, ker ti najjasneje karakterizirajo nov sistem ljudske oblasti.

Republiški zakoni prinašajo nadalje podrobnejše predpise o organizaciji in delu ljudskih odborov. Za razliko od prejšnjega stanja gre dejansko za novo strukturo predstavniških organov v okraju in mestu in deloma tudi v občini. Najpomembnejša sprememba je v tem, da sestavljata okrajni oziroma mestni ljudski odbor dva predstavniška organa, in sicer: okrajni oziroma mestni zbor, ki je voljen od vseh državljanov volivcev v okraju oziroma mestu na osnovi splošne in enake volilne pravice, in pa okrajni oziroma mestni zbor proizvajalcev, ki ga volijo samo proizvajalci v dotičnem okraju oziroma mestu. Pomena te spremembe, ki je seveda principialna in bistvena, ne bomo tu posebej in še enkrat objasnjevali. Število odbornikov v ljudskih odborih se znižuje. Okrajni ljudski odbori naj imajo 30—70 odbornikov, zbori proizvajalcev pa praviloma polovico oziroma največ tri četrtine tega števila. Številčno razmerje ni važno, ker zakon točno določa, v katerih zadevah sta okrajni zbor in zbor proizvajalcev enakopravna. In ker je ta enakopravnost urejena ne

samo za vse zadeve iz gospodarskega področja, ampak tudi enakopravnost glede statuta okrajnega referenduma, najemanja posojila itd., je okrajnemu zboru proizvajalcev zagotovljena odločujoča beseda v vseh pomembnih stvareh okrajne oziroma mestne politike. In ker ima končno zbor proizvajalcev pravico zahtevati razpravo in sklepanje tudi o stvareh, ki so sicer v pristojnosti okrajnega oziroma mestnega zbora, je praktično zagotovljeno, da se ne more odločiti brez sodelovanja predstavnškega organa proizvajalcev. Zakon je tedaj osvojil stališče, da so vse zadeve, v katerih zbor proizvajalcev enakopravno odloča, taksativno našteje, iniciativo pa ima v celotni politiki okraja oziroma mesta. Naloge, ki jih opravljata oba zbora na skupnih sejah, so predvsem: izvolitev vseh organov ljudskega odbora, imenovanje vodilnih uslužbencev, direktorjev oziroma vodij ustanov, volitve sodnikov in sodnikov-poročnikov, kakor tudi razrešitev vseh teh funkcionarjev oziroma uslužbencev. Zbor proizvajalcev bo dobil po odpravi direktij brez dvoma tudi značaj organa višjega gospodarskega združenja za vsa podjetja in gospodarske organizacije v okraju in mestu, podobno kakor ga imajo sedanja višja gospodarska združenja v posameznih gospodarskih panogah. Opredeletev take njihove funkcije pa seveda ni predmet teh zakonov.

Vsak ljudski odbor voli iz svoje srede predsednika in enega ali dva podpredsednika. Predsednik predstavlja ljudski odbor in zastopa okraj, mesto oziroma občino kot pravno osebo. Predsednik ni in ne more biti organ ljudskega odbora in tudi ni predsednik okraja, mesta ali občine ter se ne voli neposredno. On je predsednik predstavnškega organa, pripravlja in vodi seje ter skrbi za izvršitev sklepov ljudskega odbora, koordinira delo v organih ljudskega odbora, nadzoruje administracijo in nastavlja uslužbence. Funkcija podpredsednika v okrajnih in mestnih ljudskih odborih je predvsem nadomestovanje predsednika in izvrševanje tistih poslov, ki mu jih okrajni ljudski odbor po svojem sklepu ali po statutu dodeli.

Ker je v novem sistemu združitev zakonodajne in izvršne oblasti uzakonjena in jo izvršuje ljudski odbor kot celota, zato je postavljeno načelo stalnega zasedanja. Ljudski odbor izvršuje svojo funkcijo v vsej svoji mandatni dobi nepretrgoma, konkretno pa jo seveda izvaja na posameznih sejah. Podrobnejše določbe o konstituiranju in zasedanju ljudskih odborov, kakor tudi o pravicah in dolžnostih odbornikov, so prilagojene novemu sistemu. Ljudski odborniki tako zbora proizvajalcev kakor okrajnega oziroma mestnega zbora imajo imunitetno pravico, in člani zbora proizvajalcev so še posebej zaščiteni v delovnem razmerju. Disciplinska odgovornost v dosedanjem smislu je odpravljena, vendar pa sme ljudski odbor izreči zaradi kršitve odborniških dolžnosti opomin ali pa celo odvzeti odborniku zaupane mu dolžnosti. Za primer, če odbornik šest mesecev brez opravičila ne prisostvuje delu ljudskega odbora, se začne na predlog odbora postopek za odpoklic. Osvojeno je načelo, da ne more biti odbornik ljudskega odbora hkrati uradnik v njegovem aparatu. To določilo je važno zato, da se oddelijo posli državne administracije od vodstvenih nalog, ki jih imajo predstavnški organi in njihovi oblastveno-upravni organi.

Nadaljnja novost, ki bistveno spreminja organizacijske oblike in metode dela ljudskega odbora, so sveti. Preko teh izvršuje odbor svojo upravno funkcijo. Sveti so kolegijski organi, ki so sestavljeni iz odbornikov in drugih državljanov. S tem dobivajo značaj ne samo državno-upravnega organa, ampak že družbenega organa, s čimer je uzakonjeno načelo, da naj se k vodstvu upravnih poslov priteguje tudi posamezne državljanke. Funk-

cija teh kolektivnih organov javne uprave je v tem, da sami ali s pomočjo teh odborov pripravljajo ljudskemu odboru gradivo za izdajo odlokov, odredb in navodil, da vodijo dotično panogo javne uprave in da vršijo neposredni nadzor nad tem, kako administrativni organi državne uprave izvajajo predpise svojega ljudskega odbora in predpise višjih organov državne oblasti. Način njihovega dela je strogo kolektiven, to se pravi, ne predsednik sveta ne nobeden od članov ni sam zase organ državne uprave in ne more ničesar odločati in odrejati, ampak sme to v vsakem primeru le svet kot celota. Pri določanju števila članov sveta je v zakonskih osnutkih sprejeto stališče, da naj bodo številčno manjši, ker zahteva njihova funkcija redno delo in ne dopušča, da bi katero koli od svojih oblastveno upravnih funkcij smeli prenašati na aparat ljudskega odbora. Zaradi enotnosti organov lokalne uprave je v zakonih predpisano, da morajo imeti ljudski odbori v okrajih in mestih organizirano enako število svetov, to je pet: za gospodarstvo, za komunalne zadeve, za prosveto in kulturo, za zdravstvo in socialno skrbstvo in za notranje zadeve. Ljudski odbori mestnih občin s posebnimi pravicami in drugih občin imajo lahko enega ali več svetov, lahko pa tudi posle posameznih svetov združujejo, kakršne so pač razmere in potrebe v njihovi občini. Vsak svet ima lahko za proučevanje posameznih zadev in za pripravljanje predlogov odbore, vendar ti odbori niso in ne morejo biti upravni organi, ki bi smeli izdajati predpise in odločbe.

Tajnik ljudskega odbora je administrativni šef celotnega aparata in je dolžan skrbeti za pravilnost njegovega poslovanja. Ker postavlja tajnika ljudski odbor kot celota, je odgovoren njemu in pa predsedniku, ker ima predsednik dolžnost in pravico nadzora nad celotnim delom upravnega aparata. V ljudskih odborih, kjer ni posebnih organizacijskih enot za posamezna področja javne uprave, izdaja odločbe o upravnem postopku tajnik. Administracija je organizirana v sekretariatih, oddelkih, odsekih, upravah itd. Na vodstvu organizacijske enote za upravno področje, ki spada pod svet, je načelnik oziroma tajnik, ki kot upravno-administrativni organ ljudskega odbora izdaja odločbe o upravnem postopku.

Ker je iz načelnih in praktičnih razlogov potrebno točno opredeliti, kakšne predpise ima pravico izdajati posamezni organ, so zakoni o ljudskih odborih uredili ta vprašanja tako: Splošne pravne predpise, to so odloki, odredbe in navodila, smejo izdajati samo ljudski odbori kot predstavniški organi ljudske oblasti. Odloki so po svojem značaju zakoni, dočim so odredbe splošni izvršilni predpisi, ki določajo, kako naj se posamezni zakon ali odlok uporablja. Te odredbe kot splošne izvršilne predpise smejo izdajati sveti kot oblastveni upravni organi ljudskih odborov le takrat, če so za to posebej pooblašteni od svojega ljudskega odbora. Upravno-administrativni organ, to je konkretno v sestavu ljudskega odbora tajnik ali načelnik, ne sme izdajati nobenih splošnih predpisov, ampak izdaja le odločbe v upravnem postopku. Odločbo v upravnem postopku imenujemo tisti akt, s katerim se uporablja določilo zakona, odloka ali odredbe v konkretnem primeru nasproti fizični ali pravni osebi. Proti vsaki odločbi mora biti mogoča pritožba na višji organ oziroma tožba na sodišče. Le eno izjemo pozna zakon, in ta je v tem, da sme tajnik ali načelnik izdati odredbo kot splošni izvršilni predpis v izjemnih razmerah (n. pr. zaradi vremenskih katastrof ali izjemnih dogodkov je potrebno takojšnje ukrepanje), toda tudi v takem primeru mora odredbo naknadno potrditi ljudski odbor oziroma njegov svet. Kadar izdaja ljudski odbor konkretni akt, ne splošni predpis, toda ta akt ni predmet upravnega

postopka, to se pravi, da zanj redne pritožbene poti ni, tedaj imenujemo take akte sklepe. N. pr. sklep o ustanovitvi podjetja, o odvzemu imunitetne pravice, o zapori javne poti itd. Razumljivo je, da sme ljudski odbor, ki združuje zakonodajno in izvršilno oblast in ki jo izvaja neposredno ali po svojih svetih, pridržati sebi tudi pravico izdajati konkretne odločbe v upravnem postopku. Zato je v zakonih določeno, da izdaja ljudski odbor oziroma njegov svet odločbe v upravnem postopku le tedaj, če je tako odrejeno v zakonu, v statutu ali v odloku. V takem primeru podpiše odločbo predsednik ljudskega odbora oziroma predsednik ustreznega sveta. Če pa ta pravica ni z zakonom, odlokom ali statutom ljudskega odbora pridržana njemu ali njegovemu svetu, pa izdaja kakor rečeno vse odločbe v upravnem postopku tajnik oziroma načelnik in jih tudi podpisuje. Razumljivo pa je, da tajnik in načelnik izvršujeta to svojo upravno-administrativno funkcijo v izdajanju odločb pod vodstvom ali po napotilih svojega ljudskega odbora oziroma sveta. S temi določili smo tedaj jasno opredelili funkcijo predstavniških organov in njihovih oblastvenih upravnih organov od funkcije administrativnih organov, ki so njegovi uslužbenci. Hkrati pa smo tudi terminološko točno opredelili odloke, odredbe in navodila kot splošne pravne predpise, sklepe kot individualne akte ljudskega odbora, odločbe pa kot konkretne akte v upravnem postopku.

Novost, ki jo uvajajo zakoni o ljudskih odborih, so vaški odbori. Vaški odbor ni organ oblasti. V oddaljenejših vaseh in naseljih se postavlja zato, da se omogoča občinskemu odboru uspešnejše izvrševati njegove dolžnosti in pa zato, da se vaščanom olajša sodelovanje in stik z občinskim ljudskim odborom. Določeno je, da sestavljajo tak vaški odbor ljudski odborniki iz dotične enote in pa vaščani, ki jih izbere zbor volivcev. Vaški odbor lahko tudi samostojno izvršuje take naloge, ki zadevajo samo dotično vas ali naselje. Tu ni nevarnosti, da bo postal vaški odbor organ oblasti. Skladno pa je s sistemom, ki ga uvajamo, da naloge, ki so v resnici pomembne samo za dotično vas, opravljajo ljudje s pomočjo vaškega odbora sami. To se pravi, da uvajamo te samoupravne pravice povsod tam in v takem obsegu, kolikor je to naravno in smotno. Enotni občinski proračun, skupna organizacija in aparat občinskega ljudskega odbora, vse to bo onemogočilo eventualne poskuse, s pomočjo vaških odborov razbijati enotnost občine. Dolžnost pa, ki jo ima občinski ljudski odbor, da razpravlja o predlogih vaškega odbora, bo omogočila skrbeti za sleherno naselje na območju občine, tako da ne bomo pozabljali nekaterih oddaljenejših predelov in jih prepuščali njihovim težjim pogojem razvoja.

Novi zakoni uvajajo mestne in občinske ljudske straže. Potreba kaže, da morajo imeti ljudski odbori možnost z lastnimi organi vzdrževati red in mir na svojem območju in zavarovati v primeru potrebe administrativno izvrševanje njihovih sklepov. Na področju mest se posebna ljudska straža ne predvideva, ker imamo tu splošno ljudsko milico. Pa tudi sicer je v zakonu določeno, da izvršuje ljudska milica po nalogu ljudskega odbora zavarovanje pri administrativni izvršitvi njihovih sklepov in odločb.

Poleg zborov volivcev kot preizkušenih oblik sodelovanja ljudi v ljudski oblasti, komisij državljanov in pa splošnega predpisa, da se mora ljudski odbor pri svojem poslovanju oslanjati na pobudo delovnega ljudstva in njegovih organizacij, je uvedena v predloženem zakonu nova ustanova, to je referendum. Do sedaj smo poznali le republiški oziroma zvezni referendum, ne pa lokalni. Sedaj se uvaja tudi ta, le s to omejitvijo, da mora z odločbo

ljudskega odbora o razpisu referendumu soglašati republiški prezidij. Pri važnih odločitvah, ki jih je sprejel ljudski odbor oziroma o predlogih, ki jih misli izdati, bo referendum tista uspešnejša oblika sodelovanja ljudi pri konkretnem delu predstavniškega organa, ki bo omogočila rešitev v skladu z interesi prizadetih državljanov.

Toliko je bilo potrebno dopolniti na današnjem zasedanju utemeljitev novega sistema ljudske oblasti, ki ga na osnovi splošnega zakona konkretizirajo republiški zakoni o občinskih, okrajnih in mestnih ljudskih odborih. Z vsemi spremembami in dopolnitvami, ki sta jih izvršila odbor za zakonodajo in odbor za ljudsko oblast naše skupščine, se strinjam, in v imenu vlade predlagam, da ljudska skupščina vse tri zakone v besedilu, v kakršnem so ji predloženi, sprejme.

Imam pa, tovariši in tovarišice, še kratek dopolnilni predlog, namreč v tem, da pri razdelitvi administracije vnesemo v naše zakonske predloge možnost, da se administracija ljudskega odbora deli na sekretariate ali tajništva, na oddelke, odseke, uprave itd. To pa iz razloga, ker je mnenje Gospodarskega sveta FLRJ in mnenje vseh zakonodajnih odborov v ostalih republikah, da bo potrebno predvsem organizirati gospodarski oddelek v okrajih v obliki sekretariata in to zato, ker je odločitev, da se ti bodoči sekretariati v naših okrajih in mestih delijo na dva osnovna oddelka, in sicer na planski oddelek in na upravno-pravni oddelek. Iz tega razloga predlagam, da se v 140. členu zakona o okrajnih ljudskih odborih in v ustreznem členu zakona o ljudskih odborih mest in mestnih občin ta dopolnitev izvrši. (Ploskanje.)

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Poročevalca zakonodajnega odbora prosim, da se izjavi glede predloga, ki ga je dal podpredsednik vlade dr. Marijan Breclj.

Poročevalec dr. Teodor Tomišek: Kot poročevalec obeh odborov izjavljam v imenu obeh odborov, da odbora naknadno predlagani amandma sprejmeta.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Tovariše ljudske poslance opozarjam, če kdo namerava predlagati še kakšen amandma, ga mora formulirati pismeno in predložiti predsedstvu. Kdor se želi udeležiti razprave o predloženih zakonskih predlogih, naj se med odmorom prijavi pri tajniku. Odrejam 10 minut odmora.

Seja je bila prekinjena ob 11.20 in se je nadaljevala ob 11.50.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Nadaljujemo 1. sejo III. izrednega zasedanja Ljudske skupščine LRS. Doslej se k razpravi o predloženih zakonskih predlogih, ki se obravnavajo, še ni prijavil noben poslanec. Deloma je to razumljivo zaradi tega, ker se je o tej snovi razpravljalo v skupščinskih odborih in na seji Glavnega odbora OF. Če se nihče ne javi k razpravi, potem zaključujem razpravo o teh zakonskih predlogih in opozarjam ljudsko skupščino, da je za sprejem teh treh zakonskih predlogov po 70. členu ustave LRS in 54. členu poslovnika potrebna absolutna večina celotnega števila poslancev, ker vsebujejo predlogi spremembe in dopolnitve nekaterih določb ustave LRS ter da je potrebno, da te zakone razglasi Ljudska skupščina LRS s svojim odlokom. Ker je odsotnih samo 21 poslancev, je ugotovljeno, da je za veljaven sprejem zakonskih predlogov navzočih zadostno število ljudskih poslancev. Zato preidemo h glasovanju.

Kdor je za predloženi zakonski predlog o občinskih ljudskih odborih, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala! Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je predloženi zakonski predlog soglasno sprejet.

Kdor je za predloženi zakonski predlog o okrajnih ljudskih odborih, naj prosim dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala! Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je predloženi zakonski predlog soglasno sprejet.

Kdor je za predloženi zakonski predlog o ljudskih odborih mest in mestnih občin, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala! Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je tudi ta zakonski predlog soglasno sprejet.

Ker so bili vsi ti zakonski predlogi soglasno sprejeti s potrebno večino celotnega števila poslancev, predlagam, da ljudska skupščina vse te zakone razglasi z naslednjim odlokom:

Odlok Ljudske skupščine LRS o razglasitvi zakona o občinskih ljudskih odborih, zakona o okrajnih ljudskih odborih in zakona o ljudskih odborih mest in mestnih občin.

Ljudska skupščina LRS ugotavlja na svoji 1. seji III. izrednega zasedanja — drugega sklica — dne 30. junija 1952:

1. da je predlog zakona o občinskih ljudskih odborih, predlog zakona o okrajnih ljudskih odborih in predlog zakona o ljudskih odborih mest in mestnih občin predložila Ljudski skupščini LRS v razpravo in sklepanje vlada LRS;

2. da je Ljudska skupščina LRS vzela te zakonske predloge v obravnavo;

3. da je Ljudska skupščina LRS razpravljala in nato sprejela predlog zakona o občinskih ljudskih odborih, predlog zakona o okrajnih ljudskih odborih in predlog zakona o ljudskih odborih mest in mestnih občin z absolutno večino glasov od celotnega števila ljudskih poslancev Ljudske skupščine LRS.

Na podlagi tega in v smislu 70. člena ustave LRS Ljudska skupščina LRS odloča, da se zakoni o občinskih ljudskih odborih, o okrajnih ljudskih odborih in o ljudskih odborih mest in mestnih občin razglasijo.

Kdor je za potrditev tega odloka, naj prosim dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala! Je kdo proti? (Nihče.)

Ker so s tem odlokom zakon o občinskih ljudskih odborih, zakon o okrajnih ljudskih odborih in zakon o ljudskih odborih mest in mestnih občin razglašeni, bodo v smislu določil 70. člena ustave LRS dostavljeni Prezidiju Ljudske skupščine LRS, da jih objavi.

Prehajam k drugi točki dnevnega reda, to je k razpravi in sklepanju o predlogu zakona o volitvah in odpoklicu odbornikov ljudskih odborov.

Pričenjam razpravo in prosim poročevalca obeh odborov, da da poročilo.

Poročevalec Jože Globačnik: Poročilo zakonodajnega odbora in odbora za ljudsko oblast Ljudske skupščine LRS k predlogu zakona o volitvah in odpoklicu odbornikov ljudskih odborov se glasi:

Zakonodajni odbor in odbor za ljudsko oblast sta na svoji seji dne 26. junija 1952 obravnavala predlog zakona o volitvah in odpoklicu odbornikov ljudskih odborov, ki ga je vlada LRS na podlagi 61. člena ustave predložila Ljudski skupščini LRS. Po obrazložitvi predloženega zakonskega predloga po zastopniku vlade LRS dr. Marijanu Breclju sta odbora podrobno razpravljala o posameznih členih zakonskega predloga in pri tem ugotovila naslednje:

1. Predlog zakona o volitvah in odpoklicu odbornikov ljudskih odborov je v celoti v skladu s temeljnimi spremembami v naši družbeno-ekonomski

ureditvi in organizaciji državne uprave, katerim se s tem prilagodi tudi naš volilni sistem pri ljudskih odborih.

2. Bistvena sprememba v organizaciji okrajnih in mestnih ljudskih odborov, to je uvedba zborov proizvajalcev, dobiva po predlogu tega zakona tudi pravičen odraz v našem volilnem sistemu, s čimer se zagotavlja neposrednim proizvajalcem odločujoča vloga v lokalnih organih ljudske oblasti.

3. Tudi način kandidiranja odbornikov v ljudske odbore pomeni nadaljnjo poglobitev naše socialistične demokracije s tem, da se neposredno na zboru volivcev predlagajo in sprejmejo kandidati in da se ta način dopolnjuje tudi z možnostjo predlaganja po posameznih državljanih.

Med razpravo o tem zakonskem predlogu je predstavnik vlade predložil nekatere spremembe prvotnega vladnega predloga zakona, ki sta jih odbora osvojila in jih skupno s svojimi predlogi predlagata skupščini, da jih osvoji. Med drugim se predlaga, da odpade pri volitvah v okrajne in mestne ljudske odbore institucija namestnikov odbornikov, na kar se nanaša največji del predlaganih sprememb.

Predlogi za spremembo posameznih členov so vsebovani v posebni prilogi, ki je sestavni del tega poročila.

Po zaključeni razpravi o posameznih členih sta odbora soglasno sprejela zakonski predlog v celoti, za skupnega poročevalca sta določila Jožeta Globačnika in potrdila skupno poročilo. To poročilo dostavljata zakonodajni odbor in odbor za ljudsko oblast Ljudski skupščini LRS s predlogom, da ga v celoti sprejme in da zakonski predlog s predlaganimi spremembami uzakoni.

Za zakonodajni odbor predsednik dr. Jože Pokorn, tajnik dr. Teodor Tomišek; za odbor za ljudsko oblast predsednik Vlado Krivic, tajnik Vinko Hafner, in člani obeh odborov.

Priloga je precej obširna in obsega 11 strani ter jo imajo vsi ljudski poslanci pred seboj, zato predlagam, da bi je ne čitali.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Ali se ljudska skupščina strinja s tem, da se priloga ne čita? (Se strinja.)

Besedo ima podpredsednik vlade in predsednik sveta za zakonodajo in izgradnjo ljudske oblasti dr. Marijan Breclj.

Dr. Marijan Breclj: Današnjemu zasedanju ljudske skupščine je prav tako predložen nov predlog zakona o volitvah in odpoklicu odbornikov ljudskih odborov. Nov sistem v organizaciji ljudskih odborov in predvsem njihova nova struktura zahteva spremembe od dosedanjega načina volitev v ljudske odbore občin, okrajev in mest. Povsem na novo je bilo treba urediti vprašanje, na kakšen način se volijo zbori proizvajalcev, ki postajajo sestavni del ljudskega odbora kot predstavniški organi delovnih ljudi, zaposlenih v proizvodnji, v trgovini in v prometu. Prav tako obstaja sprememba od dosedanjega volilnega sistema za ljudske odbore kot predstavniška telesa, izvoljena na osnovi splošne in enake volilne pravice, v tem, da se prenaša predlaganje kandidatov na zbere volivcev. Poleg tega pa so izvršene spremembe tudi v mnogih drugih vprašanjih zato, da se novi volilni sistem v celoti prilagodi spremembam, ki so izvršene v organizaciji ljudske oblasti.

Aktivno volilno pravico za volitve v ljudske odbore občin in mestnih občin ter v okrajne in mestne zbere, to je v tiste predstavniške organe ljudske oblasti, ki se volijo na osnovi splošne in enake volilne pravice, ima vsak državljan, ki je vpisan v volilni imenik svoje upravnoteritorialne enote.

Pasivna volilna pravica pa je razširjena in jo ima vsak državljan FLR J, ne glede na to, kje je vpisan v volilni imenik. Za zbor proizvajalcev je dana aktivna volilna pravica vsem tistim, ki na območju okraja in mesta delajo v proizvodnji, prevozništvu in trgovini. Pasivno volilno pravico pa imajo le tisti izmed njih, ki so zaposleni neposredno v proizvodnji oziroma pri glavnem delu gospodarske organizacije.

Kakor prej ohranja tudi ta predlog zakona volilne enote, v katerih se voli eden ali več odbornikov. Obstaja možnost, da je cela občina ena volilna enota, običajno pa se seveda vsaka občina deli na več volilnih enot. Za volitve v okrajne zbornice je postavljeno načelo, da mora vsaka občina voliti vsaj enega odbornika. Sicer pa se voli na področju občine toliko odbornikov, kolikor jih pripada glede na število prebivalcev. V okrajih in mestih se prav tako vršijo volitve v volilnih enotah; v eni volilni enoti se ne smejo voliti več kakor trije odborniki. Isti predpisi veljajo za volitve v mestne zbornice in v ljudske odbore mestnih občin. Zakon je osvojil stališče, da odloča o številu in obsegu volilnih enot pristojni ljudski odbor občine, okraja oziroma mesta, s tem da ustrezeni odlok občinskega ljudskega odbora potrdi okrajni oziroma mestni odbor. To pravico bi sicer smela imeti tudi volilna komisija, toda ker je vprašanje volilnih enot pomembno tudi v zvezi z rednim poslovanjem zborov volivcev, je prav, da ta pravica pristojna ljudskim odborom.

Praviloma postavi kandidatno listo zbor volivcev. Smisel tega novega predpisa je v tem, da se pri postavljanju kandidatur, kar je pri volitvah najpomembnejše politično dejanje, omogoči sodelovanje vseh volivcev dotične volilne enote. Tak način sestave kandidatnih list bo pripomogel, da bodo prišli na kandidatno listo taki ljudje, ki bodo po skupni presoji volivcev dotičnega kraja najprimernejši za odgovorno funkcijo v predstavniških organih občine, okraja in mesta. Kakor je znano, smo imeli v dosedanjem volilnem zakonu urejeno predlaganje kandidatur le na ta način, da je določeno število volivcev pismeno predlagalo pristojni volilni komisiji kandidate. S poglobljanjem elementov socialistične demokracije, s priznavanjem široke družbene funkcije, ki naj jo dobijo v našem javnem življenju prav ti neposredni demokratični organi, kot so to zbori volivcev, je naravno, da smo poleg sistema kandidiranja po določenem številu državljanov osvojili novo načelo, to je, izbiramo kandidate na zboru volivcev. Zakon zahteva, da mora vsebovati kandidatna lista najmanj še enkrat toliko kandidatov, kolikor se voli odbornikov v dotični volilni enoti. Smisel tega volilnega predpisa je v tem, da se kljub demokratični izbiri kandidatov da volitvam samim res značaj volitev, to je, da ima vsak državljan-volivec možnost, izbirati med več kandidati. Nadalje imamo v zakonu točno določen postopek, kako se vršijo priprave in sama sestava kandidatnih list na zboru volivcev. Predvideno je, da mora biti prisotnih vsaj ena desetina volivcev dotične volilne enote oziroma če je volivcev več kot 500, zadostuje tudi prisotnost 50 volivcev. To velja za volitve v občinske ljudske odbore, dočim je za okrajne in mestne zbornice predpisano število 100 volivcev, če šteje dotična volilna enota več kot 1000 vpisanih volivcev. Zbor volivcev izvoli kandidacijsko komisijo, kateri da nalogo, da na osnovi predlogov zbora volivcev in po lastni pobudi sestavi kandidatno listo in jo predloži zboru volivcev v odobritev. Če ne pride do soglasja med kandidacijsko komisijo in zborom volivcev, potem je treba izvoliti novo kandidacijsko komisijo in ves postopek se ponovi. Ko zbor volivcev listo kandidatov sprejme, jo predloži pristojni volilni komisiji. Kakor smo že omenili, je poleg tega

načina predlaganja kandidatnih list zadržan tudi prejšnji način pismenega predloga kandidatur, ki ga vloži določeno število državljanov-volivcev. S tem je omogočeno, da lahko vsi tisti, ki se ne strinjajo s kandidatno listo, ki je predložena po zborih volivcev, vložijo svojo listo oziroma je s tem dana možnost; vložiti državljanom svojo listo, če ne pride do kandidatne liste na zboru volivcev.

Novost, ki jo uvaja ta zakon, je tudi v tem, da ne bomo več volili s krogljicami, ampak da se povsod v državi uvedejo pismene volitve. Ni treba posebej razlagati, da je tak način volitev primernejši in da bo tehnično tudi mnogo lažji. Ker zakon ne prepoveduje na isti dan volitev v različne stopnje ljudskih odborov, bo mogoče v praksi poenostaviti in poceniti volitve s tem, da bomo, kolikor bodo to prilike dopuščale, izvršili sočasno volitve v občinske, mestne in okrajne ljudske odbore. Spremembe so tudi v pogledu volilnih organov v tem, da odpravljamo republiške volilne komisije in da v glavnem okrožna sodišča prevzemajo njihove funkcije in tudi sicer vse tiste posle, ki so v zvezi z reševanjem sporov okrog volitev. V vsakem okraju in mestu pa bomo imeli tudi še nadalje volilne komisije, ki bodo imele nalogo priprave in izvedbe volitev, predvsem pa potrjanje kandidatnih list. Volilni odbori ostanejo na posameznih voliščih z nalogami, ki so jih imeli tudi do sedaj. Vse druge določbe so več ali manj tehničnega značaja in ne vnašajo v zakon kakih novih principialnih sprememb.

Povsem na novo je bilo seveda treba urediti načela in s podrobnimi predpisi določiti volitve v zboru proizvajalcev. Te volitve opravljajo gospodarske organizacije v okrajih in mestih v štirih volilnih skupinah, in sicer: industrija, kmetijstvo, trgovina in gostinstvo ter obrt. Kmetijstvo se deli na tri podskupine, in sicer: državna posestva, kmetijske delovne zadruge, splošne kmetijske zadruge. Število odbornikov v zborih proizvajalcev odloča družbeni produkt, s katerim so udeležene te skupine oziroma podskupine v okraju oziroma mestu. To se pravi, kolikor posamezna skupina oziroma podskupina ustvarja družbenega produkta, v takem odstotku sodeluje s svojimi zastopniki v zboru proizvajalcev. Določba pa je, da mora vsaki skupini oziroma podskupini pripasti vsaj eno odborniško mesto tudi takrat, če njihova udeležba v družbenem produktu tega sicer ne bi opravičevala. Volilne enote v posameznih volilnih skupinah oziroma podskupinah se določajo glede na število zaposlenih ljudi. Skupno število proizvajalcev, zaposlenih v volilni skupini oziroma v podskupini na območju okraja oziroma mesta, se deli s številom odbornikov, ki se v tisti skupini oziroma podskupini volijo. Na ta način se ugotovi, koliko proizvajalcev tvori eno volilno enoto. Če ima podjetje, zadruga ali gospodarska organizacija eno ali več volilnih enot, potem voli enega ali več odbornikov za zbor proizvajalcev delavski svet podjetja ali zbor kmetijske zadruge. Če nima podjetje delavskega sveta, volijo vsi proizvajalci neposredno. Skupina obrti v okraju ali mestu predstavlja eno volilno enoto, volitve pa izvrši okrajna oziroma mestna obrtniška zbornica skupaj z delegati sindikalne podružnice, v kateri so včlanjeni obrtni delavci. Če so podjetja ali zadruge gospodarske organizacije premajhne, da bi imele svojo volilno enoto, potem se dvoje ali več takih podjetij oziroma gospodarskih organizacij združi v skupno volilno enoto in njihov zbor delegatov voli odbornika. Delegat v tak zbor volijo podjetja v sorazmerju s številom zaposlenih delavcev, tako da pride na enako število delavcev po en delegat. V zakonu predpisan volilni postopek je v glavnem podoben postopku pri splošnih volitvah.

V istem zakonu imamo predpise za odpoklic odbornikov. Poleg principa, ki smo ga zadržali, da sme ena petina volivcev volilne enote predlagati postopek za odpoklic svojega odbornika, uvaja zakon novost, da sme predlagati odpoklic tudi pristojni ljudski odbor. Ta predlaga tedaj, če se odbornik neupravičeno šest mesecev ne udeležuje sej ljudskega odbora ali sveta. Same volitve o odpoklicu se vršijo s pismenim glasovanjem in so veljavne takrat, če se jih je udeležila vsaj ena tretjina vseh volilnih upravičencev dotične volilne enote. Prav tako je urejen odpoklic odbornikov zbora proizvajalcev, ki ga izvrši določeno število članov delavskega sveta oziroma gospodarske organizacije. Posebej je določeno, kako se izvrši odpoklic tedaj, če je bil odbornik voljen v volilni enoti, ki jo sestavlja več podjetij oziroma gospodarskih organizacij. V vseh primerih se zahteva ena petina bodisi članov delavskega sveta bodisi ena petina proizvajalcev oziroma članov kmetijske zadruge. Tudi pri odborniku zbora proizvajalcev ima zbor sam pravico predlagati postopek za odpoklic, če se odbornik neupravičeno 6 mesecev ne udeležuje sej zbora ali sveta.

Končno je zaščita zakonitosti volilnega postopka zagotovljena s tem, da ima vsak volivec pravico, neposredno opozoriti pristojno volilno komisijo na nepravilnosti; prav tako pa imajo lahko volivci, kandidati in vlagatelji možnost pritožbe na okrožno sodišče, ki tudi sicer odloča o pritožbah zoper odločbe volilne komisije. Kakor smo že omenili, je v zakonu osvojeno stališče, da se zaščita volilne pravice kot ena temeljnih državljanskih pravic daje sodišču.

Podrobnejša obrazložitev ostalih določil v predloženem zakonu o volitvah in odpoklicu odbornikov ni potrebna, ker so v skladu z volilnim sistemom, ki je bil utrjen že po prejšnjih volilnih zakonih. Popravlke in dopolnitve, ki sta jih sprejela odbor za zakonodajo in odbor za ljudsko oblast naše skupščine, sprejemam in v imenu vlade predlagam, da ljudska skupščina ta zakon v besedilu kakor ji je bil predložen, sprejme. (Ploskanje.)

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Pričenjam razpravo k predloženemu zakonskemu predlogu in prosim tovariše ljudske poslance, ki se žele udeležiti razprave, naj se priglasijo k besedi. Želi kdo besede? Ker nihče, zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje. Kdor je za predloženi zakonski predlog, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala! Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je zakon o volitvah in odpoklicu odbornikov ljudskih odborov soglasno sprejet in bo v smislu 72. člena ustave LRS in 47. člena poslovnika dostavljen Prezidiju Ljudske skupščine LRS, da ga razglasi.

Prehajamo na tretjo točko dnevnega reda, na razpravo in sklepanje o predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o razdelitvi Ljudske republike Slovenije na mesta, okraje in občine. Pričenjam razpravo in prosim poročevalca obeh odborov, da da poročilo.

Jožc Petejan: Poročilo zakonodajnega odbora in odbora za ljudsko oblast k predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o razdelitvi Ljudske republike Slovenije na mesta, okraje in občine se glasi:

Zakonodajni odbor in odbor za ljudsko oblast Ljudske skupščine LRS sta na svoji seji dne 26. junija 1952. razpravljala o predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o razdelitvi Ljudske republike Slovenije na mesta, okraje in občine. Odbora sta pri razpravljanju o predlogu tega zakona ugotovila, da so predlagane spremembe do sedaj uzakonjene upravnoterito-

rialne razdelitve nujne in umestne in da se z njimi ne spreminjajo bistvena načela obstoječega zakona. Po razpravi o tem zakonskem predlogu je predstavnik vlade dr. Marijan Breclj naknadno predlagal dvoje sprememb, ki sta ju odbora soglasno sprejela in ki glase takole:

2. člen točka II se glede novoustanovljene občine Kal nad Kanalom spremeni in glasi takole:

8. a Kal nad Kanalom

Kal (del):

Kal nad Kanalom, Levpa (del)

Pri točki III se glede občine Zminec v okraju Kranj spremeni tako, da katastrska občina Sv. Ožbolt z naselji Sv. Andrej, Sv. Ožbolt in Sv. Petra hrib ostane pri občini Zminec in se ne priključi mestni občini Škofja Loka, kot stoji v predlogu zakona.

Z upoštevanjem predlaganih sprememb sta odbora zakonski predlog v celoti sprejela.

Na seji je bilo to poročilo prečitano in soglasno odobreno ter je bil za skupnega poročevalca obeh odborov določen Jože Petejan.

Poročilo dostavljata zakonodajni odbor in odbor za ljudsko oblast Ljudski skupščini Ljudske republike Slovenije s predlogom, da zakonski predlog sprejme in ga s predlaganimi spremembami uzakoni.

Za zakonodajni odbor predsednik dr. Jože Pokorn, tajnik dr. Teodor Tomišek; za odbor za ljudsko oblast predsednik Vlado Krivic, tajnik Vinko Hafner, in člani obeh odborov.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Besedo ima podpredsednik vlade dr. Marijan Breclj.

Dr. Marijan Breclj: Tovariši ljudski poslanci! Pojasnil bi samo, da smo na zadnjem zasedanju ljudske skupščine sklenili oziroma da je svet za zakonodajo in izgradnjo ljudske oblasti pri naši vladi dobil naročilo, da glede na predlog o ustanovitvi občine Miren preiščemo to vprašanje in stavimo predloge. Na terenu samem smo skupno z našimi političnimi organizacijami in ljudskimi odbori v prizadetih krajih prišli do sklepa, da je najbolje občini Miren in občini Kal nad Kanalom priznati samostojno občino. To stališče je na svoji seji sprejela tudi naša vlada in zato je predlog tak, kakršnega danes dajemo skupščini. Ostali izpreminjevalni predlogi pa so manjšega pomena in gre le za ureditev meja med posameznimi občinami in za ureditev posameznih katastrskih občin, zato mislim, da ni potrebna posebna obrazložitev vsake izmed posameznih sprememb. (Ploskanje.)

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Pričenjam razpravo in prosim ljudske poslance, da se prigrasijo k besedi. Če se nihče ne oglasi k razpravi, zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje. Kdor je za zakonski predlog o spremembah in dopolnitvah zakona o razdelitvi Ljudske republike Slovenije na mesta, okraje in občine, naj prosim dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala! Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je ta zakonski predlog soglasno sprejet in bo prav tako kakor prejšnji zakoni predložen Prezidiju Ljudske skupščine LRS, da ga razglasi.

Ob tej priliki bi opozoril tovariše ljudske poslance na to, da odbori Osvobodilne fronte pošiljajo brzojavke na predsednika Ljudske skupščine glede različnih predlogov za spremembo upravne razdelitve. Potrebno bi bilo, da bi tovariši poslanci opozorili svoje volivce, da se je v takih primerih

treba obrniti na njihovega poslanca, kajti če prispe brzojavka predsedniku ljudske skupščine, to še ni predlog, o katerem bi mogla ljudska skupščina razpravljati in mora ta predlog v razpravo predložiti ljudski poslanec.

Naslednja točka dnevnega reda je potrditev uredbe, ki jo je izdala vlada LRS na osnovi pooblastila za izdajanje uredb na področju narodnega gospodarstva. Potrjuje se uredba, ki jo je izdala vlada LRS na podlagi zakona o pooblastilu vladi LRS za izdajanje uredb na področju narodnega gospodarstva dne 23. januarja 1947, in sicer: uredba z dne 14. januarja 1952, št. II-1375/1-51 o izbrisu zastavne pravice za stare terjatve (Ur. l. LRS, št. 2-5/52).

Kdor je za potrditev te uredbe, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala! Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je uredba soglasno potrjena in bo ljudska skupščina izdala odgovarjajoči odlok.

Ker je s tem dnevni red današnje seje izčrpan, prosim, da skupščina pooblasti predsednika in tajnika, da podpišeta zapisnik današnje seje. Sprejme skupščina moj predlog? (Sprejme.)

Zaključujem 1. sejo in s tem tudi III. izredno zasedanje Ljudske skupščine LRS drugega sklica.

Zasedanje je bilo zaključeno ob 12.55.

PRILOGE

PREDLOG ZAKONA O OBČINSKIH LJUDSKIH ODBORIH

Za organizacijo in delo ljudskih odborov, ki so jih delovne množice z delavskim razredom na čelu ustvarile in razvijale v narodnoosvobodilni vojni in socialistični revoluciji ter so podlaga oblasti delovnega ljudstva v Federativni ljudski republiki Jugoslaviji, izdaja Ljudska skupščina Ljudske republike Slovenije

ZAKON O OBČINSKIH LJUDSKIH ODBORIH

Prvo poglavje SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Občinski ljudski odbor je lokalni predstavniški organ državne oblasti in organ ljudske samouprave v občini.

2. člen

Občinski ljudski odbor daje smer gospodarskemu, socialnemu in kulturnemu razvoju občine in ga zagotavlja; utrjuje in razvija socialistično ureditev in pravni red ter utrjuje z ustavo in zakoni zagotovljene pravice državljanov, razvija svojo samoupravo in samoupravo gospodarskih in drugih družbenih organizacij v občini ter opravlja druge, z zakonom določene naloge.

Občinski ljudski odbor lahko obravnava tudi zadeve, za katere so pristojni višji državni organi, in lahko predlaga, kako naj se rešijo.

3. člen

Občinski ljudski odbor je najvišji organ državne oblasti v občini; njemu so podrejeni vsi lokalni upravni organi v občini.

Občinski ljudski odbor izvršuje oblast v mejah pravic in dolžnosti, ki so določene z ustavo in zakonom.

Samo z zveznim zakonom ali z ukazom Prezidija Ljudske skupščine FLRJ se smejo za zadeve, ki spadajo v izključno zvezno pristojnost, ustanoviti v občini upravni organi, ki so podrejeni naravnost zveznim organom državne uprave, samo z republiškim zakonom se smejo za zadeve, ki spadajo v republiško pristojnost, ustanoviti upravni organi, ki so podrejeni naravnost republiškim organom državne uprave.

4. člen

Občinski ljudski odbor sestavljajo odborniki, ki jih volijo državljani Federativne ljudske republike Jugoslavije, ki so vpisani v volilnem imeniku na območju občine, na podlagi splošne, enake in neposredne volilne pravice s tajnim glasovanjem.

Občinski ljudski odbor se voli za tri leta.

Prezidij Ljudske skupščine LRS ima pravico, da zaradi posebnih razmer podaljša največ za eno leto mandat vseh občinskih ljudskih odborov v Ljudski republiki Sloveniji in tudi da razpiše splošne volitve občinskih ljudskih odborov, še preden poteče njihov mandat.

Prezidij Ljudske skupščine FLRJ ima pravico, podaljšati mandat vseh občinskih ljudskih odborov v Federativni ljudski republiki Jugoslaviji.

5. člen

Odborniki občinskega ljudskega odbora so za svoje delo odgovorni volivcem.

Volivci imajo pravico, odpoklicati odbornika, če ne uživa več njihovega zaupanja.

Volitve in odpoklic odbornikov ureja poseben zakon.

6. člen

Občinski ljudski odbor opravlja vse oblastne funkcije na svojih sejah, funkcije državne uprave pa tudi po svojih kolegijskih organih (svetih).

Občinski ljudski odbor se mora pri opravljanju svojih nalog opirati na pobudo in sodelovanje ljudskih množic in na organizacije delovnega ljudstva.

7. člen

Občine spadajo v območje okraja.

Občina je teritorialna in gospodarska celota, ki jo sestavlja eno ali več naselij.

Območje občine se določi in spremeni samo z zakonom, ime in sedež občine pa tudi z ukazom Prezidija Ljudske skupščine LRS.

Občina je pravna oseba.

8. člen

Razmerje med občinskimi ljudskimi odbori in drugimi državnimi organi temelji na pravicah in dolžnostih, določenih z ustavo in zakoni.

Delo občinskega ljudskega odbora nadzoruje okrajni ljudski odbor.

9. člen

Občinski ljudski odbor ima statut; izda ga sam.

S statutom se predpiše notranja ureditev občinskega ljudskega odbora, razdelitev opravil in način njegovega dela. Statut določi tudi razmerje občinskega ljudskega odbora do podjetij in zavodov, ki jih ustanovi.

Statut se izda v skladu s tem zakonom z upoštevanjem posebnih razmer občine.

Statut občinskega ljudskega odbora začne veljati, ko ga potrdi okrajni ljudski odbor.

10. člen

Na predlog ljudskega odbora bolj razvite občine se lahko z republiškim zakonom, z ukazom Prezidija Ljudske skupščine LRS ali s statutom okrajnega ljudskega odbora določi, da opravlja nekatere zadeve, ki je zanje sicer pristojen okrajni ljudski odbor.

11. člen

Določbe tega zakona se uporabljajo tudi za ljudske odbore mestnih občin, za katere ne veljajo določbe zakona o ljudskih odborih mest in mestnih

občin, kakor tudi za ljudske odbore občin v sestavi mesta, kolikor nima zanje posebnih določb zakon o ljudskih odborih mest in mestnih občin.

Ljudski odbor mestne občine, ki ima pogoje, da se ji dajo posebne pravice, lahko predlaga Ljudski skupščini LRS, naj izda zakon, da postane mestna občina s posebnimi pravicami po zakonu o ljudskih odborih mest in mestnih občin.

Drugo poglavje

PRAVICE IN DOLŽNOSTI OBČINSKEGA LJUDSKEGA ODBORA

1. Pristojnost

12. člen

Občinski ljudski odbor je pristojen za opravljanje zadev, ki se neposredno nanašajo na gospodarski, komunalni, kulturni in socialni razvoj občine, kolikor glede teh zadev pristojnost ni določena drugače z zakonom.

Posamezne zadeve, ki se predvsem tičejo gospodarskega, komunalnega, kulturnega in socialnega razvoja, se smejo vzeti občinskemu ljudskemu odboru samo z zakonom. Prav tako se sme samo z zakonom v takih zadevah omejiti njegova pristojnost.

V vseh drugih zadevah se določa pristojnost občinskega ljudskega odbora z zakonom in s predpisi višjih državnih organov, izdanimi na podlagi zakona.

13. člen

Občinski ljudski odbor opravlja vse zadeve, za katere je pristojen, na podlagi in v mejah svojih predpisov, zakonov in splošnih predpisov višjih državnih organov.

14. člen

Občinski ljudski odbor ima pravico, izdajati sam od sebe samostojne predpise v takih zadevah, ki se predvsem nanašajo na gospodarski, komunalni, kulturni in socialni razvoj občine, če te zadeve niso urejene z zakonom.

Če zakon samo na splošno urejuje kakšno zadevo, lahko občinski ljudski odbor v mejah svoje pristojnosti izda dopolnilne predpise (odloke) za ureditev te zadeve glede na potrebe občine.

Občinski ljudski odbor ima pravico, z odlokom predpisovati za prekršitev svojih predpisov po zakonu določene upravne kazni.

S predpisi občinskega ljudskega odbora, s katerimi se določajo pravice in dolžnosti državljanov ali družbenih organizacij, se mora zagotoviti pravica do pritožbe na pristojni okrajni ljudski odbor.

Če se predpisi občinskega ljudskega odbora ne ujemajo s predpisi višjih državnih organov, veljajo predpisi višjih državnih organov.

15. člen

Občinski ljudski odbor izdaja občinski proračun samostojno.

Občina ima pravico do nekaj odstotkov družbenega prispevka, dohodnine in drugih z zakonom določenih davkov, ki jih plačajo gospodarske organizacije in davčni zavezanci na njenem območju. Kateri najmanjši odstotek družbenega prispevka in davkov gre v občinski proračun, določajo družbeni plan in predpisi Ljudske republike Slovenije.

16. člen

Občinski ljudski odbor lahko v skladu z zakonitimi predpisi vpelje občinsko doklado za kritje potreb občine.

17. člen

Občinski ljudski odbor lahko vpelje za zgraditev komunalnih, kulturnih, zdravstvenih in socialnih naprav posebni krajevni prispevek.

18. člen

Občinski ljudski odbor s proračunom samostojno določi, kako se razdelijo občinski dohodki, in to: za opravljanje svojih nalog in za svoje administrativne stroške, za gospodarstvo in za druge družbene delavnosti, ki se financirajo iz občinskega proračuna.

19. člen

Občinski ljudski odbor ima pravico, v skladu z zakonitimi predpisi gospodariti z vsemi zemljišči in poslopji v občini, ki so splošno ljudsko premoženje, kolikor ta pravica na podlagi zakona ne pripada drugim državnim organom, gospodarskim organizacijam, zavodom ali skupnostim (vasi in podobno).

Pravica gospodarjenja z zemljišči in poslopji se sme prenesti od občinskega ljudskega odbora na drug ljudski odbor ali narobe na podlagi sporazuma med njima. Če ni sporazuma, se prenos opravi z ukazom Prezidija Ljudske skupščine LRS. Prenos pravice gospodarjenja z zemljišči in poslopji od občinskega ljudskega odbora na republiške organe se opravi z ukazom Prezidija Ljudske skupščine LRS po poprejšnjem zaslišanju občinskega ljudskega odbora.

20. člen

Občinski ljudski odbor vodi upravo splošnega ljudskega premoženja, ki je v splošni rabi (ceste, reke, kanali, parki itd.), kolikor ta pravica po zakonu ali po splošnih predpisih republiških ali zveznih organov, izdanih na podlagi zakona, ni dana v pristojnost drugim državnim organom.

21. člen

Občinski ljudski odbor ima pravico, da sam od sebe ali po predlogu delovnih kolektivov, družbenih organizacij in državljanov iz proračunskih sredstev občine ustanavlja gospodarska podjetja ter komunalne, kulturne, prosvetne, zdravstvene in socialne zavode in naprave.

Občinski ljudski odbor lahko v sporazumu z drugimi občinskimi ljudskimi odbori ali ljudskimi odbori mest oziroma mestnih občin ustanavlja skupna podjetja in zavode.

22. člen

Občinski ljudski odbor ima do vseh gospodarskih organizacij in zavodov v občini pravice in dolžnosti, ki so določene z zakonom in s predpisi, oprtimi na zakone; proti njim lahko stori gospodarskoupravne in nadzorstvene ukrepe po posebnih predpisih.

Gospodarski upravni organ nad skupnim podjetjem ali zavodom (drugi odstavek 21. člena) je tisti ljudski odbor, ki ga zato sporazumno določijo ustanovitelji, sicer pa tisti ljudski odbor, na katerega območju je sedež podjetja ali zavoda.

23. člen

Občinski ljudski odbor vodi na prvi stopnji upravni postopek, kolikor mu je to z zakonom izrecno дано v pristojnost.

24. člen

Občinski ljudski odbor mora skrbeti za izvrševanje svojih predpisov in drugih svojih sklepov.

25. člen

Občinski ljudski odbor mora dajati pravno pomoč vsem dragim državnim organom.

26. člen

Za vzdrževanje reda in miru in za administrativno izvrševanje svojih sklepov in odločb ima lahko občinski ljudski odbor občinsko ljudsko stražo.

Občinska ljudska straža se ustanovi z odločbo, ki jo izda republiški organ za notranje zadeve v sporazumu z občinskim ljudskim odborom.

Občinski ljudski odbor, ki nima občinske ljudske straže, lahko naloži administrativno izvršitev svojih sklepov in odločb ljudski milici.

27. člen

Spore o pristojnosti med občinskimi ljudskimi odbori na območju istega okraja rešuje okrajni ljudski odbor.

Spore o pristojnosti med občinskimi ljudskimi odbori na območju raznih okrajev rešuje Prezidij Ljudske skupščine LRS.

2. Razmerje med občinskimi ljudskimi odbori in višjimi državnimi organi

28. člen

Okrajni ljudski odbor ima pravico nadzorovati občinske ljudske odbore, ali delajo po zakonu.

Pri opravljanju tega nadzorstva ima okrajni ljudski odbor samo tiste pravice, ki so določene z zakonom.

29. člen

Okrajni ljudski odbor ima pravico odpraviti ali razveljaviti nezakonite predpise občinskega ljudskega odbora.

V zadevah, ki niso urejene z zakonom ali s splošnimi predpisi višjih državnih organov, ima okrajni ljudski odbor pravico, odpraviti ali razveljaviti tudi take predpise občinskega ljudskega odbora, s katerimi so prizadete splošne koristi.

Svet okrajnega ljudskega odbora sme na svojem delovnem področju zadržati izvršitev nezakonitih predpisov občinskega ljudskega odbora oziroma takih njegovih predpisov, s katerimi so prizadete splošne koristi. in predlagati okrajnemu ljudskemu odboru, da jih odpravi ali razveljavi; v nujnih primerih ima to pravico tudi predsednik okrajnega ljudskega odbora. Ti organi smejo zadržati izvršitev predpisov v roku, ki je določen za odpravo ali razveljavitev teh predpisov (drugi odstavek 33. člena).

Če okrajni ljudski odbor na predlog, naj odpravi ali razveljavi zadržani predpis občinskega ljudskega odbora, ne izda nobene odločitve v roku, ki je določen v prvem odstavku 33. člena tega zakona, velja, da je zadržani predpis potrnil.

30. člen

Svet okrajnega ljudskega odbora sme na svojem delovnem področju odpraviti ali razveljaviti nezakonite predpise sveta občinskega ljudskega odbora.

Če je tak predpis izdan na podlagi odloka ali drugega splošnega predpisa občinskega ljudskega odbora, sme svet okrajnega ljudskega odbora samo zadržati izvršitev takega predpisa in predlagati občinskemu ljudskemu odboru, da predpis odpravi ali razveljavi. Enako pravico zadržanja imajo pristojni sveti okrajnega ljudskega odbora tudi glede predpisov, ki jih izdajajo sveti občinskega ljudskega odbora v zadevah, katere niso urejene z zakonom ali s splošnimi predpisi višjih državnih organov, če so z njimi prizadete splošne koristi.

Če občinski ljudski odbor, ki mu je predlagana odprava ali razveljavitev zadržanega predpisa njegovega sveta, ne izda nobene odločitve v roku 30 dni od dneva, ko je bila izdana odločitev o zadržanju, se šteje, da je zadržani predpis potrnil.

31. člen

Splošne koristi so prizadete takrat, kadar je predpis občinskega ljudskega odbora in njegovih organov v nasprotju s temeljnimi načeli pravnega reda Federativne ljudske republike Jugoslavije ali s splošno smerjo njenega socialističnega razvoja.

32. člen

Okrajni ljudski odbor oziroma njegov svet lahko opozori občinski ljudski odbor oziroma njegov svet, ki je izdal nezakonit predpis, na nezakonitost predpisa in zahteva od njega, da tak predpis v roku, ki mu ga določi, sam odpravi ali spremeni.

33. člen

Okrajni ljudski odbor sme odpraviti ali razveljaviti predpis občinskega ljudskega odbora v roku dveh mesecev po njegovi izdaji.

Svet okrajnega ljudskega odbora sme odpraviti ali razveljaviti predpis sveta občinskega ljudskega odbora v 30 dneh po njegovi izdaji.

34. člen

Odločitev o odpravi, razveljavitvi ali zadržanju predpisa občinskega ljudskega odbora mora biti obrazložena in se mora sklicevati na ustrezne predpise.

35. člen

Svoje odloke, odredbe in navodila mora občinski ljudski odbor poslati okrajnemu ljudskemu odboru najkasneje v treh dneh od dneva izdaje.

36. člen

Občinski ljudski odbor, katerega predpis je odpravljen, razveljavljen ali zadržan, ima pravico do pritožbe na Prezidij Ljudske skupščine LRS.

Svet občinskega ljudskega odbora, katerega predpis je odpravljen, razveljavljen ali zadržan, ima pravico do pritožbe na pristojni republiški organ državne uprave.

Pritožba se vloži v 15 dneh po prejemu odločitve.

Organ, kateremu je pritožba predložena, lahko odločitev, zoper katero je pritožba vložena, potrdi, odpravi ali razveljavi.

37. člen

Okrajni ljudski odbor sme odločbe občinskega ljudskega odbora oziroma njegovih organov, ki so bile izdane v upravnem postopku, odpraviti, razveljaviti ali spremeniti samo po določbah upravnega postopka.

38. člen

Če okrajni ljudski odbor oziroma njegov svet ne izvršuje svoje nadzorstvene pravice nad zakonitostjo dela občinskega ljudskega odbora, ga Prezidij Ljudske skupščine LRS oziroma pristojni republiški organ državne uprave opozori na nezakonitost predpisa občinskega ljudskega odbora in zahteva od njega, da tak predpis odpravi ali razveljavi v roku, ki mu ga za to določi.

Če okrajni ljudski odbor oziroma njegov svet tudi po preteku tega roka ne odpravi ali razveljavi takega predpisa občinskega ljudskega odbora ali njegovih organov, ima Prezidij Ljudske skupščine LRS oziroma pristojni republiški organ državne uprave pravico, da v 30 dneh od dneva, s katerim preteče rok po prednjem odstavku, sam izda odločitev o odpravi ali razveljavitvi, za katero je sicer pristojen nadzorstveni organ.

39. člen

Če občinski ljudski odbor oziroma njegov organ opravila, ki bi ga moral izvršiti, ali opravila, ki mu ga je v svoji pristojnosti naložil okrajni ljudski odbor, sploh ne izvrši ali ne izvrši o pravem času, sme to izvršiti okrajni ljudski odbor sam, občinski ljudski odbor pa mu mora povrniti s tem zvezane stroške.

Zoper odločitev, s katero okrajni ljudski odbor ali njegov svet sam prevzame izvršitev opravila, za katero je pristojen občinski ljudski odbor ali njegov svet, ima občinski ljudski odbor ali njegov svet pravico, pritožiti se Prezidiju Ljudske skupščine LRS oziroma pristojnemu republiškem organu državne uprave v 15 dneh po prejemu odločitve.

40. člen

Kjer se v tem poglavju govori o odpravi, razveljavitvi ali zadržanju nezakonitih pravnih predpisov, veljajo ustrezne določbe tudi za vse druge nezakonite sklepe občinskega ljudskega odbora in njegovih svetov, kolikor ne gre za odločbe iz 37. člena tega zakona.

41. člen

Če je občinski ljudski odbor mnenja, da je višji državni organ s svojim predpisom ali z drugo odločitvijo kršil kakšno njegovo pravico, ki izvira iz zakona, ima pravico podati opozoritev Prezidiju Ljudske skupščine LRS.

Če je izdal tak predpis zvezni organ, odloči o opozoritvi Prezidij Ljudske skupščine FLRJ.

Če prezidij ljudske skupščine s svojo odločitvijo krši kakšno pravico občinskega ljudskega odbora, ki izvira iz zakona, opozori na to občinski ljudski odbor ljudsko skupščino.

Prezidij oziroma ljudska skupščina sme na opozoritev odpraviti ali razveljaviti predpis oziroma odločitev državnega organa, zoper katero je vložena opozoritev. Opozoritev ne zadrži izvršitve predpisa oziroma odločitve.

42. člen

Okrajni ljudski odbor skrbi za to, da bo delovanje občinskih ljudskih odborov pravilno, in jim daje potrebno strokovno in tehnično pomoč.

43. člen

Okrajni ljudski odbor ima pravico, predlagati Prezidiju Ljudske skupščine LRS, da razpusti občinski ljudski odbor na območju okrajnega ljudskega odbora, če je njegovo delovanje v očitnem nasprotju z ustavo FLRJ, ustavo LRS, z zveznimi ali republiškimi zakoni, zlasti če občinski ljudski odbor kljub opozoritvi okrajnega ljudskega odbora ne opravlja svojih nalog.

44. člen

Prezidij Ljudske skupščine LRS lahko sam od sebe ali po predlogu pristojnega okrajnega ljudskega odbora razpusti vsak občinski ljudski odbor na ozemlju Ljudske republike Slovenije, če je njegovo delovanje v očitnem nasprotju z ustavo FLRJ, ustavo LRS, z zveznimi ali republiškimi zakoni, zlasti če občinski ljudski odbor kljub opozoritvi okrajnega ljudskega odbora ne opravlja svojih nalog.

Preden izda ukaz po prvem odstavku tega člena, mora Prezidij Ljudske skupščine LRS zaslišati prizadeti občinski ljudski odbor.

Če se občinski ljudski odbor razpusti, imenuje Prezidij Ljudske skupščine LRS začasno upravo izmed članov razpuščenega občinskega ljudskega odbora ali izmed drugih državljanov, ki imajo pravico, biti izvoljeni za odbornika občinskega ljudskega odbora. Začasna uprava sme opravljati samo tekoče upravne zadeve.

Če se razpusti občinski ljudski odbor, se morajo z ukazom o razpustu obenem razpisati volitve za novi občinski ljudski odbor, ki se morajo opraviti najkasneje v dveh mesecih po razpustu.

5. Odškodninska odgovornost občine

45. člen

Občina je odgovorna za škodo, ki jo odbornik, član sveta ali uslužbenec občinskega ljudskega odbora napravi z nezakonitim dejanjem državljanu ali pravni osebi pri opravljanju svojih dolžnosti.

Oškodovanec vloži odškodninski zahtevek pri občinskem ljudskem odboru. Če ta zahtevku sploh ne ugodi ali mu ugodi samo deloma ali če se v 30 dneh potem, ko je zahtevek prejel, o njem sploh ne izjavi, lahko oškodovanec vloži tožbo pri pristojnem civilnem sodišču.

Plačano odškodnino sme občina izterjati od odbornika, člana sveta oziroma uslužbenca, ki je napravil škodo z nezakonitim dejanjem.

Za zastaranje odškodninskih zahtevkov in za sodno pristojnost glede odškodninskih sporov veljajo iste določbe kot za državne uslužbence.

Tretje poglavje

ORGANIZACIJA IN DELO OBČINSKEGA LJUDSKEGA ODBORA

1. Sestava občinskega ljudskega odbora

46. člen

Občinski ljudski odbor sestavlja 11 do 35 odbornikov.

Število odbornikov občinskega ljudskega odbora določi statut glede na velikost občine in na število prebivalcev, kakor tudi glede na posebnosti gospodarskih, socialnih, kulturnih in drugih razmer v občini.

2. Delovno področje občinskega ljudskega odbora

47. člen

Občinski ljudski odbor opravlja vse zadeve, za katere je pristojen, na svojih sejah, nekatere upravne zadeve pa lahko opravlja tudi po svojih svetih.

48. člen

Samo na svoji seji opravlja občinski ljudski odbor te zadeve in jih ne more opravljati po svojih organih:

1. izda in spreminja svoj statut;
2. izdaja odloke in odredbe;
3. voli in razrešuje predsednika občinskega ljudskega odbora in odbornika, ki nadomešča predsednika, kadar je ta začasno odsoten ali zadržan;
4. ustanavlja in odpravlja odborniške komisije in posebne komisije;
5. voli in razrešuje člane svojih odborniških komisij ter predsednike in člane svojih svetov in posebnih komisij;
6. daje dovoljenje za pripor in preiskovalni zapor odbornika;
7. sklepa o prenehanju mandatov odbornikov;
8. določa območja, za katera se sklicujejo zbori volivcev; sklepa o sklicanju in odloča o sklepah zborov volivcev;
9. sklepa o razpisu občinskega referenduma;
10. izdaja občinski proračun in potrjuje sklepni račun;
11. daje mnenje in pripombe k predlogu okrajnega družbenega plana;
12. izdaja regulacijske načrte za občino in njena naselja;
13. uvaja v skladu z zakonitimi predpisi občinsko doklado;
14. uveljavi po sklepu zbora volivcev posebni krajevni prispevek;
15. sklepa o gospodarskopravnih ukrepih;
16. sklepa o ustanovitvi, spojitvi in prenehanju gospodarskih podjetij in zavodov ter o prenosu osnovnih sredstev gospodarskih podjetij, kolikor je za to po zakonu pristojen;
17. imenuje in razrešuje direktorje podjetij in upravitelje zavodov, glede katerih je za to po zakonu pristojen;

18. sklepa v skladu z zakonitimi predpisi o razpolaganju s splošnim ljudskim premoženjem, s katerim gospodarji;

19. sklepa o najemanju posojil in o prevzemanju poročstva občine za posojila gospodarskim organizacijam in zavodom na njenem območju;

20. sklepa o višini stalne nagrade predsedniku občinskega ljudskega odbora in o ureditvi povračila stroškov, odbornikom, članom svetov in članom posebnih komisij;

21. imenuje in razrešuje uslužbence občinskega ljudskega odbora;

22. določa delovna mesta v administraciji občinskega ljudskega odbora;

23. odloča o pritožbah uslužbencev in delavcev občinskega ljudskega odbora zoper odločbe predsednika glede njihovih delovnih razmerij; odloča o pritožbah uslužbencev zoper odločbe predsednika, s katerimi jih je kaznoval zaradi disciplinskih nerednosti, in o pritožbah delavcev zoper odločbe, s katerimi jih je kaznoval zaradi disciplinskih prekrškov;

24. sklepa o tem, ali se naj poda opozoritev zopet nezakonit predpis ali drugo odločitev višjega državnega organa, s katero so kršene pravice občinskega ljudskega odbora;

25. opravlja druge zadeve, katere mora po zakonu ali statutu občinski ljudski odbor opravljati samo na seji.

3. Konstituiranje občinskega ljudskega odbora

49. člen

Zaradi konstituiranja skliče dotedanji predsednik občinskega ljudskega odbora novo izvoljene odbornike takoj po objavi volilnih izidov na prvo sejo, ki mora biti najpozneje petnajsti dan po dnevu volitev.

Če predsednik v omenjenem roku ne skliče novo izvoljenih odbornikov, se odborniki zberejo sami prvo nedeljo po tem roku ob deveti uri v prostoru, ki je določen za seje občinskega ljudskega odbora.

50. člen

Prvo sejo začne in vodi najstarejši odbornik. Nato se izvoli verifikacijska komisija treh članov, ki pregleda potrdila o izvolitvi odbornikov in preizkusi pravilnost njihove izvolitve ter o tem poroča občinskemu ljudskemu odboru.

51. člen

O verifikaciji odborniških mandatov odločajo odborniki občinskega ljudskega odbora.

Odbornik, čigar mandat je sporen, ne more glasovati o potrditvi svojega mandata, če se o njegovi verifikaciji posebej glasuje.

52. člen

Občinski ljudski odbor izvolitev posameznega svojega odbornika potrdi ali ne potrdi, lahko pa odločanje o tem odloži in odredi potrebne poizvedbe.

Če se odbornikov mandat ne potrdi zato, ker izvoljeni odbornik nima pogojev, da bi smel biti izvoljen za odbornika, se opravijo za ta mandat ponovne volitve. Ponovne volitve se odredijo tudi takrat, če se mandat ne potrdi zaradi takih nepravilnosti pri volitvah, ki so bistveno vplivale na končni izid volitev. Te volitve se odredijo najpozneje za petnajsti dan po odločitvi glede verifikacije tega mandata.

53. člen

Po izvršeni verifikaciji mandatov odborniki, katerih izvolitev je potrjena, prisežejo in podpišejo prisego.

Prisega glasi: »Prisežem, da bom zvesto služil ljudstvu, da bom vestno in vdano izpolnjeval svoje dolžnosti in varoval čast ljudskega odbornika in da bom, držeč se ustave in zakonov, varoval, razvijal in branil demokratične pridobitve narodnoosvobodilnega boja in ljudske revolucije in da bom delal z vsemi svojimi močmi za zgraditev socializma, za napredek občine, Ljudske republike Slovenije in skupne države Federativne Ljudske republike Jugoslavije.«

Odborniki, ki pripadajo narodnim manjšinam, smejo priseči v svojem jeziku.

Dokler odbornik ne priseže, ne more opravljati odborniških pravic in dolžnosti.

54. člen

Po zaprisegi izvolijo odborniki predsednika občinskega ljudskega odbora, ki prevzame nadaljnje vodstvo seje.

Občinski ljudski odbor izvoli nato odbornika, ki bo nadomeščal predsednika občinskega ljudskega odbora, kadar bo ta začasno odsoten ali zadržan, člane svojih stalnih odborniških komisij ter predsednike in člane svojih svetov.

4. Zasedanje občinskega ljudskega odbora

55. člen

Občinski ljudski odbor stalno zaseda vso dobo, za katero je bil izvoljen (delovno dobo), in dela ali na sejah ali v svetih oziroma v odborniških komisijah.

Občinski ljudski odbor mora imeti seje najmanj enkrat na mesec.

56. člen

Seje občinskega ljudskega odbora sklicuje predsednik občinskega ljudskega odbora.

Vsak odbornik mora biti povabljen na sejo s pismenim vabilom, v katerem je treba povedati kraj in čas seje in predlog dnevnega reda.

Vabilo z dnevnim redom seje se objavi na oglasni deski občinskega ljudskega odbora in tako, kot je kje v navadi.

Vsak odbornik ima pravico k predlaganemu dnevnemu redu pismeno predlagati dopolnitve in spremembe predloga dnevnega reda.

57. člen

Če zahteva petina odbornikov občinskega ljudskega odbora ali če zakaže Prezidij Ljudske skupščine LRS, da se skliče seja, in če se hkrati navede predlog dnevnega reda, mora predsednik občinskega ljudskega odbora sklicati sejo v petih dneh.

58. člen

Če predsednik občinskega ljudskega odbora ne skliče seje, čeprav bi jo po zakonu ali na zahtevo ene petine odbornikov moral sklicati, se lahko občinski ljudski odbor sestane tudi sam, če skliče sejo ena petina odbornikov.

59. člen

Sejo občinskega ljudskega odbora vodi predsednik občinskega ljudskega odbora.

60. člen

Na začetku seje občinski ljudski odbor razpravlja in sklepa o dnevnem redu seje in izvoli dva overitelja zapisnika.

Predsednik občinskega ljudskega odbora mora pred določitvijo dnevnega reda sporočiti ljudskemu odboru, kakšne predloge za dnevni red je prejel.

Seja se ne sme zaključiti, dokler dnevni red ni izčrpan.

61. člen

Občinski ljudski odbor razpravlja in sklepa o poročilu, ki ga da o svojem delu predsednik občinskega ljudskega odbora oziroma o delu svetov predsedniki svetov občinskega ljudskega odbora. Iz pomembnih razlogov se lahko sklepanje o poročilu preloži na prihodnjo sejo.

62. člen

Pravico razpravljati in glasovati imajo samo odborniki. Občinski ljudski odbor lahko sklene, da se sme udeležiti razpravljanja tudi oseba, ki ni odbornik.

Pravico, dajati občinskemu ljudskemu odboru predloge, imajo odborniki, odborniške komisije in sveti občinskega ljudskega odbora, družbene organizacije in tudi določeno število državljanov; to število določi statut. O predlogu mora biti izdan sklep.

Odbornik je izključen od razpravljanja in glasovanja, če gre za zadevo, v kateri je neposredno prizadet sam ali njegovi bližnji sorodniki.

63. člen

Odborniki imajo pravico, na sejah občinskega ljudskega odbora ustno ali pisмено zastavljati vprašanja predsedniku občinskega ljudskega odbora in predsednikom svetov. Predsednik občinskega ljudskega odbora oziroma predsednik sveta mora odgovoriti na vprašanje ustno na seji.

64. člen

Seje občinskega ljudskega odbora so javne. Če to zahtevajo pomembne splošne koristi, pa lahko občinski ljudski odbor sklene, da pri posamezni seji ali delu seje občinstvo ne bo navzoče.

65. člen

Občinski ljudski odbor sklepa veljavno, če je na seji navzoča večina njegovih odbornikov.

Občinski ljudski odbor sklepa z večino glasov navzočih odbornikov, razen v primerih, kjer je z zakonom ali s statutom občinskega ljudskega odbora predpisana posebna večina.

Statut občinskega ljudskega odbora se sprejme in spremeni z večino glasov vseh odbornikov občinskega ljudskega odbora.

66. člen

Na seji se glasuje javno ali tajno; glasuje se lahko samo osebno.

Tajno se glasuje v primerih, za katere to določi statut ali kakšen drug predpis in če tako sklene občinski ljudski odbor.

67. člen

Predsednik občinskega ljudskega odbora sme opomniti odbornika, ki s svojim vedenjem ali ravnanjem moti sejo. Če odbornik kljub opominu še naprej moti sejo, ga sme občinski ljudski odbor od seje izključiti.

68. člen

O sejah občinskega ljudskega odbora se piše zapisnik; podpišejo ga predsednik in overitelj zapisnika.

Overjen zapisnik se takoj pošlje okrajnemu ljudskemu odboru.

69. člen

Natančneje določbe o delu verifikacijske komisije in verifikaciji mandatov ter o sklicevanju, delu in poteku sej občinskega ljudskega odbora predpiše statut občinskega ljudskega odbora.

5. Odborniške komisije občinskega ljudskega odbora

70. člen

Za preučevanje posameznih vprašanj, za pripravljanje sklepov in za izpeljavo anket izvoli občinski ljudski odbor izmed svojih odbornikov svoje stalne in začasne odborniške komisije.

Stalne odborniške komisije izvoli občinski ljudski odbor na prvi seji za vso mandatno dobo, začasne komisije pa po potrebi. Začasna komisija dela, dokler ne opravi zaupane ji naloge oziroma dokler je občinski ljudski odbor ne razreši. Občinski ljudski odbor pa lahko vsak čas razveže vse ali posamezne članke katerekoli odborniške komisije in izvoli nove.

Posamezni odbornik je lahko član največ dveh stalnih odborniških komisij.

71. člen

Vsak občinski ljudski odbor ima svojo mandatno-imunitetno komisijo.

Občinski ljudski odbor lahko ustanovi tudi druge stalne odborniške komisije, kakor komisijo za pravne predpise, komisijo za gospodarstvo ter komisijo za prošnje in pritožbe.

72. člen

Stalne odborniške komisije preučujejo predloge, ki jim jih daje v preučevanje občinski ljudski odbor.

O predlogih da odborniška komisija svoje poročilo na seji občinskega ljudskega odbora.

73. člen

Predsednik občinskega ljudskega odbora in predsedniki svetov občinskega ljudskega odbora ne smejo biti člani odborniških komisij.

74. člen

Stalne odborniške komisije so sestavljene iz 3 do 5 članov.

Vsaka komisija izbere izmed sebe predsednika.

Komisije sklepajo z večino glasov svojih članov.

O delu komisije se piše zapisnik.

75. člen

Natančneje predpise o ustanovitvi, sestavi in delu stalnih odborniških komisij določi statut, glede začasnih odborniških komisij pa sklep o njihovi ustanovitvi.

6. Pravni predpisi in drugi sklepi občinskega ljudskega odbora

76. člen

Občinski ljudski odbor izdaja splošne predpise in druge sklepe.

77. člen

Splošne predpise izdaja občinski ljudski odbor v obliki odlokov, odredb in navodil.

78. člen

Odloke, odredbe in navodila podpisuje predsednik občinskega ljudskega odbora.

79. člen

Odloke in odredbe občinskega ljudskega odbora je treba objaviti; objavijo se na način, ki je kje v navadi, če drugače način objave ni posebej predpisan.

Glede drugih sklepov odloča občinski ljudski odbor, ali in kako naj se objavijo.

Splošni predpisi občinskega ljudskega odbora začnejo veljati z dnem, ko so objavljeni, če ni v teh predpisih drugače določeno.

80. člen

O vprašanjih, ki jih ne reši s splošnim predpisom, sprejema občinski ljudski odbor sklepe.

S sklepi rešuje občinski ljudski odbor tudi posamezne zadeve iz svoje pristojnosti.

Četrto poglavje

PRAVICE IN DOLŽNOSTI ODBORNIKOV

81. člen

Odborniki imajo pravico in dolžnost, udeleževati se sej občinskega ljudskega odbora in sodelovati pri njegovem delu, sodelovati pri delu odborniških komisij in svetov, v katere so izvoljeni, in opravljati vse druge dolžnosti in naloge, ki jim jih zaupa občinski ljudski odbor.

Odborniki se smejo udeleževati tudi sej tistih odborniških komisij in svetov, katerih člani niso, in smejo na njih sodelovati pri obravnavanju brez glasovalne pravice.

82. člen

Vsak odbornik občinskega ljudskega odbora ima pravico predlagati odloke, odredbe, navodila in druge sklepe v vseh zadevah, ki spadajo v pristojnost občinskega ljudskega odbora.

Odborniki imajo pravico na sejah občinskega ljudskega odbora ustno ali pismeno zastavljati vprašanja (65. člen).

83. člen

Odborniki se morajo udeleževati zborov svojih volivcev; volivcem morajo poročati o svojem delu in o delu občinskega ljudskega odbora ter jim o tem dati račun.

84. člen

Odbornik ne more biti uslužbenec v administraciji svojega občinskega ljudskega odbora.

85. člen

Za svoje odborniško delo so odborniki odgovorni svojemu ljudskemu odboru.

Občinski ljudski odbor lahko izreče odborniku, ki je prekršil svoje odborniške dolžnosti, opomin ali pa ga odveže od zaupanih dolžnosti.

Občinski ljudski odbor lahko predlaga, da se začne postopek za odpoklic odbornika, če se odbornik najmanj šest mesecev ni udeležil nobene seje občinskega ljudskega odbora ali njegovega sveta in se za to ne opraviči.

86. člen

Pri opravljanju odborniških dolžnosti imajo odborniki imuniteto.

Za kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti, odbornika brez privolitve njegovega ljudskega odbora ni dovoljeno pripreti ali dati v preiskovalni zapor. Privolitev ni potrebna, če gre za kaznivo dejanje, za katero je preiskovalni zapor obvezen, ali če je bil odbornik zaloten pri kaznivem dejanju, za katero je predpisana kazen strogega zapora, daljša od enega leta, ali hujša kazen, ali če je nevarnost, da bi pobegnil.

Organ, ki je začel zoper odbornika kazenski postopek, mora to brez odlašanja naznaniti njegovemu občinskemu ljudskemu odboru.

87. člen

Odborniki so svojemu občinskemu ljudskemu odboru materialno odgovorni za škodo, ki jo pri opravljanju svoje odborniške dolžnosti napravijo občini neposredno ali pa s tem, da so prizadejali državljanom ali pravnim osebam z nezakonitim opravljanjem odborniške dolžnosti škodo, ki jo mora občina povrniti.

O odškodninski odgovornosti odbornikov in o višini odškodnine odloča občinski ljudski odbor. Zoper njegovo odločbo sme odbornik v 30 dneh po prejemu odločbe vložiti tožbo pri pristojnem sodišču.

88. člen

Odborniki imajo pravico, da se jim povrnejo stroški, ki jih imajo pri opravljanju odborniških dolžnosti, in pravico, da se jim povrne dejansko izgubljeni redni zaslužek za čas, ko opravljajo te dolžnosti.

Občinski ljudski odbor izda v skladu z republiški predpisi natančnejše določbe o tem, v kakšnih primerih in v kakšni višini se odbornikom povrnejo stroški in izgubljeni zaslužek.

89. člen

Odborniku preneha mandat pred potekom časa, za katerega je bil izvoljen:

1. če izgubi volilno pravico — z dnem, ko jo izgubi;
2. če ga volivci odpokličejo — z dnem, ko se izglasuje odpoklic;
3. če se odpove mandatu — z dnem, ko sprejme ljudski odbor njegovo odpoved;
4. če je bil obsojen za kaznivo dejanje iz koristoljubnosti ali če je bil obsojen za kakšno drugo kaznivo dejanje na kazen zapora, daljšo od šestih mesecev, ali na kazen strogega zapora — z dnem, ko postane sodba pravno-močna;
5. če sprejme službo v administraciji svojega ljudskega odbora — z dnem, ko nastopi službo.

90. člen

Če se del občine, ki je bil pri volitvah v občinski ljudski odbor posebna volilna enota, pripoji drugi občini, mestni občini oziroma mestu, postanejo odborniki občinskega ljudskega odbora, ki so bili izvoljeni v volilni enoti, ki se pripoji, odborniki ljudskega odbora tiste občine, mestne občine oziroma mesta, katerega območje se poveča, če stanujejo na območju, ki se pripoji. Sicer jim preneha mandat z dnem, ko se izvrši pripojitev.

91. člen

Zoper sklep občinskega ljudskega odbora, s katerim se ugotovi, da je prenehal mandat, se sme odbornik pritožiti okrajnemu ljudskemu odboru v 15 dneh potem, ko je prejel sklep.

Peto poglavje

ORGANI OBČINSKEGA LJUDSKEGA ODBORA

1. Predsednik občinskega ljudskega odbora

92. člen

Občinski ljudski odbor izbere izmed svojih odbornikov predsednika.

Predsednik predstavlja občinski ljudski odbor in zastopa občino kot pravno osebo pred državnimi organi in v pravnih razmerjih nasproti posameznim fizičnim in pravnim osebam. Predsednik sme od primera do primera pooblastiti koga drugega, da zastopa občino.

93. člen

Predsednika voli in razreši ljudski odbor na svoji seji.

Ista oseba je lahko predsednik zaporedoma največ dve poslovni dobi občinskega ljudskega odbora.

Kadar poteče poslovna doba občinskega ljudskega odbora, opravlja predsednik še nadalje svoje posle do izvolitve novega predsednika.

Predsednik občinskega ljudskega odbora ne more biti hkrati predsednik ali član sveta ali komisije svojega ljudskega odbora.

94. člen

Predsednik opravlja te zadeve:

1. sklicuje seje ljudskega odbora in jih vodi;
2. skrbi za pripravo sej ljudskega odbora in sestavlja predloge dnevnega reda za seje;
3. skrbi, da se sklepi ljudskega odbora in sklepi višjih državnih organov pravilno izvršujejo;
4. poroča ljudskemu odboru o svojem delu in o delu administracije;
5. skrbi za skladnost dela svetov ljudskega odbora in po potrebi zahteva v posameznih primerih odločitev ljudskega odbora;
6. ima pravico, zahtevati od predsednika sveta poročilo o delu sveta, po potrebi sklicuje seje sveta in zahteva, da se o posameznih vprašanjih razpravlja in sklepa na seji sveta; določi iz vrst odbornikov namestnika predsedniku sveta, če je ta začasno odsoten ali zadržan;
7. skrbi za reden potek dela odborniških komisij ljudskega odbora, ki jih po potrebi lahko tudi sam sklicuje;
8. skrbi za sestavo predloga občinskega proračuna in sklepnega računa, predlogov odlokov in drugih predpisov, ki jih predlagajo ljudskemu odboru sveti in drugi organi ljudskega odbora, skrbi, da te predloge o pravem času dobijo pristojne stalne odborniške komisije ljudskega odbora;
9. razglša odloke in odredbe ljudskega odbora, druge sklepe ljudskega odbora in njegovih organov pa, če je razglasitev predpisana;
10. opravlja nadzorstvo nad delom administracije in vseh uslužbencev v administraciji ljudskega odbora; izdaja odločbe o delovnih razmerjih uslužbencev in delavcev v mejah pravic, ki mu jih daje zakon ali statut ljudskega odbora; določa, kdo bo nadomeščal tajnika občinskega ljudskega odbora, kadar je ta začasno odsoten ali zadržan; predlaga proti tajniku in drugim uslužbencem občinskega ljudskega odbora disciplinski postopek in jim izreka kazni za disciplinske nerednosti; izreka kazni za disciplinske prekrške delavcev ljudskega odbora;
11. sklicuje zbere volivcev;
12. opravlja vse druge zadeve, ki spadajo v njegovo delovno področje po zakonu ali po drugih predpisih višjih državnih organov, po statutu ali po sklepih ljudskega odbora.

95. člen

Kadar je predsednik začasno odsoten ali zadržan, ga nadomešča odbornik, ki ga določi občinski ljudski odbor.

96. člen

Predsednik ima za svoje delo v ljudskem odboru sfalno denarno nagrado.

2. Sveti občinskega ljudskega odbora

97. člen

V občinskih ljudskih odborih se lahko ustanovijo sveti za opravljanje nekaterih upravnih zadev.

Sveti pri izvrševanju odlokov, odredb, navodil in drugih sklepov občinskega ljudskega odbora ter zakonov in drugih splošnih predpisov višjih državnih organov opravljajo zlasti naslednje upravne zadeve:

1. razpravljajo o načelnih vprašanjih svoje upravne panoge, usmerjajo z napoltili delo administracije občinskega ljudskega odbora v svoji upravni panogi in nadzorujejo, če se njihovi sklepi izvršujejo;

2. pripravljajo predloge odlokov in drugih splošnih predpisov, ki jih izda občinski ljudski odbor;

3. izdajajo odločbe v upravnem postopku, če po zakonu in drugih splošnih predpisih višjih državnih organov, po statutu ali odloku občinskega ljudskega odbora to spada v njihovo pristojnost.

98. člen

Svet je kolegijsko telo; sestavljajo ga predsednik in 4 do 8 članov.

Predsednika sveta izvoli občinski ljudski odbor izmed odbornikov, druge člane pa izmed odbornikov, predstavnikov gospodarskih in družbenih organizacij in zavodov in izmed takih državljanov, ki po svojih osebnih in strokovnih zmožnostih lahko pomagajo pri izpolnjevanju nalog sveta. Za člana sveta je lahko izvoljen samo državljan, ki sme biti izvoljen za odbornika ljudskega odbora.

Predsednik in člani sveta se volijo za eno leto.

Nihče ne more biti član več kot dveh svetov.

Člani sveta imajo enake pravice in dolžnosti.

Uslužbenec, ki je zaposlen v administraciji občinskega ljudskega odbora, ne more biti član sveta.

99. člen

Sveti poslujejo tudi po preteku poslovne dobe občinskega ljudskega odbora do izvolitve svetov novo izvoljenega občinskega ljudskega odbora.

100. člen

Sveti so za svoje delo odgovorni občinskemu ljudskemu odboru. Sveti dajejo poročila o svojem delu in tudi predloge za reševanje tistih zadev, katerih ne smejo sami reševati.

Občinski ljudski odbor lahko vsak čas razveže vse ali posamezne člane sveta in na njihovo mesto izvoli druge.

101. člen

Sveti delajo na sejah.

Seje sklicuje predsednik sveta v rokih, ki jih določa statut, po potrebi ali po sklepu sveta. Sejo mora sklicati tudi, če to zahteva predsednik občinskega ljudskega odbora ali tretjina članov sveta. V nujnih primerih sme sklicati sejo sveta tudi predsednik občinskega ljudskega odbora sam.

Vabilo na sejo mora obsegati tudi predlog dnevnega reda.

Svet sme veljavno sklepati, če je na seji navzoča večina članov sveta.

Ce se o kakšni zadevi glasuje, velja za sprejet tisti sklep, za katerega je glasovala večina navzočih članov sveta.

102. člen

Seje sveta vodi predsednik sveta.

Na vsaki seji poroča predsednik sveta o izvršitvi sklepov zadnje seje in o tekočih vprašanjih, lahko pa za poročanje o posameznih vprašanjih

dnevnega reda pooblasti tudi tajnika ali kakšnega drugega uslužbenca občinskega ljudskega odbora.

Če svet ali predsednik sveta misli, da je treba kakšno zadevo predložiti občinskemu ljudskemu odboru, se na seji sveta o stvari sicer lahko razpravlja, vendar pa svet ne more o tem odločiti, marveč lahko poda samo predlog občinskemu ljudskemu odboru v odločitev. Če občinski ljudski odbor sklene, da naj o stvari odloči svet, je svet na ta sklep vezan.

103. člen

O sejah sveta se piše zapisnik; na zahtevo člana sveta se zapiše v zapisnik tudi njegovo ločeno mnenje. Zapisnik podpišeta predsednik sveta in zapisnikar.

104. člen

Člani sveta imajo pravico, da se jim povrnejo stroški, ki jih imajo pri opravljanju svojih dolžnosti v svetu, in pravico, da se jim povrne dejansko izgubljeni redni zaslužek za čas, ko opravljajo te dolžnosti.

Člani sveta, ki niso odborniki občinskega ljudskega odbora, so za škodo, ki jo napravijo pri opravljanju svojih dolžnosti, odgovorni tako kot odborniki občinskega ljudskega odbora.

105. člen

Statut občinskega ljudskega odbora predpiše, ali in katere svete ima občinski ljudski odbor, kakor tudi natančnejše določbe o številu članov, organizaciji, delovnem področju in delu svetov.

3. Posebne komisije in drugi organi občinskega ljudskega odbora

106. člen

Občinski ljudski odbor lahko ustanovi za pripravo ali za izvedbo posameznih nalog posebne komisije, ki pa nimajo pravice odločanja.

Člani teh komisij so lahko odborniki ali drugi državljani.

Delo in organizacijo komisije določi občinski ljudski odbor s sklepom o ustanovitvi komisije.

107. člen

Za opravljanje posameznih nalog so na podlagi splošnih predpisov višjih državnih organov pri občinskem ljudskem odboru tudi druge posebne komisije ali drugi posebni organi, katerih delo in organizacijo določajo ti predpisi.

4. Vaški odbori

108. člen

V vaseh in naseljih se lahko ustanovijo vaški odbori zato, da se lahko uspešno opravijo posamezne zadeve, za katere je pristojen občinski ljudski odbor; da državljani lažje pridejo do svojih pravic in da se opravijo take zadeve, ki imajo pomen samo za prebivalce vasi (naselja), pa o njih ne odloča zbor volivcev.

Občinski ljudski odbor ustanovi vaški odbor z odlokom na predlog zbora volivcev ali sam od sebe. Če ljudski odbor ne sprejme predloga, da naj se ustanovi vaški odbor, se zbor volivcev zoper to lahko pritoži okrajnemu ljudskemu odboru.

109. člen

Vaški odbor sestavljajo tisti odborniki občinskega ljudskega odbora, ki so bili izvoljeni v vaši oziroma naselju, in državljani, ki jih izvoli zbor volivcev.

Vaški odbor lahko predlaga občinskemu ljudskemu odboru, kakšne odloke in druge ukrepe naj izda. O predlogih vaških odborov mora občinski ljudski odbor sklepati.

Vaški odbor lahko skliče zbor volivcev (četrti odstavek 153. člena).

Občinski ljudski odbor nadzoruje delo vaškega odbora in ima pravico, da odpravi ali razveljavi njegove sklepe in da sam odloči o stvari.

Vaški odbor ima pravico, pritožiti se okrajnemu ljudskemu odboru, če občinski ljudski odbor njegov sklep odpravi ali razveljavi.

Vaški odbor ne more izdajati odločb v upravnem postopku in ne more imeti uslužbencev.

110. člen

Statut občinskega ljudskega odbora določi, katere izmed zadev, ki imajo pomen samo za prebivalce posameznih vasi (naselij), opravlja vaški odbor.

Šesto poglavje

ADMINISTRACIJA IN USLUŽBENCI OBČINSKEGA LJUDSKEGA ODBORA

1. Administracija občinskega ljudskega odbora

111. člen

Za pripravljanje in izvrševanje zadev, ki spadajo v pristojnost občinskega ljudskega odbora, ima občinski ljudski odbor administracijo; v administraciji so upravni in strokovni ter izvršilni in pisarniški uslužbenci.

Administracijo občinskega ljudskega odbora in njeno delo vodi tajnik občinskega ljudskega odbora pod nadzorstvom predsednika občinskega ljudskega odbora.

112. člen

Administracija občinskega ljudskega odbora je organizacijska celota. Organizacijo administracije določi statut občinskega ljudskega odbora v skladu s predpisi višjih državnih organov.

113. člen

Zaradi olajšanja poslovanja administracije občinskega ljudskega odbora s prebivalci oddaljenejših območij občine se lahko določijo s statutom posebni uradni dnevi v posameznih vaseh izven sedeža občinskega ljudskega odbora.

2. Uslužbenci občinskega ljudskega odbora

114. člen

Uslužbenec občinskega ljudskega odbora imenuje in razrešuje občinski ljudski odbor.

Tajnika in blagajnika imenuje in razreši občinski ljudski odbor v sporazumu s predsednikom okrajnega ljudskega odbora.

115. člen

Za tajnika sme biti postavljen, kdor ima srednjo strokovno izobrazbo v smislu obstoječih predpisov, predpisani izpit in najmanj tri leta upravne prakse.

116. člen

Tajnik občinskega ljudskega odbora opravlja zlasti tele zadeve:

1. skrbi za pravilnost in zakonitost dela administracije in izravnava delo uslužbencev občinskega ljudskega odbora;
2. razvršča uslužbenca občinskega ljudskega odbora po posameznih delovnih mestih;
3. vodi personalne zadeve za uslužbenca in delavca občinskega ljudskega odbora in daje predsedniku občinskega ljudskega odbora predloge za izdajo odločb o njihovih delovnih razmerjih;
4. skrbi za strokovni napredek uslužbencev;
5. izdaja odločbe v upravnem postopku, če po zakonu in drugih splošnih predpisih višjih državnih organov, po statutu ali odloku občinskega ljudskega odbora to ne spada v pristojnost občinskega ljudskega odbora oziroma njegovega sveta;
6. izdaja spričevala in potrdila iz pristojnosti občinskega ljudskega odbora in vodi pisarniško dopisovanje;
7. pomaga predsedniku pri opravljanju sej občinskega ljudskega odbora in pri izravnavanju dela posameznih svetov in drugih organov občinskega ljudskega odbora.

Tajnik ima pravico udeleževati se sej občinskega ljudskega odbora, vodi zapisnike sej občinskega ljudskega odbora, ima pravico udeleževati se sej svetov in komisij in sodelovati pri njihovem delu, toda brez glasovalne pravice.

117. člen

Tajnik je za svoje delo in za pravilno uradovanje uslužbencev v administraciji občinskega ljudskega odbora odgovoren predsedniku in občinskemu ljudskemu odboru.

118. člen

Če je tajnik začasno odsoten ali zadržan opravljati svoje dolžnosti, ga nadomestuje uslužbenec občinskega ljudskega odbora, ki ga določi predsednik.

119. člen

Poleg tajnika ima občinski ljudski odbor za opravljanje upravnih, strokovnih in pisarniških zadev še druge uslužbenca.

Število uslužbenskih delovnih mest v administraciji občinskega ljudskega odbora in strokovno izobrazbo, ki je potrebna za vsako delovno mesto, določi občinski ljudski odbor v sporazumu z okrajnim ljudskim odborom.

120. člen

Vsa delovna mesta v administraciji občinskega ljudskega odbora se smejo zasesti samo z uslužbenci, ki imajo predpisano strokovno izobrazbo.

Uslužbenci se smejo razvrstiti na delovna mesta samo po svoji strokovni izobrazbi.

121. člen

Odločbe o službenih razmerjih uslužbencev občinskega ljudskega odbora izdaja v skladu s predpisi višjih državnih organov predsednik občinskega ljudskega odbora, kolikor ta zakon, predpisi višjih državnih organov ali statut občinskega ljudskega odbora ne določajo drugače.

O pritožbah zoper odločbe o službenih razmerjih in o pritožbah zoper odločbe o disciplinskih nerednostih uslužbencev, ki jih izda predsednik, odloča občinski ljudski odbor.

122. člen

Predpisi, ki veljajo za državne uslužbence, se uporabljajo tudi za uslužbence občinskega ljudskega odbora, kolikor s tem zakonom ni določeno drugače.

3. Občinska ljudska straža

123. člen

Občinska ljudska straža je izvršilni organ občinskega ljudskega odbora in je neposredno podrejena predsedniku občinskega ljudskega odbora.

Stroški za vzdrževanje občinske ljudske straže se krijejo iz občinskega proračuna.

124. člen

Občinska ljudska straža varuje krajevni red in mir po odlokih občinskega ljudskega odbora in po navodilih ter pod nadzorstvom predsednika občinskega ljudskega odbora, osebno in premoženjsko varnost pa po navodilih in pod nadzorstvom načelnika oddelka za notranje zadeve okrajnega ljudskega odbora.

125. člen

Republiški organ za notranje zadeve izda natančnejše predpise o delu, organizaciji, disciplini, oborožitvi, strokovnem usposabljanju in uniformi občinske ljudske straže.

Sedmo poglavje

NADZORSTVO IN NEPOSREDNA UDELEŽBA DRŽAVLJANOV

1. Zbori volivcev

126. člen

Da bi kar največ državljanov sodelovalo pri delu občinskega ljudskega odbora, da bi se okrepila odgovornost izvoljenih ljudskih predstavnikov in da bi se zagotovilo ljudsko nadzorstvo nad delom občinskega ljudskega odbora, se v občinah sklicujejo zbori volivcev.

127. člen

Zbori volivcev sprejemajo sklepe, ki so za občinski ljudski odbor obvezni, če takó določi zakon.

Zbori volivcev dajejo mnenja in stavljajo predloge v zadevah, za katere je določeno to z zakonom kot obvezno.

Zbori volivcev smejo obravnavati ter dajati mnenja in predloge tudi v zadevah, ki so pomembne za okraj, za Ljudsko republiko Slovenijo ali za vso državo, v zadevah, ki so dane v splošni pretres, in v zadevah, za katere to zahtevajo višji državni organi.

128. člen

Zbori volivcev se sestajajo praviloma po vasch.

Območja, za katera se sestajajo zbori volivcev, določi občinski ljudski odbor.

129. člen

Sklep, ki ga sprejme zbor volivcev, se pošlje občinskemu ljudskemu odboru. Občinski ljudski odbor mora o sklepu čimprej obravnavati in odločiti ter o tem obvestiti zbor volivcev.

130. člen

Če misli občinski ljudski odbor, da je sklep zbora volivcev, ki je za občinski ljudski odbor obvezen, nezakonit, sporoči to okrajnemu ljudskemu odboru, da o tem odloči.

131. člen

Odlok o tem, da se vpelje posebni krajevni prispevek, sme izdati občinski ljudski odbor šele potem, ko je o tem sprejel sklep zbor volivcev, na katerem je bila navzoča večina volivcev. Sklep zbora volivcev je za občinski ljudski odbor obvezen.

132. člen

Zbore volivcev je treba zaslišati, preden se izda odločitev o spremembi območja občine.

133. člen

Zbori volivcev se sestajajo po potrebi, najmanj pa enkrat vsake tri mesece.

Zbor volivcev skliče predsednik občinskega ljudskega odbora po sklepu občinskega ljudskega odbora.

Zbor volivcev mora sklicati tudi, če to z navedbo predloga dnevnega reda zahteva desetina volivcev območja, za katero se sklicuje zbor volivcev, ali okrajni ljudski odbor. Če predsednik občinskega ljudskega odbora ne skliče zbora volivcev, ga lahko skliče predsednik okrajnega ljudskega odbora.

Vaški odbor lahko skliče zbor volivcev, vendar mora o tem obvestiti občinski ljudski odbor vsaj tri dni prej, preden se zbor volivcev sestane.

134. člen

Sklicanje zbora volivcev se objavi na oglasni deski občinskega ljudskega odbora in na drug primeren način na območju, za katerega je zbor volivcev sklican, in sicer praviloma osem dni, v nujnih primerih pa najmanj tri dni pred dnevom sestanka zbora volivcev.

Razglas o sklicanju zbora volivcev mora obsegati tudi čas in kraj zbora volivcev, kdo sklicuje zbor in na čigavo zahtevo, kakor tudi predlog dnevnega reda.

Volivci imajo pravico zahtevati, da se sprejmejo na dnevni red tudi druge zadeve.

Dnevni red določa zbor volivcev sam.

135. člen

Pravico sodelovati pri delu zbora volivcev imajo vsi volivci z območja posameznega zbora volivcev.

136. člen

Volivci lahko že pred zborom volivcev pa tudi na samem zboru zastavljajo vprašanja občinskemu ljudskemu odboru v zvezi z njegovim delom in delom njegovih organov.

Predsednik občinskega ljudskega odbora oziroma drugi navzoči odborniki morajo na zastavljena vprašanja odgovoriti takoj na zboru volivcev, najpozneje pa na prihodnjem zboru volivcev, če je treba izvršiti poizvedbe in zbrati podatke.

137. člen

Zbora volivcev se morajo udeležiti člani vaškega odbora z območja posameznega zbora volivcev.

138. člen

Oborniki okrajnega in občinskega ljudskega odbora, ki so bili izvoljeni na območju, za katero je sklican zbor volivcev, poročajo zboru volivcev o svojem delu in o delu ljudskega odbora, katerega člani so.

Ljudski odbor mora od časa do časa, najmanj pa enkrat na leto predložiti zborom volivcev v pretres poročilo o celotnem svojem delu.

139. člen

Zbor volivcev začne predsednik občinskega ljudskega odbora in ga vodi do izvolitve predsedstva zbora. Predsednik lahko določi drugega odbornika, da ga nadomestuje na zboru volivcev.

Zbor volivcev vodi predsedstvo, ki ga izvolijo volivci na zboru izmed sebe. Predsedstvo sestavljajo predsednik in dva člana. Obornik občinskega ljudskega odbora ne more biti izvoljen v predsedstvo zbora volivcev.

140. člen

O delu zbora volivcev se piše zapisnik, ki ga podpišejo predsedujoči, zapisnikar in dva overitelja zapisnika.

Zapisniki zborov volivcev se morajo takoj poslati občinskemu ljudskemu odboru.

141. člen

Zbor volivcev sprejema svoje sklepe z glasovanjem. Glasuje se z dviganjem rok, če zbor ne sklene drugače. Če nastane dvom glede večine, se glasuje posamezno.

Sklep je sprejet, če je za predlog glasovala večina navzočih volivcev, kolikor za posamezne primere ni drugače predpisano.

142. člen

Kadar se obravnava vprašanje iz 131. člena tega zakona na več zborih volivcev ločeno po posameznih območjih, velja, da je sklep sprejet, če je sprjet na večini teh zborov volivcev in če je zanj glasovala večina vseh volivcev navzočih na vseh zborih.

143. člen

Sklepe zborov volivcev v zadevah iz tretjega odstavka 127. člena tega zakona pošlje predsednik občinskega ljudskega odbora takoj v obravnavanje in odločitev pristojnemu višjemu državnemu organu.

2. Občinski referendum

144. člen

Občinski ljudski odbor lahko sam ali na zahtevo ene petine volivcev v občini v sporazumu s Prezidijem Ljudske skupščine LRS razpiše občinski referendum zaradi potrditve posameznih odlokov in ukrepov, ki se tičejo občine in njenega razvoja, ali pa zato, da bi volivci vnaprej povedali svoje mnenje o njih.

Referendum sme razpisati občinski ljudski odbor šele potem, ko dobi soglasje Prezidija Ljudske skupščine LRS. Če zahtevajo referendum volivci, ga mora razpisati najpozneje v desetih dneh potem, ko je dobil soglasje Prezidija Ljudske skupščine LRS.

145. člen

Na referendumu se izrečejo volivci o postavljenih vprašanih neposredno s tajnim glasovanjem. Glasuje se z glasovnicami; na glasovnici mora biti vprašanje, o katerem se glasuje. Vprašanje mora biti postavljeno tako, da volivci lahko odgovorijo nanj samo z »za« ali »proti«.

146. člen

Besedilo vprašanja, o katerem se mora odločiti na referendumu, sestavijo občinski ljudski odbor oziroma predlagatelji referenduma.

O postavljenih vprašanih odločajo volivci v celoti, tako da se predlog v celoti sprejme ali v celoti zavrže.

147. člen

Dan za referendum določi občinski ljudski odbor.

Sklep o razpisu referenduma se objavi tako, kot je predpisano za odloke občinskega ljudskega odbora, pošlje pa se tudi pristojnemu okrajnemu ljudskemu odboru.

Med dnevom, ko se razglasi razpis referenduma, in med dnevom glasovanja ne sme preteči manj kot deset in ne več kot trideset dni.

148. člen

Na referendumu se glasuje z »za« ali »proti«.

Predlog, ki je postavljen volivcem, da se o njem izrečejo z referendumom, velja za sprejet, če je glasovalo zanj več kot polovica volivcev, ki so glasovali.

Predlog, ki je bil z glasovanjem zavržen, se ne more dati znova na glasovanje prej kakor čez eno leto, in občinski ljudski odbor tudi ne more prej kakor čez eno leto izdati sklepa, ki bi bil v nasprotju z izidom glasovanja.

149. člen

Referendum vodi komisija treh članov, ki jih izmed sebe določi občinski ljudski odbor.

Komisija za izvedbo referendumu pripravi in vodi glasovanje, ugotovi izid glasovanja in ga razglasi tako, kot je to predpisano za odloke občinskega ljudskega odbora; komisija poroča o izidu glasovanja svojemu občinskemu ljudskemu odboru in pristojnemu okrajnemu ljudskemu odboru.

150. člen

Glede pravice glasovanja, načina glasovanja, ugotavljanja izida glasovanja in glede pravice do pritožbe zaradi nepravilnosti pri izvedbi referendumu se ustrezno uporabljajo predpisi o volitvah odbornikov občinskih ljudskih odborov.

3. Komisije državljanov

151. člen

Da bi kar največ državljanov sodelovalo pri lokalni upravi, lahko občinski ljudski odbor ustanovi komisije državljanov za izvedbo posameznih upravnih nalog (106. člen).

Osmo poglavje

IME IN PEČAT OBČINSKEGA LJUDSKEGA ODBORA

152. člen

Občinski ljudski odbor ima svoje ime, ki se glasi: »Občinski ljudski odbor (ime občine)«.

Če prebiva v kakšni občini znatna narodna manjšina, se mora ime občinskega ljudskega odbora glasiti v slovenskem jeziku in v jeziku narodne manjšine.

153. člen

Občinski ljudski odbor ima svoj pečat z imenom občinskega ljudskega odbora, z imenom okraja ter z grbom in imenom Ljudske republike Slovenije.

Če je sedež občinskega ljudskega odbora izven kraja, po katerem ima občinski ljudski odbor ime, mora biti v pečatu naveden tudi sedež občinskega ljudskega odbora.

154. člen

Na poslopju, v katerem ima občinski ljudski odbor svoje uradne prostore, mora biti napis z grbom in imenom Ljudske republike Slovenije, z imenom občinskega ljudskega odbora ter z imenom okraja, h kateremu spada občina.

Deveto poglavje

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

155. člen

Dokler ne bodo izdani posebni predpisi o splošnem upravnem postopku, se morajo občinski ljudski odbori v upravnem postopku ravnati po tehle načelih:

1. Kadar odloči občinski ljudski odbor v upravnem postopku o pravici in obveznosti državljana ali pravne osebe, kadar izda gospodarskoupravni

ali nadzorstveni ukrep proti gospodarski organizaciji in kadar po nadzorstveni pravici odloči o zadevi, ki se tiče závoda ali družbene organizacije, izda odločbo, ki jo mora vročiti stranki.

2. V občinskem ljudskem odboru izdaja odločbe v upravnem postopku tajnik občinskega ljudskega odbora, če po zakonu in drugih splošnih predpisih višjih državnih organov, po statutu ali odloku občinskega ljudskega odbora to ne spada v pristojnost občinskega ljudskega odbora oziroma njegovega sveta.

3. Preden izda odločbo, mora v upravnem postopku ugotoviti vse dejanske okoliščine, ki so pomembne za rešitev zadeve; stranke morajo biti zaslišane, njihove izjave in predlogi pa na kratko vpisani v zapisnik, kolikor za posamezne primere ni z zakonom drugače določeno; samo takrat, kadar stranka ne pride, čeprav je bila pravilno povabljena, se postopek lahko opravi brez nje.

4. O vsaki strankini zahtevi je treba izdati odločbo. Odločba, izdana v upravnem postopku, se mora sklicevati na predpis, na podlagi katerega je bila izdana, in mora biti obrazložena; v odločbi mora biti pouk o pravici do pritožbe.

5. Odločba v upravnem postopku mora biti izdana, če ni drugače predpisano, najpozneje v 30 dneh.

6. Zoper odločbo prve stopnje se sme stranka v upravnem postopku pritožiti prvemu višjemu organu, če z zakonom ali s splošnim predpisom, izdanim po posebnem pooblastilu zakona ni drugače določeno.

Pritožba se vloži v 15 dneh po prejemu odločbe, če z zakonom ali z uredbo ni drugače določeno, in sicer pri občinskem ljudskem odboru, ki je izdal izpodbijano odločbo.

7. O pritožbi zoper odločbo, ki jo je izdal v upravnem postopku tajnik občinskega ljudskega odbora, odloči načelnik pristojnega oddelka okrajnega ljudskega odbora, v zadevah, ki ne spadajo v delovno področje oddelkov, pa tajnik okrajnega ljudskega odbora. Če je izdal odločbo v upravnem postopku občinski ljudski odbor oziroma njegov svet, odloča o pritožbi zoper njo pristojni svet okrajnega ljudskega odbora.

O pritožbi mora biti izdana odločba, če ni drugače določeno, najpozneje v 60 dneh.

Pritožba zadrži izvršitev odločbe, če z zakonom ali z uredbo ni drugače določeno.

8. Pristojni organ druge stopnje pritožbo zavrne ali odločbo prve stopnje razveljavi in naloži organu prve stopnje, da izda drugo odločbo, ali pa odločbo prve stopnje spremeni in odloči o stvari sam. V pritožiteljevo škodo sme odločbo spremeniti samo takrat, če to zahtevajo splošne koristi.

Zoper odločbo o pritožbi se ni mogoče pritožiti višjemu organu.

9. Odločba se sme izvršiti šele, ko je v upravnem postopku postala pravnomočna in izvršljiva, če z zakonom ali z uredbo ni drugače določeno.

10. Odločba prve stopnje postane pravnomočna:

- a) s pretekom pritožbenega roka, če se stranka ne pritoži;
- b) z vročitvijo stranki, če pritožba ni dovoljena;
- c) z vročitvijo odločbe druge stopnje stranki, če se pritožba zavrne.

Odločba postane izvršljiva:

- a) takoj ko postane pravnomočna, če z odločbo ni določen rok za njeno izpolnitev;

b) takoj ko preteče rok za izpolnitev, ki je v odločbi določen;
c) z vročitvijo stranki, če je z zakonom ali z uredbo predpisano, da pritožba ne zadrži izvršitve.

Izvršljivo odločbo v upravnem postopku izvrši praviloma tisti organ, ki je izdal odločbo na prvi stopnji, če ni drugače predpisano.

11. Po nadzorstveni pravici višji upravni organ odpravi ali razveljavi v upravnem postopku izdano pravnomočno odločbo nižjega upravnega organa:

a) če je izdal odločbo organ, ki za to ni bil stvarno pristojen;

b) če bi se z izvršitvijo odločbe storilo kaznivo dejanje ali če bi z izvršitvijo nastala huda nevarnost za življenje in zdravje ljudi ali za javni red in mir.

Z odpravo odločbe se odpravijo tudi njene pravne posledice.

Z razveljavitvijo odločbe se ne odpravijo tiste pravne posledice, ki so že nastale, ne morejo pa na podlagi take odločbe nastati kakšne nadaljnje pravne posledice.

Po nadzorstveni pravici se nezakonita odločba praviloma odpravi. Odločba se razveljavi samo takrat, če ne bi bilo mogoče odpraviti pravnih posledic odločbe, ki so že nastale, ali če bi se dale odpraviti samo z velikimi težkočami.

12. Odločba, s katero se stranki prizna kakšna pravica, se sme po nadzorstveni pravici odpraviti ali razveljaviti samo, če je bila stranka prej zasllišana; to ne velja za primer, če je izdal odločbo organ, ki ni bil stvarno pristojen. Zoper odločbo o odpravi ali razveljavitvi je dovoljena pritožba, razen če je izdal odločbo republiški organ državne uprave; v tem primeru sme stranka sprožiti upravni spor.

Za upravni postopek, v katerem je stranka gospodarska organizacija, se smejo z zakonom ali z uredbo predpisati določbe, ki se lahko odmaknejo od načel tega zakona.

156. člen

Potem ko začne veljati ta zakon, se smejo za tajnike občinskih ljudskih odborov izjemoma postavljati še tri leta tudi osebe, ki nimajo pogojev, predpisanih po 115. členu tega zakona.

Po preteku triletnega roka se bodo za tajnike občinskih ljudskih odborov lahko postavljale samo osebe, ki izpolnjujejo pogoje iz 115. člena tega zakona, oziroma osebe, ki so v triletnem roku iz prvega odstavka tega člena bile postavljene na ta mesta.

157. člen

Dokler ne izdajo posamezni občinski ljudski odbori svojih statutow, določi število odbornikov občinski ljudski odbor s skleponi, ki ga potrdi okrajni ljudski odbor.

V drugih primerih, v katerih je po tem zakonu izdaja natančnejših predpisov pridržana statutu, bo izdajal občinski ljudski odbor potrebne predpise začasno z odlokom.

158. člen

Ta zakon začne veljati trideseti dan po objavi v Uradnem listu LRS.

SPREMEMBE

PREDLOGA ZAKONA O OBČINSKIH LJUDSKIH ODBORIH, SPREJETE NA SEJI VLADE LRS

1. člen

V prvi vrsti se za besedo »je« doda beseda »kot«; — v drugi vrsti se črta beseda »in«.

20. člen

se spremeni tako:

»Občinski ljudski odbor vodi upravo splošnega ljudskega premoženja, ki je v splošni rabi (ceste, reke, kanali, parki itd.), kolikor mu je dana ta pravica v pristojnost po splošnih predpisih višjih državnih organov.«

158. člen

se spremeni tako:

»Ta zakon začne veljati z dnem objave v Uradnem listu LRS.«

DODATNI PREDLOG

VLADE LRS O SPREMEMBAH ZAKONSKEGA PREDLOGA O OBČINSKIH LJUDSKIH ODBORIH

3. člen

Tretji odstavek se spremeni in glasi:

»Samo z republiškim zakonom se smejo za zadeve, ki spadajo v republiško pristojnost, ustanoviti v občini upravni organi, ki so podrejeni naravnost republiškim organom državne uprave.«

4. člen

Briše se zadnji odstavek.

12. člen

se menja in glasi:

»Občinski ljudski odbor opravlja vse zadeve, ki se neposredno nanašajo na gospodarski, komunalni, kulturni in socialni razvoj občine, kolikor za posamezne zadeve ni z zakonom določena pristojnost višjih državnih organov.

V pristojnost občinskega ljudskega odbora spadajo zlasti naslednje zadeve, ki se neposredno nanašajo na gospodarski, komunalni, kulturni in socialni razvoj občine:

proračun;

lokalne davščine;

red in način izkoriščanja pašnikov, gozdov, livad in kamnolomov, s katerimi gospodari, paša na posestvih posameznikov; način uporabe sezonskih (začasnih) poti in prehodov;

izdaja regulacijskega načrta v sporazumu z okrajnim ljudskim odborom; komunalne naprave in določitev pogojev za njihovo uporabljanje, kakor tudi občinski zavodi in njihova razmerja do državljanov (vodovod, studenci, izviri,

vodnjaki, cisterne, kanalizacija, kopališča, pralnice in podobno); ureditev kraja, izgradnja in vzdrževanje ulic, drevoredov, parkov in podobno; ureditev trgov (tržišč), vzdrževanje snage; krajevni promet, graditev in vzdrževanje krajevnih poti in mostov; javna razsvetljava; vzdrževanje stanovanjskega fonda in nadzorstvo nad njegovim uporabljanjem; pokopališča;

skrb za izpolnjevanje predpisov o obveznem osnovnem šolskem pouku; vzdrževanje zdravniške službe, zdravstvene postaje, ambulante, dispanzerji, babiška služba in podobno; izdajanje ukrepov za zatiranje in preprečevanje bolezni, zlasti nalezljivih bolezni; asanacijska dela v krajevnem obsegu; nadzorstvo nad vzdrževanjem čistoče pri izvirih, potokih, obalah rek in podobno, nadzorstvo nad higienskimi pogoji v javnih lokalih;

varstvo otrok in mater; zavetišča, otroška igrišča, letovišča, vrtci in podobno; skrb za osebe, ki so potrebne varstva;

vzdrževanje lokalnega reda in miru; nadzorstvo nad uporabljanjem trgov, ulic in drugih javnih krajev za družbene potrebe državljanov; čuvanje polj, vinogradov in poljedelskih naprav; dimnikarska služba in ukrepi proti požarom, poplavam in elementarnim neugodam.

Občinski ljudski odbor neposredno izvršuje zakone in druge predpise višjih državnih organov in opravlja zadeve izvršilne delavnosti v razmerju do državljanov, gospodarskih in družbenih organizacij in zavodov, kadar mu je to z zakonom ali drugim predpisom dano v pristojnost.

Za 12. členom pride nov člen, ki naj glasi:

»Pristojnost občinskega ljudskega odbora se določa z zakonom in s predpisi višjih državnih organov, izdanimi na podlagi zakona.

Posamezne zadeve, ki se predvsem tičejo gospodarskega, komunalnega, kulturnega in socialnega razvoja občine, se smejo prenesti iz pristojnosti občinskega ljudskega odbora na druge državne organe samo z zakonom. Prav tako se sme samo z zakonom v takih zadevah omejiti njegova pristojnost.

20. člen

Besedilo tega člena se spremeni in naj glasi:

»Občinski ljudski odbor vodi upravo splošnega ljudskega premoženja, ki je v splošni rabi na njegovem območju (ceste, reke, prekopi, parki itd.), ki služi izključno za potrebe prebivalcev občine, kolikor z zakonom posamezni deli takega premoženja niso dani v upravo drugim državnim organom, gospodarskim organizacijam ali zavodom. Občinski ljudski odbor vodi upravo tudi drugega splošnega ljudskega premoženja, ki je v splošni rabi, na svojem območju, ki mu je dano v upravo s predpisi višjih državnih organov.

Pri izvrševanju uprave splošnega ljudskega premoženja, ki je v splošni rabi, ima občinski ljudski odbor pravico, določati njegov namen, način in pogoje njegove uporabe, izdajati predpise in ukrepe za njegovo varovanje in vzdrževanje, odločati o tem, da se takšno premoženje izvzame iz splošne rabe ter določati organe za opravljanje določenih opravil uprave takšnega premoženja.

V primeru spora med dvema občinskima ljudskima odboroma na območju istega okraja kakor tudi med občinskim ljudskim odborom na eni strani in drugim državnim organom, gospodarsko organizacijo ali zavodom na drugi strani o tem, komu pripada upravljanje splošnega ljudskega premoženja, ki je v splošni rabi, odloča okrajni ljudski odbor.

53. člen

Besedilo tega člena se spremeni in naj glasi:

»Okrajni ljudski odbor oziroma njegov svet sme odpraviti ali razveljaviti predpis občinskega ljudskega odbora oziroma njegovega sveta v 60 dneh po njegovi izdaji.«

Glede na to spremembo je treba v 3. odstavku 29. člena brisati v oklepaju nahajajoči se besedi »drugi odstavek«, v 4. odstavku 29. člena pa brisati besedi »prvem odstavku«.

Za 46. členom naj se vstavi nov člen z besedilom 90. člena, toda le do besede »... se poveča.«, ostalo besedilo pa se črta.

62. člen

Prvi odstavek se spremeni in glasi:

»Pravico razpravljati in glasovati imajo samo odborniki, pravico razpravljati pa tudi predsednik pristojnega okrajnega ljudskega odbora kakor tudi poslanci Ljudske skupščine FLRJ in Ljudske skupščine LRS in odborniki okrajnega ljudskega odbora, izvoljeni na območju občine. Občinski ljudski odbor pa lahko sklene, da se sme udeležiti razpravljanja tudi oseba, ki ni odbornik.

Drugi odstavek tega člena se spremeni in glasi:

»Pravico, dajati občinskemu ljudskemu odboru predloge, imajo odborniki, odborniške komisije in sveti občinskega ljudskega odbora. O predlogu mora biti izdan sklep.«

Tretji odstavek ostane nespremenjen.

71. člen

Prvi odstavek se spremeni in glasi:

»Vsak občinski ljudski odbor ima svojo mandatno-imunitetno komisijo in računsko komisijo.«

Izza prvega odstavka se med sedanjim 1. in 2. odstavkom vstavi nov odstavek, ki se glasi:

»Računska komisija, ki sestoji iz treh članov, opravlja nadzor nad izvrševanjem občinskega proračuna.«

90. člen

se briše, ker preide njegovo besedilo (deloma) v nov člen izza 46. člena.

97. člen

Za besedilom pod 2. točko tega člena naj se dostavi:

»Izdajajo ukrepe za izvrševanje predpisov svojega ljudskega odbora;«

102. člen

Doda se nov 4. odstavek, ki glasi:

»Predsednik sveta podpisuje odločbe, ki jih izdaja svet po 3. točki 97. člena tega zakona.«

107. člen

' Za besedo »komisije« v 4. vrsti tega člena se vstavi naslednje besedilo:

»(na primer komisija za prekrške)«.

108. člen

Nadpis tega člena se glasi:

- »Šesto poglavje
- Vaški odbori«

114. člen

Drugi odstavek tega člena prične takole:

- »Tajnika, blagajnika ter druge upravne in strokovne uslužbence imenuje in ...«.

116. člen

Točka 5 tega člena začne takole:

- »5. Izdaja po navodilih in napotilih sveta oziroma glede sklepov ljudskega odbora po navodilih in napotilih predsednika ljudskega odbora odločbe v upravnem ...«

133. člen

Drugemu odstavku se dodajo naslednje besede:

- »Če predsednik občinskega ljudskega odbora ne skliče zbora volivcev v predpisanem roku, ga lahko skliče predsednik okrajnega ljudskega odbora.«
- Zadnji stavek v 3. odstavku se spremeni in glasi:
- »Če predsednik občinskega ljudskega odbora ne skliče zbora volivcev, se volivci lahko sami sestanejo na zbor.«

148. člen

V drugem odstavku se doda še stavek:

- »Sprejeti predlog je za ljudski odbor obvezen.«

151. člen

Nadpis tega člena se spremeni in glasi:

- »3. Sveti državljanov in komisije državljanov.«

Samo besedilo tega člena pa se glasi takole:

- »Da bi kar največ državljanov sodelovalo pri lokalni upravi, lahko občinski ljudski odbor ustanovi svete državljanov in komisije državljanov (106. člen) za izvedbo posameznih nalog.«

155. člen

V 155. členu naj se besedilo 5. točke spremeni takole:

- »5. Zadeve v upravnem postopku se morajo takoj vzeti v reševanje in mora o njih biti odločba izdana čimpreje.«

V 7. točki se besedilo 2. odstavka spremeni takole:

- »O pritožbi mora biti odločba izdana čimpreje.«

Za 157. členom se doda nov člen, ki se glasi:

- »Prezidij Ljudske skupščine LRS se pooblašča, da predpiše, kakšne zadeve, ki so dane v pristojnost republiškim državnim organom s predpisi vlade LRS in njenih organov, ostanejo izjemno od 3. odstavka 12. člena tega zakona v pristojnosti republiških državnih organov.«

SPREMEMBE

PREDLOGA ZAKONA O OBČINSKIH LJUDSKIH ODBORIH, KI STA JIH SPREJELA ZAKONODAJNI ODBOR IN ODBOR ZA LJUDSKO OBLAST LJUDSKE SKUPŠČINE LRS

1. člen

se spremeni in glasi:

»Občinski ljudski odbor je kot lokalni predstaviški organ državne oblasti organ ljudske samouprave v občini.«

3. člen

Tretji odstavek se spremeni in glasi:

»Samo z republiškim zakonom se smejo za zadeve, ki spadajo v republiško pristojnost, ustanoviti v občini organi, ki so podrejeni naravnost republiškim državnim organom.«

4. člen

Četrty odstavek se črta.

8. člen

Drugi odstavek se spremeni in glasi:

»Zakonitost dela občinskega ljudskega odbora nadzoruje okrajni ljudski odbor.«

12. člen

se spremeni in glasi:

»Občinski ljudski odbor opravlja vse zadeve, ki se neposredno nanašajo na gospodarski, komunalni, kulturni in socialni razvoj občine, kolikor za posamezne zadeve ni z zakonom določena pristojnost višjih državnih organov.

V pristojnost občinskega ljudskega odbora spadajo zlasti naslednje zadeve, ki se neposredno nanašajo na gospodarski, komunalni, kulturni in socialni razvoj občine:

proračun;

lokalne davščine;

red in način izkoriščanja pašnikov, gozdov, livad in kamnolomov, s katerimi gospodarji, paša na posestvih posameznikov; način uporabe sezonskih (začasnih) poti in prehodov;

izdaja regulacijskega načrta v sporazumu z okrajnim ljudskim odborom; komunalne naprave in določitev pogojev za njihovo uporabljanje, kakor tudi občinski zavodi in njihova razmerja do državljanov (vodovod, studenci, izviri, vodnjaki, cisterne, kanalizacija, kopaljšča, pralnice in podobno); ureditev kraja, izgradnja in vzdrževanje ulic, drevoredov, parkov in podobno; ureditev trgov (tržišč); vzdrževanje snage; krajevni promet, graditev in vzdrževanje krajevnih poti in mostov; javna razsvetljava; vzdrževanje stanovanjskega fonda in nadzorstvo nad njegovim uporabljanjem; pokopališča;

skrb za izpolnjevanje predpisov o obveznem šolskem pouku, materialna oskrba šol in zavodov;

vzdrževanje zdravniške službe, zdravstvene postaje, ambulante, dispanzerji, babiška služba in podobno; izdajanje ukrepov, za zatiranje in preprečevanje bolezní, zlasti nalezljivih bolezní; asanacijska dela v krajevnem

obsegu; nadzorstvo nad vzdrževanjem čistoče pri izvirih, potokih, bregovih rek in podobno; nadzorstvo nad higienskimi pogoji v javnih lokalih;

varstvo otrok in mater; zavetišča, otroška igrišča, letovišča, vrteci in podobno; skrb za onemogle in varstva potrebne osebe;

vzdrževanje lokalnega reda in miru; nadzorstvo nad uporabljanjem trgov, ulic in drugih javnih krajev za družbene potrebe državljanov; čuvanje polj, vinogradov in poljedelskih naprav; dimnikarska služba in ukrepi proti požarom, poplavam in elementarnim neizgodam.

Občinski ljudski odbor neposredno izvršuje zakone in druge predpise višjih državnih organov in opravlja zadeve izvršilne delavnosti v razmerju do državljanov, gospodarskih in družbenih organizacij in zavodov, kadar mu je to z zakonom ali drugim predpisom dano v pristojnost.◀

12. a člen

Za 12. členom pride nov 12. a člen, ki glasi:

»Pristojnost občinskega ljudskega odbora se določa z zakonom in s predpisi državnih organov, izdanimi na podlagi zakona.

Posamezne zadeve, ki se predvsem tičejo gospodarskega, komunalnega, kulturnega in socialnega razvoja občine, se smejo prenesti iz pristojnosti občinskega ljudskega odbora v pristojnost drugih državnih organov samo z zakonom. Prav tako se sme samo z zakonom v takih zadevah omejiti njegova pristojnost.

15. člen

Drugi odstavek se spremeni in glasi:

»Občina ima pravico do dela družbenega prispevka, dohodnine in drugih z zakonom določenih davkov, ki jih plačajo gospodarske organizacije in davčni zavezanci na njenem območju. Kateri najmanjši del družbenega prispevka in davkov gre v občinski proračun, določa družbeni plan okraja v skladu z družbenim planom in predpisi Ljudske republike Slovenije.◀

19. člen

Začetek prvega odstavka se glasi:

»Občinski ljudski odbor v skladu z zakonitimi predpisi gospodari z ...◀

20. člen

se spremeni in glasi:

»Občinski ljudski odbor vodi upravo splošnega ljudskega premoženja, ki je v splošni rabi na njegovem območju (ceste, reke, prekopi, parki itd.), ki služi izključno za potrebe prebivalcev občine, kolikor z zakonom posamezni deli takega premoženja niso dani v upravo drugim državnim organom, gospodarskim organizacijam ali zavodom. Občinski ljudski odbor vodi upravo tudi drugega splošnega ljudskega premoženja, ki je v splošni rabi, na svojem območju, ki mu je dano v upravo s predpisi višjih državnih organov.

Pri izvrševanju uprave splošnega ljudskega premoženja, ki je v splošni rabi, ima občinski ljudski odbor pravico, določati njegov namen, način in pogoje njegove uporabe, izdajati predpise in ukrepe za njegovo varovanje in vzdrževanje, odločati o tem, da se takšno premoženje izvzame iz splošne rabe ter določati organe za opravljanje posameznih opravil pri upravi takšnega premoženja.

V sporu med dvema občinskima ljudskima odboroma na območju istega okraja kakor tudi med občinskim ljudskim odborom na eni strani in drugim organom, gospodarsko organizacijo ali zavodom na drugi strani o tem, komu pripada uprava splošnega ljudskega premoženja, ki je v splošni rabi, odloča okrajni ljudski odbor.«

26. člen

Drugi odstavek se spremeni in glasi:

»Občinsko ljudsko stražo ustanovi z odločbo republiški organ za notranje zadeve v sporazumu z občinskim ljudskim odborom.«

Tretji odstavek glasi:

»Občinski ljudski odbor, ki nima občinske ljudske straže, lahko naloži ljudski milici, da zavaruje administrativno izvršitev njegovih sklepov in odločb.«

29. člen

Na koncu tretjega odstavka se v oklepaju črtata besedi »drugi odstavek«, tako da se konec tega odstavka glasi:

»... predpisov (33. člen).«

V četrtem odstavku se v 4. vrstici črtata besedi »prvem odstavku«, tako da sedaj ta del glasi:

»...določen v 33. členu...«.

33. člen

se spremeni in glasi:

»Okrajni ljudski odbor oziroma njegov svet sme odpraviti ali razveljaviti predpis občinskega ljudskega odbora oziroma njegovega sveta v 60 dneh po njegovi izdaji.«

40. člen

V 4. vrstici se beseda »sklepe« nadomesti z besedo »ukrepe«, konec tega člena pa glasi:

»...odločbe v upravnem postopku (37. člen).«

40. a člen

Za 40. členom se doda nov 40. a člen, ki glasi:

»Če občinski ljudski odbor obravnava zadeve, ki spadajo v pristojnost višjega državnega organa po drugem odstavku 2. člena tega zakona in mu predlaga, kako naj se rešijo, mora ta organ obvestiti občinski ljudski odbor o svojem stališču do njegovega predloga.«

41. člen

Konec prvega odstavka se spremeni in glasi:

»... opozoritev Prezidiju Ljudske skupščine LRS ali Prezidiju Ljudske skupščine FLRJ, če gre za predpis zveznega organa.«

43. člen

se v celoti črta.

46. a člen

Za 46. členom pride nov 46. a člen, v katerega je prevzeto deloma besedilo dosedanjega 90. člena, tako da 46. a člen glasi:

»Če se del občine, ki je bil pri volitvah v občinski ljudski odbor posebna volilna enota, pridruži drugi občini, mestni občini oziroma mestu, postanejo odborniki občinskega ljudskega odbora, ki so bili izvoljeni v volilni enoti, ki se pridruži, odborniki ljudskega odbora tiste občine, mestne občine oziroma mesta, katerega območje se poveča.«

Nadaljuje besedilo, dosedanjega 90. člena se črta.

48. člen

V 16. točki se na koncu črta besedilo: »kolikor je za to po zakonu pristojen;«

V 17. točki se na koncu črta besedilo: »glede katerih je za to po zakonu pristojen;«

18. točka se glasi: »18. sklepa o razpolaganju s splošnim ljudskim premoženjem, s katerim gospodarji;«

19. točka se spremeni in glasi: »19. sklepa o najetju posojila in o tem, da prevzame občina poroštvo za posojilo gospodarski organizaciji ali zavodu v občini;«.

55. člen

Na koncu drugega odstavka se črtata besedi »skupne države«.

55. člen

V prvem odstavku se črtata v oklepaju besedi »(delovno dobo)«.

56. člen

V četrtem odstavku se črta beseda »pismeno«.

57. člen

V 2. vrsti se za besedo »zaukaže« dodajo besede »okrajni ljudski odbor ali...«.

60. člen

Drugi odstavek se v celoti črta, zato postane dosednji tretji odstavek drugi odstavek.

61. člen

Črta se zadnji stavek.

62. člen

Prvi in drugi odstavek se spremenita in glasita:

»Pravico razpravljati in glasovati imajo samo odborniki, pravico razpravljati pa tudi predsednik pristojnega okrajnega ljudskega odbora kakor tudi poslanci Ljudske skupščine FLRJ in Ljudske skupščine LRS in odborniki okrajnega ljudskega odbora, izvoljeni na območju občine. Občinski ljudski odbor pa lahko sklene, da se sme udeležiti razpravljanja tudi oseba, ki ni odbornik.

Pravico, dajati občinskemu ljudskemu odboru predloge, imajo odborniki, odborniške komisije in sveti občinskega ljudskega odbora. O predlogu mora biti izdan sklep.«

63. člen

Konec tega člena se spremeni in glasi:

»... ustno najpozneje na prihodnji seji.«

66. člen

se spremeni in glasi:

»Na seji se glasuje praviloma javno; glasuje se lahko samo osebno. Tajno se glasuje, če tako sklene občinski ljudski odbor.«

71. člen

Prvi in drugi odstavek se spremenita in glasita:

»Vsak občinski ljudski odbor ima svojo mandatno-imunitetno komisijo in svojo računsko komisijo.

Stalna odborniška računsko komisija nadzoruje izvrševanje občinskega proračuna.«

Dosedanji drugi odstavek postane tretji odstavek tega člena.

74. člen

Prvi odstavek se spremeni in glasi:

»Stalne odborniške komisije so sestavljene iz 3 do 5 članov; računsko komisija ima 3 člane.«

76. člen

Podnaslov nad 76. členom glasi:

»6. Pravni predpisi, odločbe in drugi sklepi občinskega ljudskega odbora.«
V 76. členu se za besedo »predpise« postavi vejica in doda beseda »odločbe«.

80. člen

Začetek drugega odstavka se spremeni in glasi:

»Z odločbami in sklepi rešuje...«.

82. člen

V 2. vrsti prvega odstavka se za besedo »navodila« postavi vejica in doda beseda »odločbe«.

90. člen

se v celoti črta, ker je besedilo tega člena deloma prevzeto v 46. a člen.

97. člen

V 1. vrstici prvega odstavka se za besedo »lahko« dodasta besedi »po potrebi«.

V 2. točki se za podpičjem doda še naslednje besedilo: »izdajajo ukrepe za izvrševanje predpisov svojega ljudskega odbora, za katere so pooblašteni;«

102. člen

Doda se nov četrti odstavek, ki glasi:

»Predsednik sveta podpisuje odločbe, ki jih izdaja svet po 3. točki 97. člena tega zakona.«

104. in 104. a člen

Dosedanji drugi odstavek 104. člena postane samostojni 104. a člen.

107. člen

V 3. vrsti se za besedo »komisije« doda naslednje besedilo: »(na primer komisija za prekrške)«.

108. člen

Nadpis nad tem členom glasi:

»Šesto poglavje

Vaški odbori«

109. in 110. člen

Dosedanji šesti odstavek 109. člena postane drugi odstavek 110. člena.

111. člen

Besedi »Šesto poglavje« nad tem členom se nadomestita z besedama »Sedmo poglavje«.

114. člen

Začetek drugega odstavka se spremeni in glasi:

»Tajnika, blagajnika ter druge upravne in strokovne uslužbence imenuje in...«.

115. člen

V 1. vrsti se za besedo »ima« črta beseda »srednjo«, v 2. vrsti pa se beseda »izobrazbo« nadomesti z besedo »usposobljenost«.

116. člen

Začetek 5. točke se spremeni in glasi:

»5. izdaja po navodilih in napotilih sveta oziroma glede sklepov ljudskega odbora po navodilih in napotilih predsednika ljudskega odbora odločbe v upravnem postopku...«

118. člen

Za besedo »zadržan« se črtajo besede »opravljati svoje dolžnosti«.

119. člen

V 3. vrsti drugega odstavka se beseda »izobrazbo« nadomesti z besedo »usposobljenost«.

120. člen

se v celoti črta.

126. člen

Besedi »sedmo poglavje« nad tem členom se nadomestita z besedama »Osmo poglavje«.

133. člen

V drugem odstavku se doda nov stavek, ki glasi:

»Če predsednik občinskega ljudskega odbora ne skliče zbora volivcev v predpisanem roku, ga lahko skliče predsednik okrajnega ljudskega odbora.«

V tretjem odstavku se spremeni drugi stavek in glasi:

»Če predsednik občinskega ljudskega odbora ne skliče zbora volivcev, se volivci lahko sami sestanejo na zbor.«

134. člen

V 3. vrsti prvega odstavka se beseda »katerega« nadomesti z besedo »katero«.

144. člen

V prvem odstavku se za besedo »občini« črtajo besede »v sporazumu s Prezidijem Ljudske skupščine LRS«.

148. člen

Na koncu drugega odstavka se doda nov stavek, ki glasi:

»Sprejeti predlog je za občinski ljudski odbor obvezen.«

152. člen

Besedi »Osmo poglavje« nad tem členom se nadomestita z besedama »Deveto poglavje«.

155. člen

Besedi »Deveto poglavje« nad tem členom se nadomestita z besedama »Deseto poglavje«.

5. točka 155. člena se spremeni in glasi:

»5. Zadeve v upravnem postopku se morajo takoj vzeti v reševanje in mora o njih biti izdana odločba čimpreje.«

V 7. točki se besedilo drugega odstavka spremeni in glasi:

»O pritožbi mora biti odločba izdana čimpreje.«

157. a člen

Za 157. členom se doda nov 156. a člen, ki glasi:

»Prezidij Ljudske skupščine LRS se pooblašča, da predpiše, kakšne zadeve, ki so dane v pristojnost republiškim organom državne uprave s predpisi vlade LRS in njenih organov, ostanejo izjemno od tretjega odstavka 12. člena tega zakona v pristojnosti republiških državnih organov.«

158. člen

se spremeni in glasi:

»Ta zakon začne veljati z dnem, ko ga razglasi Ljudska skupščina LRS, in se objavi v Uradnem listu LRS.«

PREDLOG ZAKONA O OKRAJNIH LJUDSKIH ODBORIH

Za organizacijo in delo ljudskih odborov, ki so jih delovne množice z delavskim razredom na čelu ustvarile in razvijale v narodnoosvobodilni vojni in socialistični revoluciji ter so podlaga oblasti delovnega ljudstva Federativne ljudske republike Jugoslavije, izdaja Ljudska skupščina Ljudske republike Slovenije

ZAKON O OKRAJNIH LJUDSKIH ODBORIH

Prvo poglavje

SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Okrajni ljudski odbor je lokalni predstavniški organ državne oblasti in organ ljudske samouprave v okraju.

2. člen

Okrajni ljudski odbor daje smer gospodarskemu, socialnemu in kulturnemu razvoju okraja in ga zagotavlja; utrjuje in razvija socialistično ureditev in pravni red ter utrjuje z ustavo in zakoni zagotovljene pravice državljanov; utrjuje in razvija samoupravne pravice občin in mestnih občin, gospodarskih in drugih družbenih organizacij v okraju ter izvršuje določene pravice, ki jih ima nad samostojnimi gospodarskimi organizacijami in zavodi in opravlja druge naloge, ki so mu z zakonom dane v pristojnost.

Okrajni ljudski odbor lahko obravnava tudi zadeve, za katere so pristojni višji državni organi, in lahko predlaga, kako naj se rešijo.

3. člen

Okrajni ljudski odbor je najvišji organ državne oblasti v okraju; njemu so podrejeni vsi lokalni upravni organi v okraju.

Okrajni ljudski odbor izvršuje oblast v mejah pravic in dolžnosti, ki so določene z ustavo in zakonom.

Okrajni ljudski odbor voli in razrešuje sodnike in sodnike porotnike okrajnih in okrožnih sodišč.

Samo z zveznim zakonom ali z ukazom Prezidija Ljudske skupščine FLRJ se smejo za zadeve, ki spadajo v izključno zvezno pristojnost, ustanoviti v okraju upravni organi, ki so podrejeni naravnost zveznim organom državne uprave; samo z republiškim zakonom se smejo za zadeve, ki spadajo v republiško pristojnost, ustanoviti upravni organi, ki so podrejeni naravnost republiškim organom državne uprave.

4. člen

Okrajni ljudski odbor je sestavljen iz okrajnega zbora in zbora proizvajalcev.

Okrajni zbor kot splošno predstavniško telo sestavljajo odborniki, ki jih volijo državljani Federativne ljudske republike Jugoslavije, ki so vpisani v volilnem imeniku na območju okraja, na podlagi splošne, enake in neposredne volilne pravice.

Zbor proizvajalcev je predstavniško telo tistih delovnih ljudi, ki delajo na območju okraja v proizvodnji, prevozništvu in trgovini. V zboru so zastopani v razmerju s svojim prispevkom za družbeno skupnost, kakor ga kaže njihov delež v družbenem produktu okraja.

Odborniki se volijo s tajnim glasovanjem.

5. člen

Okrajni zbor in zbor proizvajalcev sta enakopravna pri izdajanju vseh sklepov ljudskega odbora, ki se nanašajo na razdelitev in porabo presežka dela in na druge gospodarske naloge.

Odborniki okrajnega zbora in zbora proizvajalcev na skupni seji volijo organe ljudskega odbora in opravljajo druge volitve, za katere je po zakonu pristojen ljudski odbor.

6. člen

Okrajni zbor se voli za štiri leta, zbor proizvajalcev pa za dve leti.

Prezidij Ljudske skupščine LRS ima pravico, da zaradi posebnih razmer podaljša največ za eno leto mandat vseh okrajnih ljudskih odborov v Ljudski republiki Sloveniji in tudi, da razpiše splošne volitve ljudskih odborov, še preden poteče njihov mandat.

Prezidij Ljudske skupščine FLRJ ima pravico, podaljšati mandat vseh okrajnih ljudskih odborov v Federativni ljudski republiki Jugoslaviji.

Nihče ne more biti hkrati odbornik okrajnega zbora in odbornik zbora proizvajalcev.

7. člen

Odborniki okrajnega ljudskega odbora so za svoje delo odgovorni volivcem.

Volivci imajo pravico, odpoklicati odbornika, če ne uživa več njihovega zaupanja.

Volitve in odpoklic odbornikov ureja poseben zakon.

8. člen

Okrajni ljudski odbor opravlja vse oblastne funkcije na svojih sejah, funkcije državne uprave pa tudi po svojih kolegijskih organih (svetih).

Okrajni ljudski odbor se mora pri opravljanju svojih nalog opirati na pobudo in sodelovanje ljudskih množic in na organizacije delovnega ljudstva.

9. člen

Okraj je teritorialna celota, ki jo sestavlja več občin in mestnih občin, ki imajo skupne gospodarske in kulturne potrebe.

Območje okraja se določi in spremeni samo z zakonom, njegovo ime in sedež pa tudi z ukazom Prezidija Ljudske skupščine LRS.

Okraj je pravna oseba.

10. člen

Razmerje med okrajnim ljudskim odborom in drugimi državnimi organi temelji na pravicah in dolžnostih, določenih z ustavo in zakoni.

Okrajni ljudski odbor nadzoruje zakonitost dela ljudskih odborov občin in mestnih občin v okraju.

Delo okrajnega ljudskega odbora nadzorujejo Prezidij Ljudske skupščine LRS in pristojni republiški organi državne uprave.

11. člen

Okrajni ljudski odbor ima statut; izda ga sam.

S statutom se predpiše notranja ureditev okrajnega ljudskega odbora, razdelitev opravil in način njegovega dela. Statut določi tudi razmerje ljudskega odbora do podjetij in zavodov, ki jih ustanovi.

Okrajni ljudski odbor lahko s svojim statutom določi na predlog ljudskega odbora bolj razvite občine, da ta na svojem območju opravlja nekatere zadeve, za katere je sicer pristojen okrajni ljudski odbor.

Statut se izda v skladu z zakonom z upoštevanjem posebnih razmer okraja.

Statut okrajnega ljudskega odbora začne veljati, ko ga potrdi Prezidij Ljudske skupščine LRS.

Drugo poglavje

PRAVICE IN DOLŽNOSTI OKRAJNEGA LJUDSKEGA ODBORA

1. Pristojnost

12. člen

Okrajni ljudski odbor je pristojen za opravljanje zadev, ki se neposredno nanašajo na gospodarski, komunalni, kulturni in socialni razvoj okraja, kolikor glede teh zadev pristojnost ni določena drugače z zakonom.

Posamezne zadeve, ki se predvsem tičejo gospodarskega, komunalnega, kulturnega in socialnega razvoja okraja, se smejo vzeti okrajnemu ljudskemu odboru samo z zakonom. Prav tako se sme samo z zakonom v takih zadevah omejiti njegova pristojnost.

V vseh drugih zadevah se določa pristojnost okrajnega ljudskega odbora z zakonom in s predpisi višjih državnih organov, izdanimi na podlagi zakona.

13. člen

Okrajni ljudski odbor opravlja vse zadeve, za katere je pristojen, na podlagi in v mejah svojih predpisov, zakonov in splošnih predpisov višjih državnih organov.

14. člen

Okrajni ljudski odbor ima pravico, izdajati sam od sebe samostojne predpise v takih zadevah, ki se predvsem nanašajo na gospodarski, komunalni, kulturni in socialni razvoj okraja, če te zadeve niso urejene z zakonom.

Če zakon samo na splošno urejuje kakšno zadevo, lahko okrajni ljudski odbor v mejah svoje pristojnosti izda dopolnilne predpise (odloke) za ureditev te zadeve glede na potrebe okraja.

Okrajni ljudski odbor ima pravico, z odlokom predpisovati za prekršitev svojih predpisov po zakonu določene upravne kazni.

S predpisi okrajnega ljudskega odbora, s katerimi se določajo pravice in dolžnosti državljanov ali družbenih organizacij, se mora zagotoviti pravica do pritožbe na pristojni republiški organ.

Če se predpisi okrajnega ljudskega odbora ne ujemajo s predpisi višjih državnih organov, veljajo predpisi višjih državnih organov.

15. člen

Okrajni ljudski odbor izdaja okrajni družbeni plan samostojno; pri tem se mora držati obveznosti, izvirajočih iz temeljnih proporcev, ki jih določa družbeni plan Ljudske republike Slovenije.

Okrajni družbeni plan povzema seštevke družbenih planov mestnih občin s posebnimi pravicami. Ti družbeni plani se morajo izravnati z okrajnimi družbenimi plani.

Če se ljudski odbor mestne občine ne strinja s predlogom okrajnega ljudskega odbora, kako naj se družbeni plan mestne občine izravna z okrajnim družbenim planom, se pošlje zadeva v odločitev Ljudski skupščini LRS; njena odločitev je dokončna.

16. člen

Okrajni ljudski odbor izdaja okrajni proračun samostojno.

Okraj ima pravico do nekaj odstotkov družbenega prispevka, dohodnine in drugih z zakonom določenih davkov, ki jih plačajo gospodarske organizacije in davčni zavezanci na njegovem območju. Kolikšen odstotek družbenega prispevka in davkov gre v proračun okraja, določajo družbeni plan in predpisi Ljudske republike Slovenije.

17. člen

Okrajni ljudski odbor lahko v skladu z zakonitimi predpisi vpelje okrajno doklado za kritje potreb okraja.

18. člen

Okrajni ljudski odbor s proračunom samostojno določi, kako se razdelijo okrajni dohodki, in to: za opravljanje svojih nalog, za svoje administrativne stroške, za gospodarstvo in za druge družbene delavnosti, ki se financirajo iz okrajnega proračuna.

19. člen

Okrajni ljudski odbor ima pravico, v skladu z zakonitimi predpisi gospodariti z zemljišči in poslopji, ki so splošno ljudsko premoženje in so na podlagi zakona dane okrajnemu ljudskemu odboru v gospodarjenje.

Pravica gospodarjenja z zemljišči in s poslopji se sme prenesti od okrajnega ljudskega odbora na drug ljudski odbor ali narobe na podlagi sporazuma med njima. Če ni sporazuma, se prenos opravi z ukazom Prezidija Ljudske skupščine LRS. Prenos pravice gospodarjenja z zemljišči in s poslopji od okrajnega ljudskega odbora na republiške organe se opravi z ukazom Prezidija Ljudske skupščine LRS po poprejšnjem zaslišanju ljudskega odbora.

20. člen

Okrajni ljudski odbor vodi upravo splošnega ljudskega premoženja, ki je v splošni rabi (ceste, reke, kanali, parki itd.), kolikor ni pod upravo občine na podlagi zakona ali pa ta pravica po zakonu ali po splošnih predpisih republiških ali zveznih organov, izdanih na podlagi zakona, dana v pristojnost drugim državnim organom.

21. člen

Okrajni ljudski odbor ima pravico, da sam od sebe ali po predlogu delovnih kolektivov, družbenih organizacij in državljanov iz proračunskih sredstev okraja ustanavlja gospodarska podjetja ter komunalne, kulturne, prosvetne, zdravstvene in socialne zavode in naprave.

Okrajni ljudski odbor lahko v sporazumu z ljudskimi odbori mestnih občin, kakor tudi z ljudskimi odbori drugih okrajev ali mest ustanavlja skupna podjetja in zavode.

22. člen

Okrajni ljudski odbor ima do vseh gospodarskih organizacij in zavodov v okraju pravice in dolžnosti, ki so določene z zakonom in s predpisi, oprtimi na zakone; proti njim lahko stori gospodarskoupravne in nadzorstvene ukrepe po posebnih predpisih.

Gospodarski upravni organ nad skupnim podjetjem ali zavodom (drugi odstavek 21. člena) je tisti ljudski odbor, ki ga za to sporazumno določijo ustanovitelji, sicer pa tisti ljudski odbor, na katerega območju je sedež podjetja ali zavoda.

23. člen

Okrajni ljudski odbor vodi na prvi stopnji upravni postopek, kolikor po zakonu za to niso pristojni drugi državni organi.

24. člen

Okrajni ljudski odbor mora skrbeti za izvrševanje svojih predpisov in drugih svojih sklepov.

25. člen

Okrajni ljudski odbor mora dajati pravno pomoč vsem drugim državnim organom.

26. člen

Okrajni ljudski odbor lahko naloži ljudski milici administrativno izvršitev svojih sklepov in odločb.

27. člen

Spore o pristojnosti med okrajnim ljudskim odborom in drugim ljudskim odborom okraja ali mesta ali mestne občine rešuje Prezidij Ljudske skupščine LRS.

2. Razmerje med okrajnim ljudskim odborom in občinskimi ljudskimi odbori

28. člen

Okrajni ljudski odbor ima pravico, nadzorovati občinske ljudske odbore, ali delajo po zakonu.

Pri opravljanju tega nadzorstva ima okrajni ljudski odbor samo tiste pravice, ki so določene z zakonom.

29. člen

Okrajni ljudski odbor ima pravico, odpraviti ali razveljaviti nezakonite predpise občinskega ljudskega odbora.

V zadevah, ki niso urejene z zakonom ali s splošnimi predpisi višjih državnih organov, ima okrajni ljudski odbor pravico, odpraviti ali razveljaviti tudi take predpise občinskega ljudskega odbora, s katerimi so prizadete splošne koristi.

Svet okrajnega ljudskega odbora sme na svojem delovnem področju zadržati izvršitev nezakonitih predpisov občinskega ljudskega odbora oziroma takih njegovih predpisov, s katerimi so prizadete splošne koristi, in predlagati okrajnemu ljudskemu odboru, da jih odpravi ali razveljavi; v nujnih primerih ima to pravico tudi predsednik okrajnega ljudskega odbora. Ti organi smejo zadržati izvršitev predpisov v roku, ki je določen za odpravo ali razveljavitev teh predpisov (drugi odstavek 33. člena).

Če okrajni ljudski odbor na predlog, naj odpravi ali razveljavi zadržani predpis občinskega ljudskega odbora, ne izda nobene odločitve v roku, ki je določen v prvem odstavku 33. člena tega zakona, velja, da je zadržani predpis potrjen.

30. člen

Svet okrajnega ljudskega odbora sme na svojem delovnem področju odpraviti ali razveljaviti nezakonite predpise sveta občinskega ljudskega odbora.

Če je tak predpis izdan na podlagi odloka ali drugega splošnega predpisa občinskega ljudskega odbora, sme svet okrajnega ljudskega odbora samo zadržati izvršitev takega predpisa in predlagati občinskemu ljudskemu odboru, da predpis odpravi ali razveljavi. Enako pravico zadržanja inajo pristojni sveti okrajnega ljudskega odbora tudi glede predpisov, ki jih izdajo sveti občinskega ljudskega odbora v zadevah, katere niso urejene z zakonom ali s splošnimi predpisi višjih državnih organov, če so z njimi prizadete splošne koristi.

Če občinski ljudski odbor, ki mu je predlagana odprava ali razveljavitev zadržanega predpisa njegovega sveta, ne izda nobene odločitve v 30 dneh od dneva, ko je bila izdana odločitev o zadržanju, se šteje, da je zadržani predpis potrjen.

31. člen

Splošne koristi so prizadete takrat, kadar je predpis občinskega ljudskega odbora ali njegovih organov v nasprotju s temeljnimi načeli pravnega reda Federativne ljudske republike Jugoslavije ali s splošno smerjo njenega socialističnega razvoja.

32. člen

Okrajni ljudski odbor oziroma njegov svet lahko opozori občinski ljudski odbor oziroma njegov svet, ki je izdal nezakonit predpis, na nezakonitost predpisa in zahteva od njega, da tak predpis v roku, ki mu ga določi, sam odpravi ali spremeni.

33. člen

Okrajni ljudski odbor sme odpraviti ali razveljaviti predpis občinskega ljudskega odbora v dveh mesecih po njegovi izdaji.

Svet okrajnega ljudskega odbora sme odpraviti ali razveljaviti predpis sveta občinskega ljudskega odbora v 30 dneh po njegovi izdaji.

34. člen

Odločitev o odpravi, razveljavitvi ali zadržanju predpisa občinskega ljudskega odbora mora biti obrazložena in se mora sklicevati na ustrezne predpise.

35. člen

Občinski ljudski odbor, katerega predpis je odpravljen, razveljavljen ali zadržan, ima pravico do pritožbe na Prezidij Ljudske skupščine LRS.

Svet občinskega ljudskega odbora, katerega predpis je odpravljen, razveljavljen ali zadržan, ima pravico do pritožbe na pristojni republiški organ državne uprave.

Pritožba se vloži v 15 dneh po prejemu odločitve.

Organ, kateremu je pritožba predložena, lahko odločitev, zoper katero je pritožba vložena, potrdi, odpravi ali razveljavi.

36. člen

Okrajni ljudski odbor sme odločbe občinskega ljudskega odbora oziroma njegovih organov, ki so bile izdane v upravnem postopku, odpraviti, razveljaviti ali spremeniti samo po določbah upravnega postopka.

37. člen

Če okrajni ljudski odbor oziroma njegov svet ne izvršuje svoje nadzorstvene pravice nad zakonitostjo dela občinskega ljudskega odbora, ga Prezidij Ljudske skupščine LRS oziroma pristojni republiški organ državne uprave opozori na nezakonnost predpisa občinskega ljudskega odbora in zahteva od njega, da tak predpis odpravi ali razveljavi v roku, ki mu ga za to določi.

Če okrajni ljudski odbor oziroma njegov svet tudi po preteku tega roka ne odpravi ali razveljavi takega predpisa občinskega ljudskega odbora ali njegovih organov, ima Prezidij Ljudske skupščine LRS oziroma pristojni republiški organ državne uprave pravico, da v 30 dneh od dneva, s katerim preteče rok po prednjem odstavku, v svoji pristojnosti sam izda odločitev o odpravi ali razveljavitvi, za katero je sicer pristojen nadzorstveni organ.

38. člen

Če občinski ljudski odbor oziroma njegov organ opravila, ki bi ga moral izvršiti, ali opravila, ki mu ga je v svoji pristojnosti naložil okrajni ljudski odbor, sploh ne izvrši ali ne izvrši o pravem času, sme to izvršiti okrajni ljudski odbor sam, občinski ljudski odbor pa mu mora povrniti s tem zvezane stroške.

Zoper odločitev, s katero okrajni ljudski odbor ali njegov svet prevzame izvršitev opravila, za katero je pristojen občinski ljudski odbor ali njegov svet, ima občinski ljudski odbor ali njegov svet pravico, pritožiti se Prezidiju Ljudske skupščine LRS oziroma pristojnemu republiškem organu državne uprave v 15 dneh po prejemu odločitve.

39. člen

Kjer se v tem poglavju govori o odpravi, razveljavitvi ali zadržanju nezakonitih pravnih predpisov, veljajo ustrezne določbe tudi za vse druge nezakonite sklepe občinskega ljudskega odbora in njegovih svetov, kolikor ne gre za določbe iz 36. člena tega zakona.

40. člen

Okrajni ljudski odbor skrbi za to, da bo delovanje občinskih ljudskih odborov pravilno, in jim daje potrebno strokovno in tehnično pomoč.

41. člen

Okrajni ljudski odbor izvršuje nadzorstveno pravico v skladu z določbami 28. do 40. člena tega zakona tudi nasproti ljudskim odborom mestnih občin na območju okraja, kolikor ni za ljudske odbore mestnih občin s posebnimi pravicami drugače določeno z zakonom o ljudskih odborih mest in mestnih občin.

42. člen

Okrajni ljudski odbor ima pravico predlagati Prezidiju Ljudske skupščine LRS, da razpusti občinski ljudski odbor na območju okrajnega ljudskega odbora, če je njegovo delovanje v očitnem nasprotju z ustavo FLRJ, ustavo LRS, z zveznimi ali republiškimi zakoni, zlasti če občinski ljudski odbor kljub opozoritvi okrajnega ljudskega odbora ne opravlja svojih nalog.

3. Razmerje med višjimi državnimi organi in okrajnimi ljudskimi odbori

43. člen

Republiški državni organi imajo pravico, nadzorovati okrajne ljudske odbore in njihove organe, ali delajo po zakonu.

Pri opravljanju tega nadzorstva imajo republiški državni organi samo tiste pravice, ki so določene z zakonom.

44. člen

Prezidij Ljudske skupščine LRS ima pravico odpraviti ali razveljaviti nezakonite predpise okrajnega ljudskega odbora.

V zadevah, ki niso urejene z zakonom ali s splošnimi predpisi višjih državnih organov, ima Prezidij Ljudske skupščine LRS pravico, odpraviti ali razveljaviti tudi take predpise okrajnega ljudskega odbora, s katerimi so prizadete splošne koristi.

Pristojni republiški organ državne uprave sme v mejah svoje pristojnosti zadržati izvršitev nezakonitih predpisov okrajnega ljudskega odbora oziroma takih njegovih predpisov, s katerimi so prizadete splošne koristi, in predlagati Prezidiju Ljudske skupščine LRS, da jih odpravi ali razveljavi. Ti organi smejo zadržati izvršitev predpisov v roku, ki je določen za odpravo ali razveljavitev teh predpisov (drugi odstavek 48. člena).

Če Prezidij Ljudske skupščine LRS na predlog, naj odpravi ali razveljavi zadržani predpis okrajnega ljudskega odbora, ne izda nobene odločitve v roku, ki je določen v prvem odstavku 48. člena tega zakona, se šteje, da je zadržani predpis potrjen.

45. člen

Pristojni republiški organ državne uprave sme v mejah svoje pristojnosti odpraviti ali razveljaviti nezakonite predpise svetov okrajnega ljudskega odbora.

Če je tak predpis izdan na podlagi odloka ali drugega splošnega predpisa okrajnega ljudskega odbora, sme pristojni republiški organ državne uprave samo zadržati izvršitev takega predpisa in predlagati okrajnemu ljudskemu odboru, da predpis odpravi ali razveljavi. Enako pravico zadržanja imajo pristojni republiški organi državne uprave tudi glede predpisov, ki jih izdajo sveti okrajnega ljudskega odbora v zadevah, katere niso urejene z zakonom ali s splošnimi predpisi višjih državnih organov, če so z njimi privedete splošne koristi.

Če okrajni ljudski odbor, ki mu je predlagana odprava ali razveljavitev zadržanega predpisa njegovega sveta, ne izda nobene odločitve v 30 dneh od dneva, ko je bila izdana odločitev o zadržanju, se šteje, da je zadržani predpis potrtil.

46. člen

Splošne koristi so prizadete takrat, kadar je predpis okrajnega ljudskega odbora ali njegovih organov v nasprotju s temeljnimi načeli pravnega reda Federativne ljudske republike Jugoslavije ali s splošno smerjo njenega socialističnega razvoja.

47. člen

Prezidij Ljudske skupščine LRS oziroma pristojni republiški organ državne uprave lahko opozori okrajni ljudski odbor oziroma njegov svet, ki je izdal nezakonit predpis, na nezakonitost predpisa in zahteva od njega, da tak predpis v roku, ki mu ga določi, sam odpravi ali spremeni.

48. člen

Prezidij Ljudske skupščine LRS sme odpraviti ali razveljaviti predpis okrajnega ljudskega odbora v dveh mesecih po njegovi izdaji.

Pristojni republiški organ državne uprave sme odpraviti ali razveljaviti predpis sveta okrajnega ljudskega odbora v 30 dneh po njegovi izdaji.

49. člen

Odločitev o odpravi, razveljavitvi ali zadržanju predpisa okrajnega ljudskega odbora mora biti obrazložena in se mora sklicevati na ustrezne predpise.

50. člen

Okrajni ljudski odbor oziroma njegov svet se sme zoper odločitev o odpravi, razveljavitvi ali zadržanju svojega predpisa pritožiti v 15 dneh po prejemu odločitve Prezidiju Ljudske skupščine LRS. Če je odločitev izdal Prezidij Ljudske skupščine LRS, je ta dokončna.

Prezidij Ljudske skupščine LRS lahko odločitev, zoper katero je pritožba vložena, potrdi, odpravi ali razveljavi.

51. člen

Višji državni organ sme odločbe, ki jih izdaja okrajni ljudski odbor ali njegovi organi v upravnem postopku, odpraviti, razveljaviti ali spremeniti samo po določbah upravnega postopka.

52. člen

Kjer se v tem poglavju govori o odpravi, razveljavitvi ali zadržanju nezakonitih pravnih predpisov, veljajo ustrezne določbe tudi za vse druge nezakonite sklepe okrajnega ljudskega odbora in njegovih svetov, kolikor ne gre za odločbe iz 51. člena tega zakona.

53. člen

Če okrajni ljudski odbor oziroma njegov organ opravila, ki bi ga moral izvršiti, ali opravila, ki mu ga je v svoji pristojnosti naložil republiški državni organ, sploh ne izvrši ali ne izvrši o pravem času, sme to izvršiti pristojni republiški organ državne uprave sam, okrajni ljudski odbor pa mu mora povrniti s tem zvezane stroške.

Zoper odločitev po prednjem odstavku se sme okrajni ljudski odbor v 15 dneh po prejemu odločitve pritožiti Prezidiju Ljudske skupščine LRS.

54. člen

Če je okrajni ljudski odbor mnenja, da je višji državni organ s svojim predpisom ali z drugo odločitvijo kršil kakšno njegovo pravico, ki izvira iz zakona, ima pravico podati opozoritev Prezidiju Ljudske skupščine LRS. Če je izdal tak predpis zvezni organ, odloči o opozoritvi Prezidij Ljudske skupščine FLRJ.

Če prezidij ljudske skupščine s svojo odločitvijo krši kakšno pravico okrajnega ljudskega odbora, ki izvira iz zakona, opozori na to okrajni ljudski odbor ljudsko skupščino.

Prezidij oziroma ljudska skupščina sme na opozoritev odpraviti ali razveljaviti predpis oziroma odločitev državnega organa, zoper katero je vložena opozoritev. Opozoritev ne zadrži izvršitve predpisa oziroma odločitve.

55. člen

Pristojni republiški organ državne uprave mora skrbeti za to, da bo delovanje administracije okrajnih ljudskih odborov pravilno, posebno pa, da se usposobijo uslužbenci, in mora nadzorovati delo administracije. V ta namen lahko izdaja splošne predpise o organizaciji administracije okrajnih ljudskih odborov.

56. člen

Prezidij Ljudske skupščine LRS lahko razpusti vsak okrajni ljudski odbor na ozemlju Ljudske republike Slovenije v celoti, ali samo okrajni zbor ali zbor proizvajalcev, če je njihovo delovanje v očitnem nasprotju z ustavo FLRJ, ustavo LRS, z zveznimi ali republiškimi zakoni, zlasti če okrajni ljudski odbor kljub opozoritvi Prezidija Ljudske skupščine LRS ne opravlja svojih nalog.

Preden izda ukaz po prvem odstavku tega člena, mora Prezidij Ljudske skupščine LRS zaslišati prizadeti okrajni ljudski odbor oziroma zbor.

Če se okrajni ljudski odbor oziroma zbor razpusti, imenuje Prezidij Ljudske skupščine LRS začasno upravo izmed članov razpuščenega ljudskega odbora oziroma zbora ali izmed drugih državljanov, ki imajo pravico, biti izvoljeni za odbornika okrajnega ljudskega odbora. Začasna uprava sme opravljati samo tekoče upravne zadeve.

Če se razpusti okrajni ljudski odbor ali njegov zbor, se morajo z ukazom o razpustu hkrati razpisati volitve za novi okrajni ljudski odbor oziroma zbor, ki se morajo opraviti najkasneje v dveh mesecih po razpustu.

4. Odškodninska odgovornost okraja

57. člen

Okraj je odgovoren za škodo, ki jo odbornik, član sveta ali uslužbenec okrajnega ljudskega odbora napravi z nezakonitim dejanjem državljanu ali pravni osebi pri opravljanju svojih dolžnosti.

Oškodovane vložijo odškodninski zahtevek pri okrajnem ljudskem odboru. Če ta zahtevku sploh ne ugotovi ali mu ugotovi samo deloma ali če se v 30 dneh potem, ko je zahtevek prejel, o njem sploh ne izjavi, lahko oškodovane vložijo tožbo pri pristojnem civilnem sodišču.

Plačano odškodnino sme okraj izterjati od odbornika, člana sveta oziroma od uslužbenca, ki je napravil škodo z nezakonitim dejanjem.

Za zastaranje odškodninskih zahtevkov in za sodno pristojnost glede odškodninskih sporov veljajo iste določbe kot za državne uslužbenca.

Tretje poglavje

ORGANIZACIJA IN DELO OKRAJNEGA LJUDSKEGA ODBORA

1. Sestava okrajnega ljudskega odbora

a) Sestava okrajnega zbora

58. člen

Število odbornikov okrajnega zbora določi statut okrajnega ljudskega odbora po številu prebivalcev in po posebnostih gospodarskih in drugih razmer v okraju v tehle mejah:

Ljudski odbor okraja, ki šteje do 40.000 prebivalcev, ima 30 do 45 odbornikov;

Ljudski odbor okraja, ki šteje do 70.000 prebivalcev, ima 46 do 60 odbornikov;

Ljudski odbor okraja, ki šteje več kot 70.000 prebivalcev, pa ima 61 do 70 odbornikov.

Za posamezne okraje lahko Prezidij Ljudske skupščine LRS z ukazom poveča število odbornikov do 100.

b) Sestava zbora proizvajalcev

59. člen

Zbor proizvajalcev ima praviloma polovico toliko odbornikov kot okrajni zbor.

Okrajni ljudski odbor določi skupno število odbornikov, ki se volijo v zbor proizvajalcev, in število odbornikov, ki jih volijo posamezne volilne skupine oziroma podskupine. Ta sklep potrdi Prezidij Ljudske skupščine LRS.

Prezidij Ljudske skupščine LRS sme po predlogu okrajnega ljudskega odbora povečati število odbornikov zbora proizvajalcev največ na tri četrtine števila odbornikov okrajnega zbora, če je to potrebno zaradi števila in velikosti gospodarskih organizacij na območju okraja.

2. Delovno področje okrajnega zbora in zbora proizvajalcev

60. člen

Okrajni ljudski odbor opravlja vse zadeve, za katere je pristojen, sam na ločenih sejah okrajnega zbora in zbora proizvajalcev ali na skupnih sejah obeh zborov oziroma odbornikov obeh zborov, upravne zadeve pa tudi po svojih svetih.

Zbora ljudskega odbora imata seje ločeno vsak zase, če ne skleneta, da naj bo seja obeh zborov skupna.

Kadar ljudski odbor voli, imenuje ali razrešuje organe oziroma uslužbence ter opravlja druge zadeve po 64. členu tega zakona, izvršuje to pravico na skupni seji odbornikov obeh zborov.

61. člen

Okrajni zbor in zbor proizvajalcev sta enakopravna, kadar sprejemata:

1. statut in njegove spremembe;
 2. odlok o okrajnem družbenem planu in odlok o končnem obračunu ter mnenje in pripombe k predlogu republiškega plana;
 3. odlok o okrajnem proračunu in odlok o sklepnem računu;
 4. splošni regulacijski načrt in sklepe o odobritvi občinskih splošnih regulacijskih načrtov;
 5. predpise o gospodarskih upravnih ukrepih;
 6. sklepe o ustanovitvi, spojitvi in prenehanju gospodarskih podjetij in zavodov ter o prenosu osnovnih sredstev gospodarskih podjetij, kolikor je okrajni ljudski odbor za to po zakonu pristojen;
 7. sklepe o delovnih razmerjih in socialnem zavarovanju;
 8. odloke o okrajnih dokladah in drugih javnih dajatvah;
 9. sklepe o razpolaganju s splošnim ljudskim premoženjem, ki mu je dano v gospodarjenje, v skladu z zakonitimi predpisi;
 10. sklepe o najemanju posojil in sklepe o prevzemanju poroštva okraja za posojila gospodarskim organizacijam in zavodom na njegovem območju;
 11. sklepe o razpisu okrajnega referenduma;
 12. sklepe o razpisu volitev odbornikov okrajnega zbora, če preteče njegova poslovna doba, oziroma o razpisu volitev odbornikov zbora proizvajalcev po zakonitih predpisih;
 13. sklepe o višini stalne nagrade predsedniku in podpredsedniku okrajnega ljudskega odbora ter o ureditvi povračila stroškov odbornikom, članom svetov in njihovih odborov in članom posebnih komisij;
 14. sklepe o vseh drugih zadevah, o katerih morata po splošnih predpisih ali po statutu odločati okrajni zbor in zbor proizvajalcev.
- Zbor proizvajalcev odloča enakopravno z okrajnim zborom tudi o drugih zadevah s področja gospodarstva, za katere je pristojen okrajni ljudski odbor.

62. člen

Odloki in drugi sklepi okrajnega ljudskega odbora, pri katerih sprejemanju sodelujeta enakopravno okrajni zbor in zbor proizvajalcev, veljajo samo, če sta jih izglasovala oba zbora v enakem besedilu.

63. člen

Če se zbora o besedilu ne sporazumeta, določita skupno komisijo, ki naj doseže soglasnost besedila; to komisijo sestavljajo odborniki obeh zborov v enakem številu.

Če se zbora tudi po poročilu komisije na skupni seji ne sporazumeta, se seja odloži na naslednji dan.

Če se tudi na tej seji ne sporazumeta, se zadeva pošlje Ljudski skupščini LRS oziroma posebnemu organu skupščine. Odločitev Ljudske skupščine LRS oziroma njenega organa je za oba zbora obvezna.

64. člen

Okrajni ljudski odbor samo na skupni seji odbornikov obeh zborov:

1. voli in razrešuje predsednika in podpredsednika ljudskega odbora, predsednike in člane svetov in člane skupnih odborniških komisij;
2. imenuje in razrešuje tajnika ljudskega odbora in druge uslužbence, za katere to določa zakon ali statut;
3. voli in razrešuje v skladu z zakonom predsednika, sodnike in sodnike porotnike okrajnega in okrožnega sodišča;
4. voli in razrešuje sodnika za prekrške in njegovega namestnika;
5. imenuje in razrešuje direktorje podjetij, upravitelje zavodov in vodje uradov, glede katerih je za to po zakonu pristojen okrajni ljudski odbor;
6. odloča o vseh zadevah, ki so po splošnih predpisih dane v odločanje skupni seji odbornikov obeh zborov.

65. člen

O vseh zadevah iz pristojnosti okrajnega ljudskega odbora, ki jih ljudski odbor ne opravlja po svojih svetih, odloča okrajni zbor sam, razen o zadevah:

1. o katerih enakopravno odločata okrajni zbor in zbor proizvajalcev (61. člen);
2. o katerih odloča ljudski odbor samo na skupni seji odbornikov obeh zborov (64. člen);
3. o katerih odloča zbor proizvajalcev sam (68. člen).

66. člen

Okrajni zbor samo na svoji seji opravlja te zadeve in jih ne more opravljati po svojih organih:

1. sprejema odloke;
2. potrjuje statute občinskih ljudskih odborov;
3. ustanavlja in odpravlja svoje odborniške komisije;
4. sklepa o prenehanju mandatov odbornikov, ki so člani okrajnega zbora;
5. daje dovoljenje za pripor ali preiskovalni zapor odbornika, ki je član okrajnega zbora;
6. določa delovna mesta v organizacijskih enotah ljudskega odbora;

7. postavlja in razrešuje organe za disciplinski postopek zoper uslužbence po posebnih predpisih;

8. odloča o pritožbah uslužbencev in delavcev okrajnega ljudskega odbora zoper odločbe predsednika okrajnega ljudskega odbora glede njihovih delovnih razmerij; odloča o pritožbah uslužbencev zoper odločbe, s katerimi so bili kaznovani zaradi disciplinskih nerednosti, in o pritožbah delavcev zoper odločbe, s katerimi so bili kaznovani zaradi disciplinskih prekrškov;

9. odloča o sklepil zboru volivcev, kadar je za to po zakonu pristojen;

10. odpravlja in razveljavlja nezakonite ukrepe predsednika, predpise in druge sklepe svetov okrajnega ljudskega odbora ter nezakonite predpise in druge sklepe občinskih ljudskih odborov;

11. sklepa o tem, ali naj se poda opozoritev zoper nezakonit predpis ali drugo odločitev višjega državnega organa, s katero so kršene pravice okrajnega ljudskega odbora;

12. opravlja druge zadeve, katere mora po zakonu ali po statutu opravljati okrajni ljudski odbor samo na svoji seji.

67. člen

Zbor proizvajalcev ima pravico, predlagati okrajnemu zboru, naj izda predpise in ukrepe tudi o takih zadevah, pri katerih zbor proizvajalcev ne sodeluje.

Okrajni zbor mora sklepati o vseh predlogih zboru proizvajalcev in mu mora sporočiti svojo odločitev.

68. člen

Zbor proizvajalcev sam na svoji seji:

1. ustanavlja in odpravlja svoje odborniške komisije;

2. odloča o prenehanju mandatov odbornikov, ki so člani zboru proizvajalcev;

3. daje dovoljenja za pripor ali preiskovalni zapor odbornikov, ki so člani zboru proizvajalcev;

4. sklepa o tem, ali naj se predlaga okrajnemu zboru, da izda predpise in ukrepe tudi o takih zadevah, pri katerih sam ne sodeluje;

5. opravlja tudi druge zadeve, ki so s splošnimi predpisi ali s statutom izrecno dane v njegovo delovno področje.

69. člen

Da bi se izravnale skupne gospodarske, tehnične in druge koristi in potrebe gospodarskih organizacij na območju okraja in da bi se primerno nadzorovalo stanje teh gospodarskih organizacij in izpolnjevanje njihovih družbenih obveznosti, ima zbor proizvajalcev še posebne, z zakonom določene pravice.

3. Konstituiranje okrajnega zboru in zboru proizvajalcev

70. člen

Zaradi konstituiranja skliče dotedanji predsednik okrajnega ljudskega odbora novo izvoljene odbornike okrajnega zboru in zboru proizvajalcev takoj po objavi volilnih izidov na prvo sejo, ki mora biti najpozneje petnajsti dan po dnevu volitev.

Odborniki vsakega zbora se zberejo ločeno na posebnih sejah.

Če predsednik v omenjenem roku ne skliče novo izvoljenih odbornikov, se odborniki obeh zborov zberejo sami prvo nedeljo po tem roku ob deveti uri v prostoru, ki je določen za njune seje.

71. člen

Prvo sejo vsakega zbora začne in vodi njegov najstarejši odbornik; nato se izvoli verifikacijska komisija petih članov, ki pregleda potrdila o izvolitvi odbornikov in preizkusi pravilnost njihove izvolitve ter o tem poroča svojemu zboru.

72. člen

O verifikaciji odborniških mandatov odločajo odborniki okrajnega zbora oziroma zbora proizvajalcev.

Odbornik, čigar mandat je sporen, ne more glasovati o potrditvi svojega mandata, če se o njegovi verifikaciji posebej glasuje.

73. člen

Vsak zbor izvolitev posameznega svojega odbornika potrdi ali ne potrdi, lahko pa odločanje o tem odloži in odredi potrebne poizvedbe.

Če se odbornikov mandat ne potrdi zato, ker izvoljeni odbornik nima pogojev, da bi smel biti izvoljen za odbornika, se pokliče na njegovo mesto njegov namestnik. Če se tudi namestnikov mandat ne potrdi, se opravijo za ta mandat ponovne volitve. Ponovne volitve se odredijo tudi takrat, če se mandat ne potrdi zaradi takih nepravilnosti pri volitvah, ki so bistveno vplivale na končni izid volitev. Te volitve se odredijo najpozneje za petnajsti dan po odločitvi glede verifikacije tega mandata.

Če je bil odbornik izvoljen v dveh volilnih enotah, mora takoj po verifikaciji mandata izjaviti, v kateri volilni enoti obdrži mandat. Za volilno enoto, za katero mandata ni obdržal, se pokliče na njegovo mesto njegov namestnik iz te volilne enote.

74. člen

Po izvršeni verifikaciji mandatov odborniki, katerih izvolitev je potrjena, vsak v svojem zboru prisežejo in podpišejo prisego.

Prisega glasi: »Prisežem, da bom zvesto služil ljudstvu, da bom vestno in vdano izpolnjeval svoje dolžnosti in varoval čast ljudskega odbornika in da bom, držec se ustave in zakonov, varoval, razvijal in branil demokratske pridobitve narodnoosvobodilnega boja in ljudske revolucije in da bom delal z vsemi svojimi močmi za zgraditev socializma, za napredek okraja, Ljudske republike Slovenije in skupne države Federativne ljudske republike Jugoslavije.«

Odborniki, ki pripadajo narodnim manjšinam, smejo priseči v svojem jeziku.

Dokler odbornik ne priseže, ne more opravljati odborniških pravic in dolžnosti.

75. člen

Po zaprisegi izvolijo odborniki okrajnega zbora oziroma zbora proizvajalcev enega izmed odbornikov, ki vodi seje, in sicer za eno sejo ali več sej, vendar največ za eno leto.

Na isti seji izvolijo tudi odborniške komisije.

76. člen

Takoj nato se sestane oba zbora na skupno sejo odbornikov, ki jo vodi najstarejši izmed odbornikov.

Na tej seji se najprej izvoli predsednik, ki prevzame nadaljnje vodstvo seje. Po izvolitvi predsednika se izvolijo eden oziroma dva podpredsednika ljudskega odbora, skupne odborniške komisije ter predsedniki in člani svetov okrajnega ljudskega odbora.

4. Zasedanje okrajnega ljudskega odbora

77. člen

Okrajni ljudski odbor stalno zaseda vso dobo, za katero je bil izvoljen (delovno dobo), in dela ali na sejah ali v svetih oziroma odborniških komisijah.

Seje okrajnega zbora so praviloma enkrat na mesec, najmanj pa desetkrat na leto.

78. člen

Seje obeh zborov so praviloma ob istih rokih.

Kadar odloča okrajni zbor o kakšni zadevi, ki spada tudi v delovno področje zbora proizvajalcev, mora hkrati imeti sejo tudi zbor proizvajalcev.

79. člen

Seje okrajnega zbora in zbora proizvajalcev sklicuje predsednik okrajnega ljudskega odbora.

Vsak odbornik mora biti povabljen na sejo s pismenim vabilom, v katerem je treba povedati kraj in čas seje in predlog dnevnega reda.

Vabilo z dnevnim redom seje se objavi na oglasni deski okrajnega ljudskega odbora in tako, kot je kje v navadi.

Vsak odbornik ima pravico k predlaganemu dnevnemu redu pismeno predlagati dopolnitve in spremembe predloga dnevnega reda.

80. člen

Če zahteva petina odbornikov okrajnega zbora ali zbora proizvajalcev ali če zaukaže Prezidij Ljudske skupščine LRS, da se skliče seja enega ali drugega zbora, in če se hkrati navede predlog dnevnega reda, mora predsednik okrajnega ljudskega odbora sklicati sejo v petih dneh.

81. člen

Če predsednik okrajnega ljudskega odbora ne skliče seje zbora, čeprav bi jo po zakonu ali na zahtevo ene petine odbornikov zbora moral sklicati, se lahko zbor sestane tudi sam, če skliče sejo ena petina odbornikov zbora.

82. člen

Seje vsakega zbora vodi za to določeni odbornik (75. člen).

85. člen

Na začetku seje razpravlja in sklepa zbor o dnevnem redu seje in izvoli dva overitelja zapisnika.

Predsednik okrajnega ljudskega odbora mora pred določitvijo dnevnega reda sporočiti okrajnemu zboru oziroma zboru proizvajalcev, kakšne predloge za dnevni red je prejel.

Seja se ne sme zaključiti, dokler dnevni red ni izčrpan.

84. člen

Zbora razpravljata in sklepata o poročilu, ki ga da o svojem delu predsednik okrajnega ljudskega odbora oziroma o delu svetov predsedniki svetov okrajnega ljudskega odbora. Iz pomembnih razlogov se lahko sklepanje o poročilu preloži na prihodnjo sejo.

Zbora razpravljata tudi o poročilih, ki jih po zakonu ali po njuni zahtevi podajata predsednik okrajnega sodišča o delu sodišča in sodnik za prekrške o upravnih kazenskih zadevah. Ob tem se razpravlja in sklepa tudi o družbenih problemih, ki so v zvezi z delom sodišča oziroma sodnika za prekrške in sklepa o potrebnih ukrepih.

85. člen

Pravico razpravljati in glasovati imajo samo odborniki. Zbor lahko sklene, da se sme udeležiti razpravljanja tudi oseba, ki ni odbornik.

Pravico, dajati zboru predloge o zadevah iz delovnega področja zborov, imajo odborniki, predsednik okrajnega ljudskega odbora, odborniške komisije okrajnega zbora oziroma zbora proizvajalcev in sveti ljudskega odbora, družbene organizacije in tudi določeno število državljanov. To število določi statut. O predlogu mora biti izdan sklep.

Odbornik je izključen od razpravljanja in glasovanja, če gre za zadevo, v kateri je neposredno prizadet sam ali njegovi bližnji sorodniki.

86. člen

Odborniki imajo pravico, na sejah okrajnega zbora in zbora proizvajalcev ustno ali pismeno zastavljati vprašanja predsedniku okrajnega ljudskega odbora in predsednikom svetov. Predsednik okrajnega ljudskega odbora oziroma predsednik sveta mora odgovoriti na vprašanje ustno na seji zbora.

87. člen

Seje zborov so javne. Če to zahtevajo pomembne splošne koristi, pa zbor lahko sklene, da pri posamezni seji ali delu seje občinstvo ne bo navzoče.

88. člen

Vsak zbor sklepa veljavno, če je na seji navzoča večina njegovih odbornikov.

Vsak zbor sklepa z večino glasov navzočih odbornikov, razen v primerih, kjer je z zakonom ali statutom ljudskega odbora predpisana posebna večina.

Statut ljudskega odbora se sprejme in spremeni z večino glasov vseh odbornikov okrajnega zbora in vseh odbornikov zbora proizvajalcev.

89. člen

Na seji se glasuje javno ali tajno; glasuje se lahko samo osebno.

Tajno se glasuje v primerih, za katere to določi statut ali kakšen drug predpis ali če tako sklene zbor.

90. člen

Predsedujoči sme opomniti odbornika, ki s svojim vedenjem ali ravnanjem moti sejo. Če odbornik kljub opominu še naprej moti sejo, ga sme zbor od seje izključiti.

91. člen

O sejah zбора se piše zapisnik; podpišejo ga predsedujoči in overitelj zapisnika.

Overjeni zapisnik se takoj pošlje Prezidiju Ljudske skupščine LRS.

92. člen

Zbora smeta skleniti, da bosta kakšno zadevo iz svojega skupnega delovnega področja (61. člen) obravnavala na skupni seji obeh zborov; vendar odločita tudi v tem primeru o takšni zadevi vsak zase.

Skupno sejo obeh zborov vodi predsednik okrajnega ljudskega odbora.

93. člen

Skupne seje odbornikov obeh zborov (64. člen) sklicuje in vodi predsednik okrajnega ljudskega odbora. Skupna seja odbornikov sme sklepati samo, če je na seji navzoča večina odbornikov vsakega zбора, sklepa pa z večino glasov navzočih odbornikov.

94. člen

Določbe tega zakona o sejah okrajnega zбора in zбора proizvajalcev veljajo ustrezno tudi za skupne seje obeh zborov in za skupne seje odbornikov obeh zborov, kolikor v 92. in 93. členu ni določeno drugače.

95. člen

Natančnejše določbe o delu verifikacijske komisije in o verifikaciji mandatov ter o sklicevanju, delu in poteku sej zborov predpiše statut okrajnega ljudskega odbora.

5. Odborniške komisije okrajnega ljudskega odbora

96. člen

Za preučevanje posameznih vprašanj, za pripravljanje sklepov in za izpeljavo anket izvoli vsak zbor izmed svojih odbornikov svoje stalne in začasne odborniške komisije.

Stalne odborniške komisije izvolita zbor na prvi seji za vso mandatno dobo, začasne komisije pa po potrebi. Začasna komisija dela, dokler ne opravi zaupane ji naloge oziroma dokler je zbor ne razreši. Zbor pa lahko vsak čas razreši vse ali posamezne člane katere koli svoje odborniške komisije in izvoli nove.

Posamezni odbornik je lahko član največ dveh stalnih odborniških komisij.

97. člen

Stalne odborniške komisije okrajnega zбора so:

1. mandatno-imunitetna komisija;
2. komisija za družbeni plan in proračun;

3. komisija za pravne predpise in za organizacijska vprašanja;

4. komisija za prošnje in pritožbe.

Stalni odborniški komisiji zbora proizvajalcev sta:

1. mandatno-imunitetna komisija;

2. komisija za družbeni plan in proračun.

Okrajni zbor in zbor proizvajalcev lahko ustanovita tudi druge stalne odborniške komisije.

98. člen

Stalne odborniške komisije preučujejo predloge, ki jim jih daje v preučevanje okrajni zbor oziroma zbor proizvajalcev.

O predlogih da odborniška komisija svoje poročilo na seji zbora.

99. člen

Predsednik okrajnega ljudskega odbora in predsedniki svetov okrajnega ljudskega odbora ne smejo biti člani odborniških komisij.

100. člen

Stalne odborniške komisije so sestavljene iz 3 do 7 članov.

Vsaka komisija izbere izmed sebe predsednika.

Komisije sklepajo z večino glasov svojih članov.

O delu komisije se piše zapisnik.

101. člen

Zbora lahko izvolita stalne in začasne skupne odborniške komisije za preučevanje posameznih zadev, za katere je pristojen okrajni ljudski odbor.

Okrajni zbor in zbor proizvajalcev morata imeti skupno stalno odborniško komisijo za volitve in imenovanja.

Ta komisija preučuje predloge za izvolitev in imenovanje vseh organov in uslužbencev, ki jih voli ljudski odbor na skupni seji odbornikov obeh zborov (64. člen), ter razlogé za njihovo razrešitev.

Stalna odborniška komisija za volitve in imenovanja se voli na skupni seji odbornikov obeh zborov izmed njunih odbornikov.

Stalna odborniška komisija za volitve in imenovanja ima 5 do 9 članov.

Določbe tega zakona o stalnih odborniških komisijah okrajnega zbora in zbora proizvajalcev veljajo ustrezno tudi za to komisijo, kolikor v tem členu ni določeno drugače.

102. člen

Natančnejše predpise o ustanovitvi, sestavi in delu stalnih odborniških komisij določi statut, glede začasnih odborniških komisij pa sklep o njihovi ustanovitvi.

6. Pravni predpisi in drugi sklepi okrajnega ljudskega odbora

103. člen

Okrajni ljudski odbor izdaja splošne predpise in druge sklepe.

104. člen

Splošne predpise izdaja okrajni ljudski odbor v obliki odlokov, odredb in navodil.

105. člen

Odloke, odredbe in navodila predpisuje predsednik okrajnega ljudskega odbora.

Odredbe in navodila, ki jih izdajo sveti ljudskega odbora, podpisuje predsednik sveta, odredbe pa tudi predsednik okrajnega ljudskega odbora (drugi odstavek 153. člena).

106. člen

Odloke in odredbe okrajnega ljudskega odbora je treba objaviti v Uradnem listu LRS.

Glede drugih sklepov odloči okrajni ljudski odbor, ali in kako naj se objavijo.

Okrajni ljudski odbor lahko odloči, da se odloki in odredbe objavijo tudi na način, ki je kje v navadi.

Splošni predpisi okrajnega ljudskega odbora začnejo veljati z dnem, ko so objavljeni v Uradnem listu LRS, če ni v teh predpisih določeno drugače.

107. člen

O vprašanjih, ki jih ne reši s splošnim predpisom, sprejema ljudski odbor sklepe.

S sklepi rešuje okrajni ljudski odbor tudi posamezne zadeve iz svoje pristojnosti.

Četrto poglavje

PRAVICE IN DOLŽNOSTI ODBORNIKOV

108. člen

Odborniki imajo pravico in dolžnost, udeleževati se sej predsedniškega telesa, ki mu pripadajo, in sodelovati pri njegovem delu, sodelovati pri delu odborniških komisij in svetov, v katere so izvoljeni in opravljati vse druge dolžnosti in naloge, ki jim jih zaupa ljudski odbor.

Odborniki se smejo udeleževati tudi sej tistih odborniških komisij in svetov, katerih člani niso, in smejo na njih sodelovati pri obravnavanju brez glasovalne pravice.

109. člen

Vsak odbornik ima pravico, predlagati odloke, odredbe, navodila in druge sklepe o vseh zadevah, ki spadajo v pristojnost okrajnega ljudskega odbora.

Odborniki imajo pravico na sejah okrajnega zbora in zbora proizvajalcev ustno ali pisмено zastavljati vprašanja (86. člen).

110. člen

Odborniki se morajo udeleževati zborov svojih volivcev; volivcem morajo poročati o svojem delu in o delu okrajnega ljudskega odbora ter jim o tem dajati račun.

111. člen

Odbornik ne more biti uslužbenec v administraciji svojega ljudskega odbora.

112. člen

Za svoje odborniško delo so odborniki odgovorni svojemu ljudskemu odboru.

Zbor lahko izreče odborniku, ki je prekršil svoje odborniške dolžnosti, opomin, ali pa ga odveže od zaupanih mu dolžnosti.

Zbor, katerega član je odbornik, lahko predlaga, da se začne postopek za odpoklic odbornika, če se odbornik najmanj šest mesecev ni udeležil nobene seje zbora ali sveta ljudskega odbora, in se za to ne opraviči.

113. člen

Pri opravljanju odborniških dolžnosti imajo odborniki imuniteto.

Za kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti, odbornika brez privolitve njegovega zbora ni dovoljeno pripreti ali dati v preiskovalni zapor. Privolitev ni potrebna, če gre za kaznivo dejanje, za katero je preiskovalni zapor obvezen, ali če je bil odbornik zaloten pri kaznivem dejanju, za katero je predpisana kazen strogega zapora, daljša od enega leta, ali hujša kazen, ali če je nevarnost, da bi pobegnil.

Organ, ki je začel zoper odbornika kazenski postopek, mora to brez odlašanja naznaniti njegovemu ljudskemu odboru.

114. člen

Odborniki so svojemu ljudskemu odboru materialno odgovorni za škodo, ki jo pri opravljanju svoje odborniške dolžnosti napravijo okraju neposredno ali pa s tem, da so prizadejali državljanom ali pravnim osebam z nezakonitim opravljanjem odborniške dolžnosti škodo, ki jo mora okraj povrniti.

O odškodninski odgovornosti odbornikov in o višini odškodnine odloča predstavniško telo, ki mu odbornik pripada. Zoper njegovo odločbo sme odbornik v 30 dneh po prejemu odločbe vložiti tožbo pri pristojnem sodišču.

115. člen

Odborniki imajo pravico, da se jim povrnejo stroški, ki jih imajo pri opravljanju odborniških dolžnosti in pravico, da se jim povrne dejansko izgubljeni redni zaslužek za čas, ko opravljajo te dolžnosti.

Okrajni ljudski odbor izda v skladu z republiškimi predpisi natančnejše določbe o tem, v kakšnih primerih in v kakšni višini se odbornikom povrnejo stroški in izgubljeni zaslužek.

116. člen

Odborniku preneha mandat pred potekom časa, za katerega je bil izvoljen:

1. če izgubi volilno pravico — z dnem, ko jo izgubi;
2. če ga volivci odpokličejo — z dnem, ko se izglasuje odpoklic;
3. če se odpove mandatu — z dnem, ko sprejme ljudski odbor njegovo odpoved;
4. če je bil obsojen za kaznivo dejanje iz koristoljubnosti, ali če je bil obsojen za kakšno drugo kaznivo dejanje na kazen zapora, daljšo od šestih mesecev, ali na kazen strogega zapora — z dnem, ko postane sodba pravno-močna;
5. če sprejme službo v administraciji svojega ljudskega odbora — z dnem, ko nastopi službo.

117. člen

Odborniku zbora proizvajalcev preneha mandat tudi takrat, če preneha njegovo delovno razmerje oziroma članstvo v gospodarski organizaciji na območju okraja ali na gospodarskem področju, na katerem je bil izvoljen.

Odborniku zbora proizvajalcev se ne sme odpovedati delovno razmerje, dokler traja njegov mandat, razen če podjetje preneha z delovanjem.

Odbornik zbora proizvajalcev ne more biti brez svojega pristanka premeščen na delovno mesto izven okraja.

118. člen

Če se del okraja ali mesta, ki je bil pri volitvah v ljudski odbor okraja ali mesta posebna volilna enota, pripoji drugemu okraju, postanejo tisti odborniki ljudskega odbora okraja ali mesta, ki so bili izvoljeni v volilni enoti, ki se pripoji, odborniki okrajnega ljudskega odbora, katerega območje se poveča, če stanujejo na območju, ki se pripoji. Sicer jim preneha mandat z dnem, ko se izvrši pripojitev.

119. člen

Zoper sklep zbora, s katerim se ugotovi, da je prenehal mandat, se sme odbornik pritožiti Prezidiiju Ljudske skupščine LRS v 15 dneh potem, ko je prejel sklep.

120. člen

Na mesto odbornika, ki mu je prenehal mandat, pride njegov namestnik.

Peto poglavje

ORGANI OKRAJNEGA LJUDSKEGA ODBORA

1. Predsednik okrajnega ljudskega odbora

121. člen

Okrajni ljudski odbor izbere izmed svojih odbornikov predsednika.

Predsednik predstavlja ljudski odbor in zastopa okraj kot pravno osebo pred državnimi organi in v pravnih razmerjih nasproti posameznim fizičnim in pravnim osebam. Predsednik sme od primera do primera pooblastiti koga drugega, da zastopa okraj.

122. člen

Predsednika voli in razreši ljudski odbor na skupni seji odbornikov obeh zborov.

Ista oseba je lahko predsednik zaporedoma največ dve poslovni dobi okrajnega ljudskega odbora.

Kadar poteče poslovna doba okrajnega ljudskega odbora, opravlja predsednik še nadalje svoje posle do izvolitve novega predsednika.

Predsednik okrajnega ljudskega odbora ne more biti hkrati predsednik ali član sveta ali komisije svojega ljudskega odbora.

123. člen

Predsednik opravlja tele zadeve:

1. sklicuje seje zborov in vodi skupne seje zborov in skupne seje odbornikov obeh zborov;

2. skrbi za pripravo sej in sestavlja predloge dnevnega reda za seje;
3. skrbi, da se sklepi ljudskega odbora in sklepi višjih državnih organov pravilno izvršujejo;
4. poroča ljudskemu odboru o svojem delu in o delu administracije;
5. skrbi za skladnost dela svetov ljudskega odbora in po potrebi zahteva v posameznih primerih odločitev okrajnega ljudskega odbora;
6. ima pravico, zahtevati od predsednika sveta poročilo o delu sveta, po potrebi sklicuje seje sveta ali njegovih odborov in zahteva, da se o posameznih vprašanih razpravlja in sklepa na seji sveta; določi iz vrst odborov namestnika predsedniku sveta, če je ta začasno odsoten ali zadržan;
7. skrbi za reden potek dela odborniških komisij ljudskega odbora, ki jih po potrebi lahko tudi sam sklicuje;
8. skrbi za sestav predloga okrajnega družbenega plana in končnega obračuna, okrajnega proračuna in sklepnega računa, predlogov odlokov in drugih predpisov, ki jih predlagajo ljudskemu odboru sveti in drugi organi ljudskega odbora; skrbi, da te predloge o pravem času dobijo pristojne stalne odborniške komisije ljudskega odbora;
9. razglša odloke in odredbe ljudskega odbora, druge sklepe ljudskega odbora in njegovih organov pa, če je razglasitev predpisana;
10. opravlja nadzorstvo nad delom administracije in vseh uslužbencev v administraciji ljudskega odbora; izdaja odločbe o delovnih razmerjih uslužbencev in delavcev v mejah pravic, ki mu jih daje zakon ali statut ljudskega odbora; določa, kdo bo nadomeščal tajnika ljudskega odbora ali načelnika oddelka, kadar je ta začasno odsoten ali zadržan; predlaga proti tajniku ljudskega odbora in načelnikom oddelkov disciplinski postopek in jim izreka kazni za disciplinske nerednosti;
11. v nujnih primerih zadrži izvršitev nezakonitih predpisov občinskega ljudskega odbora in takih njegovih predpisov, s katerimi so prizadete splošne koristi (tretji odstavek 29. člena);
12. sklicuje zbornice volivcev na okrajnem območju, kadar tega ne stori občinski ljudski odbor;
13. opravlja vse druge zadeve, ki spadajo v njegovo delovno področje po zakonu ali po drugih predpisih višjih državnih organov, po statutu ali po sklepih ljudskega odbora.

124. člen

Okrajni ljudski odbor ima enega ali dva podpredsednika.

Podpredsednik nadomešča predsednika v vseh njegovih pravicah in dolžnostih, kadar je ta odsoten ali zadržan.

Po sklepu okrajnega ljudskega odbora podpredsednik izvršuje posamezne posle iz pristojnosti predsednika.

Če preneha mandat predsedniku pred potekom poslovne dobe okrajnega ljudskega odbora, stopi podpredsednik na njegovo mesto, dokler se na prihodnji skupni seji odbornikov obeh zborov ne izvoli nov predsednik.

Statut določi, ali ima okrajni ljudski odbor enega ali dva podpredsednika; statut določi tudi pravice in dolžnosti podpredsednikov oziroma podpredsednika.

125. člen

Predsednik ima za svoje delo v ljudskem odboru stalno denarno nagrado. Stalno denarno nagrado za svoje delo ima lahko tudi en podpredsednik.

2. Sveti okrajnega ljudskega odbora

126. člen

V okrajnem ljudskem odboru so za posamezne skupine sorodnih upravnih zadev ljudskega odbora sveti.

Sveti pri izvrševanju odlokov, odredb, navodil in drugih sklepov ljudskega odbora ter zakonov in drugih splošnih predpisov višjih državnih organov opravljajo zlasti naslednje upravne zadeve:

1. izdajajo na podlagi in v mejah zakonov in drugih splošnih predpisov višjih državnih organov in svojega ljudskega odbora odredbe in navodila za izvrševanje teh predpisov, in sicer odredbe samo, če so s temi predpisi za to izrecno pooblašteni;

2. razpravljajo o načelnih vprašanjih svoje upravne panogé, usmerjajo in navodili in napolnijo delo administracije ljudskega odbora v svoji upravni panogi in nadzorujejo, če se njihovi sklepi izvršujejo;

3. pripravljajo predloge odlokov in drugih splošnih predpisov, ki jih izda ljudski odbor;

4. izdajajo odločbe v upravnem postopku, če po zakonu in drugih splošnih predpisih višjih državnih organov, po statutu ali odloku okrajnega ljudskega odbora to spada v njihovo pristojnost.

127. člen

Okrajni ljudski odbor ima tele svete:

1. svet za gospodarstvo; v njegovo delovno področje spadajo tele zadeve: sestavljanje predlogov okrajnega družbenega plana in okrajnega proračuna ter zadeve s področja financ, industrije in obrtništva, trgovine, gostinstva in turizma, kmetijstva in gozdarstva, lova in ribištva;

2. svet za komunalne zadeve; v njegovo delovno področje spadajo ožje komunalne zadeve, stanovanjske zadeve, zadeve s področja urbanizma, gradbeno zadeve in zadeve lokalnega prometa, cest in vodnega gospodarstva;

3. svet za prosveto in kulturo; v njegovo delovno področje spadajo zadeve s področja predšolske vzgoje, šolstva, prosvete, kulture, umetnosti, telesne vzgoje, predvojaške vzgoje in druge kulturne delavnosti;

4. svet za ljudsko zdravstvo in socialno politiko; v njegovo delovno področje spadajo zadeve s področja ljudskega zdravstva, socialnega skrbstva, socialnega zavarovanja, delovnih razmerij in posredovanja dela;

5. svet za notranje zadeve; v njegovo delovno področje spadajo tele zadeve: varstvo pravnega reda, varstvo reda in miru, skrb za varnost prometa, zatiranje kriminalnosti, zasledovanje storilcev kaznivih dejanj in izvrševanje kazni; matična služba; zadeve protiletalske obrambe in požarnovarnostne službe.

128. člen

Svet je kolegijsko telo. Sestavljajo ga predsednik in 4 do 8 članov; svet za gospodarstvo ima lahko do 12 članov.

Predsednika sveta izvoli ljudski odbor izmed odbornikov, druge člane pa izmed odbornikov, predstavnikov gospodarskih in družbenih organizacij in zavodov in izmed takih državljanov, ki po svojih osebnih in strokovnih zmožnostih lahko pomagajo pri izpolnjevanju nalog sveta. Za člana sveta je lahko izvoljen samo državljan, ki sme biti izvoljen za odbornika ljudskega odbora.

Predsednik in člani sveta se volijo za eno leto.
Nihče ne more biti član več kot dveh svetov.
Člani sveta imajo enake pravice in dolžnosti.
Svet ima tajnika; ta je uslužbenec ljudskega odbora.
Uslužbenec, ki je zaposlen v administraciji okrajnega ljudskega odbora, ne more biti član sveta.

129. člen

Sveti poslujejo tudi po preteku poslovne dobe okrajnega ljudskega odbora do izvolitve svetov novo izvoljenega ljudskega odbora.

130. člen

Sveti so za svoje delo odgovorni okrajnemu ljudskemu odboru.
Sveti dajejo poročila o svojem delu in tudi predloge za reševanje tistih zadev, katerih ne smejo sami reševati.
Okrajni ljudski odbor lahko vsak čas razreši vse ali posamezne člane sveta in na njihovo mesto izvoli druge.

131. člen

Sveti delajo na sejah.
Seje sklicuje predsednik sveta v rokih, ki jih določa statut, po potrebi ali po sklepu sveta. Sejo mora sklicati tudi, če to zahteva predsednik okrajnega ljudskega odbora ali tretjina članov sveta. V nujnih primerih sme sklicati sejo sveta tudi predsednik okrajnega ljudskega odbora sam.
Vabilo na sejo mora obsegati tudi predlog dnevnega reda.
Svet sme veljavno sklepati, če je na seji navzoča večina članov sveta.
Če se o kakšni zadevi glasuje, velja za sprejet tisti sklep, za katerega je glasovala večina navzočih članov sveta.

132. člen

Seje sveta vodi predsednik sveta.
Na vsaki seji poroča predsednik sveta o izvršitvi sklepov zadnje seje in o tekočih vprašanjih, lahko pa za poročanje o posameznih vprašanjih dnevnega reda pooblasti tudi tajnika sveta ali kakšnega drugega uslužbenca ustreznega oddelka.
Če svet ali predsednik sveta misli, da je treba kakšno zadevo predložiti okrajnemu ljudskemu odboru, se na seji sveta o stvari sicer lahko razpravlja, vendar pa svet ne more o tem odločiti, marveč lahko poda samo predlog okrajnemu ljudskemu odboru v odločitev. Če okrajni ljudski odbor sklene, da naj o stvari odloči svet, je svet na ta sklep vezan.

133. člen

O sejah sveta se piše zapisnik. Na zahtevo člana sveta se zapiše v zapisnik tudi njegovo ločeno mnenje. Zapisnik podpišeta predsednik in tajnik sveta.

Odredbe sveta podpisuje poleg predsednika sveta tudi predsednik ljudskega odbora; ta lahko odreče podpis, če je po njegovem mnenju odredba protizakonita. Če svet vztraja pri svojem stališču, ima predsednik pravico predložiti zadevo okrajnemu ljudskemu odboru.

134. člen

Svet lahko izvoli odbore in jim daje posamezne zadeve iz svojega delovnega področja, da jih preučijo in da pripravijo rešitve.

Odbor ne more sam izdajati odločb.

Vsak odbor šteje 3 do 5 članov, ki jih voli in razrešuje svet. Predsednika odbora izvoli svet izmed svojih članov, druge člane odbora pa izmed odbornikov in drugih državljanov, ki po svojih osebnih in strokovnih zmožnostih lahko pomagajo pri izpolnjevanju nalog odbora.

Odbor dela na sejah, ki jih po potrebi sklicuje predsednik odbora.

O sejah se vodi zapisnik.

135. člen

Člani sveta in odbora imajo pravico, da se jim povrnejo stroški, ki jih imajo pri opravljanju svojih dolžnosti v svetu oziroma odboru, in pravico, da se jim povrne dejansko izgubljeni redni zaslužek za čas, ko opravljajo te dolžnosti.

Člani sveta in njegovih odborov, ki niso odborniki ljudskega odbora, so za škodo, ki jo napravijo pri opravljanju svojih dolžnosti, odgovorni tako kot odborniki ljudskega odbora.

136. člen

Natančnejše predpise o številu članov, o organizaciji ter o delovnem področju in delu svetov določa statut.

3. Posebne komisije in drugi organi okrajnega ljudskega odbora

137. člen

Okrajni ljudski odbor ali njegov svet lahko ustanovi za pripravo ali za izvedbo posameznih nalog posebne komisije, ki pa nimajo pravice odločanja.

Člani teh komisij so lahko odborniki ali drugi državljani.

Delo in organizacijo komisije določi okrajni ljudskih odbor ali njegov svet s sklepom o ustanovitvi komisije.

138. člen

Za opravljanje posameznih nalog so na podlagi splošnih predpisov višjih državnih organov pri okrajnem ljudskem odboru tudi druge posebne komisije ali drugi posebni organi, katerih delo in organizacijo določajo ti predpisi.

Šesto poglavje

ADMINISTRACIJA IN USLUŽBENCI OKRAJNEGA LJUDSKEGA ODBORA

1. Administracija

139. člen

Za pripravlanje in izvrševanje zadev, ki spadajo v pristojnost okrajnega ljudskega odbora, ima ljudski odbor administracijo; v administraciji so upravni in strokovni ter izvršilni in pisarniški uslužbenci.

Administracijo okrajnega ljudskega odbora in njeno delo vodi tajnik ljudskega odbora pod nadzorstvom predsednika ljudskega odbora.

140. člen

Administracija okrajnega ljudskega odbora je organizacijska celota; sestavljena je iz tajništva in potrebnega števila oddelkov.

Tajništvo opravlja skupne zadeve in tiste zadeve, ki ne spadajo v delovno področje nobenega sveta.

Oddelek se ustanovi za zadeve iz delovnega področja enega ali več svetov. Za finančne zadeve se lahko ustanovi poseben oddelek (uprava).

V ljudskih odborih manjših okrajev se lahko namesto oddelkov ustanovijo za zadeve iz delovnega področja enega ali več svetov odseki ali referati v tajništvu; vodi jih tajnik sam.

Tajništvo, oddelki in odseki se lahko delijo na manjše organizacijske enote.

Organizacijo administracije določi statut ljudskega odbora v skladu s predpisi višjih državnih organov.

141. člen

Tajništvo vodi tajnik ljudskega odbora.

Oddelek vodi načelnik; ta je hkrati tajnik sveta.

Odsek vodi šef odseka, šef samostojnega odseka je lahko tajnik sveta.

142. člen

Da bi se olajšalo uradovanje administracije okrajnega ljudskega odbora z državljanami in da bi bilo njeno delo hitrejše, lahko okrajni ljudski odbor s statutom določi, da se posamezna uradna opravila, kakor: overitve listin in podpisov, sprejemanje izjav, izdajanje raznih potrdil, sprejemanje prošenj in pritožb, vročevanje vabil in odločb, zbiranje raznih podatkov in druge podobne tehnične zadeve opravljajo za določeno območje okraja v izpostavi administracije okrajnega ljudskega odbora.

Take izpostave se lahko ustanove samo za tisto območje okraja, ki je oddaljeno od sedeža okrajnega ljudskega odbora in ima z njim slabe prometne zveze.

Delo izpostave vodi tajnik izpostave; postavlja in razrešuje ga ljudski odbor. Tajnik izpostave ne more izdajati odločb v upravnem postopku.

Statut ljudskega odbora določi, za kateri del okrajnega območja se ustanovi izpostava, kje bo njen sedež, kakšne zadeve bo opravljala in vse drugo, kar je zvezano z delom izpostave.

143. člen

Za delovno področje oddelka za notranje zadeve se na predlog sveta za notranje zadeve ustanovi izpostava tega oddelka z odločbo pristojnega republiškega organa za notranje zadeve v sporazumu s pristojnim republiškim organom za zakonodajo in izgradijo ljudske oblasti.

Izpostavi načeluje šef. Šefa in uslužbenca izpostave imenuje v soglasju s predsednikom okrajnega ljudskega odbora pristojni republiški organ za notranje zadeve, ki odloča tudi o drugih njihovih uslužbenskih razmerjih.

V pristojnost izpostave spada vzdrževanje krajevnega reda in miru in opravljanje tistih nalog iz področja oddelka za notranje zadeve okrajnega

ljudskega odbora, ki jih določi po predlogu sveta za notranje zadeve pristojni republiški organ za notranje zadeve v sklepu, s katerim se ustanovi izpostava.

Šef izpostave opravlja naloge iz svojega področja po navodilih in pod nadzorstvom načelnika oddelka za notranje zadeve okrajnega ljudskega odbora.

Šef izpostave lahko po pooblastilu načelnika oddelka izdaja odločbe v zadevah, ki spadajo v področje načelnika oddelka.

144. člen

Zaradi olajšanja poslovanja administracije okrajnega ljudskega odbora s prebivalci oddaljenejših območij okraja se določijo s statutom lahko posebni uradni dnevi v posameznih krajevnih središčih izven sedeža okrajnega ljudskega odbora.

2. Tajnik okrajnega ljudskega odbora

145. člen

Tajnika postavlja in razrešuje ljudski odbor na skupni seji odbornikov obeh zborov.

Za tajnika sme biti postavljen, kdor ima višjo strokovno izobrazbo v smislu obstoječih predpisov, predpisani izpit in najmanj pet let upravne prakse.

146. člen

Tajnik opravlja zlasti te zadeve:

1. skrbi za pravilnost in zakonitost dela administracije in izravnava delo načelnikov oddelkov;
 2. razvršča uslužbence okrajnega ljudskega odbora po posameznih organizacijskih enotah;
 3. vodi personalne zadeve za uslužbence in delavce ljudskega odbora in daje predsedniku ljudskega odbora predloge za izdajo odločb o njihovih delovnih razmerjih;
 4. skrbi za strokovni napredek uslužbencev;
 5. predlaga uvedbo disciplinskega postopka zoper uslužbence administracije in izreka kazni za njihove disciplinske nerednosti, razen glede načelnikov oddelkov; izreka kazni za disciplinske prekrške delavcev ljudskega odbora;
 6. izdaja odločbe v upravnem postopku v zadevah, ki ne spadajo v delovno področje oddelkov; v takih okrajnih ljudskih odborih, ki nimajo oddelkov, izdaja odločbe v upravnem postopku v vseh zadevah, če po zakonu in drugih splošnih predpisih višjih državnih organov, po statutu ali po odloku ljudskega odbora to ne spada v pristojnost sveta ljudskega odbora;
 7. izdaja spričevala in potrdila iz pristojnosti ljudskega odbora in vodi pisarniško dopisovanje, kolikor za to ne pooblasti načelnikov oddelkov;
 8. pomaga predsedniku pri pripravljanju sej ljudskega odbora in pri izravnavanju dela posameznih svetov in drugih organov ljudskega odbora.
- Tajnik ima pravico udeleževati se sej okrajnega zbora in zbora proizvajalcev, vodi zapisnike sej okrajnega zbora, ima pravico udeleževati se sej svetov in komisij in sodelovati pri njihovem delu, toda brez glasovalne pravice.

Tajnik sklicuje sestanke načelnikov oddelkov okrajnega ljudskega odbora in sestanke tajnikov občinskih ljudskih odborov zaradi uravnavanja in izboljšanja uradovanja. Ima pravico nadzorovati uradovanje občinskih ljudskih odborov in dajati tajnikom občinskih ljudskih odborov smernice za pravilno uradovanje.

147. člen

Tajnik je za svoje delo in za pravilno uradovanje uslužbencev v administraciji okrajnega ljudskega odbora odgovoren predsedniku in okrajnemu ljudskemu odboru.

148. člen

Če je tajnik začasno odsoten ali zadržan opravljati svoje dolžnosti, ga nadomestuje uslužbenec okrajnega ljudskega odbora, ki ga določi predsednik.

3. Drugi uslužbenci

149. člen

Poleg tajnika ima okrajni ljudski odbor za opravljanje upravnih, strokovnih in pisarniških zadev še druge uslužbence.

Število uslužbenskih delovnih mest v administraciji okrajnega ljudskega odbora in strokovno izobrazbo, ki je potrebna za vsako delovno mesto, določi ljudski odbor v sporazumu s pristojnim republiškim organom državne uprave.

Število uslužbenskih delovnih mest v oddelku za notranje zadeve in strokovno izobrazbo za vsako delovno mesto v tem oddelku določi pristojni republiški organ za notranje zadeve v sporazumu s predsednikom okrajnega ljudskega odbora in v soglasju s pristojnim republiškim organom za zakonodajo in izgradnjo ljudske oblasti.

150. člen

Vsa delovna mesta v administraciji okrajnega ljudskega odbora se smejo zasesti samo z uslužbenci, ki imajo predpisano strokovno izobrazbo.

Uslužbenci se smejo razvrstiti na delovna mesta samo po svoji strokovni izobrazbi.

151. člen

Načelnike oddelkov in šefe samostojnih odsekov in druge uslužbence, za katere to določi statut ljudskega odbora, postavlja in razrešuje ljudski odbor na skupni seji odbornikov obeh zborov.

Načelnike oddelkov in šefe samostojnih odsekov postavlja in razrešuje ljudski odbor v sporazumu s pristojnim republiškim organom državne uprave. Načelnika oddelka za notranje zadeve postavlja in razrešuje pristojni republiški organ za notranje zadeve v sporazumu z ljudskim odborom, druge uslužbence tega oddelka pa v sporazumu s predsednikom okrajnega ljudskega odbora.

S posebnimi predpisi se lahko določi, katere upravne in strokovne uslužbence postavlja, premešča in razrešuje ljudski odbor samo v soglasju s pristojnim republiškim organom državne uprave.

152. člen

Za načelnika oddelka sme biti postavljen, kdor ima najmanj srednjo strokovno izobrazbo v smislu obstoječih predpisov, predpisani izpit in najmanj tri leta upravne prakse.

153. člen

Načelnik oddelka organizira in vodi delo uslužbencev v oddelku. Samo on dodeljuje delo uslužbencem in skrbi, da uslužbenci svoje delo pravočasno in pravilno opravijo.

Uslužbenci so glede opravljanja svojega dela podrejeni načelniku oddelka.

Načelnik oddelka se mora kot tajnik sveta udeležiti vsake seje sveta in mora podati poročilo o delu, če predsednik tako odredi. Na seji sveta ima načelnik oddelka posvetovalni glas.

Načelnik oddelka skrbi za izvršitev sklepov in o tem poroča na seji sveta. Na sejah sveta vodi zapisnik.

154. člen

Načelnik oddelka izdaja odločbe v upravnem postopku po napótilih in navodilih sveta, če po zakonu in drugih splošnih predpisih višjih državnih organov, po statutu ali odloku okrajnega ljudskega odbora to ne spada v pristojnost sveta.

Zakon, statut ali odlok okrajnega ljudskega odbora da lahko načelniku oddelka pravico, da izjemoma izdaja odredbe za izvrševanje zakonov in drugih splošnih predpisov višjih državnih organov in predpisov okrajnega ljudskega odbora. Te odredbe mora predložiti v potrditev okrajnemu ljudskemu odboru oziroma svetu okrajnega ljudskega odbora.

155. člen

Načelnik oddelka je za svoje delo odgovoren naravnost svetu in tajniku ljudskega odbora, načelnik oddelka za notranje zadeve pa naravnost svetu in republiškem organu za notranje zadeve.

Načelnik oddelka ne more biti član sveta, pri katerem dela.

156. člen

Če je načelnik oddelka začasno odsoten ali zadržan opravljati svoje dolžnosti, ga nadomestuje uslužbenec, ki ga odredi predsednik okrajnega ljudskega odbora. Načelnik oddelka za notranje zadeve si postavi svojega namestnika sam iz uslužbencev tega oddelka.

157. člen

Odločbe o službenih razmerjih uslužbencev okrajnega ljudskega odbora izdaja v skladu s predpisi višjih državnih organov predsednik ljudskega odbora, kolikor ta zakon, predpisi višjih državnih organov ali statut ljudskega odbora ne določajo drugače.

O pritožbah zoper odločbe o službenih razmerjih in o pritožbah zoper odločbe o disciplinskih nerednostih uslužbencev, ki jih izda predsednik okrajnega ljudskega odbora, odloča okrajni zbor ljudskega odbora.

Okrajni zbor odloča tudi o pritožbah zoper odločbe, ki jih je izdal tajnik okrajnega ljudskega odbora v disciplinskih zadevah.

158. člen

Predpisi, ki veljajo za državne uslužbence, se uporabljajo tudi za uslužbence okrajnega ljudskega odbora, kolikor s tem zakonom ni določeno drugače.

4. Sodnik za prekrške

159. člen

Za odločanje v upravnem kazenskem postopku voli okrajni ljudski odbor enega ali več sodnikov za prekrške in njihove namestnike, ki so za svoje delo odgovorni okrajnemu ljudskemu odboru.

Natančnejši predpisi o delu in pravicah ter dolžnostih sodnika za prekrške so določeni v zakonu o prekrških.

Sedmo poglavje

NADZORSTVO IN NEPOSREDNA UDELEŽBA DRŽAVLJANOV

160. člen

Okrajni ljudski odbor na sejah svojih predstavniških teles obravnava predloge zborov volivcev o zadevah iz pristojnosti okrajnega ljudskega odbora in o svojih sklepih glede teh predlogov obvesti zbor volivcev.

161. člen

Okrajni ljudski odbor lahko sam ali na zahtevo ene desetine volivcev v okraju v sporazumu s Prezidijem Ljudske skupščine LRS razpiše okrajni referendum zaradi potrditve posameznih odlokov in ukrepov, ki se tičejo okraja in njegovega razvoja, ali pa zato, da bi volivci vnaprej povedali svoje mnenje o njih.

Referendum sme razpisati okrajni ljudski odbor šele potem, ko dobi soglasje Prezidija Ljudske skupščine LRS. Če zahtevajo referendum volivci, ga mora razpisati najpozneje v desetih dneh potem, ko je dobil soglasje Prezidija Ljudske skupščine LRS.

162. člen

Na referendumu se izrečejo volivci o postavljenih vprašanjih neposredno s tajnim glasovanjem. Glasuje se z glasovnicami; na glasovnici mora biti vprašanje, o katerem se glasuje. Vprašanje mora biti postavljeno tako, da volivci lahko odgovorijo nanj samo z »za« ali »proti«.

163. člen

Besedilo vprašanja, o katerem se mora odločiti na referendumu, sestavi ljudski odbor oziroma predlagatelj referenduma.

O postavljenih vprašanjih odločajo volivci v celoti, tako da se predlog v celoti sprejme ali v celoti zavrže.

164. člen

Dan za referendum določi ljudski odbor.

Sklep o razpisu referenduma se objavi tako, kot je predpisano za odloke ljudskega odbora.

Med dnevom, ko se razglasi razpis referendumā, in med dnevom glasovanja ne sme preteči manj kot deset in ne več kot trideset dni.

165. člen

Na referendumu se glasuje z »za« ali »proti«.

Predlog, ki je postavljen volivcem, da se o njem izrečejo z referendumom, velja za sprejet, če je glasovalo zanj več kot polovica volivcev, ki so glasovali.

Predlog, ki je bil z glasovanjem zavržen, se ne more dati znova na glasovanje prej, kakor čez eno leto in ljudski odbor tudi ne more prej kakor čez eno leto izdati sklepa, ki bi bil v nasprotju z izidom glasovanja.

166. člen

Referendum vodi komisija treh članov, ki jih izmed sebe določi skupna seja odbornikov obeh zborov.

Komisija za izvedbo referendumā pripravi in vodi glasovanje, ugotovi izid glasovanja in ga razglasi tako, kot je to predpisano za odloke ljudskega odbora; komisija poroča ljudskemu odboru o izidu glasovanja.

167. člen

Glede pravice glasovanja, načina glasovanja, ugotavljanja izida glasovanja in glede pravice do pritožbe zaradi nepravilnosti pri izvedbi referendumā se ustrezno uporabljajo predpisi o volitvah odbornikov okrajnega zbora ljudskega odbora.

168. člen

Da bi kar največ državljanov sodelovalo pri lokalni upravi, lahko okrajni ljudski odbor ustanovi komisije državljanov za izvedbo posameznih upravnih nalog (137. člen).

Osmo poglavje

IME IN PEČAT OKRAJNEGA LJUDSKEGA ODBORA

169. člen

Okrajni ljudski odbor ima svoje ime, ki se glasi: »Okrajni ljudski odbor... (ime okraja)«.

Če prebiva v kakšnem okraju znatna narodna manjšina, se mora ime okrajnega ljudskega odbora glasiti v slovenskem jeziku in v jeziku narodne manjšine.

170. člen

Okrajni ljudski odbor ima svoj pečat z imenom okrajnega ljudskega odbora ter grbom in imenom Ljudske republike Slovenije. Če je sedež okrajnega ljudskega odbora izven območja okraja, mora biti v pečatu naveden tudi sedež okrajnega ljudskega odbora.

171. člen

Na posloppju, v katerem ima okrajni ljudski odbor svoje uradne prostore, mora biti napis z grbom in imenom Ljudske republike Slovenije ter z imenom okrajnega ljudskega odbora.

Deveto poglavje
PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

172. člen

Dokler ne bodo izdani posebni predpisi o splošnem upravnem postopku, se morajo okrajni ljudski odbori v upravnem postopku ravnati po tehle načelih:

1. Kadar odloči ljudski odbor v upravnem postopku o pravici in obveznosti državljana ali pravne osebe, kadar izda gospodarsko-upravni ali nadzorstveni ukrep proti gospodarski organizaciji in kadar po nadzorstveni pravici odloči o zadevi, ki se tiče zavoda ali družbene organizacije, izda odločbo, ki jo mora vročiti stranki.

2. Preden izda odločbo, mora v upravnem postopku ugotoviti vse dejanske okoliščine, ki so pomembne za rešitev zadeve; stranke morajo biti zaslišane, njihove izjave in predlogi pa na kratko vpisani v zapisnik, kolikor za posamezne primere ni z zakonom drugače določeno; samo takrat, kadar stranka ne pride, čeprav je bila pravilno povabljena, se postopek lahko opravi brez nje.

3. O vsaki strankini zahtevi je treba izdati odločbo. Odločba, izdana v upravnem postopku, se mora sklicevati na predpis, na podlagi katerega je bila izdana, in mora biti obrazložena; v odločbi mora biti tudi pouk o pravici do pritožbe.

4. Odločba o upravnem postopku mora biti izdana, če ni drugače predpisano, najpozneje v 30 dneh.

5. Zoper odločbo prve stopnje se sme stranka v upravnem postopku pritožiti prvemu višjemu organu, če z zakonom ali s splošnim predpisom, izdanim po posebnem pooblastilu zakona, ni drugače določeno.

Pritožba se vloži v 15 dneh po prejemu odločbe, če z zakonom ali z uredbo ni drugače določeno, in sicer pri ljudskem odboru, ki je izdal izpodbijano odločbo.

6. O pritožbi zoper odločbo okrajnega ljudskega odbora, izdano v upravnem postopku, odloči pristojni republiški organ državne uprave.

O pritožbi mora biti izdana odločba, če ni drugače določeno, najpozneje v 60 dneh.

Pritožba zadrži izvršitev odločbe, če z zakonom ali z uredbo ni drugače določeno.

7. Pristojni organ druge stopnje pritožbo zavrne ali odločbo prve stopnje razveljavi in naloži organu prve stopnje, da izda drugo odločbo, ali pa odločbo prve stopnje spremeni in odloči o stvari sam. V pritožiteljevo škodo sme odločbo spremeniti samo takrat, če to zahtevajo splošne koristi.

Zoper odločbo o pritožbi se ni mogoče pritožiti višjemu organu.

8. Odločba se sme izvršiti šele, ko je v upravnem postopku postala pravnomočna in izvršljiva, če z zakonom ali z uredbo ni drugače določeno.

9. Odločba prve stopnje postane pravnomočna:

a) s potekom pritožbenega roka, če se stranka ne pritoži;

b) z vročitvijo stranki, če pritožba ni dovoljena;

c) z vročitvijo odločbe druge stopnje stranki, če se pritožba zavrne.

Odločba postane izvršljiva:

a) takoj, ko postane pravnomočna, če z odločbo ni določen rok za njeno izpolnitev;

b) takoj, ko preteče rok za izpolnitev, ki je v odločbi določen;

c) z vročitvijo stranki, če je z zakonom ali z uredbo predpisano, da pritožba ne zadrži izvršitve.

Izvršljivo odločbo v upravnem postopku izvrši praviloma tisti organ, ki je izdal odločbo na prvi stopnji, če ni drugače predpisano.

10. Po nadzorstveni pravici višji upravni organ odpravi ali razveljavi v upravnem postopku izdano pravnomočno odločbo nižjega upravnega organa:

a) če je izdal odločbo organ, ki za to ni bil stvarno pristojen;

b) če bi se z izvršitvijo odločbe storilo kaznivo dejanje, ali če bi z izvršitvijo nastala huda nevarnost za življenje in zdravje ljudi ali za javni red in mir.

Z odpravo odločbe se odpravijo tudi njene pravne posledice.

Z razveljavitvijo odločbe se ne odpravijo tiste pravne posledice, ki so že nastale; ne morejo pa na podlagi take odločbe nastati kakšne nadaljnje pravne posledice.

Po nadzorstveni pravici se nezakonita odločba praviloma odpravi. Odločba se razveljavi samo takrat, če bi ne bilo mogoče odpraviti pravnih posledic odločbe, ki so že nastale, ali če bi se dale odpraviti samo z velikimi težkočami.

11. Odločba, s katero se stranki prizna kakšna pravica, se sme po nadzorstveni pravici odpraviti ali razveljaviti samo, če je bila stranka prej zaslišana; to ne velja za primer, če je izdal odločbo organ, ki ni bil stvarno pristojen. Zoper odločbo o odpravi ali razveljavitvi je dovoljena pritožba, razen če je izdal odločbo republiški organ državne uprave; v tem primeru sme stranka sprožiti upravni spor.

Za upravni postopek, v katerem je stranka gospodarska organizacija, se smejo z zakonom ali z uredbo predpisati določbe, ki se lahko odmaknejo od načel tega zakona.

173. člen

Potem ko začne veljati ta zakon, se smejo za tajnike oziroma načelnike oddelkov okrajnega ljudskega odbora izjemoma postavljati še tri leta tudi osebe, ki nimajo pogojev, predpisanih po 145. oziroma 152. členu tega zakona.

Po pretoku triletnega roka se bodo za tajnike oziroma načelnike oddelkov okrajnega ljudskega odbora lahko postavljale samo osebe, ki izpolnjujejo pogoje iz 145. oziroma 152. člena tega zakona, oziroma osebe, ki so v triletnem roku iz prvega odstavka tega člena bile postavljene na ta mesta.

174. člen

Ko dobi ta zakon veljavo, prenehajo veljati:

zakon o zbiorih volivcev (Uradni list LRS, št. 39—215/50);

zakon o svetih državljanov in komisijah državljanov (Uradni list LRS, št. 39—216/50) in

zakon o delu ljudskih odborov okrajev, mest, ki so izločena iz okrajev, in mestnih rajonov (Uradni list LRS, št. 39—217/50).

175. člen

Dokler ne izdajo posamezni okrajni ljudski odbori svojih statutov, določi število odbornikov posameznega okrajnega zbora okrajni ljudski odbor s sklepom, ki ga potrdi Prezidij Ljudske skupščine LRS.

V drugih primerih, v katerih je po tem zakonu izdaja natančnejših predpisov pridržana statutu, bo izdajal okrajni ljudski odbor potrebne predpise začasno z odlokom. V primeru 142. člena tega zakona je za odlok, ki bi ga okrajni ljudski odbor začasno izdal namesto statuta, potrebno soglasje pristojnega republiškega organa za zakonodajo in izgradnjo ljudske oblasti.

176. člen

Ta zakon začne veljati trideseti dan po objavi v Uradnem listu LRS.

SPREMEMBE

PREDLOGA ZAKONA O OKRAJNIH LJUDSKIH ODBORIH, SPREJETE NA SEJI VLADE LRS

1. člen

V prvi vrsti se za besedo »je« doda beseda »kot«; — v drugi vrsti se črta beseda »in«.

145. člen

V drugem odstavku se v drugi vrsti beseda »izobrazbo« zamenja z besedo »usposobljenost«.

176. člen

se spremeni tako:

»Ta zakon začne veljati z dnem objave v Uradnem listu LRS«.

DODATNI PREDLOG

VLADE LRS O SPREMEMBAH ZAKONskega PREDLOGA O OKRAJNIH LJUDSKIH ODBORIH

4. odstavek 3. člena spremeniti tako, da se glasi:

»Samo z republiškim zakonom se smejo za zadeve, ki spadajo v republiško pristojnost, ustanoviti v okraju upravni organi, ki so podrejeni naravnost republiškim organom državne uprave.«

Tretji odstavek 6. člena se briše.

12. člen

se menja in glasi:

»Okrajni ljudski odbor opravlja vse zadeve, ki se neposredno nanašajo na gospodarski, komunalni, kulturni in socialni razvoj okraja kot celote, kolikor za posamezne zadeve ni z zakonom določena pristojnost višjih državnih organov.

Okrajni ljudski odbor neposredno izvršuje vse zakone in druge predpise višjih državnih organov, kolikor ni to z zakonom ali z drugimi predpisi dano v pristojnost višjih državnih organov.

Okrajni ljudski odbor opravlja tudi vse zadeve izvršilne delavnosti v razmerju do državljanov, gospodarskih in družbenih organizacij in zavodov, kolikor posamezne izmed teh zadev niso z zakonom ali s predpisi višjih

državnih organov, oprtimi na zakon, dane v pristojnost republiških ali zveznih organov.

V pristojnost okrajnega ljudskega odbora ne spadajo zadeve, ki se neposredno nanašajo na gospodarski, komunalni, kulturni in socialni razvoj občine ter zadeve iz drugega in tretjega odstavka tega člena, kolikor spadajo v pristojnost občinskega ljudskega odbora.

Za 12. členom pride nov člen, ki naj glasi:

»Pristojnost okrajnega ljudskega odbora se določa z zakonom in s predpisi višjih državnih organov, izdanimi na podlagi zakona.

Posamezne zadeve, ki se predvsem tičejo gospodarskega, komunalnega, kulturnega in socialnega razvoja okraja, se smejo prenesti iz pristojnosti okrajnega ljudskega odbora na druge državne organe samo z zakonom. Prav tako se sme samo z zakonom v takih zadevah omejiti njegova pristojnost.

20. člen

Besedilo tega člena se spremeni in naj glasi:

»Okrajni ljudski odbor vodi upravo vsega splošnega ljudskega premoženja, ki je v splošni rabi na njegovem območju (ceste, mostovi, reke, prekopji, jezera in druge vode itd.), kolikor z zakonom ali z drugimi predpisi višjih državnih organov, izdanimi na podlagi zakona, takšno splošno ljudsko premoženje ni dano v upravo drugim državnim organom, gospodarskim organizacijam ali zavodom.

Pri izvrševanju uprave splošnega ljudskega premoženja, ki je v splošni rabi, ima okrajni ljudski odbor pravico določati njegov namen, način in pogoje njegove uporabe, izdajati predpise in ukrepe za njegovo varovanje in vzdrževanje, odločati o tem, da se takšno premoženje izvzame iz splošne rabe ter določati organe za opravljanje določenih opravil uprave takšnega premoženja.

V primeru spora med okrajnim ljudskim odborom na eni strani in drugim državnim organom, gospodarsko organizacijo ali zavodom na drugi strani o tem, komu pripada upravljanje splošnega ljudskega premoženja, ki je v splošni rabi, odloča Prezidij Ljudske skupščine LRS.

33. člen

Besedilo tega člena se spremeni in naj glasi:

»Okrajni ljudski odbor oziroma njegov svet sme odpraviti ali razveljaviti predpis občinskega ljudskega odbora oziroma njegovega sveta v 60 dneh po njegovi izdaji.

Glede na to spremembo je treba v 29. členu (tretji in četrti odstavek) brisati v oklepaju stavljeni besedi »drugi odstavek« oziroma v četrtem odstavku 29. člena besedi »prvem odstavku«.

45. člen

Kot tretji odstavek naj se med sedanji drugi in tretji odstavek vstavi naslednje besedilo:

»Republiški organi državne uprave in sveti okrajnega ljudskega odbora smejo zadržati izvršitev predpisov po prednjih odstavkih v roku, ki jim je določen za odpravo ali razveljavitev nezakonitih predpisov (48. člen).

48. člen

Besedilo tega člena se spremeni in naj glasi:

»Prezidij Ljudske skupščine LRS oziroma pristojni republiški organ sme odpraviti ali razveljaviti predpis okrajnega ljudskega odbora oziroma njegovega sveta v 60 dneh po njegovi izdaji.«

Glede na to spremembo je treba v 44. členu (tretji odstavek) brisati v oklepaju stavljeni besedi »drugi odstavek« oziroma v četrtem odstavku brisati besedi »prvem odstavku«.

Za 58. členom naj se vstavi nov člen, in sicer z besedilom sedanjega 118. člena, toda le do besed: »... se poveča.« Tako naj torej besedilo tega novega člena glasi:

»Če se del okraja ali mesta, ki je bil pri volitvah v okrajni ali mestni zbor posebna volilna enota, pridruži drugemu okraju, postanejo tisti odborniki okrajnega ali mestnega zbora, ki so bili izvoljeni v volilni enoti, ki se pridruži, odborniki okrajnega zbora okraja, katerega območje se poveča.«

Za sedanjim 67. členom naj se vstavi nov člen z naslednjim besedilom:

»Zbor proizvajalcev ima pravico ugovora na Prezidij Ljudske skupščine LRS zoper vsak sklep okrajnega zbora, če pri sprejemanju sklepa ni sodeloval, četudi je imel pravico sodelovati.«

Prezidij Ljudske skupščine LRS razveljavi sklep okrajnega zbora, če ugotovi, da je ugovor utemeljen, ter o svoji odločitvi obvesti okrajni ljudski odbor.«

85. člen

Prvi odstavek tega člena se spremeni in glasi:

»Pravico razpravljati in glasovati imajo samo odborniki, pravico razpravljati pa tudi poslanci Ljudske skupščine FLRJ in Ljudske skupščine LRS, izvoljeni na območju okraja. Zbor pa lahko sklene, da se sme udeležiti razpravljanja tudi oseba, ki ni odbornik.«

V drugem odstavku pride za besedama »ljudskega odbora« v peti vrsti pika, nadaljnje besedilo »družbene organizacije in tudi določeno število državljanov. To število določi statut.« se briše. Besedilo »O predlogu mora biti izdan sklep.« ostane.

101. člen

Besedilo drugega odstavka se spremeni in glasi:

»Okrajni zbor in zbor proizvajalcev morata imeti skupno stalno odbor- niško komisijo za volitve in imenovanja ter računsko komisijo.«

Tretji odstavek prične takole:

»Komisija za volitve in imenovanje preučuje predloge...«.

Za sedanjim tretjim odstavkom se vstavi nov odstavek, ki glasi:

»Računska komisija nadzoruje izvrševanje okrajnega proračuna.«

Naslednji peti odstavek pa glasi takole:

»Ti komisiji se volita na skupni seji odbornikov obeh zborov izmed njunih odbornikov.«

Šesti odstavek naj glasi:

»Komisija za volitve in imenovanja ima 5 do 9 članov, računsko komisija pa 3 člane.«

118. člen

se briše.

135. člen

Doda se nov tretji odstavek, ki glasi:

»Predsednik sveta podpisuje tudi odločbe, ki jih izdaja svet po 4. točki

126. člena tega zakona.«

135. člen

Drugi odstavek tega člena naj postane samostojen nov člen.

151. člen

Kot nadaljevanje drugega odstavka pride naslednje besedilo:

»Če se ljudski odbor in pristojni republiški državni organ ne moreta sporazumeti o razrešitvi načelnika oddelka oziroma šefa samostojnega odseka, lahko tisti, ki predlaga razrešitev, predloži zadevo Prezidiju Ljudske skupščine LRS; njegova odločitev je dokončna.«

159. člen

V drugem odstavku prične besedilo takole:

»Natančnejši predpisi o volitvi in razrešitvi, delu in pravicah...«

165. člen

V drugem odstavku se sedanjemu besedilu doda še stavek:

»Sprejeti predlog je za ljudski odbor obvezen.«

168. člen

Besedilo naj glasi takole:

»Da bi kar največ državljanov sodelovalo pri lokalni upravi, lahko okrajni ljudski odbor ustanovi svete državljanov in komisije državljanov (157. člen) za izvedbo posameznih upravnih nalog.«

172. člen

V 172. členu se med sedanjo 1. in 2. točko vstavi nova točka z naslednjim besedilom:

»V okrajnem ljudskem odboru izdaja odločbe v upravnem postopku načelnik oddelka po napotilih in navodilih sveta, v zadevah, ki ne spadajo v delovno področje oddelkov, pa tajnik ljudskega odbora, če po zakonu in drugih splošnih predpisih višjih državnih organov, po statutu ali odloku okrajnega ljudskega odbora to ne spada v pristojnost okrajnega ljudskega odbora oziroma njegovega sveta.«

Dosedanja druga točka postane tretja točka in naslednje točke dobe za eno številko višje številke.

Besedilo prejšnje 4. točke (sedanja peta točka) se spremeni in glasi:

»Zadeve v upravnem postopku se morajo takoj vzeti v reševanje in mora biti o njih odločba izdana čimpreje.«

Dosedanja točka 6 (sedanja točka sedem) se spremeni in glasi:

»O pritožbi zoper odločbo okrajnega ljudskega odbora (1. točka), izdano v upravnem postopku, odloči pristojni republiški državni organ.

O pritožbi mora biti odločba izdana čimpreje.

Pritožba zadrži izvršitev odločbe, če ni z zakonom ali z uredbo drugače določeno.«

Za 175. členom naj se vstavi nov člen z naslednjim besedilom:

»Prezidij Ljudske skupščine LRS se pooblašča, da predpiše, kakšne zadeve, ki so dane v pristojnost republiškim državnim organom s predpisi vlade LRS in njenih organov, ostanejo izjemno od 3. odstavka 12. člena tega zakona v pristojnosti republiških organov.«

SPREMEMBE

PREDLOGA ZAKONA O OKRAJNIH LJUDSKIH ODBORIH, KI STA JIH SPREJELA ZAKONODAJNI ODBOR IN ODBOR ZA LJUDSKO OBLAST LJUDSKE SKUPŠČINE LRS

1. člen

Za besedo »je« se vstavi beseda »kot«, beseda »in« se pa črta, tako da dobi ta člen novo formulacijo:

»Okrajni ljudski odbor je kot lokalni predstavniški organ državne oblasti organ ljudske samouprave v okraju.«

3. člen

Prvi del četrtega odstavka se briše, tako da dobi četrti odstavek naslednjo novo formulacijo:

»Samo z republiškim zakonom se smejo za zadeve, ki spadajo v republiško pristojnost, ustanoviti v okraju upravni organi, ki so podrejeni naravnost republiškim organom državne uprave.«

6. člen

Tretji odstavek tega člena se briše.

9. člen

Prvi odstavek tega člena dobi novo formulacijo:

»Okraj je teritorialna celota, ki jo sestavlja več občin in mestnih občin, ki so gospodarsko, kulturno in prometno povezane.«

10. člen

V tretjem odstavku se namesto besede »Delo« vstavita besedi »Zakonitost dela«.

11. člen

V četrtem odstavku se besedica »z« nadomesti z besedami »s tem«.

12. člen

se menja in glasi:

»Okrajni ljudski odbor opravlja vse zadeve, ki se neposredno nanašajo na gospodarski, komunalni, kulturni in socialni razvoj okraja kot celote, kolikor za posamezne zadeve ni z zakonom določena pristojnost višjih državnih organov.

Okrajni ljudski odbor neposredno izvršuje vse zakone in druge predpise višjih državnih organov, kolikor ni to z zakonom ali z drugimi predpisi dano v pristojnost višjih državnih organov.

Okrajni ljudski odbor opravlja tudi vse zadeve izvršilne delavnosti v razmerju do državljanov, gospodarskih in družbenih organizacij in zavodov, kolikor posamezne izmed teh zadev niso z zakonom ali s predpisi višjih državnih organov, izdanimi na podlagi zakona, dane v pristojnost republiških ali zveznih organov.

V pristojnost okrajnega ljudskega odbora ne spadajo zadeve, ki se neposredno nanašajo na gospodarski, komunalni, kulturni in socialni razvoj občine ter zadeve iz drugega in tretjega odstavka tega člena, kolikor spadajo v pristojnost občinskega ljudskega odbora.«

12.a člen

Za 12. členom pride nov 12.a člen, ki naj glasi:

Pristojnost okrajnega ljudskega odbora se določa z zakonom in s predpisi višjih državnih organov, izdanimi na podlagi zakona.

Posamezne zadeve, ki se predvsem tičejo gospodarskega, komunalnega, kulturnega in socialnega razvoja okraja, se smejo prenesti iz pristojnosti okrajnega ljudskega odbora v pristojnost drugih državnih organov samo z zakonom. Prav tako se sme samo z zakonom v takih zadevah omejiti njegova pristojnost.«

16. člen

V prvi vrsti drugega odstavka se besedi »nekaj odstotkov« nadomestita z besedo »dela«, v peti vrsti tega odstavka pa beseda »odstotek« z besedo »del«.

19. člen

V prvem odstavku se brišeta besedi »ima pravico«, beseda »gospodariti« pa se nadomesti z besedo »gospodari«, takó da dobi ta odstavek naslednjo formulacijo:

»Okrajni ljudski odbor v skladu z zakonitimi predpisi gospodari z zemljišči in s poslopji, ki so splošno ljudsko premoženje in so na podlagi zakona dana v gospodarjenje okrajnemu ljudskemu odboru.«

20. člen

Besedilo tega člena se spremeni tako, da se poslej glasi:

»Okrajni ljudski odbor vodi upravo vsega splošnega ljudskega premoženja, ki je v splošni rabi na njegovem območju (ceste, mostovi, reke, prekop, jezera in druge vode itd.); kolikor z zakonom ali z drugimi predpisi višjih državnih organov, izdanimi na podlagi zakona, takšno splošno ljudsko premoženje ni dano v upravo drugim državnim organom, gospodarskim organizacijam ali zavodom.

Pri izvrševanju uprave splošnega ljudskega premoženja, ki je v splošni rabi, ima okrajni ljudski odbor pravico določati njegov namen, način in pogoje njegove uporabe, izdajati predpise in ukrepe za njegovo varovanje in vzdrževanje, odločati o tem, da se takšno premoženje izvzame iz splošne rabe ter določati organe za opravljanje določenih opravil pri upravi takšnega premoženja.

V sporu med okrajnim ljudskim odborom na eni strani in drugim državnim organom, gospodarsko organizacijo ali zavodom na drugi strani o tem, komu pripada uprava splošnega ljudskega premoženja, ki je v splošni rabi, odloča Prezidij Ljudske skupščine LRS.«

26. člen

Besedilo tega člena se tako spremeni, da dobi naslednjo novo formulacijo:
»Okrajni ljudski odbor lahko naloži ljudski milici, da zavaruje administrativno izvršitev njegovih sklepov in odločb.«

29. člen

V tretjem odstavku tega člena se brišeta v oklepaju besedi »drugi odstavek« in namesto besede »člena« vstavi beseda »člen«.

V četrtem odstavku tega člena se besede »prvem odstavku 33. člena« nadomeste z besedama »33. členu«.

33. člen

Besedilo tega člena se spremeni in naj glasi:

»Okrajni ljudski odbor oziroma njegov svet sme odpraviti ali razveljaviti predpis občinskega ljudskega odbora oziroma njegovega sveta v 60 dneh po njegovi izdaji.«

39. člen

Beseda »sklepe« se nadomesti z besedo »ukrepe«, namesto besed »iz 36. člena tega zakona.« se vstavijo besede »v upravnem postopku (36. člen).«
Novo besedilo tega člena torej glasi:

»Kjer se v tem poglavju govori o odpravi, razveljavitvi ali zadržanju nezakonitih pravnih predpisov, veljajo ustrezne določbe tudi za vse druge nezakonite ukrepe občinskega ljudskega odbora in njegovih svetov, kolikor ne gre za odločbe v upravnem postopku (36. člen).«

44. člen

V tretjem odstavku se besedi v oklepaju »drugi odstavek« brišeta, beseda »člena« pa nadomesti z besedo »člen«.

V četrtem odstavku se pa besede »prvem odstavku 48. člena« nadomeste z besedama »48. členu«.

45. člen

Kot tretji odstavek naj se med sedanji drugi in tretji odstavek vstavi naslednje besedilo:

»Republiški organi državne uprave in sveti okrajnega ljudskega odbora smejo zadržati izvršitev predpisov po prednjih odstavkih v roku, ki jim je določen za odpravo ali razveljavitev nezakonitih predpisov (48. člen).«

48. člen

Besedilo tega člena se spremeni in naj glasi:

»Prezidij Ljudske skupščine LRS oziroma pristojni republiški organ državne uprave sme odpraviti ali razveljaviti predpis okrajnega ljudskega odbora oziroma njegovega sveta v 60 dneh po njegovi izdaji.«

52. člen

Beseda »sklepe« se nadomesti z besedo »ukrepe«, namesto besed »iz 51. člena tega zakona.« se vstavijo besede »v upravnem postopku (51. člen).«
Novo besedilo tega člena torej glasi:

»Kjer se v tem poglavju govori o odpravi, razveljavitvi ali zadržanju nezakonitih pravnih predpisov, veljajo ustrezne določbe tudi za vse druge nezakonite ukrepe okrajnega ljudskega odbora in njegovih svetov, kolikor ne gre za odločbe v upravnem postopku (51. člen).«

52.a člen

Za 52. členom pride nov 52.a člen, ki naj glasi:

»Če okrajni ljudski odbor obravnava zadeve, ki spadajo v pristojnost višjega državnega organa po drugem odstavku 2. člena tega zakona in mu predlaga, kako naj se rešijo, mora ta organ obvestiti ljudski odbor o svojem stališču do njegovega predloga.«

54. člen

V prvem odstavku se za kratico »LRS« opusti pika in se besedilo nadaljuje naslednje:

»ali Prezidiju Ljudske skupščine FLRJ, če gre za predpis zveznega organa.« Drugo besedilo tega odstavka se briše, tako da se ta odstavek glasi v novi formulaciji takole:

»Če je okrajni ljudski odbor mnenja, da je višji državni organ s svojim predpisom ali z drugo odločitvijo kršil kakšno njegovo pravico, ki izvira iz zakona, ima pravico podati opozoritev Prezidiju Ljudske skupščine LRS ali Prezidiju Ljudske skupščine FLRJ, če gre za predpis zveznega organa.«

58. člen

V prvem odstavku tega člena se spremeni število odbornikov tako, da glasi ta odstavek naslednje:

»Število odbornikov okrajnega zbora določi statut okrajnega ljudskega odbora po številu prebivalcev in po posebnostih gospodarskih in drugih razmer v okraju v tehle mejah:

ljudski odbor okraja, ki šteje do 40.000 prebivalcev, ima 30 do 50 odbornikov;

ljudski odbor okraja, ki šteje do 70.000 prebivalcev, ima 40 do 60 odbornikov;

ljudski odbor okraja, ki šteje več kot 70.000 prebivalcev, pa ima 50 do 70 odbornikov.«

58.a člen

Za 58. členom se vstavi nov 58.a člen, in sicer z deloma spremenjenim besedilom sedanjega 118. člena v naslednji formulaciji:

»Če se del okraja ali mesta, ki je bil pri volitvah v okrajni ali mestni zbor posebna volilna enota, pridruži drugemu okraju, postanejo odborniki okrajnega ali mestnega zbora, ki so bili izvoljeni v volilni enoti, ki se pridruži, odborniki okrajnega zbora okraja, katerega območje se poveča.«

61. člen

V 6. točki prvega odstavka se brišejo besede »kolikor je okrajni ljudski odbor za to po zakonu pristojen;« pri čemer se za besedo »podjetij« namesto vejice postavi podpičje.

V 9. točki istega odstavka se brišejo besede »v skladu z zakonitimi predpisi;«, pri čemer se za besedo »gospodarjenje« postavi namesto vejice podpičje.

10. točka istega odstavka dobi novo formulacijo:

»sklepe o najetju posojila in sklepe o tem, da prevzame okraj poroštvo za posojilo gospodarski organizaciji ali zavodu v okraju;«.

V 12. točki tega odstavka se brišejo besede »po zakonitih predpisih«.

Za 13. točko se vstavi nova točka 13 a z naslednjim besedilom:

»sklepe o določitvi delovnih mest v organizacijskih enotah ljudskega odbora;«.

66. člen

6. točka prvega odstavka se briše, ker se njena vsebina povsem prevzame v 61. člen pod 13.a točko prvega odstavka, zaradi česar se označba nadaljnjih točk temu ustrezno spremeni.

67.a člen

Za sedanjim 67. členom se vstavi nov 67.a člen z naslednjim besedilom:

»Zbor proizvajalcev ima pravico ugovora na Prezidij Ljudske skupščine LRS zoper vsak sklep okrajnega zbora, če pri sprejemanju sklepa ni sodeloval, četudi je imel pravico sodelovati.«

Prezidij Ljudske skupščine LRS razveljavi sklep okrajnega zbora, če ugotovi, da je ugovor utemeljen, ter o svoji odločitvi obvesti okrajni ljudski odbor.«

73. člen

V drugem odstavku se briše besedilo, počenši za besedo »odbornika« vštevti do besede »potrdi«.

Tretji odstavek se briše v celoti, tako da dobi ta člen novo naslednjo formulacijo:

»Vsak zbor izvolitev posameznega svojega odbornika potrdi ali ne potrdi, lahko pa odločanje o tem odloži in odredi potrebne poizvedbe.«

Če se odbornikov mandat ne potrdi zato, ker izvoljeni odbornik nima pogojev, da bi smel biti izvoljen za odbornika, se opravijo za ta mandat ponovne volitve. Ponovne volitve se odredijo tudi takrat, če se mandat ne potrdi zaradi takih nepravilnosti pri volitvah, ki so bistveno vplivale na končni izid volitev. Te volitve se odredijo najpozneje za 15. dan po odločitvi glede verifikacije mandata.«

74. člen

V besedilu prisege v drugem odstavku se črtata besedi »skupne države«.

76. člen

V drugem odstavku se za besedo »predsednik« vstavita besedi »ljudskega odbora«.

77. člen

V prvem odstavku se besedi v oklepaju »delovno dobo« brišeta z oklepajem vred.

84. člen

Ta člen dobi naslednjo novo formulacijo:

»Zbora obravnavata poročila, ki jih dajo o svojem delu predsedniki okrajnega ljudskega odbora oziroma o delu svetov predsedniki svetov okrajnega ljudskega odbora in sklepata o teh poročilih. Iz pomembnih razlogov pa lahko sklepanje preložita na prihodnjo sejo.«

Zbora obravnavata tudi poročila, ki jih po zakonu ali po njuni zahtevi podajata predsednik okrajnega sodišča o delu sodišča in sodnik za prekrške o upravnih kazenskih zadevah. Ob tem obravnavata tudi družbene probleme, ki so v zvezi z delom sodišča oziroma sodnika za prekrške in sklepata o potrebnih ukrepih.«

85. člen

Prvi odstavek tega člena se spremeni in glasi:

»Pravico razpravljati in glasovati imajo samo odborniki, pravico razpravljati pa tudi poslanci Ljudske skupščine FLRJ in Ljudske skupščine LRS, izvoljeni na območju okraja. Zbor pa lahko sklene, da se sme udeležiti razpravljanja tudi oseba, ki ni odbornik.«

V drugem odstavku pride za besedama »ljudskega odbora« v peti vrsti pika, nadaljnje besedilo »družbene organizacije in tudi določeno število državljanov. To število določi statut.« se briše, ostane pa nadaljnje besedilo »o predlogu mora biti izdan sklep.«

86. člen

Za besedo »ustno« v zadnji vrsti se vstavijo besede »najpozneje na prihodnji«.

89. člen

V prvem odstavku se za besedo »glasuje« vstavi beseda »praviloma«, besedi »ali tajno« pa se brišeta.

V drugem odstavku se za besedo »glasuje« postavi vejica, nadaljnje besedilo do besede »če« se briše. Novo besedilo tega člena torej glasi:

»Na seji se glasuje praviloma javno; glasuje se lahko samo osebno.

Tajno se glasuje, če tako sklene zbor.«

101. člen

Besedilo drugega odstavka se spremeni in glasi:

»Okrajni zbor in zbor proizvajalcev morata imeti skupno stalno odborniško komisijo za volitve in imenovanja ter stalno odborniško računsko komisijo.«

Tretji odstavek prične takole:

»Komisija za volitve in imenovanje preučuje predloge za izvolitev in imenovanje vseh organov in uslužbencev, ki jih voli oziroma imenuje okrajni ljudski odbor na skupni seji odbornikov obeh zborov (64. člen), ter razloge za njihovo razrešitev.«

Za sedanjim tretjim odstavkom se vstavi nov odstavek, ki glasi:

»Računska komisija nadzoruje izvrševanje okrajnega proračuna.«

Nadaljnji, peti odstavek se glasi:

»Obe komisiji se volita na skupni seji odbornikov obeh zborov izmed njunih odbornikov.«

Kot šesti odstavek pride naslednje besedilo:

»Komisija za volitve in imenovanja ima 5 do 9, računsko komisija pa 3 člane.«

V zadnjem odstavku se namesto besed »tō komisijo« vstavijo besede »ti dve komisiji«.

V podnaslovu »10. Pravni predpisi in drugi sklepi okrajnega ljudskega odbora« se za besedo »predpisi« postavi vejica in vstavi beseda »odločbe«.

105. člen

Za besedo »predpise« se postavi vejica in vstavi beseda »odločbe«.

106. člen

Ta člen dobi naslednjo novo formacijo:

»Odloke okrajnega ljudskega odbora je treba objaviti v Uradnem listu LRS. Veljati začno z dnem objave v Uradnem listu LRS, če ni v njih drugače določeno.

Glede drugih predpisov odloči okrajnil judski odbor, kako naj se objavijo, oziroma razglasijo in kdaj začno veljati.«

Vse drugó besedilo se briše.

107. člen

Drugi odstavek se začne z besedami »Z odločbami in sklepi...« beseda »S« se pa briše.

109. člen

V prvem odstavku se za besedo »navodila« postavi vejica in vstavi beseda »odločbe«.

114. člen

V drugem odstavku se besedi »predstavniško telo« nadomestita z besedo »zbor«.

118. člen

se briše in njegova vsebina deloma prevzame v nov 58.a člen.

120. člen

dobi novo formulacijo:

»Za mesto odbornika, ki mu je prenehala mandat, se opravijo nadomestne volitve.«

125. člen

V drugem odstavku se briše beseda »en«.

126. člen

V prvi točki drugega odstavka se za besedo »odredbe« postavi vejica, naslednja besedica »in« se briše, za besedo »navodila« pa se vstavijo besede »in druge ukrepe«.

135. člen

V drugem odstavku se za besedo »predsednik« v drugem stavku vstavi beseda »sveta«.

Doda se nov tretji odstavek, ki glasi:

»Predsednik sveta podpisuje tudi odločbe, ki jih izdaja svet po 4. točki 126. člena tega zakona.«

135. člen

Drugi odstavek tega člena postane nov 135.a člen.

140. člen

V četrtem odstavku se za besedo »tajništvo« postavi pika. Besedilo »vodi jih tajnik sam« se briše.

145. člen

V drugem odstavku se besede »višjo strokovno izobrazbo« nadomeste z besedama »strokovno usposobljenost«.

146. člen

Kot drugi odstavek tega člena se prevzame deloma spremenjeno besedilo drugega odstavka 154. člena v naslednji formulaciji:

»Zakon, statut ali odlok okrajnega ljudskega odbora da lahko tajniku okrajnega ljudskega odbora pravico, da izjemoma izdaja odločbe za izvrševanje zakonov in drugih splošnih predpisov višjih državnih organov in predpisov okrajnega ljudskega odbora. Te odločbe mora predložiti v potrditev okrajnemu ljudskemu odboru.«

Dosedanji drugi oziroma tretji odstavek postaneta tretji oziroma četrti odstavek tega člena.

148. člen

Besede »opravljati svoje dolžnosti« se brišejo.

149. člen

V drugem in tretjem odstavku se besede »izobrazbo« vsakokrat nadomesti z besedo »usposobljenost«.

150. člen

se briše v celoti.

151. člen

Kot nadaljevanje drugega odstavka pride naslednje besedilo:

»Če se ljudski odbor in pristojni republiški organ ne moreta sporazumeti o razrešitvi načelnika oddelka oziroma šefa samostojnega odseka, lahko tisti, ki predlaga razrešitev, predloži zadevo Prezidiju Ljudske skupščine LRS; njegova odločitev je dokončna.«

152. člen

Besede »najmanj srednjo strokovno izobrazbo« se nadomestijo z besedama »strokovno usposobljenost«.

154. člen

Ta člen obdrži le besedilo prvega odstavka v celoti, ker je drugi odstavek prešel v deloma spremenjenem besedilu kot drugi odstavek v 146. člen.

155. člen

Besedi »naravnost« v prvem odstavku se brišeta.

Drugi odstavek se briše v celoti.

156. člen

Brišejo se besede »opravljati svoje dolžnosti«.

159. člen

V drugem odstavku se za besedo »predpisi« vstavijo besede »o volitvi in razrešitvi«.

161. člen

V prvem odstavku se brišejo besede »v sporazumu s Prezidijem Ljudske skupščine LRS«.

165. člen

V drugem odstavku se sedanjemu besedilu doda še stavek:

»Sprejeti predlog je za ljudski odbor obvezen.«

172. člen

Med sedanjo 1. in 2. točko prvega odstavka se vstavi nova točka 1 a z naslednjim besedilom:

»V okrajnem ljudskem odboru izdaja odločbe v upravnem postopku načelnik oddelka po napotilih in navodilih sveta, v zadevah, ki ne spadajo v delovno področje oddelkov, pa tajnik ljudskega odbora, če po zakonu in drugih splošnih predpisih višjih državnih organov, po statutu ali odloku okrajnega ljudskega odbora to ne spada v pristojnost okrajnega ljudskega odbora oziroma njegovega sveta.«

Besedilo 4. točke se spremeni in glasi:

»Zadeve v upravnem postopku se morajo takoj vzeti v reševanje in mora biti o njih odločba izdana čimpreje.«

6. točka se spremeni in glasi:

»O pritožbi zoper odločbo okrajnega ljudskega odbora (1. točka), izdano v upravnem postopku, odloči pristojni republiški državni organ.

O pritožbi mora biti odločba izdana čimpreje.

Pritožba zadrži izvršitev odločbe, če ni z zakonom ali z uredbo drugače določeno.«

175.a člen

Za 175. členom se vstavi nov 175.a člen z naslednjim besedilom:

»Prezidij Ljudske skupščine LRS se pooblašča, da predpiše, kakšne zadeve, ki so dane v pristojnost republiškim organom državne uprave s predpisi vlade LRS in njenih organov, ostanejo izjemno od tretjega odstavka 12. člena tega zakona v pristojnosti republiških državnih organov.«

176. člen

se spremeni in naj glasi:

»Ta zakon začne veljati z dnem, ko ga razglasi Ljudska skupščina LRS, in se objavi v Uradnem listu LRS.«

PREDLOG ZAKONA O LJUDSKIH ODBORIH MEST IN MESTNIH OBČIN

Za organizacijo in delo ljudskih odborov, ki so jih delovne množice z delavskim razredom na čelu ustvarile in razvijale v narodnoosvobodilni vojni in socialistični revoluciji ter so podlaga oblasti delovnega ljudstva v Federativni ljudski republiki Jugoslaviji, izdaja Ljudska skupščina Ljudske republike Slovenije

ZAKON O LJUDSKIH ODBORIH MEST IN MESTNIH OBČIN

Prvo poglavje SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Ljudski odbor mesta oziroma mestne občine je lokalni predstavniški organ državne oblasti in organ ljudske samouprave v mestu oziroma mestni občini.

2. člen

Mesto je taka samostojna teritorialna, gospodarska in urbanistična celota v sestavi Ljudske republike Slovenije, ki je družbeno-politično, gospodarsko in kulturno središče večjega območja ter je njegov ljudski odbor glede pravic in dolžnosti neposredno vezan na republiške državne organe.

Mestna občina s posebnimi pravicami je taka samostojna teritorialna, gospodarska in komunalna celota v sestavi okraja, ki je družbeno-politično, gospodarsko in kulturno središče svoje okolice ter je njen ljudski odbor glede pravic in dolžnosti neposredno vezan na republiške državne organe samo glede onih zadev, ki jih določa ta zakon.

Za druge mestne občine, ki jih določa zakon o razdelitvi Ljudske republike Slovenije na okraje, mesta in občine, veljajo določbe zakona o občinskih ljudskih odborih.

Posamezna naselja na območju mesta in posamezni mestni deli se z zakonom o razdelitvi Ljudske republike Slovenije na okraje, mesta in mestne občine lahko ustanovijo kot posebne občine v sestavi mesta.

3. člen

Mesta so Ljubljana, Maribor in Celje.

Mestne občine v sestavi okraja, ki imajo posebne pravice, določene s tem zakonom (mestne občine s posebnimi pravicami) so Bled, Idrija, Jesenice, Kranj, Murska Sobota, Nova Gorica, Novo mesto, Postojna, Ptuj, Škofja Loka, Trbovlje, Tržič.

Določbe tega zakona veljajo samo za ljudske odbore teh mestnih občin in ljudske odbore mest.

4. člen

Mesta, mestne občine in posebne občine v sestavi mesta so pravne osebe.

5. člen

Ljudski odbor mesta oziroma mestne občine daje smer komunalnemu, gospodarskemu, socialnemu in kulturnemu razvoju mesta oziroma mestne

občine kot družbeno-gospodarskega središča njene okolice; utrjuje in razvija socialistično ureditev in pravni red ter utrjuje z ustavo in zakoni zagotovljene pravice državljanov; razvija svojo samoupravo ter samoupravo gospodarskih in drugih družbenih organizacij v mestu oziroma mestni občini; izvršuje določene pravice, ki jih ima nad samostojnimi gospodarskimi organizacijami in zavodi ter opravlja druge naloge, ki so mu z zakonom dane v pristojnost.

Ljudski odbor mesta oziroma mestne občine lahko obravnava tudi zadeve, za katere so pristojni višji državni organi, in lahko predlaga, kako naj se rešijo.

6. člen

Ljudski odbor mesta oziroma mestne občine je najvišji organ državne oblasti v mestu oziroma v mestni občini; njemu so podrejeni vsi lokalni upravni organi v mestu oziroma mestni občini.

Ljudski odbor mesta oziroma mestne občine izvršuje oblast v mejah pravic in dolžnosti, ki so določene z ustavo in zakonom.

Mestni ljudski odbor voli in razrešuje sodnike in sodnike porotnike okrajnih in okrožnih sodišč.

Samo z zveznim zakonom ali z ukazom Prezidija Ljudske skupščine FLRJ se smejo za zadeve, ki spadajo v izključno zvezno pristojnost, ustanoviti v mestu oziroma mestni občini upravni organi, ki so podrejeni naravnost zveznim organom državne uprave; samo z republiškim zakonom se smejo za zadeve, ki spadajo v republiško pristojnost, ustanoviti upravni organi, ki so podrejeni naravnost republiškim organom državne uprave.

7. člen

Mestni ljudski odbor je sestavljen iz mestnega zbora in zbora proizvajalcev.

Mestni zbor je splošno predstavniško telo vseh državljanov v mestu. Sestavljajo ga odborniki, ki jih volijo državljani Federativne ljudske republike Jugoslavije, ki so vpisani v volilnem imeniku na območju mesta, na podlagi splošne, enake in neposredne volilne pravice.

Zbor proizvajalcev je predstavniško telo tistih delovnih ljudi, ki delajo na območju mesta v proizvodnji, prevozništvu in trgovini. V zboru so zastopani v razmerju s svojim prispevkom za družbeno skupnost, kakor ga kaže njihov delež v družbenem produktu mesta.

Odborniki se volijo s tajnim glasovanjem.

8. člen

Mestni zbor in zbor proizvajalcev sta enakopravna pri izdajanju vseh sklepov ljudskega odbora, ki se nanašajo na razdelitev in porabo presežkov dela in na druge gospodarske naloge.

Odborniki mestnega zbora in zbora proizvajalcev na skupni seji volijo organe ljudskega odbora in opravljajo druge volitve, za katere je po zakonu pristojen ljudski odbor.

9. člen

Ljudski odbor mestne občine sestavljajo odborniki, ki jih volijo državljani Federativne ljudske republike Jugoslavije, ki so vpisani v volilnem imeniku na območju mestne občine, na podlagi splošne, enake in neposredne volilne pravice s tajnim glasovanjem.

10. člen

Mestni zbor se voli za štiri leta, zbor proizvajalcev pa za dve leti.

Ljudski odbor mestne občine se voli za tri leta.

Prezidij Ljudske skupščine LRS ima pravico, da zaradi posebnih razmer podaljša največ za eno leto mandat vseh ljudskih odborov mest in mestnih občin na območju Ljudske republike Slovenije, in tudi, da razpiše splošne volitve teh ljudskih odborov, še preden preteče njihov mandat.

Prezidij Ljudske skupščine FLRJ ima pravico podaljšati mandat vseh ljudskih odborov mest in mestnih občin v Federativni ljudski republiki Jugoslaviji.

11. člen

Odborniki ljudskega odbora mesta oziroma mestne občine so za svoje delo odgovorni volivcem.

Volivci imajo pravico, odpoklicati odbornika, če ne uživa več njihovega zaupanja.

Volitve in odpoklic odbornikov ureja poseben zakon.

12. člen

Ljudski odbor mesta oziroma mestne občine opravlja vse oblastne funkcije na svojih sejah, funkcije državne uprave pa tudi po svojih kolegijskih organih (svetih).

Ljudski odbor mesta oziroma mestne občine se mora pri opravljanju svojih nalog opirati na pobudo in sodelovanje ljudskih množic in na organizacije delovnega ljudstva.

13. člen

Območje mesta oziroma mestne občine se določi in spremeni samo z zakonom, njuno ime pa tudi z ukazom Prezidija Ljudske skupščine LRS.

14. člen

Ljudski odbor mestne občine, ki ima pogoje, da se ji dajo posebne pravice, lahko predlaga Ljudski skupščini LRS, naj izda zakon, da postane takšna mestna občina mestna občina s posebnimi pravicami po tem zakonu.

15. člen

Razmerje med ljudskim odborom mesta oziroma mestne občine in med drugimi državnimi organi temelji na pravicah in dolžnostih, določenih z ustavo in zakoni.

Delo mestnega ljudskega odbora nadzoruje Prezidij Ljudske skupščine LRS in pristojni republiški organi državne uprave.

Delo ljudskega odbora mestne občine nadzorujejo okrajni ljudski odbor oziroma Prezidij Ljudske skupščine LRS in pristojni republiški organi državne uprave.

16. člen

Mesto oziroma mestna občina mora imeti svoj splošni urbanistični načrt.

17. člen

Ljudski odbor mesta oziroma mestne občine ima statut; izda ga sam. Statutom se predpiše notranja ureditev ljudskega odbora, razdelitev opra-

vil in način njegovega dela. Statut določi tudi razmerje ljudskega odbora do podjetij in zavodov, ki jih ustanovi.

S statutom mestnega ljudskega odbora se določi in spreminja pristojnost ljudskega odbora posebnih občin v sestavi mesta.

Statut se izda v skladu s tem zakonom z upoštevanjem posebnih razmer mesta oziroma mestne občine.

Statut ljudskega odbora mesta oziroma mestne občine začne veljati, ko ga potrdi Prezidij Ljudske skupščine LRS.

18. člen

Na predlog ljudskega odbora mestne občine s posebnimi pravicami se lahko z republiškim zakonom ali z ukazom Prezidija Ljudske skupščine LRS določi, da opravlja nekatere zadeve, ki je zanje sicer pristojen okrajni ljudski odbor.

Drugo poglavje

PRAVICE IN DOLŽNOSTI LJUDSKEGA ODBORA MESTA IN MESTE OBČINE

1. Pristojnost

19. člen

Ljudski odbor mesta oziroma mestne občine je pristojen za opravljanje zadev, ki se neposredno nanašajo na gospodarski, komunalni, kulturni in socialni razvoj mesta oziroma mestne občine, kolikor glede teh zadev pristojnost ni določena drugače z zakonom.

Posamezne zadeve, ki se predvsem tičejo gospodarskega, komunalnega, kulturnega in socialnega razvoja mesta oziroma mestne občine, se smejo vzeti ljudskemu odboru mesta oziroma mestne občine samo z zakonom. Prav tako se sme samo z zakonom v takih zadevah omejiti njegova pristojnost.

V vseh drugih zadevah se določa pristojnost ljudskega odbora mesta oziroma mestne občine z zakonom in s predpisi višjih državnih organov, izdanimi na podlagi zakona.

20. člen

V vseh zadevah iz področij financ, komunalnih zadev, gradenj, obrti, turizma in gostinstva, lokalnega prometa, stanovanjskih zadev in socialnega skrbstva, ki spadajo po dosedanjih predpisih v pristojnost okrajnega oziroma mestnega ljudskega odbora, je pristojen ljudski odbor mestne občine.

Prezidij Ljudske skupščine LRS sme z ukazom določiti, da ljudski odbor mestne občine opravlja tudi še posamezne druge zadeve, za katerih opravljanje je sicer pristojen okrajni oziroma mestni ljudski odbor.

V vseh zadevah iz prednjih odstavkov so neposredni višji organi pristojni republiški državni organi.

21. člen

Ljudski odbor mesta oziroma mestne občine opravlja vse zadeve, za katere je pristojen, na podlagi in v mejah svojih predpisov, zakonov in splošnih predpisov višjih državnih organov.

22. člen

Ljudski odbor mesta oziroma mestne občine ima pravico, izdajati samo od sebe samostojne predpise v takih zadevah, ki se predvsem nanašajo na gospodarski, komunalni, kulturni in socialni razvoj mesta oziroma mestne občine, če te zadeve niso urejene z zakonom.

Če zakon samo na splošno urejuje kakšno zadevo, lahko ljudski odbor mesta oziroma mestne občine v mejah svoje pristojnosti izda dopolnilne predpise (odloke) za ureditev te zadeve glede na potrebe mesta oziroma mestne občine.

Ljudski odbor mesta oziroma mestne občine ima pravico z odlokom predpisovati za prekršitev svojih predpisov po zakonu določene upravne kazni.

S predpisi ljudskega odbora mesta ali mestne občine, s katerimi se določajo pravice in dolžnosti državljanov ali družbenih organizacij, se mora zagotoviti pravica do pritožbe na pristojni višji državni organ.

Če se predpisi ljudskega odbora mesta ali mestne občine ne ujemajo s predpisi višjih državnih organov, veljajo predpisi višjih državnih organov.

23. člen

Ljudski odbor mesta oziroma mestne občine izdaja družbeni plan mesta oziroma mestne občine samostojno; pri tem se mora držati obveznosti, izvirajočih iz temeljnih proporcev, ki jih določa republiški družbeni plan.

Ljudski odbor mestne občine mora družbeni plan mestne občine izravnati z okrajnim družbenim planom. Če se ljudski odbor mestne občine ne strinja s predlogom okrajnega ljudskega odbora o tem, kako naj se izravna družbeni plan mestne občine z okrajnim družbenim planom, se pošlje zadeva v odločitev Ljudski skupščini LRS; njena odločitev je dokončna.

24. člen

Ljudski odbor mesta oziroma mestne občine izdaja proračun mesta oziroma mestne občine samostojno.

Ljudski odbor mesta oziroma mestne občine ima pravico do nekaj odstotkov družbenega prispevka, dohodnine in drugih z zakonom določenih davkov, ki jih plačajo gospodarske organizacije in davčni zavezanci na območju mesta ali mestne občine. Kolikšen odstotek družbenega prispevka in davkov gre v proračun mesta ali mestne občine, določajo družbeni plan in predpisi Ljudske republike Slovenije.

25. člen

Ljudski odbor mesta oziroma mestne občine lahko v skladu z zakonitimi predpisi vpelje lokalno doklado za kritje potreb mesta oziroma mestne občine.

26. člen

Ljudski odbor mesta oziroma mestne občine lahko vpelje za zgraditev komunalnih, kulturnih, zdravstvenih ali socialnih naprav posebni krajevni prispevek.

27. člen

Ljudski odbor mesta oziroma mestne občine s proračunom samostojno določi, kako se razdelijo mestni dohodki, in to: za opravljanje svojih nalog.

za svoje administrativne stroške ter za gospodarstvo in za druge družbene delavnosti, ki se financirajo iz proračuna mesta oziroma mestne občine.

28. člen

Ljudski odbor mesta oziroma mestne občine ima pravico, v skladu z zakonitimi predpisi gospodariti z vsemi zemljišči in poslopji v mestu ali mestni občini, ki so splošno ljudsko premoženje, kolikor ta pravica na podlagi zakona ne pripada drugim državnim organom, gospodarskim organizacijam, zavodom ali skupnostim.

Pravica gospodarjenja z zemljišči in poslopji se sme prenesti od ljudskega odbora mesta ali mestne občine na drug ljudski odbor ali narobe na podlagi sporazuma med njima. Če ni sporazuma, se prenos opravi z ukazom Prezidija Ljudske skupščine LRS.

Prenos pravic gospodarjenja z zemljišči in poslopji od ljudskega odbora ali mestne občine na republiške organe se opravi z ukazom Prezidija Ljudske skupščine LRS po poprejšnjem zaslišanju ljudskega odbora.

29. člen

Ljudski odbor mesta oziroma mestne občine vodi na svojem območju upravo splošnega ljudskega premoženja, ki je v splošni rabi (ceste, reke, kanali, parki itd.), kolikor ta pravica po zakonu ali po splošnih predpisih republiških ali zveznih organov, izdanih na podlagi zakona, ni dana v pristojnost drugim državnim organom.

30. člen

Ljudski odbor mesta oziroma mestne občine ima pravico, da sam od sebe ali po predlogu delovnih kolektivov, družbenih organizacij in državljanov iz proračunskih sredstev mesta oziroma mestne občine ustanavlja gospodarska podjetja ter komunalne, kulturne, prosvetne, zdravstvene in socialne zavode in naprave.

Če se dajo posamezne potrebe boljše ali lažje zadovoljiti s skupnimi sredstvi mesta oziroma mestne občine in okraja ali s skupnimi sredstvi mesta oziroma mestne občine in sosednjih občin, ljudski odbor mesta oziroma mestne občine lahko iz skupnih sredstev ustanavlja skupna podjetja in zavode na podlagi z njimi sklenjene pogodbe, s katero se določijo pravice in dolžnosti soustanoviteljev.

31. člen

Ljudski odbor mesta oziroma mestne občine ima do vseh gospodarskih organizacij in zavodov v mestu oziroma mestni občini pravice in dolžnosti, ki so določene z zakonom in s predpisi, oprtimi na zakon; proti njim lahko stori gospodarskoupravne in nadzorstvene ukrepe po posebnih predpisih.

Gospodarski upravni organ nad skupnim podjetjem ali zavodom (drugi odstavek 30. člena) je tisti ljudski odbor, ki ga za to sporazumno določijo ustanovitelji, sicer pa tisti ljudski odbor, na katerega območju je sedež podjetja ali zavoda.

32. člen

Ljudski odbor mesta in mestne občine s posebnimi pravicami (19. in 20. člen tega zakona) vodita na prvi stopnji upravni postopek, kolikor po zakonu za to niso pristojni drugi državni organi.

33. člen

Ljudski odbor mesta oziroma mestne občine mora skrbeti za izvrševanje svojih predpisov in drugih svojih sklepov.

34. člen

Ljudski odbor mesta oziroma mestne občine mora dajati pravno pomoč vsem drugim državnim organom.

35. člen

Mestni ljudski odbor lahko naloži ljudski milici administrativno izvršitev svojih sklepov in odločb.

36. člen

Ljudski odbor mestne občine ima lahko za vzdrževanje reda in miru in za administrativno izvrševanje svojih sklepov in odločb mestno ljudsko stražo.

Mestna ljudska straža se ustanovi z odločbo, ki jo izda republiški organ za notranje zadeve v sporazumu z ljudskim odborom mestne občine.

Ljudski odbor mestne občine, ki nima mestne ljudske straže, lahko naloži administrativno izvršitev svojih sklepov in odločb ljudski milici.

37. člen

Spore o pristojnosti med ljudskim odborom mesta oziroma mestne občine in drugimi ljudskimi odbori rešuje Prezidij Ljudske skupščine LRS.

2. Razmerje med ljudskimi odbori mest in mestnih občin ter višjimi državnimi organi

38. člen

Republiški državni organi imajo pravico nadzorovati mestne ljudske odbore in njihove organe, v zadevah iz 20. člena tega zakona pa tudi ljudske odbore mestnih občin in njihove organe, ali delajo po zakonu.

Okrajni ljudski odbori imajo pravico v vseh zadevah razen v zadevah iz 20. člena tega zakona nadzorovati ljudske odbore mestnih občin in njihove organe, ali delajo po zakonu.

Pri opravljanju tega nadzorstva imajo republiški državni organi ter okrajni ljudski odbori samo tiste pravice, ki so določene z zakonom.

39. člen

Prezidij Ljudske skupščine LRS ima pravico, odpraviti ali razveljaviti nezakonite predpise mestnega ljudskega odbora in nezakonite predpise ljudskega odbora mestne občine v zadevah iz 20. člena tega zakona, okrajni ljudski odbor pa pravico, razveljaviti nezakonite predpise ljudskega odbora mestne občine v vseh zadevah razen v zadevah iz 20. člena tega zakona.

V zadevah, ki niso urejene z zakonom ali splošnimi predpisi višjih državnih organov, ima Prezidij Ljudske skupščine LRS pravico, odpraviti ali razveljaviti tudi take predpise ljudskega odbora mesta oziroma mestne občine, s katerimi so prizadete splošne koristi.

Pristojni republiški organ državne uprave sme v mejah svoje pristojnosti zadržati izvršitev nezakonitih predpisov mestnega ljudskega odbora in ljud-

skega odbora mestne občine v zadevah iz 20. člena tega zakona oziroma izvršitev njegovih predpisov iz prednjega odstavka, s katerimi so prizadete splošne koristi, in predlagati Prezidiju Ljudske skupščine LRS, da jih odpravi ali razveljavi.

Pristojni svet okrajnega ljudskega odbora sme na svojem delovnem področju v vseh zadevah razen v zadevah iz 20. člena tega zakona zadržati izvršitev nezakonitih predpisov ljudskega odbora mestne občine in predlagati okrajnemu ljudskemu odboru, da jih odpravi ali razveljavi.

Republiški organi državne uprave in sveti okrajnega ljudskega odbora smejo zadržati izvršitev predpisov po prednjih odstavkih v roku, ki jim je določen za odpravo ali razveljavitev teh predpisov (drugi odstavek 43. člena).

Če Prezidij Ljudske skupščine LRS oziroma okrajni ljudski odbor na predlog, naj odpravi ali razveljavi predpis, katerega izvršitev je zadržana, ne izda nikake odločitve v roku, ki ga določa prvi odstavek 43. člena tega zakona, velja, da je zadržani predpis potrnil.

40. člen

Pristojni republiški organ državne uprave sme v mejah svoje pristojnosti odpraviti ali razveljaviti nezakonite predpise sveta mestnega ljudskega odbora in nezakonite predpise sveta ljudskega odbora mestne občine v zadevah iz 20. člena tega zakona, pristojni svet okrajnega ljudskega odbora pa nezakonite predpise sveta ljudskega odbora mestne občine v vseh zadevah razen v zadevah iz 20. člena tega zakona.

Če je tak predpis izdan na podlagi odloka ali drugega splošnega predpisa ljudskega odbora mesta ali mestne občine, sme pristojni republiški organ državne uprave oziroma pristojni svet okrajnega ljudskega odbora samo zadržati izvršitev takega predpisa in predlagati ljudskemu odboru, da ta predpis odpravi ali razveljavi.

Enako pravico zadržanja imajo v mejah pristojnosti iz prvega odstavka pristojni republiški organi državne uprave tudi glede predpisov, ki jih izdajo sveti ljudskih odborov mest in mestnih občin v zadevah, ki niso urejene z zakonom ali splošnimi predpisi višjih državnih organov, če so s temi predpisi prizadete splošne koristi.

Republiški organi državne uprave in sveti okrajnega ljudskega odbora smejo zadržati izvršitev predpisov po prednjih odstavkih v roku, ki jim je določen za odpravo ali razveljavitev nezakonitih predpisov (drugi odstavek 43. člena).

Če ljudski odbor mesta oziroma mestne občine, ki mu je predlagana odprava ali razveljavitev zadržanega predpisa njegovega sveta, ne izda nobene odločitve v 30 dneh od dneva, ko je bila izdana odločitev o zadržanju, se šteje, da je zadržani predpis potrnil.

41. člen

Splošne koristi so prizadete takrat, kadar je predpis ljudskega odbora ali njegovih organov v nasprotju s temeljnimi načeli pravnega reda Federativne ljudske republike Jugoslavije ali s splošno smerjo njenega socialističnega razvoja.

42. člen

Organ, ki je po prednjih členih upravičen, odpraviti ali razveljaviti nezakonit predpis ljudskega odbora mesta oziroma mestne občine ali nje-

govega sveta, lahko opozori ljudski odbor mesta ali mestne občine oziroma njegov svet, ki je izdal nezakoniti predpis, na nezakonitost predpisa in zahteva od njega, da tak predpis v roku, ki mu ga določi, sam odpravi ali spremeni.

43. člen

Prezidij Ljudske skupščine LRS oziroma okrajni ljudski odbor sme po določbah prednjih členov odpraviti ali razveljaviti predpis ljudskega odbora mesta oziroma mestne občine v dveh mesecih po njegovi izdaji.

Pristojni republiški organ državne uprave oziroma pristojni svet okrajnega ljudskega odbora sme po določbah prednjih členov odpraviti ali razveljaviti predpis sveta ljudskega odbora mesta oziroma mestne občine v tridesetih dneh po njegovi izdaji.

44. člen

Odločitev o odpravi, razveljavitvi ali zadržanju predpisa ljudskega odbora mesta oziroma mestne občine mora biti obrazložena in se mora sklicevati na ustrezne predpise.

45. člen

Ljudski odbor mesta oziroma mestne občine kakor tudi njegov svet se sme zoper odločitev o odpravi, razveljavitvi ali zadržanju svojega predpisa v 15 dneh po prejemu odločitve pritožiti Prezidiju Ljudske skupščine LRS. Če je odločitev izdal Prezidij Ljudske skupščine LRS, je ta odločitev dokončna.

Prezidij Ljudske skupščine LRS odločitev, zoper katero je vložena pritožba, potrdi, odpravi ali razveljavi.

46. člen

Višji državni organ oziroma okrajni ljudski odbor oziroma njegov svet sme odločbe, ki jih izda ljudski odbor mesta oziroma mestne občine ali njegov organ v upravnem postopku, odpraviti, razveljaviti ali izpremeniti samo po določbah upravnega postopka.

47. člen

Če okrajni ljudski odbor ali njegov svet ne izvršuje svoje nadzorstvene pravice nad zakonitostjo dela ljudskega odbora mestne občine, ga Prezidij Ljudske skupščine LRS oziroma pristojni republiški organ državne uprave opozori na nezakonitost predpisa ljudskega odbora mestne občine in zahteva od njega, da tak predpis odpravi ali razveljavi v roku, ki mu ga za to določi.

Če okrajni ljudski odbor ali njegov svet tudi po preteku tega roka takega predpisa ne odpravi ali razveljavi, ima Prezidij Ljudske skupščine LRS oziroma pristojni republiški organ državne uprave pravico, da v 30 dneh od dneva, s katerim preteče rok po prednjem odstavku, sam izda odločitev o odpravi ali razveljavitvi, za katero je sicer pristojen nadzorstveni organ.

48. člen

Če ljudski odbor mesta oziroma mestne občine ali njegov organ opravila, ki bi ga moral izvršiti, ali opravila, ki mu ga je v svoji pristojnosti naložil republiški državni organ oziroma okrajni ljudski odbor, sploh ne izvrši ali ne izvrši o pravem času, sme to izvršiti pristojni republiški državni organ oziroma okrajni ljudski odbor sam, ljudski odbor mesta oziroma mestne občine pa mu mora povrniti s tem zvezane stroške.

Zoper odločitev po prednjem odstavku se sme ljudski odbor mesta oziroma mestne občine pritožiti Prezidiju Ljudske skupščine LRS v 15 dneh po prejemu odločitve.

49. člen

Kjer se v tem poglavju govori o odpravi, razveljavitvi ali zadržanju nezakonitih pravnih predpisov, veljajo ustrezne določbe tudi za vse druge nezakonite sklepe ljudskega odbora in njegovih svetov, kolikor ne gre za odločbe iz 46. člena tega zakona.

50. člen

Če je ljudski odbor mesta oziroma mestne občine mnenja, da je višji državni organ oziroma okrajni ljudski odbor s svojim predpisom ali z drugo odločitvijo kršil kakšno njegovo pravico, ki izvira iz zakona, ima pravico, podati opozoritev Prezidiju Ljudske skupščine LRS. Če je izdal tak predpis zvezni organ, odloči o opozoritvi Prezidij Ljudske skupščine FLRJ.

Če prezidij ljudske skupščine s svojo odločitvijo krši kakšno pravico ljudskega odbora, ki izvira iz zakona, opozori na to ljudski odbor ljudsko skupščino.

Prezidij oziroma ljudska skupščina sme na opozoritev odpraviti ali razveljaviti predpis oziroma odločitev, zoper katero je vložena opozoritev.

Opozoritev ne zadrži izvršitve predpisa oziroma odločitve.

51. člen

Pristojni republiški organ državne uprave mora skrbeti za to, da bo delovanje administracije ljudskih odborov mest in mestnih občin pravilno, posebno pa, da se usposobijo uslužbenci, in mora nadzorovati delo njihovih administracij. V ta namen lahko izdaja splošne predpise o organizaciji administracije ljudskih odborov mest in mestnih občin.

52. člen

Prezidij Ljudske skupščine LRS lahko razpusti vsak ljudski odbor mesta ali mestne občine na ozemlju Ljudske republike Slovenije v celoti ali samo mestni zbor ali zbor proizvajalcev mestnega ljudskega odbora, če je njegovo delovanje v očitnem nasprotju z ustavo FLRJ, ustavo LRS, z zveznimi ali republiškimi zakoni, zlasti če kljub opozoritvi Prezidija Ljudske skupščine LRS ne opravlja svojih nalog.

Preden izda ukaz po prvem odstavku tega člena, mora Prezidij Ljudske skupščine LRS zaslišati prizadeti ljudski odbor oziroma zbor mestnega ljudskega odbora.

Če Prezidij Ljudske skupščine LRS razpusti ljudski odbor mesta oziroma mestne občine ali zbor mestnega ljudskega odbora, imenuje začasno upravo izmed članov razpuščenega ljudskega odbora oziroma zbora ali izmed državljanov, ki imajo pravico, biti izvoljeni za odbornika razpuščenega ljudskega odbora ali zbora. Začasna uprava sme opravljati samo tekoče upravne zadeve.

Če se razpusti ljudski odbor mesta ali mestne občine ali zbor mestnega ljudskega odbora, se morajo z ukazom o razpustu hkrati razpisati volitve odbornikov novega ljudskega odbora ali zbora, ki se morajo opraviti najkasneje v dveh mesecih po razpustu.

3. Odškodninska odgovornost mesta in mestne občine

53. člen

Mesto in mestna občina sta odgovorna za škodo, ki jo napravi odbornik, član sveta ali uslužbenec ljudskega odbora mesta oziroma mestne občine z nezakonitim dejanjem državljanu ali pravni osebi pri opravljanju svojih dolžnosti.

Oškodovanec vloži odškodninski zahtevek pri ljudskem odboru. Če ta zahtevku sploh ne ugotovi ali mu ugotovi samo deloma ali če se v 30 dneh potem, ko je zahtevek prejel, o njem sploh ne izjavi, lahko oškodovanec vloži tožbo pri pristojnem civilnem sodišču.

Plačano odškodnino sme mesto oziroma mestna občina izterjati od odbornika, člana sveta oziroma od uslužbenca, ki je napravil škodo z nezakonitim dejanjem.

Za zastaranje odškodninskih zahtevkov in za sodno pristojnost glede odškodninskih sporov veljajo iste določbe kot za državne uslužbence.

Tretje poglavje

LJUDSKI ODBOR OBČINE V SESTAVI MESTA

54. člen

Za občine v sestavi mesta in za razmerje njihovih ljudskih odborov do mestnega ljudskega odbora in do drugih državnih organov se ustrezno uporabljajo predpisi zakona o občinskih ljudskih odborih, če ta zakon ali statut mestnega ljudskega odbora drugače ne določa.

Mestni ljudski odbor nadzoruje, ali ljudski odbor občine v sestavi mesta dela po zakonu.

55. člen

Pri volitvah odbornikov v mestni zbor je občina v sestavi mesta posebna volilna enota; taka občina voli sorazmerno toliko odbornikov, kolikor jih ji pripada po številu prebivalcev, najmanj pa enega.

Pri volitvah odbornikov v zbor proizvajalcev mestnega ljudskega odbora sestavljata občina v sestavi mesta in mesto enotno območje.

56. člen

Pristojnost ljudskega odbora občine v sestavi mesta se določi in spreminja s statutom mestnega ljudskega odbora.

57. člen

Da se prepreči neenakomeren razvoj občin v sestavi mesta, lahko mestni ljudski odbor v svojem proračunu določi dotacije za proračun ljudskega odbora občine v sestavi mesta, in sicer zato, da ta lahko izpolni naloge, ki jih ima po mestnem družbenem planu.

Četrto poglavje

ORGANIZACIJA IN DELO LJUDSKEGA ODBORA MESTA OZIROMA MESTNE OBČINE

1. Sestava mestnega ljudskega odbora

a) Sestava mestnega zbora

58. člen

Mestni zbor ima 30 do 70 odbornikov. V teh mejah določi število odbornikov mestnega zbora statut ljudskega odbora po številu prebivalcev in po posebnostih gospodarskih in drugih razmer mesta.

Za posamezna mesta lahko Prezidij Ljudske skupščine LRS z ukazom poviša število odbornikov do 100.

b) Sestava zbora proizvajalcev

59. člen

Zbor proizvajalcev ima praviloma polovico toliko odbornikov kot mestni zbor.

Mestni ljudski odbor določi skupno število odbornikov, ki se volijo v zbor proizvajalcev, in število odbornikov, ki jih volijo posamezne volilne skupine oziroma podskupine. Ta sklep potrdi Prezidij Ljudske skupščine LRS.

Prezidij Ljudske skupščine LRS sme po predlogu mestnega ljudskega odbora povečati število odbornikov zbora proizvajalcev največ na tri četrtine števila odbornikov mestnega zbora, če je to potrebno zaradi števila in velikosti gospodarskih organizacij na območju mesta.

2. Delovno področje mestnega zbora in zbora proizvajalcev mestnega ljudskega odbora

60. člen

Mestni ljudski odbor opravlja vse zadeve, za katere je pristojen, sam na ločenih sejah mestnega zbora in zbora proizvajalcev ali na skupnih sejah obeh zborov oziroma odbornikov obeh zborov, upravne zadeve pa tudi po svojih svetih.

Zbora mestnega ljudskega odbora imata seje ločeno vsak zase, če ne skleneta, naj bo seja obeh zborov skupna.

Kadar mestni ljudski odbor voli, imenuje ali razrešuje organe oziroma uslužbence ter opravlja druge zadeve po 64. členu tega zakona, izvršuje to pravico na skupni seji odbornikov obeh zborov.

61. člen

Mestni zbor in zbor proizvajalcev sta enakopravna, kadar sprejemata:

1. statut in njegove spremembe;
2. odlok o mestnem družbenem planu in odlok o končnem obračunu ter mnenje in pripombe k predlogu republiškega družbenega plana;
3. odlok o mestnem proračunu in odlok o sklepnem računu;
4. splošni urbanistični načrt;
5. predpise o gospodarskoupornih ukrepih;

6. sklepe o ustanovitvi, spojitvi in prenehanju gospodarskih podjetij in zavodov ter o prenosu osnovnih sredstev gospodarskih podjetij, kolikor je mestni ljudski odbor za to po zakonu pristojen;

7. sklepe o delovnih razmerjih in socialnem zavarovanju;

8. odloke o mestnih dokladah in drugih javnih dajatvah;

9. sklepe o razpolaganju s splošnim ljudskim premoženjem, s katerim gospodarji mestni ljudski odbor, v skladu z zakonitimi predpisi;

10. sklepe o najemanju posojil in sklepe o prevzemanju poročstva mesta za posojila gospodarskim organizacijam in zavodom na njegovem območju;

11. sklepe o razpisu mestnega referenduma;

12. sklepe o razpisu volitev odbornikov mestnega zbora, če preteče njegova poslovna doba, oziroma o razpisu volitev odbornikov zbora proizvajalcev po zakonitih predpisih;

13. sklepe o višini stalne nagrade predsedniku in podpredsedniku mestnega ljudskega odbora ter o ureditvi povračila stroškov odbornikom mestnega ljudskega odbora ter članom svetov in njihovih odborov in članom posebnih komisij;

14. sklepe o vseh drugih zadevah, o katerih morata po splošnih predpisih ali po statutu odločati mestni zbor in zbor proizvajalcev.

Zbor proizvajalcev odloča enakopravno z mestnim zborom tudi o drugih zadevah s področja gospodarstva, za katere je pristojen mestni ljudski odbor.

62. člen

Odloki in drugi sklepi mestnega ljudskega odbora, pri katerih sprejemanju sodelujeta enakopravno mestni zbor in zbor proizvajalcev, veljajo samo, če sta jih izglasovala oba zbora v enakem besedilu.

63. člen

Če se zbora o besedilu ne sporazumeta, določita skupno komisijo, ki naj doseže soglasnost besedila; to komisijo sestavljajo odborniki obeh zborov v enakem številu.

Če se zbora tudi po poročilu komisije na skupni seji ne sporazumeta, se seja odloži na naslednji dan.

Če se tudi na tej seji ne sporazumeta, se zadeva pošlje Ljudski skupščini LRS oziroma posebnemu organu skupščine. Odločitev Ljudske skupščine LRS oziroma njenega organa je za oba zbora obvezna.

64. člen

Mestni ljudski odbor samo na skupni seji odbornikov obeh zborov:

1. voli in razrešuje predsednika in podpredsednika ljudskega odbora, predsednike in člane svetov in člane skupnih odborniških komisij;

2. imenuje in razrešuje tajnika ljudskega odbora in druge uslužbence, za katere to določa zakon ali statut;

3. voli in razrešuje v skladu z zakonom predsednika, sodnike in sodnike porotnike okrajnega in okrožnega sodišča;

4. voli in razrešuje sodnika za prekrške in njegovega namestnika;

5. imenuje in razrešuje direktorje podjetij, upravitelje zavodov in vodje uradov, glede katerih je za to po zakonu pristojen mestni ljudski odbor;

6. odloča o vseh zadevah, ki so po splošnih predpisih dane v odločanje skupni seji odbornikov obeh zborov.

65. člen

O vseh zadevah iz pristojnosti mestnega ljudskega odbora, ki jih mestni ljudski odbor ne opravlja po svojih svetih, odloča mestni zbor sam razen o zadevah:

1. o katerih enakopravno odločata mestni zbor in zbor proizvajalcev (61. člen);
2. o katerih odloča ljudski odbor samo na skupni seji odbornikov obeh zborov (64. člen);
3. o katerih odloča zbor proizvajalcev sam (68. člen).

66. člen

Mestni zbor samo na svoji seji opravlja tele zadeve in jih ne more opravljati po svojih organih:

1. sprejema odloke;
2. potrjuje statute ljudskih odborov občin v sestavi mesta;
3. ustanavlja in odpravlja svoje odborniške komisije;
4. sklepa o prenehanju mandatov odbornikov, ki so člani mestnega zbora;
5. daje dovoljenje za pripor ali preiskovalni zapor odbornika, ki je član mestnega zbora;
6. določa delovna mesta v organizacijskih enotah mestnega ljudskega odbora;
7. postavlja in razrešuje organe za disciplinski postopek zoper uslužbence mestnega ljudskega odbora po posebnih predpisih;
8. odloča o pritožbah uslužbencev in delavcev mestnega ljudskega odbora zoper odločbe predsednika mestnega ljudskega odbora glede njihovih delovnih razmerij; odloča o pritožbah uslužbencev zoper odločbe, s katerimi so bili kaznovani zaradi disciplinskih nerednosti, in o pritožbah delavcev zoper odločbe, s katerimi so bili kaznovani zaradi disciplinskih prekrškov;
9. določa območja, za katera se sklicujejo zbori volivcev v mestu, sklepa o sklicanju in odloča o sklepih zborov volivcev;
10. odpravlja in razveljavlja nezakonite ukrepe predsednika ter predpise in druge sklepe svetov mestnega ljudskega odbora ter nezakonite predpise in druge sklepe občinskih ljudskih odborov občin v sestavi mesta;
11. sklepa o tem, ali naj se poda opozoritev zoper nezakonit predpis ali drugo odločitev višjega državnega organa, s katero so kršene pravice mestnega ljudskega odbora;
12. opravlja druge zadeve, katere mora po zakonu ali po statutu opravljati mestni ljudski odbor samo na svoji seji.

67. člen

Zbor proizvajalcev ima pravico, predlagati mestnemu zboru, naj izda predpise in ukrepe tudi v takih zadevah, pri katerih zbor proizvajalcev ne sodeluje.

Mestni zbor mora sklepati o vseh predlogih zbora proizvajalcev in mu mora sporočiti svojo odločitev.

68. člen

Zbor proizvajalcev sam na svoji seji:

1. ustanavlja in odpravlja svoje odborniške komisije;
2. odloča o prenehanju mandatov odbornikov, ki so člani zbora proizvajalcev;

3. daje dovoljenja za pripor ali preiskovalni zapor odbornikov, ki so člani zbora proizvajalcev;

4. sklepa o tem, ali naj se predlaga mestnemu zboru, da izda predpise in ukrepe tudi v takih zadevah, pri katerih sam ne sodeluje;

5. opravlja tudi druge zadeve, ki so s splošnimi predpisi ali s statutom izrecno dane v njegovo delovno področje.

69. člen

Da bi se izravnale skupne gospodarske, tehnične in druge koristi in potrebe gospodarskih organizacij na območju mesta in da bi se primerno nadzorovalo stanje teh gospodarskih organizacij in izpolnjevanje njihovih družbenih obveznosti, ima zbor proizvajalcev še posebne z zakonom določene pravice.

3. Sestava ljudskega odbora mestne občine

70. člen

Ljudski odbor mestne občine ima 30 do 50 odbornikov. V teh mejah določi število odbornikov, statut ljudskega odbora mestne občine po številu prebivalcev in po posebnostih gospodarskih in drugih razmer mestne občine.

4. Delovno področje ljudskega odbora mestne občine

71. člen

Ljudski odbor mestne občine opravlja vse zadeve, za katere je pristojen, na svojih sejah, upravne zadeve pa tudi po svojih svetih.

72. člen

Samo na svoji seji ljudski odbor mestne občine opravlja te zadeve :
jih ne more opravljati po svojih organih:

1. izda in spreminja svoj statut;
2. izdaja odloke;
3. voli in razrešuje predsednika in podpredsednika ljudskega odbora mestne občine;
4. ustanavlja in odpravlja odborniške komisije in posebne komisije;
5. voli in razrešuje člane svojih odborniških komisij ter predsednike in člane svojih svetov in posebnih komisij;
6. voli in razrešuje sodnika za prekrške in njegovega namestnika;
7. daje dovoljenje za pripor ali preiskovalni zapor odbornika;
8. sklepa o prenehanju mandatov odbornikov;
9. določa območja, za katera se sklicujejo zbori volivcev, sklepa o sklicanju in odloča o sklepih zborov volivcev;
10. sklepa o razpisu mestnega referenduma;
11. izdaja družbeni plan mestne občine in potrjuje končni obračun ter daje mnenje in pripombe k predlogu okrajnega družbenega plana;
12. izdaja proračun mestne občine in potrjuje sklepni račun;
13. izdaja in spreminja regulacijski načrt za mestno občino;
14. uvaja v skladu z zakonitimi predpisi občinsko doklado;
15. uveljavi po sklepu zbora volivcev posebni krajevni prispevek;
16. sklepa o gospodarskoupornih ukrepih;

17. sklepa o ustanovitvi, spojitvi in prenehanju gospodarskih podjetij in zavodov ter o prenosu osnovnih sredstev gospodarskih podjetij, kolikor je za to po zakonu pristojen;

18. imenuje in razrešuje direktorje podjetij, upravitelje zavodov in vodje uradov, glede katerih je za to po zakonu pristojen;

19. sklepa v skladu z zakonitimi predpisi o razpolaganju s splošnim ljudskim premoženjem, s katerim gospodarji;

20. sklepa o najemanju posojil in o prevzemanju poroštva mestne občine za posojila gospodarskim organizacijam in zavodom na njenem območju;

21. sklepa o višini stalne nagrade predsedniku ljudskega odbora in o ureditvi povračila stroškov odbornikom, članom svetov in njihovih odborov in članom posebnih komisij;

22. imenuje in razrešuje tajnika ljudskega odbora in druge uslužbence, za katere to določa zakon ali statut;

23. določa delovna mesta v administraciji ljudskega odbora;

24. odloča o pritožbah uslužbencev in delavcev ljudskega odbora mestne občine zoper odločbe predsednika glede njihovih delovnih razmerij; odloča o pritožbah uslužbencev zoper odločbe, s katerimi so bili kaznovani zaradi disciplinskih nerednosti, in o pritožbah delavcev zoper odločbe, s katerimi so bili kaznovani zaradi disciplinskih prekrškov;

25. odpravlja, razveljavlja ali spreminja nezakonite ukrepe svojega predsednika ter nezakonite ali nepravilne odredbe in navodila svojih svetov;

26. sklepa o tem, ali naj se poda opozoritev zoper nezakonit predpis ali drugo odločitev višjega državnega organa, s katero so kršene pravice ljudskega odbora mestne občine;

27. opravlja druge zadeve, katere mora po zakonu ali statutu ljudski odbor mestne občine opravljati samo na seji.

5. Konstituiranje mestnega ljudskega odbora

73. člen

Zaradi konstituiranja skliče dotedanji predsednik mestnega ljudskega odbora novo izvoljene odbornike mestnega zbora in zbora proizvajalcev takoj po objavi volilnih izidov na prvo sejo, ki mora biti najpozneje petnajsti dan po dnevu volitev.

Odborniki vsakega zbora se zberejo ločeno na posebnih sejah.

Če predsednik v omenjenem roku ne skliče novo izvoljenih odbornikov, se odborniki obeh zborov zberejo sami prvo nedeljo po tem roku ob deveti uri v prostoru, ki je določen za njune seje.

74. člen

Prvo sejo vsakega zbora začne in vodi njegov najstarejši odbornik. Nato se izvoli verifikacijska komisija petih članov, ki pregleda potrdila o izvolitvi odbornikov in preizkusi pravilnost njihove izvolitve ter o tem poroča svojemu zboru.

75. člen

O verifikaciji odborniških mandatov odločajo odborniki mestnega zbora oziroma zbora proizvajalcev.

Odbornik, čigar mandat je sporen, ne more glasovati o potrditvi svojega mandata, če se o njegovi verifikaciji posebej glasuje.

76. člen

Vsak zbor izvolitev posameznega svojega odbornika potrdi ali ne potrdi, lahko pa odločanje o tem odloži in odredi potrebne poizvedbe.

Če se odbornikov mandat ne potrdi zato, ker izvoljeni odbornik nima pogojev, da bi smel biti izvoljen za odbornika, se pokliče na njegovo mesto njegov namestnik. Če se tudi namestnikov mandat ne potrdi, se opravijo za ta mandat ponovne volitve. Ponovne volitve se odredijo tudi takrat, če se mandat ne potrdi zaradi takih nepravilnosti pri volitvah, ki so bistveno vplivale na končni izid volitev. Te volitve se odredijo najpozneje za petnajsti dan po odločitvi glede verifikacije tega mandata.

Če je bil odbornik izvoljen v dveh volilnih enotah, mora takoj po verifikaciji mandata izjaviti, v kateri volilni enoti obdrži mandat. Za volilno enoto, za katero mandata ni obdržal, se pokliče na njegovo mesto njegov namestnik iz te volilne enote.

77. člen

Po izvršeni verifikaciji mandatov odborniki, katerih izvolitev je potrjena, vsak v svojem zboru prisežejo in podpišejo prisego.

Prisega glasi: »Prisežem, da bom zvesto služil ljudstvu, da bom vestno in vdano izpolnjeval svoje dolžnosti in varoval čast ljudskega odbornika in da bom, držeč se ustave in zakonov, varoval, razvijal in branil demokratične pridobitve narodnoosvobodilnega boja in ljudske revolucije in da bom delal z vsemi svojimi močmi za zgraditev socializma, za napredek mesta, Ljudske republike Slovenije in skupne države Federativne ljudske republike Jugoslavije.«

Odborniki, ki pripadajo narodnim manjšinam, smejo priseči v svojem jeziku.

Dokler odbornik ne priseže, ne more opravljati odborniških pravic in dolžnosti.

78. člen

Po zaprisegi izvolijo odborniki mestnega zbora oziroma zbora proizvajalcev enega izmed odbornikov, ki vodi seje, in sicer za eno sejo ali več sej, vendar največ za eno leto.

Na isti seji izvolijo tudi odborniške komisije.

79. člen

Takoj nato se sestaneta oba zbora na skupno sejo odbornikov, ki jo vodi najstarejši izmed odbornikov.

Na tej seji se najprej izvoli predsednik, ki prevzame nadaljnje vodstvo seje. Po izvolitvi predsednika se izvolijo eden oziroma dva podpredsednika ljudskega odbora, skupne odborniške komisije ter predsedniki in člani svetov mestnega ljudskega odbora.

6. Konstituiranje ljudskega odbora mestne občine

80. člen

Glede sklicanja novo izvoljenih odbornikov ljudskega odbora mestne občine na prvo sejo, glede postopka pri verifikaciji odborniških mandatov in glede prisege odbornikov ljudskega odbora mestne občine se smiselno uporabljajo predpisi 73. do 77. člena tega zakona.

Po opravljeni prisegi izvolijo odborniki predsednika ljudskega odbora mestne občine, ki prevzame nadaljnje vodstvo seje; ljudski odbor izvoli podpredsednika, člane stalnih odborniških komisij ter predsednike in člane svojih svetov.

7. Zasedanje mestnega ljudskega odbora

81. člen

Mestni ljudski odbor stalno zaseda vso dobo, za katero je bil izvoljen (delovno dobo), in dela ali na sejah ali v svetih oziroma odborniških komisijah.

Seje mestnega zbora so praviloma enkrat na mesec, najmanj pa desetkrat na leto.

82. člen

Seje obeh zborov so praviloma ob istih rokih.

Kadar odloča mestni zbor o kakšni zadevi, ki spada tudi v delovno področje zbora proizvajalcev, mora hkrati imeti sejo tudi zbor proizvajalcev.

83. člen

Seje mestnega zbora in zbora proizvajalcev sklicuje predsednik mestnega ljudskega odbora.

Vsak odbornik mora biti povabljen na sejo s pismenim vabilom, v katerem je treba povedati kraj in čas seje in predlog dnevnega reda.

Vabilo z dnenim redom seje se objavi na oglasni deski mestnega ljudskega odbora in tako, kot je kje v navadi.

Vsak odbornik ima pravico k predlaganemu dnevnemu redu pismeno predlagati dopolnitve in spremembe predloga dnevnega reda.

84. člen

Če zahteva petina odbornikov mestnega zbora ali zbora proizvajalcev ali če zaukaže Prezidij Ljudske skupščine LRS, da se skliče seja enega ali drugega zbora, in če se hkrati navede predlog dnevnega reda, mora predsednik mestnega ljudskega odbora sklicati sejo v petih dneh.

85. člen

Če predsednik mestnega ljudskega odbora ne skliče seje zbora, čeprav bi jo po zakonu ali na zahtevo ene petine odbornikov zbora moral sklicati, se lahko zbor sestane tudi sam, če skliče sejo ena petina odbornikov zbora.

86. člen

Seje vsakega zbora vodi za to določeni odbornik (78. člen).

87. člen

Na začetku seje razpravlja in sklepa zbor o dnevnem redu seje in izvoli dva overitelja zapisnika.

Predsednik mestnega ljudskega odbora mora pred določitvijo dnevnega reda sporočiti mestnemu zboru oziroma zboru proizvajalcev, kakšne predloge za dnevni red je prejel.

Seja se ne sme zaključiti, dokler dnevni red ni izčrpan.

88. člen

Zbora razpravljata in sklepata o poročilu, ki ga da o svojem delu predsednik mestnega ljudskega odbora oziroma o delu svetov predsedniki svetov mestnega ljudskega odbora. Iz pomembnih razlogov se lahko sklepanje o poročilu preloži na prihodnjo sejo.

Zbora razpravljata tudi o poročilih, ki jih po zakonu ali po njuni zahtevi podajata predsednik okrajnega sodišča o delu sodišča in sodnik za prekrške o upravnih kazenskih zadevah. Ob tem se razpravlja in sklepa tudi o družbenih problemih, ki so v zvezi z delom sodišča oziroma sodnika za prekrške, in sklepa o potrebnih ukrepih.

89. člen

Pravico razpravljati in glasovati imajo samo odborniki. Zbor lahko sklene, da se sme udeležiti razpravljanja tudi oseba, ki ni odbornik.

Pravico dajati zboru predloge o zadevah iz delovnega področja zborov imajo odborniki, predsednik mestnega ljudskega odbora, odborniške komisije mestnega zbora oziroma zbora proizvajalcev in sveti ljudskega odbora, družbene organizacije in tudi določeno število državljanov; to število določi statut. O predlogu mora biti izdan sklep.

Odbornik je izključen od razpravljanja in glasovanja, če gre za zadevo, v kateri je neposredno prizadet sam ali njegovi bližnji sorodniki.

90. člen

Odborniki imajo pravico na sejah mestnega zbora in zbora proizvajalcev ustno ali pisмено zastavljati vprašanja predsedniku mestnega ljudskega odbora in predsednikom svetov. Predsednik mestnega ljudskega odbora oziroma predsednik sveta mora odgovoriti na vprašanje ustno na seji zbora.

91. člen

Seje zborov so javne. Če to zahtevajo pomembne splošne koristi, pa zbor lahko sklene, da pri posamezni seji ali delu seje občinstvo ne bo navzoče.

92. člen

Vsak zbor sklepa veljavno, če je na seji navzoča večina njegovih odbornikov.

Vsak zbor sklepa z večino glasov navzočih odbornikov, razen v primerih, kjer je z zakonom ali statutom ljudskega odbora predpisana posebna večina.

Statut ljudskega odbora se sprejme in spremeni z večino glasov vseh odbornikov mestnega zbora in vseh odbornikov zbora proizvajalcev.

93. člen

Na seji se glasuje javno ali tajno; glasuje se lahko samo osebno.

Tajno se glasuje v primerih, za katere to določi statut ali kakšen drug predpis ali če tako sklene zbor.

94. člen

Predsedujoči sme opomniti odbornika, ki s svojim vedenjem ali ravnanjem moti sejo. Če odbornik kljub opominu še naprej moti sejo, ga sme zbor od seje izključiti.

95. člen

O sejah zbora se piše zapisnik; podpišejo ga predsedujoči in overiteljja zapisnika.

Overjeni zapisnik se takoj pošlje Prezidiju Ljudske skupščine LRS.

96. člen

Zbora smeta skleniti, da bosta kakšno zadevo iz svojega skupnega delovnega področja (61. člen) obravnavala na skupni seji obeh zborov; vendar odločita tudi v tem primeru o takšni zadevi vsak zase.

Skupno sejo obeh zborov vodi predsednik mestnega ljudskega odbora.

97. člen

Skupne seje odbornikov obeh zborov (64. člen) sklicuje in vodi predsednik mestnega ljudskega odbora. Skupna seja odbornikov sme sklepati samo, če je na seji navzoča večina odbornikov vsakega zbora, sklepa pa z večino glasov navzočih odbornikov.

98. člen

Določbe tega zakona o sejah mestnega zbora in zbora proizvajalcev veljajo ustrezno tudi za skupne seje obeh zborov in za skupne seje odbornikov obeh zborov, kolikor v 96. in 97. členu ni določeno drugače.

99. člen

Natančnejše določbe o delu verifikacijske komisije in o verifikaciji mandatov ter o sklicevanju, delu in poteku sej zborov predpiše statut mestnega ljudskega odbora.

8. Zasedanje ljudskega odbora mestne občine

100. člen

Ljudski odbor mestne občine stalno zaseda vso dobo, za katero je bil izvoljen (delovno dobo), in dela ali na sejah ali v svetih oziroma odborniških komisijah.

Ljudski odbor mestne občine mora imeti seje najmanj enkrat na mesec.

101. člen

Glede sklicevanja, glede dnevnega reda in glede javnosti sej, glede sklepčnosti, glede glasovanja, glede večine, s katero se sprejemajo sklepi, glede dajanja predlogov in glede vzdrževanja reda na sejah ter glede zapisnikov o sejah veljajo za seje ljudskega odbora mestne občine določbe, ki jih obsegajo 83. do 85. člen, 87. člen, prvi odstavek 88. člena, 89. do 95. člen in 99. člen tega zakona za seje mestnega zbora in zbora proizvajalcev mestnega ljudskega odbora s tem, da seje vodi predsednik ljudskega odbora mestne občine in da se zapisniki o sejah pošiljajo tudi okrajnemu ljudskemu odboru.

102. člen

Statut ljudskega odbora mestne občine se sprejme in spremeni z večino glasov vseh odbornikov mestne občine.

9. Odborniške komisije ljudskega odbora mesta oziroma mestne občine

103. člen

Za preučevanje posameznih vprašanj, za pripravljanje sklepov in za izpeljavo anket izvolijo mestni zbor in zbor proizvajalcev mestnega ljudskega odbora kakor tudi ljudski odbor mestne občine izmed svojih odbornikov svoje stalne in začasne odborniške komisije.

Stalne odborniške komisije se izvolijo na prvi seji za vso mandatno dobo, začasne komisije pa po potrebi. Začasna komisija dela, dokler ne odpravi zaupane ji naloge oziroma dokler je zbor oziroma ljudski odbor mestne občine ne razreši.

Zbor mestnega ljudskega odbora oziroma ljudski odbor mestne občine pa lahko vsak čas razreši vse ali posamezne člane katerekoli svoje odborniške komisije in izvoli nove.

Posamezni odbornik je lahko član največ dveh stalnih odborniških komisij.

104. člen

Stalne odborniške komisije mestnega zbora mestnega ljudskega odbora so:

1. mandatno-imunitetna komisija,
2. komisija za družbeni plan in proračun,
3. komisija za pravne predpise in za organizacijska vprašanja,
4. komisija za prošnje in pritožbe.

Stalni odborniški komisiji zbora proizvajalcev mestnega ljudskega odbora sta:

1. mandatno-imunitetna komisija,
2. komisija za družbeni plan in proračun.

Mestni zbor in zbor proizvajalcev lahko ustanovita tudi druge stalne odborniške komisije.

105. člen

Ljudski odbor mestne občine ima enake stalne odborniške komisije kakor mestni zbor mestnega ljudskega odbora, lahko pa ustanovi tudi druge stalne odborniške komisije.

106. člen

Stalne odborniške komisije preučujejo predloge, ki jim jih daje v preučevanje mestni zbor in zbor proizvajalcev oziroma ljudski odbor mestne občine. O predlogih dajo odborniške komisije svoje poročilo na seji zbora oziroma ljudskega odbora.

107. člen

Predsednik ljudskega odbora in predsedniki svetov ne smejo biti člani odborniških komisij.

108. člen

Stalne odborniške komisije so sestavljene iz 3 do 7 članov.

Vsaka komisija izbere izmed sebe predsednika.

Komisije sklepajo z večino glasov svojih članov.

O delu komisije se piše zapisnik.

109. člen

Mestni zbor in zbor proizvajalcev mestnega ljudskega odbora lahko ustanovita in izvolita skupne stalne aličasne odborniške komisije za preučevanje posameznih zadev, za katere je pristojen mestni ljudski odbor.

Mestni zbor in zbor proizvajalcev morata imeti skupno stalno odborniško komisijo za volitve in imenovanja.

Ta komisija preučuje predloge za izvolitev in imenovanje vseh organov in uslužbencev, ki jih voli oziroma imenuje mestni ljudski odbor na skupni seji obeh zborov (64. člen), ter razloge za njihovo razrešitev.

Stalna odborniška komisija za volitve in imenovanja se voli na skupni seji odbornikov obeh zborov izmed njunih odbornikov.

Stalna odborniška komisija za volitve in imenovanja ima 5 do 9 članov.

Določbe tega zakona o stalnih odborniških komisijah mestnega zbora in zbora proizvajalcev veljajo ustrezno tudi za to komisijo; kolikor v tem členu ni določeno drugače.

110. člen

Natančnejše predpise o ustanovitvi, sestavi in delu stalnih odborniških komisij določi statut, glede začasnih odborniških komisij pa sklep o njihovi ustanovitvi.

10. Pravni predpisi in drugi sklepi ljudskega odbora mesta oziroma mestne občine

111. člen

Ljudski odbor mesta oziroma mestne občine izdaja splošne predpise in sklepe.

112. člen

Splošne predpise izdaja ljudski odbor mesta oziroma mestne občine v obliki odlokov, odredb in navodil.

113. člen

Odloke, odredbe in navodila podpisuje predsednik ljudskega odbora.

Odredbe in navodila, ki jih izdajo sveti ljudskega odbora, podpisuje predsednik sveta, odredbe pa tudi predsednik ljudskega odbora (drugi odstavek 143. člena).

114. člen

Odloke in odredbe ljudskega odbora mesta oziroma mestne občine je treba objaviti v Uradnem listu LRS.

Glede drugih sklepov odloči ljudski odbor mesta oziroma mestne občine, ali in kako naj se objavijo.

Ljudski odbor pa lahko odloči, da se odloki in odredbe objavijo tudi na način, ki je kje v navadi.

Splošni predpisi ljudskega odbora mesta oziroma mestne občine začno veljati z dnem, ko so objavljeni v Uradnem listu LRS, če ni v teh predpisih določeno drugače.

115. člen

O vprašanjih, ki jih ne reši s splošnim predpisom, sprejema ljudski odbor mesta oziroma mestne občine sklepe.

S sklepi rešuje ljudski odbor mesta oziroma mestne občine tudi posamezne zadeve iz svoje pristojnosti.

PRAVICE IN DOLŽNOSTI ODBORNIKOV

116. člen

Odborniki imajo pravico in dolžnost, udeleževati se sej predstavniškega telesa, ki mu pripadajo, in sodelovati pri njegovem delu, sodelovati pri delu odborniških komisij in svetov, v katere so izvoljeni, in opravljati vse druge dolžnosti in naloge, ki jim jih zaupa ljudski odbor.

Odborniki se smejo udeleževati tudi sej tistih odborniških komisij in svetov, katerih člani niso, in smejo na njih sodelovati pri obravnavanju brez glasovalne pravice.

117. člen

Vsak odbornik ima pravico predlagati odloke, odredbe, navodila in druge sklepe v vseh zadevah, ki spadajo v pristojnost ljudskega odbora, in pravico, na ločenih in skupnih sejah zborov mestnega ljudskega odbora oziroma na sejah ljudskega odbora mestne občine ustno ali pismeno zastavljati vprašanja (90. člen).

118. člen

Odborniki se morajo udeleževati zborov svojih volivcev; volivcem morajo poročati o svojem delu in o delu ljudskega odbora mesta oziroma mestne občine in jim o tem dajati račun.

119. člen

Odbornik ne more biti uslužbenec v administraciji svojega ljudskega odbora.

120. člen

Za svoje odborniško delo so odborniki odgovorni svojemu ljudskemu odboru.

Zbor mestnega ljudskega odbora oziroma ljudski odbor mestne občine lahko izreče odborniku, ki je prekršil svojo dolžnost, opomin ali pa ga odveže od zaupanih mu dolžnosti.

Zbor oziroma ljudski odbor mestne občine, katerega član je odbornik, lahko predlaga, da se začne postopek za odpoklic odbornika, če se odbornik najmanj šest mesecev ni udeležil nobene seje zbora oziroma ljudskega odbora ali seje sveta ljudskega odbora in se za to ne opraviči.

121. člen

Pri opravljanju odborniških dolžnosti imajo odborniki imuniteto.

Za kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti, odbornika brez privolitve zbora mestnega ljudskega odbora oziroma brez privolitve ljudskega odbora mestne občine, kateremu pripada, ni dovoljeno pripreti ali dati v preiškovalni zapor. Privolitev ni potrebna, če gre za kaznivo dejanje, za katero je preiškovalni zapor obvezen, ali če je bil odbornik zaloten pri kaznivem dejanju, za katero je predpisana kazen strogega zapora, daljša od enega leta, ali hujša kazen, ali če je nevarnost, da bi pobegnil.

Organ, ki je začel zoper odbornika kazenski postopek, mora to brez odlašanja naznaniti njegovemu ljudskemu odboru.

122. člen

Odborniki so svojemu ljudskemu odboru materialno odgovorni za škodo, ki jo pri opravljanju svoje odborniške dolžnosti napravijo mestu ali mestni občini neposredno ali pa s tem, da so prizadejali državljanom ali pravnim osebam z nezakonitim opravljanjem odborniške dolžnosti škodo, ki jo mora mesto oziroma mestna občina povrniti.

O odškodninski odgovornosti odbornikov in o višini odškodnine odloča predstavniško telo, ki mu odbornik pripada. Zoper njegovo odločbo sme odbornik v 30 dneh po prejemu odločbe vložiti tožbo pri pristojnem sodišču.

123. člen

Odborniki imajo pravico, da se jim povrnejo stroški, ki jih imajo pri opravljanju odborniških dolžnosti, in pravico, da se jim povrne dejansko izgubljeni redni zaslužek za čas, ko opravljajo te dolžnosti.

Ljudski odbor mesta oziroma mestne občine izda v skladu z republikanskimi predpisi natančnejše določbe o tem, v kakšnih primerih in v kakšni višini se odbornikom povrnejo stroški in izgubljeni zaslužek.

124. člen

Odborniku preneha mandat pred potekom časa, za katerega je bil izvoljen:

1. če izgubi volilno pravico — z dnem, ko jo izgubi;
2. če ga volivci odpokličejo — z dnem, ko se izglasuje odpoklic;
3. če se odpove mandatu — z dnem, ko sprejme ljudski odbor njegovo odpoved;
4. če je bil obsojen za kaznivo dejanje iz koristoljubnosti ali če je bil obsojen za kakšno drugo kaznivo dejanje na kazen zapora, daljšo od 6 mesecev, ali na kazen strogega zapora — z dnem, ko postane sodba pravno-močna;
5. če sprejme službo v administraciji svojega ljudskega odbora — z dnem, ko nastopi službo.

125. člen

Odborniku zbora proizvajalcev preneha mandat tudi takrat, če preneha njegovo delovno razmerje oziroma članstvo v gospodarski organizaciji na območju mesta ali na gospodarskem področju, na katerem je bil izvoljen.

Odborniku zbora proizvajalcev se ne sme odpovedati delovno razmerje, dokler traja njegov mandat, razen če podjetje preneha z delovanjem.

Odbornik zbora proizvajalcev ne more biti brez svojega pristanka premeščen na delovno mesto izven mestnega območja.

126. člen

Če se del mesta ali mestne občine, ki je bil pri volitvah v ljudski odbor mesta ali mestne občine posebna volilna enota, pripoji okraju ali drugi občini, postanejo tisti odborniki mestnega ljudskega odbora, ki so bili izvoljeni v volilni enoti, ki se pripoji, odborniki okrajnega ljudskega odbora, katerega območje se poveča, odborniki ljudskega odbora mestne občine, ki so bili izvoljeni v volilni enoti, ki se pripoji, pa odborniki tistega občinskega ljudskega odbora, katerega območje se poveča, če stanujejo na ozemlju, ki se pripoji. Sicer jim preneha mandat z dnem, ko se izvrši pripojitev.

Če se del mesta odcepi in priključi okoliški občini, se opravijo na odcepljenem ozemlju za občinski ljudski odbor dopolnilne volitve.

127. člen

Zoper sklep zbora mestnega ljudskega odbora oziroma sklep ljudskega odbora mestne občine, s katerim se ugotovi, da je odborniku prenehal mandat, se sme odbornik pritožiti Prezidiju Ljudske skupščine LRS v 15 dneh potem, ko je prejel sklep.

128. člen

Na mesto odbornika, ki mu je prenehal mandat, pride v mestnem ljudskem odboru njegov namestnik, za odbornika ljudskega odbora mestne občine pa se razpišejo nadomestne volitve.

Šesto poglavje

ORGANI LJUDSKEGA ODBORA MESTA OZIROMA MESTNE OBČINE

1. Predsednik ljudskega odbora mesta oziroma mestne občine

129. člen

Ljudski odbor mesta oziroma mestne občine izvoli izmed svojih odbornikov predsednika.

Predsednik predstavlja ljudski odbor in zastopa mesto oziroma mestno občino kot pravno osebo pred državnimi organi in v pravnih razmerjih nasproti posameznim fizičnim in pravnim osebam.

Predsednik sme od primera do primera pooblastiti koga drugega, da zastopa mesto oziroma mestno občino.

130. člen

Predsednika voli in razreši mestni ljudski odbor na skupni seji odbornikov obeh zborov, ljudski odbor mestne občine pa na svoji seji.

Ista oseba je lahko predsednik ljudskega odbora mestne občine zaporedoma največ dve poslovni dobi.

Kadar preteče poslovna doba ljudskega odbora, opravlja predsednik še nadalje svoje posle do izvolitve novega predsednika.

Predsednik ne more biti hkrati predsednik ali član sveta ali komisije svojega ljudskega odbora.

131. člen

Predsednik opravlja tele zadeve:

1. sklicuje seje ljudskega odbora oziroma zborov in vodi skupne seje zborov in skupne seje odbornikov obeh zborov oziroma seje ljudskega odbora;
2. skrbi za pripravo sej in sestavlja predloge dnevnega reda za seje;
3. skrbi, da se sklepi ljudskega odbora in sklepi višjih državnih organov pravilno izvršujejo;
4. poroča ljudskemu odboru o svojem delu in o delu administracije;
5. skrbi za skladnost dela svetov ljudskega odbora in po potrebi zahteva v posameznih primerih odločitev ljudskega odbora;
6. ima pravico zahtevati od predsednika sveta poročilo o delu sveta, po potrebi sklicuje seje sveta ali njegovih odborov in zahteva, da se o posa-

meznih vprašanjih razpravlja in sklepa na seji sveta; določi iz vrst odbor-
nikov namestnika predsedniku sveta, če je ta začasno odsoten ali zadržan;

7. skrbi za reden potek dela odborniških komisij ljudskega odbora, ki
jih po potrebi lahko tudi sam sklicuje;

8. skrbi za sestavo predloga družbenega plana in končnega obračuna,
proračuna in sklepnega računa, predlogov odlokov in drugih predpisov, ki
jih predlagajo ljudskemu odboru sveti in drugi organi ljudskega odbora;
skrbi, da te predloge o pravem času dobijo pristojne stalne odborniške ko-
misije ljudskega odbora;

9. razglša odloke in odredbe ljudskega odbora, druge sklepe ljudskega
odbora in njegovih organov pa, če je razglasitev predpisana;

10. opravlja nadzorstvo nad delom administracije in vseh uslužbencev
v administraciji ljudskega odbora; izdaja odločbe o delovnih razmerjih
uslužbencev in delavcev v mejah pravic, ki mu jih daje zakon ali statut
ljudskega odbora; določa, kdo bo nadomeščal tajnika ljudskega odbora ali
načelnika oddelka, kadar je ta začasno odsoten ali zadržan; predlaga proti
tajniku ljudskega odbora in načelnikom oddelkov disciplinski postopek in
jim izreka kazni za disciplinske urednosti;

11. v nujnih primerih zadrži izvršitev nezakonitih predpisov ljudskega
odbora občine v sestavi mesta in takih njegovih predpisov, s katerimi so
prizadete splošne koristi;

12. sklicuje zbere volivcev;

13. opravlja vse druge zadeve, ki spadajo v njegovo delovno področje
po zakonu ali po drugih predpisih višjih državnih organov, po statutu ali
po sklepih ljudskega odbora.

132. člen

Mestni ljudski odbor ima enega ali dva podpredsednika, ljudski odbor
mestne občine pa enega podpredsednika.

Podpredsednik nadomešča predsednika v vseh njegovih pravicah in
dolžnostih, kadar je ta začasno odsoten ali zadržan.

Po sklepu ljudskega odbora podpredsednik izvršuje posamezne posle
iz pristojnosti predsednika.

Če preneha predsedniku mandat pred pretekom poslovne dobe ljud-
skega odbora, stopi podpredsednik na njegovo mesto, dokler se na prihodnji
seji ljudskega odbora ne izvoli nov predsednik.

133. člen

Statut določi, ali ima mestni ljudski odbor enega ali dva podpredsednika.
Statut določi tudi pravice in dolžnosti podpredsednikov oziroma podpred-
sednika.

134. člen

Predsednik ima za svoje delo v ljudskem odboru stalno denarno nagrado.
Stalno denarno nagrado za svoje delo ima lahko tudi en podpredsednik
mestnega ljudskega odbora.

2. Sveti ljudskega odbora mesta oziroma mestne občine

135. člen

V ljudskem odboru mesta oziroma mestne občine so za posamezne sku-
pine sorodnih upravnih zadev ljudskega odbora sveti.

Sveti pri izvrševanju odlokov, odredb, navodil in drugih sklepov ljudskega odbora ter zakonov in drugih splošnih predpisov višjih državnih organov opravljajo zlasti naslednje upravne zadeve:

1. izdajajo na podlagi in v mejah zakonov in drugih splošnih predpisov višjih državnih organov in svojega ljudskega odbora odredbe in navodila za izvrševanje teh predpisov, in sicer odredbe samo, če so s temi predpisi za to izrecno pooblašteni;

2. razpravljajo o načelnih vprašanjih svoje upravne panoge, usmerjajo z navodili in napolnijo delo administracije ljudskega odbora v svoji upravni panogi in nadzorujejo, če se njihovi sklepi izvršujejo;

3. pripravljajo predloge odlokov in drugih splošnih predpisov, ki jih izda ljudski odbor;

4. izdajajo odločbe v upravnem postopku, če po zakonu in drugih splošnih predpisih višjih državnih organov, po statutu ali odloku ljudskega odbora to spada v njihovo pristojnost.

136. člen

Mestni ljudski odbor ima te svete:

1. svet za gospodarstvo; v njegovo delovno področje spadajo tele zadeve: sestavljanje predlogov družbenega plana in proračuna ter zadeve s področja financ, industrije in obrtništva, trgovine, gostinstva in turizma, kmetijstva in gozdarstva, lova in ribištva;

2. svet za komunalne zadeve; v njegovo delovno področje spadajo ožje komunalne zadeve, stanovanjske zadeve, zadeve s področja urbanizma, gradbene zadeve in zadeve lokalnega prometa, cest in vodnega gospodarstva;

3. svet za prosveto in kulturo; v njegovo delovno področje spadajo zadeve s področja predšolske vzgoje, šolstva, prosvete, kulture, umetnosti, telesne vzgoje, predvojaške vzgoje in druge kulturne delavnosti;

4. svet za ljudsko zdravstvo in socialno politiko; v njegovo delovno področje spadajo zadeve s področja ljudskega zdravstva, socialnega skrbstva, socialnega zavarovanja, delovnih razmerij in posredovanja dela;

5. svet za notranje zadeve; v njegovo delovno področje spadajo tele zadeve: varstvo pravnega reda, varstvo reda in miru, skrb za varnost prometa, zatiranje kriminalnosti, zasledovanje storilcev kaznivih dejanj in izvrševanje kazni; matična služba; zadeve protiletalske obrambe in požarno-varnostne službe.

137. člen

Ljudski odbor mestne občine ima razen sveta za notranje zadeve lahko vse ali le nekatere svete iz prejšnjega člena, lahko pa ustanovi tudi svete, ki opravljajo naloge iz sorodnih delovnih področij različnih svetov.

138. člen

Svet je kolegijsko telo. Sestavljajo ga predsednik in 4 do 8 članov; svet za gospodarstvo ima lahko do 12 članov.

Predsednika sveta izvoli ljudski odbor izmed odbornikov, druge člane pa izmed odbornikov, predstavnikov gospodarskih in družbenih organizacij in zavodov in izmed takih državljanov, ki po svojih osebnih in strokovnih zmožnostih lahko pomagajo pri izpolnjevanju nalog sveta. Za člana sveta je lahko izvoljen samo državljan, ki sme biti izvoljen za odbornika ljudskega odbora.

Predsednik in člani sveta se volijo za eno leto.

Nihče ne more biti član več kot dveh svetov.

Člani svetov imajo enake pravice in dolžnosti.

Svet ima tajnika; ta je uslužbenec ljudskega odbora.

Uslužbenec, ki je zaposlen v administraciji ljudskega odbora, ne more biti član sveta.

139. člen

Sveti poslujejo tudi po preteku poslovne dobe ljudskega odbora do izvolitve svetov novo izvoljenega ljudskega odbora.

140. člen

Sveti so za svoje delo odgovorni ljudskemu odboru. Sveti dajejo poročila o svojem delu in tudi predloge za reševanje tistih zadev, katerih ne smejo sami reševati.

Ljudski odbor lahko vsak čas razveže vse ali posamezne člane sveta in na njihovo mesto izvoli druge.

141. člen

Sveti delajo na sejah.

Seje sklicuje predsednik sveta v rokih, ki jih določa statut, po potrebi ali po sklepu sveta. Sejo mora sklicati tudi, če to zahteva predsednik ljudskega odbora ali tretjina članov sveta. V nujnih primerih sme sklicati sejo sveta tudi predsednik ljudskega odbora sam.

Vabilo na sejo mora obsegati tudi predlog dnevnega reda.

Svet sme veljavno sklepati, če je na seji navzoča večina članov sveta.

Če se o kakšni zadevi glasuje, velja za sprejet tisti sklep, za katerega je glasovala večina navzočih članov sveta.

142. člen

Seje sveta vodi predsednik sveta.

Na vsaki seji poroča predsednik sveta o izvršitvi sklepov zadnje seje in o tekočih vprašanjih, lahko pa za poročanje v posameznih vprašanjih dnevnega reda pooblasti tudi tajnika sveta ali kakšnega drugega uslužbenca ustreznega oddelka ljudskega odbora.

Če svet ali predsednik sveta misli, da je treba kakšno zadevo predložiti ljudskemu odboru, se na seji sveta o stvari sicer lahko razpravlja, vendar pa svet ne more o tem odločiti, marveč lahko poda samo predlog ljudskemu odboru v odločitev. Če ljudski odbor sklene, da naj o stvari odloči svet, je svet na ta sklep vezan.

143. člen

O sejah sveta se piše zapisnik; na zahtevo člana sveta se zapiše v zapisnik tudi njegovo ločeno mnenje. Zapisnik podpišeta predsednik in tajnik sveta.

Odredbe sveta podpisuje poleg predsednika sveta tudi predsednik ljudskega odbora. Ta lahko odreče podpis, če je po njegovem mnenju odredba protizakonita. Če svet vztraja pri svojem stališču, ima predsednik pravico, predložiti zadevo ljudskemu odboru.

144. člen

Svet lahko izvoli odbore in jim daje posamezne zadeve iz svojega delovnega področja, da jih preučijo in da pripravijo rešitve.

Odbor ne more sam izdajati odločb.

Vsak odbor šteje 3 do 5 članov, ki jih voli in razrešuje svet. Predsednika odbora izvoli izmed svojih članov, druge člane odbora pa izmed odbornikov in drugih državljanov, ki po svojih osebnih in strokovnih zmožnostih lahko pomagajo pri izpolnjevanju nalog odbora.

Odbor dela na sejah, ki jih po potrebi sklicuje predsednik odbora.

O sejah se vodi zapisnik.

145. člen

Člani sveta in odbora imajo pravico, da se jim povrnejo stroški, ki jih imajo pri opravljanju svojih dolžnosti v svetu oziroma odboru, in pravico, da se jim povrne dejansko izgubljeni redni zaslužek za čas, ko opravljajo te dolžnosti.

146. člen

Člani sveta in njegovih odborov, ki niso odborniki ljudskega odbora, so za škodo, ki jo napravijo pri opravljanju svojih dolžnosti, odgovorni tako kot odborniki ljudskega odbora.

147. člen

Natančneje predpise o številu članov, o organizaciji in o delovnem področju in delu svetov določa statut.

Statut ljudskega odbora mestne občine določi tudi, katere svete ima ljudski odbor mestne občine.

3. Posebne komisije in drugi organi ljudskega odbora

148. člen

Ljudski odbor mesta oziroma mestne občine ali njegov svet lahko ustanovi za pripravo ali za izvedbo posameznih nalog posebne komisije, ki pa nimajo pravice odločanja.

Člani teh komisij so lahko odborniki ali drugi državljeni.

Delo in organizacijo komisije določi ljudski odbor ali njegov svet s sklepom o ustanovitvi komisije.

149. člen

Za opravljanje posameznih nalog so na podlagi splošnih predpisov višjih državnih organov pri ljudskem odboru mesta oziroma mestne občine tudi druge posebne komisije ali drugi posebni organi, katerih delo in organizacijo določajo ti predpisi:

Sedmo poglavje

ADMINISTRACIJA IN USLUZBENCI LJUDSKEGA ODBORA MESTA IN MESTNE OBČINE

1. Administracija

150. člen

Za pripravljane in izvrševanje zadev, ki spadajo v pristojnost ljudskega odbora mesta oziroma mestne občine, ima ljudski odbor administracijo; v administraciji so upravni in strokovni ter izvršilni in pisarniški uslužbenci.

Administracijo ljudskega odbora in njeno delo vodi tajnik ljudskega odbora pod nadzorstvom predsednika ljudskega odbora.

151. člen

Administracija ljudskega odbora je organizacijska celota; sestavljena je iz tajništva in potrebnega števila oddelkov.

Tajništvo opravlja skupne zadeve in tiste zadeve, ki ne spadajo v delovno področje nobenega sveta.

Oddelek se ustanovi za zadeve iz delovnega področja enega ali več svetov. Za finančne zadeve se lahko ustanovi poseben oddelek (uprava).

V večjih mestih, ki jih določi republiški organ za notranje zadeve, se ustanovijo za zadeve iz področja oddelka za notranje zadeve uprave namesto oddelkov.

Pri ljudskih odborih mestnih občin se lahko namesto oddelkov ustanovijo za zadeve iz delovnega področja enega ali več svetov odseki in referati v tajništvu; vodi jih tajnik sam.

Tajništvo, oddelki in odseki se lahko delijo na manjše organizacijske enote.

Organizacijo administracije določi statut ljudskega odbora v skladu s predpisi višjih državnih organov.

152. člen

Tajništvo vodi tajnik ljudskega odbora.

Oddelek vodi načelnik; ta je hkrati tajnik sveta.

Odsek vodi šef odseka; šef samostojnega odseka je lahko tajnik sveta.

153. člen

Da bi se olajšalo uradovanje administracije mestnega ljudskega odbora z državljani in da bi bilo njeno delo hitrejše, lahko mestni ljudski odbor s statutom določi, da se posamezna uradna opravila, kakor: overitve listin in podpisov, sprejemanje izjav, izdajanje raznih potrdil, sprejemanje prošenj in pritožb, vročevanje vabil in odločb, zbiranje raznih podatkov in druge podobne tehnične zadeve opravljajo za določeno območje mesta v izpostavi administracije mestnega ljudskega odbora.

Delo izpostave vodi tajnik izpostave; postavlja in razrešuje ga ljudski odbor. Tajnik izpostave ne more izdajati odločb v upravnem postopku.

Statut mestnega ljudskega odbora določi, za kateri del mestnega območja se ustanovi izpostava, kje bo njen sedež, kakšne zadeve bo opravljala in vse drugo, kar je zvezano z delom izpostave.

154. člen

Za delovno področje oddelka za notranje zadeve mestnega ljudskega odbora se na predlog sveta za notranje zadeve ustanovi izpostava tega oddelka z odločbo pristojnega republiškega organa za notranje zadeve v sporazumu s pristojnim republiškim organom za zakonodajo in izgradnjo ljudske oblasti.

Izpostavi načeluje šef. Šefa in uslužbence izpostave imenuje v soglasju s predsednikom mestnega ljudskega odbora pristojni republiški organ za notranje zadeve, ki odloča tudi o drugih njihovih uslužbenskih razmerjih.

V pristojnost izpostave spada vzdrževanje krajevnega reda in miru in opravljanje tistih nalog iz področja oddelka za notranje zadeve mestnega ljudskega odbora, ki jih določi po predlogu sveta za notranje zadeve pristojni republiški organ za notranje zadeve v sklepu, s katerim se ustanovi izpostava.

Šef izpostave opravlja naloge iz svojega področja po navodilih in pod nadzorstvom načelnika oddelka za notranje zadeve mestnega ljudskega odbora.

Šef izpostave lahko po pooblastilu načelnika oddelka izdaja odločbe v zadevah, ki spadajo v področje načelnika oddelka.

2. Tajnik ljudskega odbora

155. člen

Tajnika postavlja in razrešuje ljudski odbor, in sicer tajnika mestnega ljudskega odbora na skupni seji odbornikov obeh zborov.

Za tajnika sme biti postavljen, kdor ima višjo strokovno izobrazbo v smislu obstoječih predpisov, predpisani izpit in najmanj pet let upravne prakse.

156. člen

Tajnik opravlja zlasti tele zadeve:

1. skrbi za pravilnost in zakonitost dela administracije in izravnava delo načelnikov oddelkov;

2. razvršča uslužbence ljudskega odbora po posameznih organizacijskih enotah;

3. vodi personalne zadeve za uslužbence in delavce ljudskega odbora in daje predsedniku ljudskega odbora predloge za izdajo odločb o njihovih delovnih razmerjih;

4. skrbi za strokovni napredek uslužbencev;

5. predlaga uvedbo disciplinskega postopka zoper uslužbence administracije in izreka kazni za njihove disciplinske nerednosti razen glede načelnikov oddelkov; izreka kazni za disciplinske prekrške delavcev ljudskega odbora;

6. izdaja odločbe v upravnem postopku v zadevah, ki ne spadajo v delovno področje oddelkov; v takih ljudskih odborih mestnih občin, ki nimajo oddelkov, izdaja odločbe v upravnem postopku v vseh zadevah, če po zakonu in drugih splošnih predpisih višjih državnih organov, po statutu ali po odloku ljudskega odbora to ne spada v pristojnost sveta ljudskega odbora;

7. izdaja spričevala in potrdila iz pristojnosti ljudskega odbora in vodi pisarniško dopisovanje, kolikor za to ne pooblasti načelnikov oddelkov;

8. pomaga predsedniku pri pripravljanih sejah ljudskega odbora in pri izravnavanju dela posameznih svetov in drugih organov ljudskega odbora.

Tajnik sklicuje sestanke načelnikov oddelkov ljudskega odbora zaradi uravnavanja in zboljšanja uradovanja.

Tajnik mestnega ljudskega odbora ima pravico, udeležiti se sej mestnega zbora in zbora proizvajalcev, vodi zapisnike sej mestnega zbora, ima pravico, udeleževati se sej svetov in komisij in sodelovati pri njihovem delu, toda brez glasovalne pravice. Tajnik ljudskega odbora mestne občine ima enake pravice in dolžnosti glede sej svojega ljudskega odbora in glede sej svetov in komisij svojega ljudskega odbora.

Tajnik mestnega ljudskega odbora ima pravico, nadzorovati uradovanje ljudskih odborov občin v sestavi mesta, sklicevati tajnike teh ljudskih odborov na sestanke in jim dajati smernice za pravilno uradovanje.

157. člen

Tajnik je za svoje delo in za pravilno uradovanje uslužbencev v administraciji ljudskega odbora odgovoren predsedniku in ljudskemu odboru.

158. člen

Če je tajnik začasno odsoten ali zadržan opravljati svoje dolžnosti, ga nadomestuje uslužbenec ljudskega odbora, ki ga določi predsednik ljudskega odbora.

3. Drugi uslužbenci

159. člen

Poleg tajnika ima ljudski odbor mesta oziroma mestne občine za opravljanje upravnih, strokovnih in pisarniških zadev še druge uslužbence.

Število uslužbenskih delovnih mest v administraciji ljudskega odbora in strokovno izobrazbo, ki je potrebna za vsako delovno mesto, določi ljudski odbor v sporazumu s pristojnim republiškim organom državne uprave.

Število uslužbenskih delovnih mest v oddelku za notranje zadeve mestnega ljudskega odbora in strokovno izobrazbo za vsako delovno mesto v tem oddelku določi pristojni republiški organ za notranje zadeve v sporazumu s predsednikom mestnega ljudskega odbora in v soglasju s pristojnim republiškim organom za zakonodajo in izgradnjo ljudske oblasti.

160. člen

Vsa delovna mesta v administraciji ljudskega odbora se smejo zasesti samo z uslužbenci, ki imajo predpisano strokovno izobrazbo.

Uslužbenci se smejo razvrstiti na delovna mesta samo po svoji strokovni izobrazbi.

161. člen

Načelnike oddelkov, šefe samostojnih odsekov in druge uslužbence, za katere to določi statut ljudskega odbora, postavlja in razrešuje ljudski odbor, in sicer mestni ljudski odbor na skupni seji odbornikov obeh zborov.

Načelnike oddelkov in šefe samostojnih odsekov postavlja in razrešuje ljudski odbor v sporazumu s pristojnim republiškim organom državne uprave.

Načelnika oddelka za notranje zadeve mestnega ljudskega odbora postavlja in razrešuje pristojni republiški organ za notranje zadeve v sporazumu z ljudskim odborom, druge uslužbence tega oddelka pa v sporazumu s predsednikom mestnega ljudskega odbora.

S posebnimi predpisi se lahko določi, katere upravne in strokovne uslužbence postavlja, premešča in razrešuje ljudski odbor samo v soglasju s pristojnim republiškim organom državne uprave.

162. člen

Za načelnika oddelka sme biti postavljen, kdor ima najmanj srednjo strokovno izobrazbo v smislu obstoječih predpisov, predpisani izpit in najmanj tri leta upravne prakse.

163. člen

Načelnik oddelka organizira in vodi delo uslužbencev v oddelku. Samo on dodeljuje delo uslužbencem in skrbi, da uslužbenci svoje delo pravočasno in pravilno opravijo.

Uslužbenci so glede opravljanja svojega dela podrejeni načelniku oddelka.

Načelnik oddelka se mora kot tajnik sveta udeležiti vsake seje sveta in mora podati poročilo o delu, če predsednik tako odredi. Na seji sveta ima načelnik oddelka posvetovalni glas.

Načelnik oddelka skrbi za izvršitev sklepov in o tem poroča na seji sveta. Na sejah sveta vodi zapisnik.

164. člen

Načelnik oddelka izdaja odločbe v upravnem postopku po napotilih in navodilih sveta, če po zakonu in drugih splošnih predpisih višjih državnih organov, po statutu ali odloku ljudskega odbora to ne spada v pristojnost sveta.

Zakon, statut ali odlok mestnega ljudskega odbora da lahko načelniku oddelka v administraciji mestnega ljudskega odbora pravico, da izjemoma izdaja odredbe za izvrševanje zakonov in drugih splošnih predpisov višjih državnih organov in predpisov mestnega ljudskega odbora. Te odredbe mora predložiti v potrditev mestnemu ljudskemu odboru oziroma pristojnemu svetu mestnega ljudskega odbora.

165. člen

Načelnik oddelka je za svoje delo odgovoren naravnost svetu in tajniku ljudskega odbora, načelnik oddelka za notranje zadeve mestnega ljudskega odbora pa naravnost svetu in republiškem organu za notranje zadeve.

Načelnik oddelka ne more biti član sveta, pri katerem dela.

166. člen

Če je načelnik oddelka začasno odsoten ali zadržan opravljati svoje dolžnosti, ga nadomestuje uslužbenec, ki ga odredi predsednik ljudskega odbora.

Načelnik oddelka oziroma uprave za notranje zadeve pri mestnem ljudskem odboru si postavi svojega namestnika sam izmed uslužbencev tega oddelka oziroma uprave.

167. člen

Odločbe o službenih razmerjih uslužbencev ljudskega odbora mesta oziroma mestne občine izdaja v skladu s predpisi višjih državnih organov predsednik ljudskega odbora, kolikor ta zakon, predpisi višjih državnih organov ali statut ljudskega odbora ne določajo drugače.

O pritožbah zoper odločbe o službenih razmerjih in o pritožbah zoper odločbe o disciplinskih nerednostih uslužbencev, ki jih izda predsednik ljudskega odbora, odloča mestni zbor mestnega ljudskega odbora oziroma ljudski odbor mestne občine.

Mestni zbor mestnega ljudskega odbora oziroma ljudski odbor mestne občine odloča tudi o pritožbah zoper odločbe, ki jih izda tajnik ljudskega odbora v disciplinskih zadevah.

168. člen

Predpisi, ki veljajo za državne uslužbence, se uporabljajo tudi za uslužbence ljudskega odbora mesta oziroma mestne občine, kolikor s tem zakonom ni določeno drugače.

4. Sodnik za prekrške

169. člen

Za odločanje v upravnem kazenskem postopku voli ljudski odbor mesta oziroma mestne občine enega ali več sodnikov za prekrške in njihove namestnike, ki so za svoje delo odgovorni ljudskemu odboru.

Natančnejši predpisi o delu in pravicah ter dolžnostih sodnika za prekrške so določeni v zakonu o prekrških.

5. Mestna ljudska straža v mestni občini

170. člen

Mestna ljudska straža je izvršilni organ ljudskega odbora mestne občine in je neposredno podrejena predsedniku ljudskega odbora mestne občine.

Stroški za vzdrževanje mestne ljudske straže se krijejo iz proračuna mestne občine.

171. člen

Mestna ljudska straža varuje krajevni red in mir po odlokih ljudskega odbora mestne občine in po navodilih ter pod nadzorstvom načelnika oddelka za notranje zadeve okrajnega ljudskega odbora, osebno in premoženjsko varnost pa po navodilih in pod nadzorstvom načelnika oddelka za notranje zadeve okrajnega ljudskega odbora.

172. člen

Republiški organ za notranje zadeve izda natančnejše predpise o delu, organizaciji, disciplini, oborožitvi, strokovnem usposabljanju in uniformi mestne ljudske straže.

Osmo poglavje

NADZORSTVO IN NEPOSREDNA UDELEŽBA DRŽAVLJANOV

1. Zbori volivcev

173. člen

Da bi kar največ državljanov sodelovalo pri delu ljudskega odbora, da bi se okrepila odgovornost izvoljenih ljudskih predstavnikov in da bi se zagotovilo ljudsko nadzorstvo nad delom ljudskega odbora, se v mestih in mestnih občinah sklicujejo zbori volivcev.

174. člen

Zbori volivcev sprejemajo sklepe, ki so za ljudski odbor obvezni, če tako določi zakon.

Zbori volivcev dajejo mnenja in stavljajo predloge v zadevah, za katere je določeno to z zakonom kot obvezno.

Zbori volivcev smejo obravnavati ter dajati mnenja in predloge tudi v zadevah; ki so pomembne za okraj, za Ljudsko republiko Slovenijo ali za vso državo, v zadevah, ki so dane v splošni pretres, in v zadevah, za katere to zahtevajo višji državni organi.

175. člen

Zbori volivcev se v mestih in mestnih občinah sestajajo praviloma po volilnih enotah, določenih za volitve v ljudske odbore mest oziroma mestnih občin.

Mestni zbor mestnega ljudskega odbora oziroma ljudski odbor mestne občine pa lahko določi, da se zbori volivcev sklicujejo za več volilnih enot.

176. člen

Sklep, ki ga sprejme zbor volivcev, se pošlje ljudskemu odboru mesta oziroma mestne občine. Ljudski odbor mora o sklepu čimprej obravnavati in odločiti ter o tem obvestiti zbor volivcev.

177. člen

Če ljudski odbor mestne občine misli, da je sklep zbora volivcev, ki je za ljudski odbor obvezen, nezakónit, sporoči to okrajnemu ljudskemu odboru, da o tem odloči.

178. člen

Odlok o tem, da se vpelje posebni krajevni prispevek, sme izdati ljudski odbor šele potem, ko je o tem sprejel sklep zbor volivcev, na katerem je bila navzoča večina volivcev. Sklep zbora volivcev je za ljudski odbor obvezen.

179. člen

Zbore volivcev je treba zaslišati, preden se izda odločitev o spremembi območja mesta oziroma mestne občine.

180. člen

Zbori volivcev se sestajajo po potrebi, najmanj pa enkrat na leto.

Zbore volivcev sklicuje predsednik ljudskega odbora po sklepu ljudskega odbora.

Zbor volivcev mora sklicati tudi, če to z navedbo predloga dnevnega reda zahteva desetina volivcev območja, za katero se sklicuje zbor volivcev.

V mestni občini se mora zbor volivcev sklicati tudi, če zahteva to z navedbo predloga dnevnega reda okrajni ljudski odbor. Če v tem primeru ali v primeru iz prednjega odstavka zbora volivcev ne skliče predsednik ljudskega odbora mestne občine, ga lahko skliče predsednik okrajnega ljudskega odbora.

181. člen

Sklicanje zbora volivcev se objavi na oglasni deski ljudskega odbora in na drug primeren način na območju, za katero je zbor volivcev sklican, in

sicer praviloma osem dni, v nujnih primerih pa najmanj tri dni pred dnevom sestanka zbora volivcev.

Razglas o sklicanju zbora volivcev mora obsegati tudi čas in kraj zbora volivcev, kdo sklicuje zbor in na čigavo zahtevo, kakor tudi predlog dnevnega reda.

Volivci imajo pravico zahtevati, da se sprejmejo na dnevni red tudi druge zadeve.

Dnevni red določa zbor volivcev sam.

182. člen

Pravico, sodelovati pri delu zbora volivcev imajo vsi volivci z območja posameznega zbora volivcev.

183. člen

Volivci lahko še pred zborom volivcev pa tudi na samem zboru zastavljajo vprašanja ljudskemu odboru v zvezi z njegovim delom in delom njegovih organov.

Predsednik ljudskega odbora oziroma drugi navzoči odborniki morajo na zastavljena vprašanja odgovoriti takoj na zboru volivcev, najpozneje pa na prihodnjem zboru volivcev, če je treba izvršiti poizvedbe in zbrati podatke.

184. člen

Odborniki ljudskega odbora mesta oziroma mestne občine, ki so bili izvoljeni na območju, za katero je sklican zbor volivcev, kakor tudi odborniki okrajnega ljudskega odbora, ki so bili izvoljeni v mestni občini na tem območju, poročajo zboru volivcev o svojem delu in o delu ljudskega odbora, katerega člani so.

Ljudski odbor mora od časa do časa, najmanj pa enkrat na leto, predložiti zborom volivcev v pretres poročilo o celokupnem svojem delu.

185. člen

Zbor volivcev začne predsednik ljudskega odbora in ga vodi do izvolitve predsedstva zbora. Predsednik lahko določi drugega odbornika, da ga nadomestuje na zboru volivcev.

Zbor volivcev vodi predsedstvo, ki ga izvolijo volivci na zboru izmed sebe. Predsedstvo sestavljajo predsednik in dva člana. Odbornik ljudskega odbora ne more biti izvoljen v predsedstvo zbora volivcev.

186. člen

O delu zbora volivcev se piše zapisnik, ki ga podpišejo predsedujoči, zapisnikar in dva overitelja zapisnika.

Zapisniki zborov volivcev se morajo takoj poslati ljudskemu odboru.

187. člen

Zbor volivcev sprejema svoje sklepe z glasovanjem. Glasuje se z dviganjem rok, če zbor ne sklene drugače. Če nastane dvom glede večine, se glasuje posamezno.

Sklep je sprejet, če je za predlog glasovala večina navzočih volivcev, kolikor za posamezne primere ni drugače predpisano.

188. člen

Kadar se obravnava vprašanje iz 178. člena tega zakona na več zborih volivcev ločeno po posameznih območjih, velja, da je sklep sprejet, če je sprejet na večini teh zborov volivcev in če je zanj glasovala večina vseh volivcev, navzočih na vseh zborih.

189. člen

Sklepe zborov volivcev v zadevah iz tretjega odstavka 174. člena tega zakona pošlje predsednik ljudskega odbora takoj v obravnavanje in odločitev pristojnemu višjemu državnemu organu.

2. Mestni referendum

190. člen

Ljudski odbor mesta oziroma mestne občine lahko sam ali na zahtevo ene desetine volivcev v mestu ali mestni občini v sporazumu s Prezidijem Ljudske skupščine LRS razpiše mestni referendum zaradi potrditve posameznih odlokov in ukrepov, ki se tičejo mesta ali mestne občine in njenega razvoja, ali pa zato, da bi volivci vnaprej povedali svoje mnenje o njih.

Referendum sme razpisati ljudski odbor šele potem, ko dobi soglasje Prezidija Ljudske skupščine LRS. Če zahtevajo referendum volivci, ga mora razpisati najpozneje v desetih dneh potem, ko je dobil soglasje Prezidija Ljudske skupščine LRS.

191. člen

Na referendumu se izrečejo volivci o postavljenih vprašanih neposredno s tajnim glasovanjem. Glasuje se z glasovnicami; na glasovnici mora biti vprašanje, o katerem se glasuje. Vprašanje mora biti postavljeno tako, da volivci lahko odgovorijo nanj samo z »za« ali »proti«.

192. člen

Besedilo vprašanja, o katerem se mora odločiti na referendumu, sestavijo ljudski odbor oziroma predlagatelji referenduma.

O postavljenih vprašanih odločajo volivci v celoti, tako da se predlog v celoti sprejme ali v celoti zavrže.

193. člen

Dan za referendum določi ljudski odbor.

Sklep o razpisu referenduma se objavi tako kot je predpisano za odloke ljudskega odbora.

Med dnevom, ko se razglasi razpis referenduma, in med dnevom glasovanja ne sme preteči manj kot deset in ne več kot trideset dni.

194. člen

Na referendumu se glasuje z »za« ali »proti«.

Predlog, ki je postavljen volivcem, da se o njem izrečejo z referendumom, velja za sprejet, če je glasovalo zanj več kot polovica volivcev, ki so glasovali.

Predlog, ki je bil z glasovanjem zavržen, se ne more dati znova na glasovanje prej kakor čez eno leto, in ljudski odbor tudi ne more prej kakor čez eno leto izdati sklepa, ki bi bil v nasprotju z izidom glasovanja.

195. člen

Referendum vodi komisija treh članov, ki jih izmed sebe določi v mestu skupna seja odbornikov obeh zborov, v mestni občini pa ljudski odbor na svoji seji.

Komisija za izvedbo referenduma pripravi in vodi glasovanje, ugotovi izid glasovanja in ga razglasi tako, kot je to predpisano za odloke ljudskega odbora; komisija poroča o izidu glasovanja svojemu ljudskemu odboru, v mestni občini pa tudi okrajnemu ljudskemu odboru.

196. člen

Glede pravice glasovanja, načina glasovanja, ugotavljanja izida glasovanja in glede pravice do pritožbe zaradi nepravilnosti pri izvedbi referenduma se ustrezno uporabljajo predpisi o volitvah odbornikov mestnega zbora oziroma odbornikov ljudskega odbora mestne občine.

3. Komisije državljanov

197. člen

Da bi kar največ državljanov sodelovalo pri lokalni upravi, lahko ljudski odbor mesta oziroma mestne občine ustanovi komisije državljanov za izvedbo posameznih upravnih nalog (148. člen).

Deveto poglavje

IME IN PEČAT LJUDSKEGA ODBORA MESTA OZIROMA MESTNE OBČINE

198. člen

Mestni ljudski odbor ima svoje ime, ki se glasi: »Mestni ljudski odbor (ime mesta)«.

Ljudski odbor mestne občine ima svoje ime, ki se glasi: »Ljudski odbor mestne občine (ime mestne občine)«.

Če prebiva v kakšnem mestu ali mestni občini znatna narodna manjšina, se mora ime ljudskega odbora mesta oziroma mestne občine glasiti v slovenskem jeziku in v jeziku narodne manjšine.

199. člen

Ljudski odbor mesta oziroma mestne občine ima svoj pečat z imenom ljudskega odbora mesta oziroma mestne občine ter z grbom in imenom Ljudske republike Slovenije.

200. člen

Na poslopju ljudskega odbora mesta oziroma mestne občine, v katerem ima ljudski odbor svoje uradne prostore, mora biti napis z grbom in imenom Ljudske republike Slovenije in imenom ljudskega odbora mesta oziroma mestne občine.

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

201. člen

Dokler ne bodo izdani posebni predpisi o splošnem upravnem postopku, se morajo ljudski odbori mest in mestnih občin v upravnem postopku ravnati po tehle načelih:

1. Kadar odloči ljudski odbor v upravnem postopku o pravici in obveznosti državljan ali pravne osebe, kadar izda gospodarskoupravni ali nadzorstveni ukrep proti gospodarski organizaciji in kadar po nadzorstveni pravici odloči o zadevi, ki se tiče zavoda ali družbene organizacije, izda odločbo, ki jo mora vročiti stranki.

2. Preden izda odločbo, mora v upravnem postopku ugotoviti vse dejanske okoliščine, ki so pomembne za rešitev zadeve; stranke morajo biti zaslišane, njihove izjave in predlogi pa na kratko vpisani v zapisnik, kolikor za posamezne primere ni z zakonom drugače določeno; samo takrat, kadar stranka ne pride, čeprav je bila pravilno povabljena, se postopek lahko opravi brez nje.

3. O vsaki strankini zahtevi je treba izdati odločbo. Odločba, izdana v upravnem postopku, se mora sklicevati na predpis, na podlagi katerega je bila izdana, in mora biti obrazložena; v odločbi mora biti tudi pouk o pravici do pritožbe.

4. Odločba v upravnem postopku mora biti izdana, če ni drugače predpisano, najpozneje v tridesetih dneh.

5. Zoper odločbo prve stopnje se sme stranka v upravnem postopku pritožiti prvemu višjemu organu, če z zakonom ali s splošnim predpisom, izdanim po posebnem pooblastilu zakona, ni drugače določeno.

Pritožba se vložijo v 15 dneh po prejemu odločbe, če z zakonom ali z uredbo ni drugače določeno, in sicer pri ljudskem odboru, ki je izdal izpodbijano odločbo.

6. O pritožbi zoper odločbo mestnega ljudskega odbora, izdano v upravnem postopku, odloči pristojni republiški organ državne uprave, o pritožbah zoper odločbe ljudskega odbora mestne občine pa praviloma okrajni ljudski odbor, v zadevah iz 19. in 20. člena tega zakona pa pristojni republiški organ državne uprave.

O pritožbi mora biti izdana odločba, če ni drugače določeno, najpozneje v 60 dneh.

Pritožba zadrži izvršitev odločbe, če z zakonom ali z uredbo ni drugače določeno.

7. Pristojni organ druge stopnje pritožbo zavrne ali odločbo prve stopnje razveljavi in naloži organu prve stopnje, da izda drugo odločbo, ali pa odločbo prve stopnje spremeni in odloči o stvari sam. V pritožiteljevo škodo sme odločbo spremeniti samo takrat, če to zahtevajo splošne koristi.

Zoper odločbo o pritožbi se ni mogoče pritožiti višjemu organu.

8. Odločba se sme izvršiti šele, ko je v upravnem postopku postala pravnomočna in izvršljiva, če z zakonom ali z uredbo ni drugače določeno.

9. Odločba prve stopnje postane pravnomočna:

a) s pretekom pritožbenega roka, če se stranka ne pritoži;

b) z vročitvijo stranki, če pritožba ni dovoljena;

c) z vročitvijo odločbe druge stopnje stranki, če se pritožba zavrne.

Odločba postane izvršljiva:

- a) takoj, ko postane pravnomočna, če z odločbo ni določen rok za njeno izpolnitev;
- b) takoj, ko preteče rok za izpolnitev, ki je v odločbi določen;
- c) z vročitvijo stranki, če je z zakonom ali z uredbo predpisano, da pritožba ne zadrži izvršitve.

Izvršljivo odločbo v upravnem postopku izvrši praviloma tisti organ, ki je izdal odločbo na prvi stopnji, če ni drugače predpisano.

10. Po nadzorstveni pravici višji upravni organ odpravi ali razveljavi v upravnem postopku izdano pravnomočno odločbo nižjega upravnega organa:

- a) če je izdal odločbo organ, ki za to ni bil stvarno pristojen;
- b) če bi se z izvršitvijo odločbe storilo kaznivo dejanje ali če bi z izvršitvijo nastala huda nevarnost za življenje in zdravje ljudi ali za javni red in mir.

Z odpravo odločbe se odpravijo tudi njene pravne posledice.

Z razveljavitvijo odločbe se ne odpravijo tiste pravne posledice, ki so že nastale, ne morejo pa na podlagi take odločbe nastati kakšne nadaljnje pravne posledice.

Po nadzorstveni pravici se nezakonita odločba praviloma odpravi. Odločba se razveljavi samo takrat, če bi ne bilo mogoče odpraviti pravnih posledic odločbe, ki so že nastale, ali če bi se dale odpraviti samo z velikimi težkočami.

11. Odločba, s katero se stranki prizna kakšna pravica, se sme po nadzorstveni pravici odpraviti ali razveljaviti samo, če je bila stranka prej zaslišana; to ne velja za primer, če je izdal odločbo organ, ki ni bil stvarno pristojen. Zoper odločbo o odpravi ali razveljavitvi je dovoljena pritožba, razen če je izdal odločbo republiški organ državne uprave; v tem primeru sme stranka sprožiti upravni spor.

Za upravni postopek, v katerem je stranka gospodarska organizacija, se smejo z zakonom ali z uredbo predpisati določbe, ki se lahko odmaknejo od načel tega zakona.

202. člen

Potem ko začne veljati ta zakon, se smejo za tajnike oziroma načelnike oddelkov ljudskih odborov mest in mestnih občin izjemoma postavljati še tri leta tudi osebe, ki nimajo pogojev, predpisanih po 155. oziroma 162. členu tega zakona.

Po preteku triletnega roka se bodo za tajnike oziroma načelnike oddelkov ljudskih odborov mest in mestnih občin lahko postavljale samo osebe, ki izpolnjujejo pogoje iz 155. oziroma 162. člena tega zakona, oziroma osebe, ki so v triletnem roku iz prvega odstavka tega člena bile postavljene na ta mesta.

203. člen

Dokler ne izdajo posamezni ljudski odbori mest in mestnih občin svojih statotov, določi število odbornikov posameznega mestnega zbora mestni ljudski odbor, število odbornikov posameznega ljudskega odbora mestne občine pa ljudski odbor mestne občine s sklepom, ki ga potrdi Prezidij Ljudske skupščine LRS.

V drugih primerih, v katerih je po tem zakonu izdaja natančnejših predpisov pridržana statutu, bodo izdajali ljudski odbori mest in mestnih občin potrebne predpise začasno z odloki. V primeru 153. člena tega zakona je za

odlok, ki bi ga mestni ljudski odbor začasno izdal namesto statuta, potrebno soglasje pristojnega republiškega organa za zakonodajo in izgradnjo ljudske oblasti.

204. člen

Ta zakon začne veljati trideseti dan po objavi v Uradnem listu LRS.

SPREMEMBE

PREDLOGA ZAKONA O LJUDSKIH ODBORIH MEST IN MESTNIH OBČIN, SPREJETE NA SEJI VLADE LRS

1. člen

V prvi vrsti se na koncu za besedo »je« doda beseda »kot«; — v drugi vrsti se črta beseda »in«.

2. člen

V zadnji vrsti drugega odstavka se črta beseda »ta«.

20. člen

se spremeni tako:

»Zakon lahko določi, da opravlja ljudski odbor mestne občine tudi nekatere zadeve, ki je zanje sicer pristojen okrajni ljudski odbor, če so pomembne za razvoj in napredek mestne občine kot komunalne celote.

Za neposredne višje organe veljajo v teh zadevah pristojni republiški državni organi.«

155. člen

V drugem odstavku se v drugi vrsti beseda »izobrazbo« zamenja z besedo »usposobljenost«.

204. člen

se spremeni tako:

»Ta zakon začne veljati z dnem objave v Uradnem listu LRS.«

DODATNI PREDLOG

VLADE LRS O SPREMEMBAH ZAKONSKEGA PREDLOGA O LJUDSKIH ODBORIH MEST IN MESTNIH OBČIN

2. člen

Zadnji del prvega odstavka tega člena se za besedami »večjega območja...« izpremeni tako, da se dosedanje besedilo črta in nadomesti z novim, ki glasi:

... »ter so v zadevah iz pristojnosti njegovega ljudskega odbora neposredno višji organi republiški državni organi.«

Drugi odstavek tega člena se spremeni in glasi:

»Mestna občina s posebnimi pravicami je taka samostojna teritorialna, gospodarska in komunalna celota v sestavi okraja, ki je družbeno-politično,

gospodarsko in kulturno središče svoje okolice ter so v tistih zadevah iz pristojnosti njegovega ljudskega odbora, ki jih določa ta zakon, neposredno višji organi republiški državni organi.«

6. člen

Četrty odstavek 6. člena se spremeni in glasi:

»Samo z republiškim zakonom se smejo za zadeve, ki spadajo v republiško pristojnost, ustanoviti v mestu ali mestni občini upravni organi, ki so podrejeni neposredno republiškim organom državne uprave.«

10. člen

Četrty odstavek tega člena se briše.

19. člen

se menja in glasi:

»Mestni ljudski odbor opravlja vse zadeve, ki se neposredno nanašajo na gospodarski, komunalni, kulturni in socialni razvoj mesta kot celote, kolikor za posamezne zadeve ni z zakonom določena pristojnost višjih državnih organov.

Mestni ljudski odbor neposredno izvršuje vse zakone in druge predpise višjih državnih organov, kolikor ni to z zakonom ali z drugimi predpisi dano v pristojnost višjih državnih organov.

Mestni ljudski odbor opravlja tudi vse zadeve izvršilne delavnosti v razmerju do državljanov, gospodarskih in družbenih organizacij in zavodov, kolikor posamezne izmed teh zadev niso z zakonom ali s predpisi višjih državnih organov, oprtimi na zakon, dane v pristojnost republiških ali zveznih državnih organov.

V pristojnost mestnega ljudskega odbora ne spadajo zadeve, ki se neposredno nanašajo na gospodarski, komunalni, kulturni in socialni razvoj občine v sestavi mesta ter zadeve iz drugega in tretjega odstavka tega člena, ki spadajo v pristojnost ljudskega odbora občine v sestavi mesta.«

20. člen

se menja in glasi:

»Ljudski odbor mestne občine opravlja vse zadeve, ki se neposredno nanašajo na gospodarski, komunalni, kulturni in socialni razvoj mestne občine, kolikor za posamezne zadeve ni z zakonom določena pristojnost višjih državnih organov.

Ljudski odbor mestne občine neposredno izvršuje zakone in druge predpise višjih državnih organov in opravlja zadeve izvršilne delavnosti v razmerju do državljanov, gospodarskih in družbenih organizacij in zavodov, če mu je to z zakonom ali z drugimi predpisi dano v pristojnost.

Ljudski odbor mestne občine s posebnimi pravicami na področjih: financ, komunalne delavnosti, gradenj, obrti, turizma in gostinstva, lokalnega prometa, stanovanjskih zadev, nadzora nad izvrševanjem predpisov na področjih trgovine in ljudskega zdravstva in socialnega skrbstva z izjemo invalidskih zadev, neposredno izvršuje tudi vse zakone in druge predpise višjih državnih organov ter opravlja v razmerju do državljanov, gospodarskih in družbenih organizacij in zavodov zadeve izvršilne delavnosti, ki spadajo sicer po obstoječih predpisih v pristojnost okrajnega ljudskega odbora, kolikor posa-

mezne zadeve s teh področij niso z zakonom ali z drugimi predpisi, izdanimi na podlagi zakona, dane v pristojnost drugim državnim organom:

Z zakonom se lahko določi, da ljudski odbori posameznih mestnih občin opravljajo tudi druge zadeve iz pristojnosti okrajnega ljudskega odbora.

V vseh zadevah iz tretjega in četrtega odstavka tega člena, kakor tudi v zadevah komunalne delavnosti iz prvega odstavka tega člena so neposredno višji organi republiški državni organi, kolikor ni z zakonom ali z drugimi predpisi, izdanimi na podlagi zakona, drugače določeno.◀

Za 20. členom pride nov, ki glasi:

»Pristojnost ljudskega odbora mesta oziroma mestne občine se določa z zakonom in s predpisi višjih državnih organov, izdanimi na podlagi zakona.

Posamezne zadeve, ki se predvsem tičejo gospodarskega, komunalnega, kulturnega in socialnega razvoja mesta oziroma mestne občine, se smejo prenesti iz pristojnosti mestnega ljudskega odbora oziroma pristojnosti ljudskega odbora mestne občine na druge državne organe samo z zakonom. Prav tako se sme samo z zakonom v takih zadevah omejiti njegova pristojnost.◀

29. člen

se menja in glasi:

»Mestni ljudski odbor vodi upravo vsega splošnega ljudskega premoženja, ki je v splošni rabi na njegovem območju (ceste, mostovi, reke, prekopi, jezera in druge vode itd.), kolikor z zakonom in drugimi predpisi višjih državnih organov, izdanimi na podlagi zakona, takšno splošno ljudsko premoženje ni dano v upravo drugim državnim organom, gospodarskim organizacijam in zavodom.

Pri izvrševanju uprave splošnega ljudskega premoženja, ki je v splošni rabi, ima mestni ljudski odbor pravico, določati njegov namen, način in pogoje njegove uporabe, izdajati predpise in ukrepe za njegovo varovanje in vzdrževanje, odločati o tem, da se takšno premoženje izvzame iz splošne rabe, ter določati organe za opravljanje določenih opravil uprave takšnega premoženja.

V primeru spora med mestnim ljudskim odborom na eni strani in drugim državnim organom, gospodarsko organizacijo ali zavodom na drugi strani o tem, komu pripada upravljanje splošnega ljudskega premoženja, ki je v splošni rabi, odloča Prezidij Ljudske skupščine LRS.◀

Za 29. členom pride nov člen, ki naj glasi:

»Ljudski odbor mestne občine vodi upravo splošnega ljudskega premoženja, ki je v splošni rabi na njegovem območju (ceste, reke, prekopi, parki itd.), ki služi izključno za potrebe prebivalcev mestne občine, kolikor z zakonom posamezni deli takega premoženja niso dani v upravo drugim državnim organom, gospodarskim organizacijam ali zavodom. Ljudski odbor mestne občine vodi upravo tudi drugega splošnega ljudskega premoženja, ki je v splošni rabi na svojem območju, če mu je dano v upravo s predpisi višjih državnih organov.

Pri izvrševanju uprave splošnega ljudskega premoženja, ki je v splošni rabi, ima ljudski odbor mestne občine pravice iz drugega odstavka prejšnjega člena.

V primeru spora med ljudskim odborom mestne občine na eni strani in med občinskim ljudskim odborom na območju istega okraja, drugim državnim organom, gospodarsko organizacijo ali zavodom na drugi strani o tem, komu

pripada upravljanje splošnega ljudskega premoženja, ki je v splošni rabi, odloča okrajni ljudski odbor.«

38., 39. in 40. člen

V teh členih se pred števnikom 20 povsod vstavita besedi »petega odstavka«.

43. člen

se spremeni in njegovo novo besedilo glasi:

»Pristojni državni organ sme po določbah prejšnjih členov odpraviti ali razveljaviti predpis ljudskega odbora mesta oziroma mestne občine ali njegovega sveta v 60 dneh po njegovi izdaji.«

Za 58. členom se uvrsti nov člen, ki glasi:

»Če se del mesta, ki je bil pri volitvah v ljudski odbor mesta posebna volilna enota, pridruži okraju, postanejo tisti odborniki mestnega zbora, ki so bili izvoljeni v volilni enoti, ki se pridruži, odborniki okrajnega zbora ljudskega odbora okraja, katerega območje se poveča; za občinski ljudski odbor pa se opravijo na pridruženem ozemlju dopolnilne volitve.«

Za 67. členom pride nov člen, ki naj glasi:

»Zbor proizvajalcev ima pravico ugovora na Prezidij Ljudske skupščine LRS zoper vsak sklep mestnega zbora, če pri sprejemanju sklepa ni sodeloval, četudi je imel pravico sodelovati.

Prezidij Ljudske skupščine LRS razveljavi sklep mestnega zbora, če ugotovi, da je ugovor utemeljen, ter o svoji odločitvi obvesti mestni ljudski odbor.«

Za 70. členom pride nov člen, ki glasi:

»Če se del mestne občine, ki je bil pri volitvah v ljudski odbor mestne občine posebna volilna enota, pridruži drugi občini, postanejo tisti odborniki ljudskega odbora mestne občine, ki so bili izvoljeni v volilni enoti, ki se pridruži, odborniki občinskega ljudskega odbora, katerega območje se poveča.«

89. člen

Prvi odstavek se spremeni in glasi:

»Pravico razpravljati in glasovati imajo samo odborniki, pravico razpravljati pa tudi poslanci Ljudske skupščine FLRJ in Ljudske skupščine LRS, izvoljeni na območju mesta. Zbor pa lahko sklene, da se sme udeležiti razpravljanja tudi kdo, ki ni odbornik.«

V drugem odstavku se brišejo besede »družbene organizacije in tudi določeno število državljanov; to število določi statut.«

101. člen

Na koncu se doda v neprekinjenem stavku besedilo:

»in da imajo pravico razpravljanja tudi predsednik okrajnega ljudskega odbora ter odborniki okrajnega ljudskega odbora, izvoljeni na območju mestne občine.«

105. člen

Vstavi se drugi odstavek, ki glasi:

»Ljudski odbor mestne občine mora imeti tudi stalno odborniško računsko komisijo, sestojčo iz 3 članov. Ta komisija nadzoruje izvrševanje proračuna mestne občine.«

109. člen

V drugem odstavku se dodajo besede »ter računsko komisijo.«

Tretji odstavek prične takole: »Komisija za volitve in imenovanja preučuje predloge...«

Za dosedanjim tretjim odstavkom se vstavi nov odstavek, ki glasi:

»Računska komisija opravlja nadzor nad izvrševanjem mestnega proračuna.«

Četrty odstavek prične: »Ti komisiji se volita...«

Naslednji odstavek pa glasi takole:

»Komisija za volitve in imenovanja ima 5 do 9 članov, stalna računsko komisija pa 3 člane.«

V zadnjem odstavku se besedi »to komisijo« zamenjata z besedama »te komisije«.

126. člen

se briše

143. člen

Doda se nov tretji odstavek, ki glasi:

»Predsednik sveta podpisuje tudi odločbe, ki jih izdaja svet po 4 točki 135. člena tega zakona.«

161. člen

Drugi in tretji odstavek se spojita v en odstavek, kateremu se doda še naslednje besedilo:

»Če se ljudski odbor in pristojni republiški državni organ ne moreta sporazumeti o razrešitvi načelnika oddelka oziroma šefa samostojnega odseka, lahko tisti, ki predlaga razrešitev, predloži zadevo Prezidiju Ljudske skupščine LRS; njegova odločitev je dokončna.«

169. člen

Drugi odstavek tega člena prične:

»Natančnejši predpisi o volitvi in razrešitvi, delu in pravicah...«

180. člen

Drugemu odstavku se dodajo naslednje besede:

»Če predsednik ljudskega odbora mestne občine ne skliče zbora volivcev v predpisanem roku, ga lahko skliče predsednik okrajnega ljudskega odbora.«

Tretji in četrty odstavek se združita in glasi nov tretji odstavek takole:

»Predsednik ljudskega odbora mora sklicati zbor volivcev tudi, če to z navedbo predloga dnevnega reda zahteva desetina volivcev območja, za katero se sklicuje zbor volivcev, predsednik ljudskega odbora mestne občine pa tudi, če zahteva to z navedbo predloga dnevnega reda okrajni ljudski odbor. Če predsednik ljudskega odbora ne skliče zbora volivcev, se volivci lahko sami sestanejo na zbor.«

194. člen

V drugem odstavku se doda še stavek:

»Sprejeti predlog je za ljudski odbor obvezen.«

197. člen

Nadpis člena se spremeni in glasi:

»3. Sveti državljanov in komisije državljanov.«

Besedilo člena pa se spremeni tako:

»Da bi kar največ državljanov sodelovalo pri lokalni upravi, lahko ljudski odbor mesta oziroma mestne občine ustanovi svete državljanov in komisije državljanov (148. člen) za izvedbo posameznih upravnih nalog.«

201. člen

V 201. členu se med sedanjo prvo in drugo točko vstavi nova točka z naslednjim besedilom:

»V ljudskem odboru mesta oziroma mestne občine izdaja odločbe v upravnem postopku načelnik oddelka po napotilih in navodilih sveta, v zadevah, ki ne spadajo v delovno področje oddelkov, ali če administracija nima oddelkov, pa tajnik Ljudskega odbora, če po zakonu in drugih splošnih predpisih višjih državnih organov, po statutu ali odloku Ljudskega odbora mesta oziroma mestne občine to ne spada v pristojnost Ljudskega odbora oziroma njegovega sveta.«

Dosedanja druga točka zaradi tega postane tretja točka in imajo vse naslednje točke višjo številko.

Dosedanja četrta točka se spremeni takole:

»5. Zadeve v upravnem postopku se morajo takoj vzeti v reševanje in mora o njih biti odločba izdana čimpreje.«

Dosedanja šesta točka se spremeni in glasi takole:

»7. O pritožbi zoper odločbo mestnega ljudskega odbora (1. točka), izdano v upravnem postopku, odloči pristojni republiški državni organ.

O pritožbi zoper odločbo, ki jo je izdal v upravnem postopku načelnik oddelka oziroma tajnik Ljudskega odbora mestne občine, odloči praviloma načelnik pristojnega oddelka okrajnega ljudskega odbora oziroma tajnik okrajnega ljudskega odbora, v zadevah iz petega odstavka 20. člena pa pristojni republiški državni organ.

V stanovanjskih zadevah in zadevah socialne pomoči odloči o pritožbi komisija ljudskega odbora mesta oziroma mestne občine za stanovanjske zadeve oziroma komisija za socialno pomoč. Vsaka teh komisij ima po 3 člane, ki jih izvoli ljudski odbor izmed svojih odbornikov.

O pritožbi mora biti odločba izdana čimpreje.

Pritožba zadrži izvršitev odločbe, če z zakonom ali z uredbo ni drugače določeno.«

Za 203. členom se vstavi nov člen z naslednjim besedilom:

»Prezidij Ljudske skupščine LRS se pooblašča, da predpiše, kakšne zadeve, ki so dane v pristojnost republiškim državnim organom s predpisi vlade LRS in njenih organov, ostanejo izjemno od tretjega odstavka 19. člena in drugega ter tretjega odstavka 20. člena v pristojnosti republiških državnih organov.«

Za tem novim členom pride še en nov člen, ki naj glasi:

»Ko začne veljati ta zakon, preneha veljati zakon o posebni pristojnosti mesta Bleda (Ur. l. LRS, št. 21—107/51).«

SPREMEMBE

PREDLOGA ZAKONA O LJUDSKIH ODBORIH MEST IN MESTNIH OBČIN, KI STA JIH SPREJELA ZAKONO- DAJNI ODBOR IN ODBOR ZA LJUDSKO OBLAST LJUDSKE SKUPŠČINE LRS

1. člen

Za besedo »je« se vstavi beseda »kot«, beseda »in« pa se črta, tako da člen glasi:

»Ljudski odbor mesta oziroma mestne občine je kot lokalni predstavniški organ državne oblasti organ ljudske samouprave v mestu oziroma mestni občini.«

2. člen

V prvem odstavku se črtajo besede »ter je njegov ljudski odbor glede pravic in dolžnosti neposredno vezan na republiške državne organe« in nadomestijo z besedami »ter so v zadevah iz pristojnosti njegovega ljudskega odbora neposredno višji organi republiški državni organi«.

Prvi odstavek tega člena se torej glasi:

»Mesto je taka samostojna teritorialna, gospodarska in urbanistična celota v sestavi Ljudske republike Slovenije, ki je družbeno-politično, gospodarsko in kulturno središče večjega območja ter so v zadevah iz pristojnosti njegovega ljudskega odbora neposredno višji organi republiški državni organi.«

Drugi odstavek tega člena se spremeni tako, da glasi:

»Mestna občina s posebnimi pravicami je taka samostojna teritorialna, gospodarska in komunalna celota v sestavi okraja, ki je družbeno-politično, gospodarsko in kulturno središče svoje okolice in ima zato posebne pravice in dolžnosti; v tistih zadevah iz pristojnosti njenega ljudskega odbora, ki jih glede teh pravic in dolžnosti določa ta zakon, so neposredno višji organi republiški državni organi.«

6. člen

V četrtem odstavku se črta celotno besedilo do podpičja, tako da ta odstavek glasi:

»Samo z republiškim zakonom se smejo za zadeve, ki spadajo v republiško pristojnost, ustanoviti v mestu ali mestni občini upravni organi, ki so podrejeni neposredno republiškim državnim organom.«

10. člen

Četrty odstavek se črta, mesto tega pa se vstavi nov četrti odstavek, ki glasi:

»Nihče ne more biti hkrati odbornik mestnega zbora in zbora proizvajalcev.«

15. člen

V drugem in tretjem odstavku se beseda »Delo« nadomesti z besedama »Zakonitost dela«.

18. člen

Črtajo se besede »ali z ukazom Prezidija Ljudske skupščine LRS«.

19. člen

Spremeni se celoten člen in glasi:

»Mestni ljudski odbor opravlja vse zadeve, ki se neposredno nanašajo na gospodarski, komunalni, kulturni in socialni razvoj mesta kot celote, kolikor za posamezne zadeve ni z zakonom določena pristojnost višjih državnih organov.

Mestni ljudski odbor neposredno izvršuje vse zakone in druge predpise višjih državnih organov, kolikor ni to z zakonom ali z drugimi predpisi dano v pristojnost višjih državnih organov.

Mestni ljudski odbor opravlja tudi vse zadeve izvršilne delavnosti v razmerju do državljanov, gospodarskih in družbenih organizacij in zavodov, kolikor posamezne izmed teh zadev niso z zakonom ali s predpisi višjih državnih organov, izdanimi na podlagi zakona, dane v pristojnost republiških ali zveznih državnih organov.

V pristojnost mestnega ljudskega odbora ne spadajo zadeve, ki se neposredno nanašajo na gospodarski, komunalni, kulturni in socialni razvoj občine v sestavi mesta ter zadeve iz drugega in tretjega odstavka tega člena, ki spadajo v pristojnost ljudskega odbora občine v sestavi mesta.«

20. člen

Spremeni se celoten člen in glasi:

»Ljudski odbor mestne občine opravlja vse zadeve, ki se neposredno nanašajo na gospodarski, komunalni, kulturni in socialni razvoj mestne občine, kolikor ni za posamezne zadeve z zakonom določena pristojnost višjih državnih organov.

Ljudski odbor mestne občine neposredno izvršuje zakone in druge predpise višjih državnih organov in opravlja zadeve izvršilne delavnosti v razmerju do državljanov, gospodarskih in družbenih organizacij in zavodov, če mu je to z zakonom ali z drugimi predpisi dano v pristojnost.

Ljudski odbor mestne občine na področjih financ, komunalne delavnosti, gradenj, obrti, turizma in gostinstva, lokalnega prometa, stanovanjskih zadev, socialnega skrbstva — z izjemo invalidskih zadev — in nadzora nad izvrševanjem predpisov na področjih trgovine in ljudskega zdravstva neposredno izvršuje tudi vse zakone in druge predpise višjih državnih organov ter opravlja v razmerju do državljanov, gospodarskih in družbenih organizacij in zavodov zadeve izvršilne delavnosti, ki spadajo sicer po obstoječih predpisih v pristojnost okrajnega ljudskega odbora, kolikor posamezne zadeve s teh področij niso z zakonom ali z drugimi predpisi, izdanimi na podlagi zakona, dane v pristojnost drugim državnim organom.

Z zakonom se lahko določi, da ljudski odbori posameznih mestnih občin opravljajo tudi druge zadeve iz pristojnosti okrajnega ljudskega odbora.

V vseh zadevah iz tretjega in četrtega odstavka tega člena, kakor tudi v zadevah komunalne delavnosti iz prvega odstavka tega člena so neposredno višji organi republiški državni organi, kolikor ni z zakonom ali z drugimi predpisi, izdanimi na podlagi zakona, drugače določeno.«

20.a člen

Za 20. členom se uvrsti nov 20.a člen, ki glasi:

»Pristojnost ljudskega odbora mesta oziroma mestne občine se določa z zakonom in s predpisi višjih državnih organov, izdanimi na podlagi zakona.

Posamezne zadeve, ki se predvsem tičejo gospodarskega, komunalnega, kulturnega in socialnega razvoja mesta oziroma mestne občine, se smejo prenesti iz pristojnosti ljudskega odbora mesta oziroma mestne občine v pristojnost drugih državnih organov samo z zakonom. Prav tako se sme samo z zakonom v takih zadevah omejiti njegova pristojnost.«

24. člen

V drugem odstavku se besedi »nekaj odstotkov« nadomestita z besedo »dela«, besedi »Kolikšen odstotek« pa z besedama »Kolikšen del«.

28. člen

Besede »ima pravico, v skladu z zakonitimi predpisi gospodariti« se nadomestijo z besedami »v skladu z zakonitimi predpisi gospodari«.

29. člen

Spremeni se celoten člen in glasi:

»Mestni ljudski odbor vodi upravo vsega splošnega ljudskega premoženja, ki je v splošni rabi na njegovem območju (ceste, mostovi, reke, prekopi, jezera in druge vode, parki itd.), kolikor z zakonom in drugimi predpisi višjih državnih organov, izdanimi na podlagi zakona, takšno splošno ljudsko premoženje ni dano v upravo drugim državnim organom, gospodarskim organizacijam ali zavodom.

Pri izvrševanju uprave splošnega ljudskega premoženja, ki je v splošni rabi, ima mestni ljudski odbor pravico, določati njegov namen, način in pogoje njegove uporabe, izdajati predpise in ukrepe za njegovo varovanje in vzdrževanje, odločati o tem, da se takšno premoženje izvzame iz splošne rabe, ter določati organe za opravljanje posameznih opravil pri upravi takšnega premoženja.

V sporu med mestnim ljudskim odborom na eni strani in drugim državnim organom, gospodarsko organizacijo ali zavodom na drugi strani o tem, komu pripada uprava splošnega ljudskega premoženja, ki je v splošni rabi, odloča Prezidij Ljudske skupščine LRS.«

29.a člen

Za 29. členom se uvrsti nov 29.a člen, ki glasi:

»Ljudski odbor mestne občine vodi upravo splošnega ljudskega premoženja, ki je v splošni rabi na njegovem območju (ceste, reke, prekopi, parki itd.), ki služi izključno potrebam prebivalcev mestne občine, kolikor z zakonom posamezni deli takega premoženja niso dani v upravo drugim državnim organom, gospodarskim organizacijam ali zavodom. Ljudski odbor mestne občine vodi upravo tudi drugega splošnega ljudskega premoženja, ki je v splošni rabi na njegovem območju, ki mu je dano v upravo s predpisi višjih državnih organov.

Pri izvrševanju uprave splošnega ljudskega premoženja, ki je v splošni rabi, ima ljudski odbor mestne občine pravice iz drugega odstavka prejšnjega člena.

V sporu med ljudskim odborom mestne občine na eni strani in med občinskim ljudskim odborom na območju istega okraja, drugim državnim organom, gospodarsko organizacijo ali zavodom na drugi strani o tem, komu pripada uprava splošnega ljudskega premoženja, ki je v splošni rabi, odloča okrajni ljudski odbor.«

32. člen

Črtajo se besede »s posebnimi pravicami«, v oklepaju pa se besede »19. in 20. člen tega zakona« nadomestijo z besedami »19., 20. in 20.a člen«.

35. člen

Besedilo se spremeni in glasi:

»Mestni ljudski odbor lahko naloži ljudski milici, da zavaruje administrativno izvršitev njegovih sklepov in odločb.«

36. člen

Drugi odstavek se spremeni in glasi:

»Mestno ljudsko stražo ustanovi z odločbo republiški organ za notranje zadeve v sporazumu z ljudskim odborom mestne občine.«

Tretji odstavek se spremeni in glasi:

»Ljudski odbor mestne občine, ki nima mestne ljudske straže, lahko naloži ljudski milici, da zavaruje administrativno izvršitev njegovih sklepov in odločb.«

38. člen

V prvem in drugem odstavku se pred števniki »20.« postavita besedi »petega odstavka«.

39. člen

V prvem, tretjem in četrtem odstavku se pred števniki »20.« vstavita besedi »petega odstavka«.

V petem odstavku se besede v oklepaju »(drugi odstavek 43. člena)« nadomestijo brez oklepaja z besedami »v 43. členu«.

V šestem odstavku se besede »prvi odstavek 43. člena« nadomestijo z besedama »43. člen«.

40. člen

V prvem odstavku se pred števniki »20.« vstavita besedi »petega odstavka«.

V petem odstavku se besede v oklepaju »(drugi odstavek 43. člena)« nadomestijo brez oklepaja z besedami »v 43. členu tega zakona«.

43. člen

Besedilo se spremeni in glasi:

»Pristojni organ sme po določbah prejšnjih členov odpraviti ali razveljaviti predpis ljudskega odbora mesta oziroma mestne občine ali njegovega sveta v 60 dneh po njegovi izdaji.«

49. člen

Beseda »sklepe« se nadomesti z besedo »ukrepe«.

Besede »kolikor ne gre za odločbe iz 46. člena tega zakona« se nadomestijo z besedami »kolikor ne gre za upravne odločbe (46. člen)«.

49.a člen

Za 49. členom se uvrsti nov 49.a člen, ki glasi:

»Če ljudski odbor mesta ali mestne občine obravnava zadeve, ki spadajo v pristojnost višjega državnega organa, po drugem odstavku 5. člena tega zakona in mu predlaga, kako naj se rešijo, mora ta organ obvestiti ljudski odbor o svojem stališču do njegovega predloga.«

50. člen

V prvem odstavku se za kratico »LRS« opusti pika in se besedilo nadaljuje naslednje:

»ali Prezidiju Ljudske skupščine FLRJ, če gre za predpis zveznega organa.« Naslednji stavek pa se črta, tako da ta odstavek glasi:

»Če je ljudski odbor mesta oziroma mestne občine mnenja, da bi višji državni organ oziroma okrajni ljudski odbor s svojim predpisom ali z drugo odločitvijo kršil kakšno njegovo pravico, ki izvira iz zakona, ima pravico, podati opozoritev Prezidiju Ljudske skupščine LRS ali Prezidiju Ljudske skupščine FLRJ, če gre za predpis zveznega organa.«

54. člen

V četrti vrsti prvega odstavka se črta beseda »ta«.

58.a člen

Za 58. členom se uvrsti nov 58.a člen, in sicer z vsebino 126. člena, ter glasi:

»Če se del mesta, ki je bil pri volitvah v mestni ljudski odbor posebna volilna enota, pridruži okraju, postanejo tisti odborniki mestnega zbora, ki so bili izvoljeni v volilni enoti, ki se pridruži, odborniki okrajnega zbora ljudskega odbora okraja, katerega območje se poveča; za občinski ljudski odbor pa se opravijo na pridruženem ozemlju dopolnilne volitve.«

61. člen

V 6. točki prvega odstavka se brišejo besede »kolikor je mestni ljudski odbor za to po zakonu pristojen«, pri čemer se za besedo »podjetij« namesto vejice postavi podpičje.

V 9. točki istega odstavka se brišejo besede »v skladu z zakonitimi predpisi«, pri čemer se za besedo »gospodarjenje,« namesto vejice postavi podpičje.

10. točka prvega odstavka dobi novo besedilo, ki glasi:

»sklepe o najetju posojila in sklepe o tem, da prevzame mesto poroštvo za posojilo gospodarski organizaciji ali zavodu v mestu;«.

V 12. točki prvega odstavka se brišejo besede »po zakonitih predpisih.«

Za 13. točko se uvrsti nova točka 13a z naslednjim besedilom:

»sklepe o določitvi delovnih mest v organizacijskih enotah mestnega ljudskega odbora;«.

66. člen

V prvem odstavku se črta celotna 6. točka, ker je njena vsebina prevzeta v 61. člen pod točko 13a prvega odstavka, zaradi česar se označbe nadaljnjih točk temu ustrezno spremenijo.

67.a člen

Za 67. členom se uvrsti nov 67.a člen z naslednjim besedilom:

»Zbor proizvajalcev ima pravico ugovora na Prezidij Ljudske skupščine LRS zoper vsak sklep mestnega zbora, če pri sprejemanju sklepa ni sodeloval, četudi je imel pravico sodelovati.

Prezidij Ljudske skupščine LRS razveljavi sklep mestnega zbora, če misli, da je protizakonit, ter o svoji odločitvi obvesti mestni ljudski odbor.«

70.a člen

Za 70. členom se uvrsti nov 70.a člen z vsebino 126. člena, ki glasi:

»Če se del mestne občine, ki je bil pri volitvah v ljudski odbor mestne občine posebna volilna enota, pridruži drugi občini, postanejo tisti odborniki ljudskega odbora mestne občine, ki so bili izvoljeni v volilni enoti, ki se pridruži, odborniki občinskega ljudskega odbora, katerega območje se poveča.«

72. člen

V 17. točki se črtajo besede »kolikor je za to po zakonu pristojen«, pri čemer se za besedo »podjetij« namesto vejice postavi podpičje.

V 18. točki se črtajo besede »glede katerih je za to po zakonu pristojen«, pri čemer se za besedo »uradov« namesto vejice postavi podpičje.

V 19. točki se črtajo besede »v skladu z zakonitimi predpisi«.

20. točka se prestilizira in glasi:

»sklepa o najetju posojila in o tem, da prevzame mestna občina poroštvo za posojilo gospodarski organizaciji ali zavodu v mestni občini;«.

76. člen

V drugem odstavku se črtajo besede »se pokliče na njegovo mesto njegov namestnik. Če se tudi namestnikov mandat ne potrdi«.

Tretji odstavek se briše v celoti, tako da ta člen glasi:

»Vsak zbor izvolitev posameznega svojega odbornika potrdi ali ne potrdi, lahko pa odločanje o tem odloži in odredi potrebne poizvedbe.

Če se odbornikov mandat ne potrdi zato, ker izvoljeni odbornik nima pogojev, da bi smel biti izvoljen za odbornika, se opravijo za ta mandat ponovne volitve. Ponovne volitve se odredijo tudi takrat, če se mandat ne potrdi zaradi takih nepravilnosti pri volitvah, ki so bistveno vplivale na končni izid volitev. Te volitve se odredijo najpozneje za 15. dan po odločitvi glede verifikacije tega mandata.«

77. člen

V drugem odstavku se v besedilu prisege v predzadnji vrsti črtata besedi »skupne države«.

79. člen

V drugem odstavku se v prvi vrsti za besedo »predsednik« vstavita besedi »ljudskega odbora«.

81. člen

V prvem odstavku se črtajo besede v oklepaju »(delovno dobo)«.

Drugi odstavek se spremeni in glasi:

»Seje mestnega zbora morajo biti najmanj enkrat na mesec.«

88. člen

Besedilo tega člena se spremeni in glasi:

»Zbora obravnavata poročila, ki jih daje o svojem delu predsednik mestnega ljudskega odbora oziroma o delu svetov predsedniki svetov mestnega ljudskega odbora in sklepata o teh poročilih. Iz pomembnih razlogov pa lahko sklepanje preložita na prihodnjo sejo.«

Zbora obravnavata tudi poročila, ki jih po zakonu ali po njuni zahtevi podajata predsednik okrajnega sodišča o delu sodišča in sodnik za prekrške o upravnih kazenskih zadevah. Ob tem obravnavata tudi družbene probleme, ki so v zvezi z delom sodišča oziroma sodnika za prekrške, in sklepata o potrebnih ukrepih.«

89. člen

Prvi odstavek tega člena se spremeni in glasi:

»Pravico razpravljati in glasovati imajo samo odborniki, pravico razpravljati pa tudi poslanci Ljudske skupščine FLRJ in Ljudske skupščine LRS, izvoljeni na območju mesta. Zbor pa lahko sklene, da se sme udeležiti razpravljanja tudi oseba, ki ni odbornik.«

V drugem odstavku se v prvem stavku črtajo besede »družbene organizacije in tudi določeno število državljanov; to število določi statut«, pred tem črtanim besedilom pa se za besedo »odbora« postavi pika.

90. člen

Na koncu besedila se besede »na seji zbora« nadomestijo z besedami »najpozneje na prihodnji seji zbora«.

95. člen

V prvem odstavku se za besedo »glasuje« vstavi beseda »praviloma«, besedi »ali tajno« pa črtata.

V drugem odstavku se za besedo »glasuje« postavi vejica, nadaljnje besedilo do besede »če« pa se briše.

Novo besedilo tega člena torej glasi:

»Na seji se glasuje praviloma javno; glasuje se lahko samo osebno.

Tajno se glasuje, če tako sklene zbor.«

101. člen

Na koncu člena se v predzadnji vrsti beseda »in« nadomesti z vejico, za besedo »odboru« pa pika spremeni v vejico in se doda naslednje besedilo.

»in da imajo pravico razpravljanja tudi predsednik okrajnega ljudskega odbora ter odborniki okrajnega ljudskega odbora, izvoljeni na območju mestne občine.«

105. člen

Členu se doda nov drugi odstavek, ki glasi:

»Ljudski odbor mestne občine mora imeti tudi stalno odborniško računsko komisijo, ki jo sestavljajo 3 člani. Ta komisija nadzoruje izvrševanje proračuna mestne občine.«

109. člen

Drugemu odstavku se pred piko dodajo besede »ter stalno odborniško računsko komisijo«.

V tretjem odstavku se besedi »ta komisija« nadomestita z besedami »komisija za volitve in imenovanja«.

Za sedanjim tretjim odstavkom se vstavi nov četrti odstavek, ki glasi:

»Računska komisija nadzoruje izvrševanje mestnega proračuna.«

Dosedanji četrti odstavek postane peti odstavek in glasi:

»Obe komisiji se volita na skupni seji odbornikov obeh zborov izmed njunih odbornikov.«

Sedanji peti odstavek postane šesti odstavek in glasi:

»Komisija za volitve in imenovanja ima 5 do 9 članov, stalna računsko komisija pa 3 člane.«

Sedanji šesti odstavek postane sedmi odstavek, v predzadnji vrsti pa se besedi »to komisijo« nadomestita za besedami »ti dve komisiji«.

109. člen na ta način glasi:

»Mestni zbor in zbor proizvajalcev mestnega ljudskega odbora lahko ustanovita in izvolita skupne stalne aličasne odborniške komisije za preučevanje posameznih zadev, za katere je pristojen mestni ljudski odbor.

Mestni zbor in zbor proizvajalcev morata imeti skupno stalno odborniško komisijo za volitve in imenovanja in stalno odborniško računsko komisijo.

Komisija za volitve in imenovanja preučuje predloge za izvolitev in imenovanje vseh organov in uslužbencev, ki jih voli oziroma imenuje mestni ljudski odbor na skupni seji obeh zborov (64. člen), ter razloge za njihovo razrešitev.

Računska komisija nadzoruje izvrševanje mestnega proračuna.

Obe komisiji se volita na skupni seji odbornikov obeh zborov izmed njenih odbornikov.

Komisija za volitve in imenovanja ima 5 do 9 članov, računsko komisija pa 3 člane.

Določbe tega zakona o stalnih odborniških komisijah mestnega zbora in zbora proizvajalcev veljajo ustrezno tudi za ti dve komisiji, kolikor ni v tem členu drugače določeno.«

V podnaslovu »10. Pravni predpisi in drugi sklepi ljudskega odbora mesta oziroma mestne občine« se za besedo »predpisi« postavi vejica in vstavi beseda »odločbe«.

111. člen

Za besedo »predpise« se postavi vejica in vstavi beseda »odločbe«.

114. člen

Celotno besedilo člena se spremeni in glasi:

»Odloke ljudskega odbora mesta oziroma mestne občine je treba objaviti v Uradnem listu LRS. Veljati začno z dnevom objave v Uradnem listu LRS, če ni v njih drugače določeno.

Glede drugih predpisov odloči ljudski odbor mesta oziroma mestne občine, kako naj se objavijo oziroma razglasijo in kdaj začno veljati.«

115. člen

V drugem odstavku se besedi »S sklepi« nadomestita z besedami »Z odločbami in sklepi«.

117. člen

V drugi vrsti se za besedo »navodila« postavi vejica in vstavi beseda »odločbe«.

122. člen

V drugem odstavku se besedi »predstavniško telo« nadomestita z besedami »zbor oziroma ljudski odbor«.

126. člen

Člen se črta, ker je njegova vsebina vzeta v 58.a in 70.a člen.

128. člen

Besedilo se spremeni in glasi:

»Za mesto odbornika, ki mu je prenehal mandat, se razpišejo nadomestne volitve.«

134. člen

V drugem odstavku se črta beseda »en«.

135. člen

V drugem odstavku se v 1. točki besede »odredbe in navodila« nadomestijo z besedami »odredbe, navodila in druge ukrepe«.

143. člen

V drugem odstavku se v drugem stavku v predzadnji vrsti za besedo »predsednik« vstavi beseda »sveta«.

Členu se doda nov tretji odstavek, ki glasi:

»Predsednik sveta podpisuje tudi odločbe, ki jih izdaja svet po 4. točki 135. člena tega zakona.«

151. člen

V petem odstavku se za besedo »tajništvu« mesto podpičja postavi pika, besede »vodi jih tajnik sam« pa se črtajo.

155. člen

V drugem odstavku se besede »višjo strokovno izobrazbo« nadomestijo z besedami »strokovno usposobljenost«.

156. člen

Za prvim odstavkom (za točko 8.) se vstavi nov drugi odstavek, v katerem se prevzame spremenjeno besedilo drugega odstavka 164. člena v naslednji formulaciji:

»Zakon, statut ali odlok mestnega ljudskega odbora da lahko tajniku mestnega ljudskega odbora pravico, da izjemoma izdaja odločbe za izvrševanje zakonov in drugih splošnih predpisov višjih državnih organov in predpisov mestnega ljudskega odbora. Te odločbe mora predložiti v potrditev mestnemu ljudskemu odboru.«

158. člen

Črtajo se besede »opravljati svoje dolžnosti«.

159. člen

V drugem in tretjem odstavku se beseda »izobrazbo« vsakokrat nadomesti z besedo »usposobljenost«.

160. člen

Ta člen se črta.

161. člen

Drugi in tretji odstavek se združita v en odstavek, kateremu se doda še naslednje besedilo:

»Če se ljudski odbor in pristojni republiški organ ne moreta sporazumeti o razrešitvi načelnika oddelka oziroma šefa samostojnega odseka, lahko tisti, ki predlaga razrešitev, predloži zadevo Prezidiju Ljudske skupščine LRS; njegova odločitev je dokončna.«

162. člen

Besede »najmanj srednjo strokovno izobrazbo« se nadomestijo z besedama »strokovno usposobljenost«.

164. člen

Črta se drugi odstavek, ker je njegova spremenjena vsebina prenesena v 156. člen.

165. člen

V prvem odstavku se obakrat črta beseda »naravnost«. Drugi odstavek se črta.

166. člen

V prvem odstavku se črtajo besede »opravljati svoje dolžnosti«.

169. člen

Drugi odstavek se spremeni in glasi:

»Natančnejši predpisi o volitvi in razrešitvi, o delu in pravicah ter dolžnostih sodnikov za prekrške so določeni v zakonu o prekrških.«

180. člen

Drugemu odstavku se dodajo naslednje besede:

»Če predsednik ljudskega odbora mestne občine ne skliče zbora volivcev v predpisanem roku, ga lahko skliče predsednik okrajnega ljudskega odbora.«

Tretji in četrti odstavek se spremenita in spojita v en odstavek, ki glasi:

»Predsednik ljudskega odbora mora sklicati zbor volivcev tudi, če to z navedbo predloga dnevnega reda zahteva desetina volivcev območja, za katero se sklicuje zbor volivcev, predsednik ljudskega odbora mestne občine pa tudi, če zahteva to z navedbo predloga dnevnega reda okrajni ljudski odbor. Če predsednik ljudskega odbora ne skliče zbora volivcev, se volivci lahko sami sestanejo na zbor.«

V prvem odstavku se beseda »enkrat« nadomesti z besedo »dvakrat«.

190. člen

V prvem odstavku se črtajo besede »v sporazumu s Prezidijem Ljudske skupščine LRS«.

194. člen

Drugemu odstavku se doda še stavek:

»Sprejeti predlog je za ljudski odbor obvezen.«

201. člen

Med sedanjo 1. in 2. točko se vstavi nova 1. a točka z naslednjim besedilom:

»V ljudskem odboru mesta oziroma mestne občine izdaja odločbe v upravnem postopku načelnik oddelka po napotilih in navodilih sveta, v za-

devah, ki ne spadajo v delovno področje oddelkov, ali če administracija nima oddelkov, pa tajnik ljudskega odbora, če po zakonu in drugih splošnih predpisih višjih državnih organov, po statutu ali odloku ljudskega odbora mesta oziroma mestne občine to ne spada v pristojnost ljudskega odbora oziroma njegovega sveta.<

4. točka se spremeni in glasi:

»4. Zadeve v upravnem postopku se morajo takoj vzeti v reševanje in mora o njih biti odločba izdana čimpreje.<

6. točka se spremeni in glasi:

»6. O pritožbi zoper odločbo mestnega ljudskega odbora (1. točka), izdano v upravnem postopku, odloči pristojni republiški organ državne uprave.

O pritožbi zoper odločbo, ki jo je izdal v upravnem postopku načelnik oddelka oziroma tajnik ljudskega odbora mestne občine, odloči praviloma načelnik pristojnega oddelka okrajnega ljudskega odbora oziroma tajnik okrajnega ljudskega odbora, v zadevah iz petega odstavka 20. člena pa pristojni republiški organ državne uprave.

V stanovanjskih zadevah in zadevah socialne pomoči odloči o pritožbi komisija ljudskega odbora mesta oziroma mestne občine za stanovanjske zadeve oziroma komisija za socialno pomoč. Vsaka teh komisij ima po 3 člane, ki jih izvoli ljudski odbor izmed svojih odbornikov.

O pritožbi mora biti odločba izdana čimpreje.

Pritožba zadrži izvršitev odločbe, če ni z zakonom ali z uredbo drugače določeno.<

203.a člen.

Za 203. členom se uvrsti nov 203.a člen, ki glasi:

»Prezidij Ljudske skupščine LRS se pooblašča, da predpiše, kakšne zadeve, ki so dane v pristojnost republiškim organom državne uprave s predpisi vlade LRS in njenih organov, ostanejo izjemno od tretjega odstavka 19. člena in drugega ter tretjega odstavka 20. člena v pristojnosti republiških državnih organov.<

203.b člen

Za 203.a členom se uvrsti nov 203.b člen, ki glasi:

»Ko začne veljati ta zakon, preneha veljati zakon o posebni pristojnosti mesta Bleda (Ur. l. LRS, št. 21—107/51).<

204. člen

Člen se spremeni in glasi:

»Ta zakon začne veljati z dnem, ko ga razglasi Ljudska skupščina LRS, in se objavi v Uradnem listu LRS.<

Zak. o. štev. 27/1—52

Obl. štev. 40/1—52

LJUDSKI SKUPŠČINI LRS

v

Ljubljani.

POROČILO

zakonodajnega odbora in odbora za ljudsko oblast k predlogu zakona o občinskih ljudskih odborih, zakona o okrajnih ljudskih odborih in zakona o ljudskih odborih mest in mestnih občin

Vse tri zakonske predloge je stavila in poslala predsedniku skupščine vlada LRS v besedilu in obliki, v kakršni so bili nato dostavljeni ljudskim poslancem (v tiskanih brošurah). Naknadno je vlada LRS stavila amandmaje k 1., 145. in 176. členu zakona o okrajnih ljudskih odborih, k 1., 2., 20., 155. in 204. členu zakona o ljudskih odborih mest in mestnih občin ter k 1., 20. in 158. členu zakona o občinskih ljudskih odborih ter končno še večje število amandmajev k predlogu vseh treh zakonov, ki so bili naknadno razdeljeni med ljudske poslance.

O navedenih zakonskih predlogih in amandmajih sta zakonodajni odbor in odbor za ljudsko oblast razpravljala na svojih skupnih sejah dne 23., 24., 25. in 26. junija 1952.

Po obrazložitvi zakonskih predlogov, ki jo je dal na prvi skupni seji obeh odborov predstavnik vlade, smatrata oba odbora, da je uzakonitev vseh treh zakonskih predlogov nujno potrebna, ker se šele z njimi natančneje ureja organizacija in poslovanje ljudskih odborov po temeljnih načelih splošnega zveznega zakona o ljudskih odborih in s tem konča prehodno stanje, ki ga za vmesno dobo (od uzakonitve splošnega zveznega zakona do uveljavitve novih republiških zakonov) začasno regulira republiški zakon o reorganizaciji ljudskih odborov. Zato sta oba odbora soglasno sklenila, da vse tri zakonske predloge v načelu sprejmeta.

Pri razpravljanju in glasovanju od člena do člena sta oba odbora sprejela vse v vladnih zakonskih predlogih navedene člene razen tistih, ki so glede vsakega zakonskega predloga zaradi preglednosti posebej navedeni in precizirani kot »Spremembe« v treh prilogah k temu poročilu (priloge so sestavni del poročila).

Večina teh sprememb je bila sprejeta na podlagi amandmajev predlagatelja samega, to je vlade LRS — kakor je to razvidno, če se primerja besedilo amandmajev z besedilom »Spremembe« — iz razlogov obrazložitve, ki jo je dal predstavnik vlade. Večje število teh pa tudi nekaterih nadaljnjih sprememb je nebitvenih, ker predstavljajo samo jezikovne oziroma stilistične popravke prvotno predlaganega besedila oziroma popravke v sistematiki razvrstitve materije. Zato se omejuje poročilo na razlago preostalih važnejših sprememb, ki sta jih sprejela oba odbora. Te spremembe so:

1. Novi 52. a člen zakonskega predloga o okrajnih ljudskih odborih oziroma novi 49. a člen zakonskega predloga o ljudskih odborih mest in mestnih občin oziroma novi 40. a člen zakonskega predloga o občinskih ljudskih odborih.

Ti novi členi nalagajo višjemu državnemu organu dolžnost, da mora obvestiti ljudski odbor okraja, mesta oziroma občine o tem, kakšno stališče je zavzel glede na njihove predloge v zadevah, za katere so pristojni višji državni organi. Večina članov obeh odborov namreč smatra, da je treba tako obveznost višjega državnega organa izrecno uzakoniti in s tem izključiti eventualno možnost, da iniciativa nižjih organov ne bi imela potrebnega odziva.

2. Nova točka 13a v 61. členu zakonskega predloga o okrajnih ljudskih odborih in v 61. členu zakonskega predloga o ljudskih odborih mest in mestnih občin.

61. člena obeh zakonskih predlogov naštevata taksativno zadeve, ki jih sprejemata okrajni oziroma mestni zbor in zbor proizvajalcev enakopravno. Med te zadeve spada po stališču obeh odborov tudi določanje (sistemizacija) delovnih mest v organizacijskih enotah okrajnega oziroma mestnega ljudskega odbora, ker sta na tem vprašanju živo zainteresirana oba zboru oziroma njihovi volivci. Zakonska predloga dajeta pristojnost odločanja o teh zadevah le okrajnemu oziroma mestnemu zboru (6. točka 66. člena zakonskih predlogov), zato predlagata oba odbora z navedeno spremembo v 61. in 66. členu obeh zakonskih predlogov, da se prizna zboru proizvajalcev enakopravno soodločanje tudi pri sistemizaciji delovnih mest.

3. Sprememba v 2. odstavku 145. člena zakonskega predloga o okrajnih ljudskih odborih, ki jo je v bistvu sprejela že vlada v svojem amandmaju, in tej odgovarjajoča sprememba v drugih členih tega zakona in ostalih dveh zakonih, s katero se za kvalifikacijo tajnika (oziroma drugih vodilnih uslužbencev) ljudskega odbora zahteva namesto predlagane višje (srednje) strokovne izobrazbe, strokovna usposobljenost, je bila sprejeta iz razloga, ker ne more biti odločilni kriterij formalna strokovna izobrazba, temveč predvsem dejanska, strokovna politična usposobljenost za tako mesto.

Posebej omenjamo še amandma, ki ga je predlagala vlada k 168. členu zakonskega predloga o okrajnih ljudskih odborih oziroma k 197. členu zakonskega predloga o ljudskih odborih mest in mestnih občin oziroma k 151. členu zakonskega predloga o občinskih ljudskih odborih, kateri govorijo o komisijah državljanov. Vladni amandma predlaga, da se kot oblika sodelovanja državljanov pri lokalni upravi poleg komisij državljanov predvidijo še sveti državljanov. Oba odbora sta z večino glasov odklonila to spremembo, ker bi z njo lahko nastala med ljudstvom zmeda glede pojma »sveta« in ker lahko vse posle, ki naj bi jih opravljali sveti državljanov, opravijo že predvidene komisije državljanov.

Končno omenjamo posebej še spremembo v drugem odstavku 85. člena zakonskega predloga o okrajnih ljudskih odborih in analogno spremembo v odgovarjajočih odločbah drugega odstavka 89. člena zakonskega predloga o ljudskih odborih mest in mestnih občin oziroma drugega odstavka 62. člena zakonskega predloga o občinskih ljudskih odborih. Zakonski predlog našteva med tistimi, ki imajo pravico dajati ljudskim odborom predloge, o katerih mora obvezno sklepati, tudi družbene organizacije in določeno število državljanov. Vladni amandma predlaga, da se družbene organizacije in določeno število državljanov izločijo iz vrste takih upravičencev. Amandma je bil sprejet z večino glasov v obeh odborih iz razlogov, ker ne bi bilo pravilno, da bi se ljudski odbori spričo obširnosti njihovih nalog še obremenjevali z obveznim sklepanjem o predlogih, ki prihajajo izven njihovega organizacijskega sestava, in ker imajo itak družbene organizacije kakor tudi volivci

dovolj drugih možnosti, da uspešno uveljavijo svojo iniciativo. Manjšina v obeh odborih, ki je vztrajala na nespremenjenem besedilu zakonskih predlogov, si je pridržala pravico, da da svoje ločeno mnenje skupščini v posebnem poročilu. Za skupnega poročevalca manjšine je bil določen Vlado Majhen.

Potem ko so bili zakonski predlogi izglasovani v podrobnostih, sta oba odbora vse tri zakonske predloge z navedenimi spremembami v celoti soglasno sprejela.

Poročilo je bilo prečitano in odobreno ter sta oba odbora določila za svojega skupnega poročevalca dr. Teodora Tomiška.

Zakonodajni odbor in odbor za ljudsko oblast pošiljata poročilo Ljudski skupščini LRS s predlogom,

- a) da vse tri zakonske predloge s predlaganimi spremembami sprejme,
- b) da imenuje poseben odbor, ki bo vse tri zakonske tekste jezikovno in stilistično uredil in ki bo zlasti na vseh mestih, kjerkoli govorijo zakonski predlogi o republiških organih državne uprave, nadomestil sedanje besedilo z besedami »pristojni republiški državni organi«,
- c) da tako popravljene in prestilizirane zakonske predloge s sprejetimi spremembami uzakoni.

Smrt fašizmu — svobodo narodu!

Ljubljana, dne 27. junija 1952.

Zakonodajni odbor:

Tajnik:

Dr. Teodor Tomišek l.r.

Predsednik:

Dr. Jože Pokorn l.r.

Člani:

Jože Petejan l.r.
Slavica Božič l.r.
dr. France Hočevar l.r.
Josip Jeras l.r.
Leo Kovačič l.r.
dr. Anton Kržišnik l.r.
Anton Labura l.r.

inž. Jože Levstik l.r.
dr. Anton Melik l.r.
Danilo Petrinja l.r.
inž. Ivo Pinterič l.r.
dr. Miha Potočnik l.r.
Ivan Štucin l.r.
Albin Vipotnik l.r.

Odbor za ljudsko oblast:

Tajnik:

Vinko Hafner l.r.

Predsednik:

Vlado Krivic l.r.

Člani:

Vlado Majhen l.r.
Helena Borovšak l.r.
Albin Duje l.r.
Jože Primožič l.r.

Mira Svetina l.r.
Anton Utroša l.r.
Ignac Voljč l.r.
Jože Globačnik l.r.

Mitja Ribičič l.r.

PREDLOG ODLOKA

O RAZGLASITVI ZAKONA O OBČINSKIH LJUDSKIH ODBORIH, ZAKONA O OKRAJNIH LJUDSKIH ODBORIH IN ZAKONA O LJUDSKIH ODBORIH MEST IN MESTNIH OBČIN

Ljudska skupščina LRS ugotavlja na svoji 1. seji III. izrednega zasedanja — drugega sklica — dne 30. junija 1952:

1. da je predlog zakona o občinskih ljudskih odborih, predlog zakona o okrajnih ljudskih odborih in predlog zakona o ljudskih odborih mest in mestnih občin predložila Ljudski skupščini LRS v razpravo in sklepanje vlada LRS;

2. da je Ljudska skupščina LRS vzela te zakonske predloge v obravnavo;

3. da je Ljudska skupščina LRS razpravljala in nato sprejela predlog zakona o občinskih ljudskih odborih, predlog zakona o okrajnih ljudskih odborih in predlog zakona o ljudskih odborih mest in mestnih občin z absolutno večino glasov od celotnega števila ljudskih poslancev Ljudske skupščine LRS.

Na podlagi tega in v smislu 70. člena ustave LRS Ljudska skupščina LRS

odloča,

da se zakoni o občinskih ljudskih odborih, o okrajnih ljudskih odborih in o ljudskih odborih mest in mestnih občin razglasijo.

PREDLOG ZAKONA

O VOLITVAH IN ODPOKLICU ODBORNIKOV LJUDSKIH ODBOROV

Prvi del

VOLITVE ODBORNIKOV

Prvo poglavje

TEMELJNE DOLOČBE

1. člen

Odbornike v občinske ljudske odbore in v ljudske odbore mestnih občin ter v okrajne oziroma mestne zборе volijo po določbah tega zakona na podlagi splošne, enake in neposredne volilne pravice državljani Federativne ljudske republike Jugoslavije, ki so na območju občine, okraja ali mesta vpisani v volilni imenik.

Pravico, biti voljen v občinski ljudski odbor in v okrajni oziroma mestni zbor, ima vsak državljan Federativne ljudske republike Jugoslavije, ki ima volilno pravico.

2. člen

Odbornike v zборе proizvajalcev okrajnih oziroma mestnih ljudskih odborov volijo po določbah tega zakona, in sicer po svojih predstavnških telesih, tisti delovni ljudje, ki delajo v proizvodnji, prevozništvu in trgovini.

Pravico, biti voljeni v zbor proizvajalcev, imajo delovni ljudje, ki delajo v sami proizvodnji oziroma pri glavnem delu gospodarske organizacije.

3. člen

Nihče ne more biti hkrati odbornik in tudi ne kandidat za odbornika obeh zborov istega ljudskega odbora.

4. člen

Občinski ljudski odbori ter okrajni in mestni zbori se volijo po volilnih enotah.

Volitve v zbor proizvajalcev se opravljajo v gospodarskih organizacijah.

5. člen

Voli se s tajnim glasovanjem z glasovnicami.

6. člen

Pri volitvah v občinski ljudski odbor in v okrajni oziroma mestni zbor ima vsak volivec samo en glas in sme pri istih volitvah samo enkrat glasovati. Volivci glasujejo osebno.

7. člen

Kdor ima volilno pravico, se mu ne more odvzeti pravica glasovanja pri volitvah.

Volivcem je zagotovljena svobodna odločitev in tajnost glasovanja. Noben državni organ in nobena uradna oseba ne sme klicati volivca na odgovor zaradi glasovanja in tudi ne sme od njega zahtevati, naj pove, za koga je glasoval in zakaj ni glasoval.

Državni organi in uradne osebe ne smejo pet dni pred volitvami in tri dni potem vabiti volivcev, razen takrat, kadar je jasno, da zaradi tega volivec pri izvrševanju volilne pravice ne bo oviran.

8. člen

Obenem s kandidatom za odbornika okrajnega oziroma mestnega zbora se voli tudi njegov namestnik.

9. člen

Volitve odbornikov ljudskega odbora vodijo okrajne oziroma mestne volilne komisije, postavi jih Prezidij Ljudske skupščine LRS.

O pritožbah zoper odločbe volilne komisije odloča okrožno sodišče.

10. člen

Za odbornike ljudskega odbora so izvoljeni kandidati, ki so dobili največ glasov.

11. člen

Določbe tega zakona, ki veljajo za občinske ljudske odbore, veljajo tudi za ljudske odbore mestnih občin, razen če ni v tem zakonu za mestne občine s posebnimi pravicami posebej drugače določeno.

Drugo poglavje

RAZPIS VOLITEV

12. člen

Splošne volitve odbornikov ljudskih odborov iste stopnje razpiše za vse območje ali za del območja Ljudske republike Slovenije Prezidij Ljudske skupščine LRS z ukazom.

Če preneha mandat posameznemu okrajnemu ali mestnemu ljudskemu odboru oziroma posameznemu zboru, razpiše volitve ljudski odbor sam, za občinski ljudski odbor pa okrajni oziroma mestni zbor. Ljudski odbor, ki razpiše volitve, sporoči to Prezidiju Ljudske skupščine LRS.

Če preteče mandat ljudskemu odboru ali samo njegovemu zboru, se morajo volitve razpisati pred potekom dobe, za katero je bil ljudski odbor ali njegov zbor izvoljen, in opraviti najkasneje v šestih tednih potem, ko preteče mandat.

13. člen

Če Prezidij Ljudske skupščine LRS razpusti ljudski odbor oziroma njegov zbor, razpiše volitve v nov ljudski odbor oziroma zbor z istim ukazom, s katerim razpusti ljudski odbor oziroma njegov zbor.

14. člen

Če posameznemu odborniku okrajnega oziroma mestnega ljudskega odbora ali ljudskega odbora mestne občine s posebnimi pravicami preneha mandat in nima namestnika, razpiše volitve z odlokom ljudski odbor, čigar član je ta odbornik. Volitve odbornika občinskega ljudskega odbora pa razpiše okrajni oziroma mestni zbor.

15. člen

Volitve so v nedeljo.

Dan volitev se določi z ukazom oziroma z odlokom o razpisu volitev.

16. člen

Ukaz oziroma odlok o razpisu volitev se objavi v Uradnem listu LRS najpozneje šest tednov pred dnevom volitev.

Odlok ljudskega odbora o razpisu volitev se razglasi tudi na krajevno običajni način v vseh krajih na območju ljudskega odbora, za katerega so razpisane volitve.

Tretje poglavje

VOLILNI ORGANI

17. člen

Volitve odbornikov občinskih in okrajnih ljudskih odborov vodijo okrajne, volitve odbornikov mestnih ljudskih odborov in volitve odbornikov ljudskih odborov občin v sestavi mesta pa mestne volilne komisije. Volilno komisijo sestavljajo predsednik in štirje člani. Predsednik in člani imajo namestnike.

Član oziroma namestnik člana volilne komisije je lahko vsak državljan FLRJ, ki ima volilno pravico.

Za predsednika volilne komisije in njegovega namestnika se imenuje predsednik ali sodnik okrajnega ali okrožnega sodišča.

Predsednika in druge člane volilnih komisij in njihove namestnike postavi Prezidij Ljudske skupščine LRS na predlog okrajnega oziroma mestnega ljudskega odbora. Imenovanje se objavi v Uradnem listu LRS.

18. člen

Volilne komisije so pri svojem delu neodvisne od vseh državnih organov in delajo samo po zakonu in drugih predpisih, izdanih na podlagi zakona.

19. člen

Volilne komisije so stalne. Postavljajo se za štiri leta. Prezidij Ljudske skupščine LRS ima pravico, odvezati vso komisijo ali posamezne člane pred pretekom dobe, za katero so imenovani, in postaviti na njihovo mesto druge.

20. člen

Če predsednik volilne komisije, njen član ali namestnik kandidira za odbornika ljudskega odbora ali njegovega namestnika, preneha njegova funkcija v volilni komisiji.

21. člen

Volilna komisija ima te naloge:

1. skrbi za tehnično pripravo volitev;
2. sprejema, potrjuje in objavlja kandidatne liste;
3. določa volišča in imenuje volilne odbore;
4. ugotavlja in objavlja volilne rezultate;
5. izdaja izvoljenim odbornikom potrdila o izvolitvi;
6. opravlja druge naloge, določene s predpisi tega zakona.

22. člen

Glasovanje na volišču vodi volilni odbor; volilni odbor je sestavljen iz predsednika in dveh članov, ki jih postavi volilna komisija. Predsedniku in članoma se določijo namestniki.

Člani volilnega odbora in njihovi namestniki morajo biti vpisani v volilni imenik in prebivati v tisti občini ali mestu, kjer je volišče.

Volilna komisija izda odločbo o postavitvi volilnega odbora predsedniku volilnega odbora; predsednik mora to sporočiti članoma volilnega odbora in namestnikom.

Kandidati za odbornike in njihovi namestniki ne morejo biti člani in tudi ne namestniki članov volilnih odborov na območju ljudskega odbora, kjer kandidirajo.

23. člen

Volilna komisija in volilni odbori sklepajo veljavno, če je navzočih več kot polovica članov. Sklepe sprejemajo z večino glasov navzočih članov. Če se glasovi razdelijo na enake dele, velja, da je sprejet sklep, ki je zanj glasoval predsednik.

24. člen

Ljudski odbori morajo pomagati volilnim organom pri njihovem delu.

Četrto poglavje

VOLITVE ODBORNIKOV V OBCINSKI LJUDSKI ODBOR IN V OKRAJNI OZIROMA MESTNI ZBOR

1. Volilne enote

25. člen

Za volitve občinskega ljudskega odbora se določijo volilne enote tako, da je praviloma vsak kraj (vas, zaselek) posebna volilna enota. Večji kraji se po potrebi lahko delijo na dve ali več volilnih enot; manjši kraji pa se lahko združijo v eno volilno enoto. Ne smejo se pa združevati v eno volilno enoto posamezni deli krajev z drugimi kraji in tudi ne deli različnih krajev med seboj.

V eni volilni enoti se voli en odbornik ali več odbornikov.

26. člen

Število odbornikov, ki se volijo v okrajni zbor, se določa za vsako občino po razmerju med številom njenega prebivalstva in med celotnim številom prebivalstva v okraju, vendar tako, da voli vsaka občina najmanj enega odbornika.

Občine, ki volijo več kakor enega odbornika, se delijo na dve ali več volilnih enot, in sicer tako, da se v vsaki volilni enoti voli praviloma po en odbornik največ pa trije. Pri tem je treba gledati na to, da je vsak kraj (vas), ki voli vsaj enega odbornika, posebna volilna enota.

27. člen

Mestne občine s posebnimi pravicami se delijo na volilne enote tako za volitve odbornikov v okrajni zbor kakor tudi za volitve odbornikov v svoj ljudski odbor. Prav tako se delijo za volitve odbornikov v mestni zbor tudi mesta na volilne enote.

V primerih iz prednjega odstavka se določijo volilne enote tako, da se v vsaki volilni enoti voli praviloma po en odbornik, največ pa trije.

28. člen

Za volitve odbornikov v okrajni oziroma mestni zbor določi volilne enote in število odbornikov, ki se v teh enotah volijo — okrajni oziroma mestni ljudski odbor;

za volitve odbornikov ljudskega odbora mestne občine s posebnimi pravicami — ljudski odbor mestne občine;

za volitve odbornikov občinskega ljudskega odbora — občinski ljudski odbor; sklep občinskega ljudskega odbora pa velja, ko ga potrdi okrajni oziroma mestni zbor.

Število odbornikov, katero voli posamezna volilna enota, se določi po razmerju med številom prebivalstva na območju volilne enote in med celokupnim številom prebivalstva na območju ljudskega odbora, in sicer tako, da voli vsakega odbornika enako in približno enako število volivcev v vseh volilnih enotah. Število prebivalcev se jemlje po podatkih zadnjega popisa prebivalstva, pri čemer se upošteva tudi povečanje prebivalstva, če se je med tem časom povečalo v znatni meri zaradi izrednih okoliščin (povečanje industrije, izvrševanje večjih del in podobno).

Sklep o določitvi volilnih enot in števila odbornikov razglasi organ, ki je sklep sprejel najpozneje pet dni po razpisu volitev. Ta sklep se razglasi na oglasnih deskah ljudskih odborov, kjer bodo volitve, in tudi na krajevno običajni način.

Vsaka volilna enota mora imeti svojo zaporedno številko.

2. Predlaganje kandidatov

29. člen

Kandidate za odbornike občinskega ljudskega odbora in okrajnega oziroma mestnega zbora lahko predlaga zbor volivcev, lahko pa tudi določeno število volivcev po določbah tega zakona.

30. člen

Pri volitvah v okrajni oziroma mestni zbor sme ista oseba kandidirati za odbornika ali namestnika največ v dveh volilnih enotah, pri volitvah v občinski ljudski odbor pa samo v eni volilni enoti.

31. člen

Zbori volivcev, na katerih se predlagajo kandidati za odbornike, se sklicujejo po volilnih enotah. Kandidatna lista za volitev odbornikov v občinski ljudski odbor oziroma v okrajni ali mestni zbor, ki se postavi na zboru volivcev, mora imeti najmanj dvakrat, največ pa trikrat toliko kandidatov kot je treba v volilni enoti izvoliti odbornikov.

32. člen

Zbor volivcev skliče predsednik občinskega oziroma mestnega ljudskega odbora.

Sklicanje zbora volivcev se razglasi obenem s predlogom dnevnega reda po 33. členu tri dni pred zborom.

Čas in kraj zbora volivcev je treba določiti tako, da je mogoča kar največja udeležba.

33. člen

Zbor volivcev je sklepčen, če je navzočih vsaj ena desetina vseh volivcev v volilni enoti ali najmanj 50 volivcev, če gre za predlaganje kandidatov za odbornike občinskega ljudskega odbora, ali najmanj 100 volivcev, če gre za predlaganje kandidatov za odbornike okrajnega ali mestnega zbora.

Na zboru volivcev ima pravico sodelovati in glasovati vsak volivec, ki je vpisan v volilni imenik na območju volilne enote, za katero je sklican zbor.

34. člen

Predsednik občinskega oziroma mestnega ljudskega odbora začne zbor volivcev in ga vodi do izvolitve predsedstva. Za to lahko določi tudi drugega odbornika. Predsednik določi zapisnikarja.

Zbor volivcev izvoli izmed sebe najprej dva overitelja zapisnika, nato pa predsedstvo zbora.

Predsedstvo zbora volivcev je sestavljeno praviloma iz predsedujočega in dveh članov predsedstva.

35. člen

Po izvolitvi predsedstva pojasni predsedujoči namen tega zbora volivcev in način njegovega dela; pri tem obrazloži določbe členov 30 do 42, 45 in 46 tega zakona.

Nato določi zbor volivcev na predlog predsedujočega dnevni red; dnevni red mora obsegati:

1. volitev kandidacijske komisije,
2. predlaganje kandidatov,
3. obravnavanje predloga kandidatne liste in glasovanje o njem.

36. člen

Za sestavo kandidatne liste izvoli zbor volivcev izmed sebe kandidacijsko komisijo 9 do 21 članov in 4 do 10 namestnikov.

Pravico predlagati kandidacijsko komisijo ima najmanj 10 volivcev.

O predlogih za sestavo kandidacijske komisije se glasuje z dviganjem rok ali na drug primeren način, s katerim se da zanesljivo dognati, za katero kandidacijsko komisijo se je odločila večina volivcev.

Če je predlaganih več kandidacijskih komisij, se glasuje o vseh obenem.

Izvoljena je tista komisija, ki je dobila večino glasov.

Kandidacijska komisija izvoli izmed sebe predsednika.

37. člen

Kandidate za odbornike in njihove namestnike ima pravico predlagati vsak volivec, in sicer jih lahko predlaga toliko, kolikor je treba izvoliti v volilni enoti odbornikov in namestnikov. Predlogi se dajejo ustno.

Ko je predlaganje kandidatov in namestnikov končano, preneha zbor volivcev z delom najmanj za eno uro, da kandidacijska komisija medtem pripravi predlog za kandidatno listo.

38. člen

Kandidacijska komisija pretrese nato kandidate, ki so jih predlagali volivci. Če je predlagan za kandidata kakšen član kandidacijske komisije, mora zapustiti sejo za toliko časa, dokler se obravnava o njem. Če je predlaganih za kandidate ali njihove namestnike nad polovico članov kandidacijske komisije, pridejo na njihovo mesto namestniki.

Kandidacijska komisija ima pravico, da sprejme na kandidatno listo tudi druge kandidate.

Če sprejme kandidacijska komisija na kandidatno listo za kandidate in njihove namestnike več članov komisije kakor pa je izvoljenih namestnikov, sporoči to zboru volivcev, da izvoli novo kandidacijsko komisijo. V novo komisijo ne smejo biti izvoljene osebe, ki jih je prva komisija sprejela na kandidatno listo.

Predlog kandidacijske komisije mora obsegati najmanj dvakrat, največ pa trikrat toliko kandidatov, kot je treba izvoliti v volilni enoti odbornikov in namestnikov.

39. člen

Nato se zbor volivcev nadaljuje. Predsednik ali član komisije prebere volivcem predlog kandidatne liste in ga utemelji za vsakega kandidata.

Zbor volivcev pretrese predlog kandidatne liste. Volivci lahko dajo k predlogu kandidacijske komisije svoje pripombe in predloge. Nato se kandidacijska komisija še enkrat posvetuje o pripombah in predlogih zbora volivcev in sestavi svoj končni predlog kandidatne liste.

Predsednik ali član kandidacijske komisije prebere nato na zboru volivcev končni predlog kandidatne liste in ga obrazloži.

Zbor volivcev nato glasuje o končnem predlogu kandidatne liste. Glasuje se o predlogu v celoti z dviganjem rok.

Predlog kandidatne liste je sprejet, če je zanj glasovala večina navzočih volivcev.

40. člen

Da bi kandidacijska komisija mogla sestaviti predlog za kandidatno listo, lahko zahteva, naj se zbor volivcev preloži, vendar največ za tri dni.

Če se zbor volivcev preloži, lahko volivci predlagajo še nove kandidate za odbornike in njihove namestnike naravnost kandidacijski komisiji. Taki predlogi morajo biti dani najpozneje 24 ur pred novim zborom. Ko sestavlja kandidacijska komisija predlog kandidatne liste, pretrese tudi te predloge.

41. člen

Če zbor volivcev končnega predloga kandidatne liste ne sprejme, izvoli takoj novo kandidacijsko komisijo in namestnike. Za ves nadaljnji postopek veljajo določbe prejšnjih členov; vendar se sme zbor volivcev preložiti po 40. členu največ za dva dni.

Nova kandidacijska komisija mora pretresti tudi prej predlagane kandidate in njihove namestnike.

42. člen

O delu zbora volivcev se piše zapisnik. Zapisnik podpišejo predsedujoči, predsednik kandidacijske komisije, zapisnikar in oba overitelja.

Zapisnik mora obsegati zlasti: kraj in dan zbora volivcev ter uro začetka in konca zbora; volilno enoto, za katero je bil sklican; kdo ga je sklical in začel; priimek in ime članov predsedstva, zapisnikarja in overiteljev zapisnika; koliko volivcev je vpisanih v volilni imenik na območju te volilne enote; koliko volivcev je navzočih na zboru; dnevni red; predloge za kandidacijsko komisijo; izvoljeno kandidacijsko komisijo; predloge za kandidate; kandidatno listo, ki jo je predlagala kandidacijska komisija; način in izid glasovanja o predlogu kandidatne liste.

43. člen

Na zboru volivcev sprejet predlog kandidatne liste mora obsegati:

1. ime ljudskega odbora, v katerega se voli;
2. volilno enoto, za katero se predlaga kandidatna lista;
3. dan zbora volivcev, na katerem je bil predlog kandidatne liste sprejet;
4. dan volitev;
5. priimek in ime, poklic in bivališče kandidatov, pri volitvah v okrajni in mestni zbor pa tudi priimek in ime, poklic in bivališče njihovih namestnikov, in sicer tako, da se za podatki vsakega kandidata vpišejo podatki njegovega namestnika.

Predlog kandidatne liste podpišejo predsednik kandidacijske komisije in dva člana, ki ju določi kandidacijska komisija. Njihovi podpisi morajo

biti overjeni od pristojnega organa za overitve ali od ljudskega odbora občine ali mesta, na katerega območju je volilna enota, za katero se predlaga kandidatna lista.

44. člen

Kandidate lahko predlaga tudi določeno število državljanov tako, da vložijo pisemen predlog za kandidaturo.

Kandidate za volitve odbornikov lahko predlaga najmanj ena desetina vseh vpisanih volivcev tiste volilne enote, v kateri se voli, vendar za volitve odbornikov v občinski ljudski odbor ne sme biti manj kot 30 predlagateljev, ni pa treba, da bi jih bilo več kot 100. Če gre za volitve odbornikov v okrajni ali mestni zbor, pa ne sme biti manj kot 100 predlagateljev, ni pa treba, da bi jih bilo več kot 200.

Pravico predlagati kandidate za volitve odbornikov imajo samo osebe, ki imajo pravico voliti v volilni enoti, za katero se predlaga kandidatna lista.

Predlog kandidatne liste, ki ga je predložilo določeno število državljanov, mora obsegati najmanj dvakrat, največ pa trikrat toliko kandidatov, kot je treba izvoliti odbornikov in namestnikov v volilni enoti.

Predlog kandidatne liste po tem členu mora obsegati vse podatke iz 1., 2., 4. in 5. točke prvega odstavka 45. člena. Predlog podpišejo vsi predlagatelji. Njihovi podpisi morajo biti overjeni od pristojnega organa za overitve ali od ljudskega odbora občine ali mesta, na katerega območju je volilna enota, za katero se predlaga kandidatna lista.

45. člen

Predlog kandidatne liste po 45. oziroma 44. členu se predloži v dveh izvodih pristojni volilni komisiji v potrditev.

Podpisniki na predlogu kandidatne liste po zadnjem odstavku 45. člena oziroma prvi trije podpisniki na predlogu kandidatne liste po 44. členu se štejejo za vlagatelje liste in polnopravno predstavljajo kandidacijsko komisijo oziroma predlagatelje.

Predlogu kandidatne liste je treba priložiti:

1. pismeno privolitev vsakega kandidata in namestnika v kandidaturo, overjeno od pristojnega organa za overitve;

2. potrdilo pristojne komisije za volilne imenike, da so kandidati in njihovi namestniki vpisani v volilni imenik;

3. potrdilo pristojne komisije za volilne imenike, da so podpisniki na predlogu kandidatne liste vpisani v volilni imenik na območju ljudskega odbora, v katerega se voli, in da prebivajo v volilni enoti, za katero se lista vlaga.

Kot potrdilo po 3. točki prejšnjega odstavka velja tudi potrdilo občinskega ali mestnega ljudskega odbora, da so podpisniki predloga vpisani v volilni imenik; to potrdilo izda ljudski odbor ob overitvi podpisov.

Predlogu kandidatne liste, sprejete na zboru volivcev, je treba priložiti tudi prepis zapisnika o delu zbora volivcev, overjen od ljudskega odbora, na katerega območju je bil zbor.

46. člen

Isti volivec sme biti predlagatelj samo na enem predlogu kandidatne liste. Če podpiše kdo kot predlagatelj dva ali več predlogov, velja njegov podpis samo na tistem predlogu, ki je bil najprej predložen v potrditev.

3. Potrjevanje kandidatnih list

47. člen

Predlogi kandidatnih list se predložijo pristojni okrajni volilni komisiji v potrditev najpozneje 20 dni pred dnevom volitev.

Volilna komisija izda vlagateljem potrdilo o tem, kdaj je sprejela predlog kandidatne liste.

48. člen

Ko sprejme volilna komisija predlog kandidatne liste, preskusi takoj, ali je sestavljena po določbah tega zakona. Ako najde takšne formalne pomanjkljivosti, ki jih je nemogoče odpraviti, pozove takoj vlagatelje, naj jih odpravijo v roku, ki jim ga določi.

49. člen

Če volilna komisija ugotovi, da polovica ali več kandidatov ali namestnikov na predlagani kandidatni listi nima pravice biti voljenih, zavrne predlog in izda o tem vlagateljem odločbo najpozneje v 24 urah. Zoper to odločbo imajo vlagatelji pravico pritožbe v 24 urah po prejemu odločbe. Sodišče mora rešiti pritožbo v 24 urah po prejemu.

Če komisija ugotovi, da eden ali več kandidatov nima pravice biti voljen, zavrne predlog glede njih in izda v 24 urah o tem vlagateljem odločbo. Vlagatelji imajo pravico v 24 urah po prejemu odločbe predlagati namesto zavrjenih kandidatov ali namestnikov druge, ali pa se proti odločbi pritožiti.

50. člen

Če je predlog kandidatne liste v redu ali če vlagatelji grajane pomanjkljivosti v določenem jim roku odpravijo, izda volilna komisija vlagateljem v 24 urah odločbo, s katero potrdi kandidatno listo. V tej odločbi mora biti tudi povedano, kdaj je komisija predlog kandidatne liste sprejela in kateri je ta predlog po vrstnem redu.

51. člen

Predloga kandidatne liste vlagatelji ne morejo umakniti.

Če kakšen kandidat unre, duševno zboli ali stori kaznivo dejanje iz koristoljubja ali takšno kaznivo dejanje, za katero je zagrožena kazen, zaradi katere odborniku preneha mandat, ga črta volilna komisija s kandidatne liste na podlagi sporočila pristojnega urada, zavoda oziroma preiskovalnega organa.

4. Objava kandidatnih list

52. člen

Takoj ko konča volilna komisija postopek po 47. do 50. členu tega zakona, najpozneje pa 15 dni pred volitvami, objavi vse potrjene kandidatne liste.

Objava kandidatnih list obsega:

1. ime ljudskega odbora, v katerega se voli, in dan volitev;
2. za vsako volilno enoto posebej priimek in ime, poklic in bivališče vseh kandidatov in njihovih namestnikov, in sicer najprej za kandidatne liste, ki so bile postavljene na zboru volivcev, nato pa za druge kandidatne liste v tistem vrstnem redu, kakor so bile za posamezno volilno enoto potrjene, kan-

didati in namestniki z iste liste pa po vrsti, kakor so na predlogu kandidatne liste;

3. ime volilne komisije, ki je potrdila kandidatne liste in imena njenih članov.

Na vrhu kandidatne liste, sprejete na zboru volivcev, se vpišejo besede »kandidatna lista zbora volivcev«, na vrhu kandidatnih list, ki jih predložijo skupine državljanov, pa besede »kandidatna lista skupine državljanov«. *Kandidatne liste morajo biti jasno ločene ena od druge in morajo imeti vsaka svojo zaporedno številko.*

Volilna komisija skrbi, da se objavijo kandidatne liste v vseh krajih na območju ljudskega odbora, v katerega se voli, in sicer najpozneje 8 dni pred volitvami. Vsakemu volišču se pošlje najmanj en izvod za tisto volilno enoto potrjenih kandidatnih list najmanj 8 dni pred volitvami.

5. Volišča in volilni material

53. člen

Odborniki občinskega ljudskega odbora in odborniki okrajnega in mestnega zbora se volijo na voliščih; volišča določi volilna komisija po predlogu občinskega ljudskega odbora oziroma mestnega zbora.

Najmanj pet dni pred volitvami razglasi volilna komisija, kje bodo volišča in kateri volivci bodo glasovali na posameznih voliščih.

54. člen

Volišča se določijo tako, da glasuje na posameznem volišču približno 500 volivcev. V bolnišnicah, sanatorijih, invalidskih domovih in podobnih zavodih, v katerih je nad 25 volivcev, so posebna volišča.

Vsako volišče mora biti urejeno tako, da volivci lahko nemoteno ob popolnem varovanju tajnosti glasovanja izpolnijo glasovnice.

55. člen

Vlagatelji vsake potrjene kandidatne liste smejo najpozneje tri dni pred dnevom volitev priglasiti volilni komisiji po enega zaupnika svoje liste in njegovega namestnika za vsako volišče.

Volilna komisija izda najpozneje 48 ur po prejemu priglasitve vsakemu priglašenemu zaupniku kandidatne liste in njegovemu namestniku potrdilo, da sme biti navzoč pri glasovanju in pri delu volilnega odbora na volišču, za katero je priglašen.

56. člen

Občinski oziroma mestni ljudski odbor določi sporazumno z volilnim odborom v bližini volišča primerno mesto, kjer objavi volilni odbor potrjene kandidatne liste za tisto volilno enoto. To mesto je treba dati zaupnikom list na razpolago najpozneje 48 ur pred volitvami, da lahko razobesijo volilna gesla.

57. člen

Volilni material preskrbi okrajni oziroma mestni ljudski odbor ob sodelovanju volilne komisije.

58. člen

Glasovnica obsega:

1. ime ljudskega odbora, v katerega se voli, in dan volitev;
2. število odbornikov, ki jih je treba voliti v volilni enoti;
3. priimek, ime in poklic vseh kandidatov in njihovih namestnikov iz vseh potrjenih kandidatnih list za volilno enoto. Kandidati in njihovi namestniki so v glasovnici naštetih v enakem redu, kot v objavi potrjenih kandidatnih list. Pred imenom vsakega kandidata se vpiše zaporedna številka. V glasovnici so najprej naštetih kandidati z liste zbora volivcev, nato pa ločeno kandidati z liste skupine državljanov.

Vsaka glasovnica mora imeti pečat ljudskega odbora, v katerega se voli.

59. člen

Na dan pred volitvami se zberejo predsednik in člani volilnega odbora v poslopju, kjer se bo glasovalo in prevzamejo proti potrdilu od občinskega oziroma mestnega ljudskega odbora: glasovalno skrinjico, potrebno število glasovnic, overjen izpisek iz volilnega imenika, v katerega so vpisani volivci z območja tega volišča, overjeno objavo o potrditvi kandidatnih list in drugo, kar je potrebno.

Volilni odbor mora prešteti glasovnice in pregledati glasovalno skrinjico. Nato postavi skrinjico na mesto, kjer se bo drugi dan glasovalo. Pred skrinjico pa obesi na vidno mesto objavo potrjenih kandidatnih list.

60. člen

Ko volilni odbor pripravi vse, kar je potrebno za glasovanje, napravi o tem zapisnik.

Zapisnik podpišejo člani volilnega odbora in navzoči zaupniki kandidatnih list. Nato zapre volilni odbor okna, zaklene volilni prostor in zapečati vrata. Ključ vzame predsednik volilnega odbora. Nato postavi volilni odbor stražo.

6. Glasovanje

61. člen

Na dan volitev ob sedmi uri se zbere volilni odbor pred vrati volilnega prostora, ga odpre, pregleda ali je vse v redu in napravi zapisnik o tem, v kakšnem stanju je našel volilni prostor. Zapisnik podpišejo vsi člani volilnega odbora in navzoči zaupniki kandidatnih list. Nato razglasi predsednik volilnega odbora, da se prične glasovanje.

62. člen

Ves čas glasovanja morajo biti navzoči vsi člani volilnega odbora oziroma njihovi namestniki. Če zaupnik kakšne kandidatne liste zapusti volišče, se to vpiše v zapisnik, glasovanje se pa nadaljuje brez njega.

63. člen

Volilni odbor skrbi za red in mir na volišču. Če je treba, lahko zahteva predsednik volilnega odbora pomoč ljudske milice; dokler je ljudska milica na volišču, je pod njegovim vodstvom.

Nihče ne sme priti na volišče oborožen ali z nevarnim orodjem, razen ljudske milice, kadar jo pokliče predsednik volilnega odbora.

64. člen

V prostor, v katerem se glasuje, vstopajo volivci po vrsti drug za drugim. V volilnem prostoru ne sme biti naenkrat več kot 10 volivcev.

65. člen

Volivec glasuje osebno na volišču, na katerega območju je vpisan v volilni imenik. Predsednik in člani volilnega odbora ter njihovi namestniki in zaupniki kandidatnih list smejo glasovati na volišču, kjer delajo, četudi niso vpisani v izpisku iz volilnega imenika za to volišče, če predložijo potrjeno, da so vpisani v volilni imenik na območju ljudskega odbora, v katerega se voli.

66. člen

Vsak volivec mora na predsednikovo vprašanje glasno povedati svoj priimek in ime, v krajih, kjer je več volišč, pa tudi svoje stanovanje. Predsednik po potrebi volivca legitimira ali na drug način dožene njegovo istovetnost.

Nato predsednik pogleda v volilni imenik, ali je volivec v njem vpisan. Če je vpisan, obkroži predsednik njegovo zaporedno številko v izpisku iz volilnega imenika kot znak, da je glasoval. Tisti, ki vodi seznam glasovalcev, vpiše sproti v ta seznam priimek in ime vsakega volivca in številko, pod katero je vpisan v volilnem imeniku.

Zatem pojasni predsednik volivcu, kako se glasuje in mu izroči glasovnico.

67. člen

Člani volilnega odbora morajo volivcu na njegovo zahtevo ponovno pojasniti, kako se glasuje. Posebno morajo paziti, da volivca nihče ne ovira, ko izpolnjuje glasovnico, in da je tajnost glasovanja popolnoma zagotovljena.

Na volišču je prepovedana vsakršna agitacija za posamezne kandidate.

68. člen

Ko dobi volivec glasovnico, gre na mesto, ki je določeno za izpolnjevanje glasovnic.

Glasovnica se izpolni tako, da volivec obkroži tekoče številke tistih kandidatov, za katere želi glasovati.

Volivec lahko glasuje največ za toliko kandidatov, kot je treba v volilni enoti izvoliti odbornikov, in sicer le za tiste kandidate, katerih imena so vpisana v glasovnici. Pripisovanje novih kandidatov nima veljave.

Ko volivec izpolni glasovnico, jo prepogne na polovico, tako da so imena kandidatov na notranji strani, in jo odda v glasovalno skrinjico.

Ko je volivec glasoval, mora oditi z volišča.

69. člen

Nepismeni volivec in volivec, ki zaradi kakšne telesne hibe ne bi mogel glasovati tako, kot je določeno v prejšnjem členu, ima pravico pripeljati s seboj pred volilni odbor osebo, ki naj bi namesto njega izpolnila glasovnico ali jo oddala v glasovalno skrinjico. O tem odloči volilni odbor in vpiše to v zapisnik.

70. člen

Volilni odbor ne sme odreči glasovanja nikomur, ki je vpisan v zapisnik iz volilnega imenika za to volišče, in tudi ne osebam iz 65. člena tega zakona. Če ima kakšen član volilnega odbora ali zaupnik kandidatne liste glede posameznih volivcev kakšne pripombe, se to vpiše v zapisnik. Če hoče glasovati kakšen volivec, na čigar ime je že kdo glasoval, se njegov priimek in ime, poklic in bivališče vpišejo v zapisnik, glasovati mu pa volilni odbor ne dovoli.

71. člen

Glasovanje traja nepretrgano do 19. ure. Samo v primeru nereda se sme s privolitvijo večine volilnega odbora glasovanje odložiti, dokler se ne vzpostavi red. Zakaj je bilo glasovanje odloženo in za koliko časa, se vpiše v zapisnik. Ob 19. uri se volišče ali poslopje, v katerem se glasuje, zapre; po tem času se ne sme nihče več pustiti na volišče. Volivci, ki so že v poslopju oziroma na dvorišču, pa imajo pravico glasovati. Če je bilo glasovanje zaradi nereda odloženo za več kot eno uro, se za toliko časa podaljša.

Iz tehtnih razlogov lahko okrajna volilna komisija določi drug dnevni čas volitev, vendar mora trajati glasovanje nepretrgoma 12 ur.

72. člen

O glasovanju se piše zapisnik; vanj se vpišejo vsi pomembni dogodki na volišču.

Vsak član volilnega odbora in vsak zaupnik kandidatne liste lahko zahteva, da se vpišejo v zapisnik njegovo posebno mnenje in njegove pripombe. Zapisnik morajo podpisati vsi člani volilnega odbora. Podpišejo ga tudi navzoči zaupniki kandidatnih list. Če zaupniki zapisnika ne podpišejo, velja tudi brez njihovih podpisov.

7. Ugotavljanje izida glasovanja na volišču in postopek volilnega odbora po glasovanju

73. člen

Ko se glasovanje konča, prešteje volilni odbor neporabljene glasovnice, jih da v poseben omot in omot zapečati.

Nato ugotovi volilni odbor po izpisku iz volilnega imenika in po seznamu glasovalcev skupno število volivcev, ki so glasovali. Potem odpre glasovalno skrinjico in prešteje glasove na tale način: eden od volilnega odbora jemlje iz glasovalne skrinjice posamič glasovnice in glasno prebere z vsake imena kandidatov, za katere so volivci glasovali; drugi od volilnega odbora piše za vsakega kandidata posebej, koliko glasov je dobil; tretji zbira prebrane glasovnice.

Prečrtane, tako zamazane ali tako izpolnjene glasovnice, da se iz njih ne da zanesljivo ugotoviti, za katere kandidate je volivec glasoval, so neveljavne. Prav tako so tudi neveljavne glasovnice, na katerih ni obkrožena zaporedna številka sploh nobenega kandidata.

74. člen

Če je na glasovnici obkroženih več števil pred imeni kandidatov, kakor je treba v volilni cnoti izvoliti odbornikov, velja, da je volivec glasoval za

toliko kandidatov, kolikor se voli odbornikov, in sicer zaporedoma po vrsti, kakor so ti kandidati vpisani na glasovnici.

Ce je na glasovnici obkroženih manj števil, kakor je treba v volilni enoti izvoliti odbornikov, velja, da je volivec glasoval samo za tiste kandidate, pri katerih je obkrožil številko.

75. člen

Ko volilni odbor ugotovi izid glasovanja, sestavi o svojem delu zapisnik; vanj vpiše, koliko volilnih upravičencev je po izpisku iz volilnega imenika na območju tega volišča, koliko volivcev je glasovalo in koliko glasov je dobil vsak kandidat. Zapisnik podpišejo vsi člani volilnega odbora in navzoči zaupniki kandidatnih list.

Vsak član volilnega odbora in vsak zaupnik kandidatne liste lahko zahteva, da se njegovo posebno mnenje in pripombe vpišejo v zapisnik. Zapisnik velja tudi, če ga zaupniki ne podpišejo.

76. člen

Predsednik volilnega odbora razglasi izid glasovanja pred poslopjem, kjer se je glasovalo.

77. člen

Potem ko dožene volilni odbor izid glasovanja na volišču, da v omot vse zapisnike, izpisek iz volilnega imenika, seznam glasovalcev, uporabljene glasovnice in zapečaten omot z neuporabljenimi glasovnicami. Omot zapečati in naslovi na pristojno volilno komisijo.

Predsednik volilnega odbora nato osebno odda volilne spise volilni komisiji. S predsednikom imajo pravico iti tudi zaupniki kandidatnih list ali njihovi namestniki. Volilni material se mora vrniti ljudskemu odboru, ki vrne potrdilo.

Ce predsednik volilnega odbora ne more takoj oddati volilnih spisov volilni komisiji, ostane omot s spisi čez noč v volilnem prostoru. V tem primeru zapre predsednik volilnega odbora okna ter zaklene in zapečati vrata volilnega prostora in postavi stražo, da straži volilni prostor. Ključ shrani predsednik volilnega odbora. Straža ne sme pustiti nikogar v volilni prostor.

78. člen

Ce predsednik volilnega odbora ne odda volilnih spisov takoj na dan volitev volilni komisiji (tretji odstavek prejšnjega člena), se zbere volilni odbor drugo jutro ob 7. uri pred volilnim prostorom, odpre volilni prostor in pregleda, ali je vse v redu. O tem napravi poseben zapisnik. Nato vrne volilni odbor volilni material ljudskemu odboru, od katerega ga je prejel. Ljudski odbor vrne potrdilo. Nato predsednik volilnega odbora osebno odda volilne spise volilni komisiji. S predsednikom imajo pravico iti tudi zaupniki kandidatnih list ali njihovi namestniki.

8. Ugotavljanje volilnih izidov pri volilni komisiji in dodelitev mandatov

79. člen

Izid volitev v vse ljudske odbore ugotavljajo okrajne oziroma mestne volilne komisije na podlagi volilnih spisov.

80. člen

Volilna komisija ugotovi volilni izid za vsako volilno enoto posebej, in sicer tako, da ugotovi, koliko glasov je dobil vsak kandidat skupaj na vseh voliščih v volilni enoti.

Za vsako volilno enoto se dodeli toliko odborniških mandatov, kolikor je bilo treba v tej volilni enoti izvoliti odbornikov.

Izvoljeni so tisti kandidati, ki so dobili v vsej volilni enoti skupaj največ glasov.

Če sta v volilni enoti, v kateri se voli samo en odbornik, dobila dva ali več kandidatov enako število glasov, se opravijo ponovne volitve.

Če sta v volilni enoti, v kateri se volita dva ali več odbornikov, dobila dva ali več kandidatov, ki prihajajo v poštev za dodelitev zadnjega odborniškega mandata, enako število glasov, je izvoljen tisti od njih, ki je po vrstnem redu vpisan na glasovnici kot prvi med njimi.

81. člen

Vlagatelji kandidatnih list lahko prigrasijo volilni komisiji po enega zaupnika, ki ima pravico biti navzoč pri delu volilne komisije, ko ugotavlja volilni izid za volilno enoto, za katero so vlagatelji predlagali kandidatno listo.

82. člen

Volilna komisija napravi o svojem delu zapisnik. Vanj vpiše, koliko odbornikov je bilo treba izvoliti v vsaki volilni enoti, koliko kandidatov in namestnikov je bilo v vsaki volilni enoti, priimek, ime, poklic in bivališče vsakega kandidata in namestnika, če ga kandidat ima, koliko glasov je dobil vsak kandidat in katerim kandidatom je dodeljen mandat.

Vsak član volilne komisije in vsak zaupnik kandidatne liste lahko zahteva, da se vpišejo v zapisnik njegovo posebno mnenje in pripombe.

Zapisnik podpišejo vsi člani volilne komisije in navzoči zaupniki kandidatnih list. Zapisnik velja tudi, če ga zaupniki ne podpišejo.

83. člen

Volilna komisija izda izvoljenim odbornikom potrdilo o izvolitvi.

84. člen

Volilna komisija sporoči ljudskemu odboru, za katerega so bile volitve, koliko glasov je dobil vsak kandidat in kateri kandidati so izvoljeni, ter mu izroči vse volilne spise.

Ljudski odbor razglasi poročilo volilne komisije na svoji oglasni deski in na krajevno običajni način.

Volilne spise, ki se tičejo volitev občinskega ljudskega odbora, odda občinski ljudski odbor v hrambo okrajnemu ali mestnemu ljudskemu odboru.

85. člen

Vsak državljan ima pravico naznaniti nepravilnosti pri volitvah ljudskemu odboru, za katerega so bile volitve.

9. Ponovne volitve

86. člen

Ponovne volitve se opravijo:

1. če se volitve razveljavijo zaradi nepravilnosti pri volitvah;
2. če sta v volilni enoti, v kateri se voli samo en odbornik, dobila dva ali več kandidatov enako število glasov;
3. če se pri verifikaciji mandatov razveljavi izvolitev kakšnega kandidata.

87. člen

Ponovne volitve so praviloma prvo prihodnjo nedeljo. Ponovne volitve po 1. točki prejšnjega člena se opravijo samo na voliščih, kjer so bile ugotovljene nepravilnosti pri volitvah, ponovne volitve po 2. in 3. točki pa na vseh voliščih volilne enote.

Pri ponovnih volitvah se glasuje po že potrjenih kandidatnih listah.

Pri ponovnih volitvah po 2. točki 86. člena tega zakona se glasuje samo za tiste kandidate, ki so dobili enako število glasov (peti odstavek 80. člena). Če sta dva ali več kandidatov tudi pri ponovnih volitvah dobila enako število glasov, odloči žreb.

88. člen

Ponovne volitve razpiše volilna komisija, če se razveljavijo volitve po 3. točki 86. člena, pa ljudski odbor, ki je izvolitev razveljavil.

10. Nadomestne volitve

89. člen

Nadomestne volitve se razpišejo, če se odbornik odpokliče, če umre ali če drugače preneha njegov mandat, to pa samo takrat, če odbornik, čigar mandat je prenehal, nima namestnika ali če njegov namestnik nima več pogojev za odbornika.

Nadomestne volitve se opravijo v tisti volilni enoti, v kateri je bil izvoljen odbornik, ki mu je prenehal mandat.

Odpoklicani odbornik in njegov namestnik ne moreta kandidirati pri nadomestnih volitvah.

90. člen

Predpisi tretjega in četrtega poglavja se primerno uporabljajo tudi za nadomestne volitve.

Peto poglavje

VOLITVE ODBORNIKOV V ZBOR PROIZVAJALCEV

1. Splošne določbe

91. člen

V zборе proizvajalcev okrajnih in mestnih ljudskih odborov volijo odbornike po določbah tega zakona po svojih volilnih telesih tisti delovni ljudje, ki delajo v proizvodnji, prevozništvu in trgovini na območju okraja ali mesta, in sicer delavci in uslužbenci gospodarskih podjetij, kmetje, ki so člani kmetijskih zadrug; obrtni mojstri, pomočniki in taki delavci, ki delajo v obrtnih obratih in delavnicah oziroma ki so člani obrtniških zadrug.

V zборе proizvajalcev volijo odbornike tudi delavci in uslužbenci gospodarskih zavodov, za katere to določi pristojni republiški organ državne uprave.

2. Določitev števila odborniških mest po volilnih skupinah oziroma podskupinah

92. člen

Volitve v zbor proizvajalcev se opravljajo v gospodarskih organizacijah. Število odbornikov, ki jih volijo posamezne gospodarske organizacije, se določi tako, da se skupno število odbornikov, ki jih je treba izvoliti v zbor proizvajalcev, razdeli na posamezna gospodarska področja (volilne skupine), in sicer v razmerju z odstotkom, s katerim so ta področja udeležena pri skupnem družbenem produktu okraja ali mesta.

Odstotek udeležbe pri doseženem skupnem družbenem produktu se določi na podlagi družbenega plana okraja oziroma mesta za tekoče plansko leto.

93. člen

Skupno število odbornikov, ki jih je treba izvoliti v zbor proizvajalcev, se razdeli med te volilne skupine, ki jih sestavljajo posamezna gospodarska področja oziroma gospodarske panoge:

1. industrija, rudarstvo, gozdarstvo, stavbeništvo, komunalna dela in promet;
2. kmetijstvo;
3. trgovina in gostinstvo;
4. obrt.

94. člen

Volilna skupina kmetijstva se deli na tri podskupine:

1. državna kmetijska posestva;
2. kmečke delovne zadruge;
3. splošne kmetijske zadruge.

Skupno število odbornikov, ki odpade na kmetijstvo, se razdeli med državna kmetijska posestva, kmečke delovne zadruge in individualne kmete sorazmerno z odstotkom, s katerim so udeleženi pri skupni kmetijski družbeni proizvodnji okraja.

95. člen

Ako se na način, določen v prejšnjih členih, celotno število mandatov ne razdeli, se preostalo število mandatov razdeli tako, da se po en mandat dodeli tisti volilni skupini, ki ima po prvi razdelitvi največji odstotek vrednosti družbenega produkta, nato tisti, ki ima za njo največji odstotek in tako dalje, dokler se ne razdeli vse preostalo število mandatov.

Na enak način se tudi v volilni skupini kmetijstva razdeli morebitni ostanek mandatov na podskupine.

96. člen

Če bi kakšni volilni skupini (podskupini) ne pripadel niti en mandat, se ji dodeli en mandat, ne glede na odstotek udeležbe pri doseženem družbenem produktu okraja oziroma mesta.

Skupno število odborniških mandatov za zbor proizvajalcev se poveča za število, ki se dodeli po prejšnjem odstavku.

3. Volilne enote in razdelitev odborniških mest na posamezne volilne enote

97. člen

Število odbornikov, ki jih volijo posamezne gospodarske organizacije v posamezni volilni skupini, se določi po razmerju med številom proizvajalcev, organiziranih v posamezni gospodarski organizaciji, in med skupnim številom proizvajalcev, organiziranih v vseh gospodarskih organizacijah na posameznem gospodarskem področju (panogi), ki je posebna volilna skupina.

Na enak način se razdeli skupno število odborniških mest, dodeljenih posamezni podskupini s področja kmetijstva, na posamezne kmetijske organizacije, ki spadajo v to podskupino.

Količnik za porazdelitev mandatov na posamezne gospodarske organizacije iz ene volilne skupine (podskupine) se določi tako, da se skupno število proizvajalcev v okviru ene volilne skupine (podskupine) deli s številom odborniških mest, ki je določeno za volilno skupino (podskupino).

98. člen

Volilno enoto sestavlja ena ali več gospodarskih organizacij.

99. člen

Gospodarska organizacija, ki šteje toliko proizvajalcev, kolikor znaša količnik, je samostojna volilna enota in voli najmanj enega odbornika.

Če kakšna gospodarska organizacija nima toliko proizvajalcev, kolikor znaša količnik in ne more sama zase voliti vsaj enega odbornika, se dvoje ali več gospodarskih organizacij iste gospodarske panoge oziroma istega gospodarskega področja združi v eno volilno enoto. V taki volilni enoti se voli en odbornik ali največ dva.

100. člen

Če na način, določen v 97. členu tega zakona, vsa odborniška mesta, ki odpadejo na posamezno volilno skupino, ne bi bila razdeljena, se preostala odborniška mesta dodelijo tako, da dobijo po eno odborniško mesto po vrsti tiste volilne enote, ki imajo največji ostanek nad količnikom.

101. člen

V četrti volilni skupini (obrt) sestavljajo vsi obrtni obrati in delavnice na območju okrajne (mestne) obrtniške zbornice eno volilno enoto.

102. člen

Okrajni oziroma mestni ljudski odbor določi s svojim sklepom na podlagi določb 92. do 96. člena tega zakona:

1. skupno število odbornikov zbora proizvajalcev;
2. število odbornikov, ki jih volijo posamezne volilne skupine oziroma podskupine;
3. število odbornikov, ki jih v okviru vsake volilne skupine oziroma podskupine volijo posamezne gospodarske organizacije, ki so posebna volilna enota;
4. katere gospodarske organizacije v okviru posameznih volilnih skupin (podskupin) sestavljajo skupne volilne enote in koliko odbornikov voli vsaka skupna volilna enota.

Sklep o sestavljanju skupnih volilnih enot izda ljudski odbor na podlagi sporazumnega predloga gospodarskih organizacij, ki naj pridejo v skupne volilne enote. Če se ne morejo sporazumeti, odloči ljudski odbor sam, upoštevaje razloge, navedene v predlogih posameznih gospodarskih organizacij. Hkrati ugotovi ljudski odbor, ali so dani pogoji, da se poveča skupno število odbornikov zbora proizvajalcev po določbi drugega odstavka 96. člena tega zakona.

Sklep potrdi Prezidij Ljudske skupščine LRS.

4. Volilna telesa

103. člen

Odbornike zbora proizvajalcev voli volilno telo vsake volilne enote.

104. člen

Volilno telo takih gospodarskih organizacij, ki same volijo vsaj enega odbornika, je njihovo predstavniško telo (delavski svet gospodarske organizacije). Če gospodarska organizacija nima izvoljenega predstavniškega telesa, je volilno telo članski sestanek sindikalne organizacije.

Volilno telo kmetijske zadruge je njen združni zbor.

V volilni skupini obrti je volilno telo skupščina okrajne ali mestne obrtniške zbornice skupaj z delegati tistih sindikalnih organizacij v okraju, katerih člani so obrtni delavci.

105. člen

Volilno telo takih gospodarskih organizacij, ki sestavljajo skupno volilno enoto, sestavljajo delegati predstavniških teles gospodarskih organizacij, združenih v volilno enoto, oziroma na članskem sestanku sindikalne organizacije izvoljeni delegati, če kakšna gospodarska organizacija nima predstavniškega telesa,

5. Kandidiranje, glasovanje in ugotavljanje volilnih izidov

a) V gospodarski organizaciji, ki je samostojna volilna enota

106. člen

Kadar je gospodarska organizacija samostojna volilna enota, se postavi volilna komisija, določijo kandidati in izvolijo odborniki na seji oziroma zboru volilnega telesa.

107. člen

Volilno telo izvoli na svoji seji izmed sebe volilno komisijo, ki vodi volitve odbornikov. Volilna komisija je sestavljena iz treh članov; ti izberejo izmed sebe predsednika.

Volilno komisijo volijo člani volilnega telesa javno z dviganjem rok, če sami drugače ne sklenejo.

108. člen

Vsak član volilnega telesa lahko predlaga največ toliko kandidatov, kolikor je treba izvoliti odbornikov, in tudi enako število namestnikov.

Kandidatov mora biti najmanj dvakrat toliko, kot se voli odbornikov in namestnikov.

Člani volilne komisije ne morejo biti kandidati. Ako je član volilne komisije predlagan za kandidata, se izvoli na njegovo mesto drug član volilnega telesa.

109. člen

Po končanem predlaganju kandidatov sestavi volilna komisija seznam kandidatov tako, da vpiše kandidate in namestnike po vrsti, kakor so bili predlagani. Pred imenom vsakega kandidata se vpiše zaporedna številka.

Volilna komisija nato prebere na seji članom volilnega telesa seznam kandidatov in ga razobesi v prostoru, v katerem je seja volilnega telesa.

110. člen

Glasuje se tajno z glasovnicami.

Na vsaki glasovnici morajo biti napisana imena vseh kandidatov in njihovih namestnikov po vrsti tako, kot so v seznamu kandidatov, sestavljenem po 109. členu.

Pred glasovanjem da volilna komisija po eno glasovnico vsakemu navzočemu članu volilnega telesa.

111. člen

Glasovalec zaznamuje na glasovnici kandidate, ki jih hoče voliti, na ta način, da obkroži številke pred njihovimi imeni. Zaznamovati mora toliko kandidatov, kolikor se voli odbornikov. Dodajati ne sme imen oseb, ki niso bile predlagane za kandidate.

Potem ko je glasovalec obkrožil številke pred imeni kandidatov, prepogne glasovnico, pokaže volilni komisiji, da ima samo eno glasovnico, in jo vrže v volilno skrinjico.

112. člen

Ko je glasovanje končano, prešteje volilna komisija, koliko glasovalcev je v celoti glasovalo in koliko glasov je dobil vsak kandidat.

Za odbornike zbora proizvajalcev so izvoljeni tisti kandidati, ki so dobili največ glasov. Ako je dvoje ali več kandidatov, ki pridejo za dodelitev mandatov kot zadnji v poštov, dobilo enako število glasov, se zanje volitve ponovijo. Če dobi tudi pri ponovnih volitvah dvoje ali več kandidatov enako število glasov, odloči med njimi žreb.

O glasovanju se napravi zapisnik. Zapisnik obsega: število navzočih članov volilnega telesa, imena članov volilne komisije, koliko članov volilnega telesa je glasovalo, koliko glasov je dobil vsak kandidat, kateri kandidati so izvoljeni in opozoritve zaradi nepravilnosti pri volitvah.

Volilna komisija razglasi takoj po končanem šteju izid glasovanja in pošlje zapisnik in drug volilni material pristojni okrajni oziroma mestni volilni komisiji.

Okrajna oziroma mestna volilna komisija izda izvoljenim odbornikom potrdila o izvolitvi.

113. člen

Kolikor v 106. do 112. členu ni drugače določeno, se uporabljajo v tem postopku primerno določbe četrtega poglavja.

b) Za več gospodarskih organizacij združenih
v skupno volilno enoto

114. člen

Kadar je več gospodarskih organizacij združenih v skupno volilno enoto, sestavljajo volilno telo delegati teh gospodarskih organizacij po določbah 105. člena tega zakona.

Okrajni oziroma mestni ljudski odbor določi skupno število delegatov, ki sestavljajo volilno telo, in tudi, koliko delegatov pošlje vanj vsaka gospodarska organizacija. Skupno število delegatov za posamezno volilno telo ne sme biti manjše od 15 in ne večje od 90.

Število delegatov vsake gospodarske organizacije določi ljudski odbor sorazmerno s številom proizvajalcev tako, da pride v vseh gospodarskih organizacijah na vsakega delegata enako število proizvajalcev. Ne glede na to pa mora imeti vsaka gospodarska organizacija vsaj enega delegata.

115. člen

Prvo sejo volilnega telesa gospodarskih organizacij združenih v eno volilno enoto skliče tista gospodarska organizacija, ki ima največje število delegatov, če se gospodarske organizacije, ki sestavljajo volilno enoto, same drugače ne sporazumejo.

Seja volilnega telesa je sklepčna, če je navzočih najmanj dve tretjini delegatov.

116. člen

Volilno telo izbere izmed sebe predsednika, zapisnikarja in volilno komisijo, ki vodi kandidiranje in volitve.

117. člen

Za postopek pri volitvah se primerno uporabljajo odločbe 106. do 113. člena tega zakona.

c) V volilnem telesu za obrtno volilno skupino

118. člen

Odbornike, ki jih voli obrtna volilna skupina, izvoli skupščina obrtniške zbornice skupaj z delegati tistih sindikalnih organizacij v okraju, katerih člani so obrtni delavci.

Okrajni oziroma mestni ljudski odbor določi skupno število delegatov sindikalnih organizacij in tudi število, ki pride na posamezno sindikalno organizacijo.

Delegatov sindikalnih organizacij mora biti skupaj toliko, kot je članov skupščine obrtniške zbornice.

Za vsako sindikalno organizacijo določi ljudski odbor število delegatov v sorazmerju s številom njenih članov tako, da pride na posameznega delegata enako število članov sindikalne organizacije.

119. člen

Sejo volilnega telesa za obrtno volilno skupino skliče upravni odbor obrtniške zbornice.

Volilno telo lahko dela, če je navzočih najmanj dve tretjini njegovih članov.

120. člen

Za postopek pri volitvah, ki jih opravlja volilno telo za obrtno volilno skupino, se primerno uporabljajo določbe 117. člena tega zakona.

Drugi del

ODPOKLIC ODBORNIKOV LJUDSKIH ODBOROV

Šesto poglavje

SPLOŠNE DOLOČBE

121. člen

Volivci lahko odpokličejo odbornika, ki ne uživa več njihovega zaupanja.

122. člen

Pravico, odpoklicati odbornika občinskega ljudskega odbora in odbornika okrajnega oziroma mestnega zbora, imajo volivci volilne enote, v kateri je bil odbornik izvoljen.

Pravico, odpoklicati odbornika zbora proizvajalcev, imajo vsi člani volilnega telesa tiste volilne enote, v kateri je bil odbornik izvoljen.

123. člen

Predlog za odpoklic odbornika okrajnega ali mestnega ljudskega odbora ali ljudskega odbora mestne občine s posebnimi pravicami se poda Prezidiju Ljudske skupščine LRS, predlog za odpoklic občinskega odbornika pa okrajnemu oziroma mestnemu ljudskemu odboru.

124. člen

Hkrati z odbornikom se lahko odpokliče tudi njegov namestnik.

Če se odpokličeta odbornik in njegov namestnik, se razpišejo nadomestne volitve v volilni enoti, v kateri sta bila izvoljena.

125. člen

O odpoklicu se glasuje tajno z glasovnicami.

Odbornik je odpoklican samo, če je za odpoklic glasovala večina volivcev, ki so se udeležili glasovanja o odpoklicu, v vsakem primeru pa najmanj ena tretjina volivcev volilne enote oziroma ena tretjina članov volilnega telesa, ki je odbornika izvolilo.

126. člen

Odpoklicanemu odborniku preneha mandat z dnem, ko je njegov odpoklic izglasovan.

127. člen

Kolikor ni v tem poglavju posebej določeno, veljajo tudi za odpoklic določbe prvega poglavja tega zakona.

ODPOKLIC ODBORNIKOV OBČINSKEGA LJUDSKEGA ODBORA IN OKRAJNEGA OZIROMA MESTNEGA ZBORA

1. Predlog za odpoklic in razpis glasovanja o odpoklicu

128. člen

Postopek za odpoklic odbornika občinskega ljudskega odbora in okrajnega oziroma mestnega zbora se začne, če to predlaga najmanj ena petina volivcev volilne enote, v kateri je bil odbornik izvoljen.

Postopek za odpoklic odbornika se začne tudi na predlog občinskega ljudskega odbora ali okrajnega oziroma mestnega zbora, in sicer za takega odbornika, ki se najmanj šest mesecev ni udeležil nobene seje ljudskega odbora oziroma svojega zbora ali sveta ljudskega odbora, katerega član je, in se za to ni opravičil.

129. člen

Predlog za odpoklic je lahko samo pismen.

Predlog za odpoklic mora obsegati:

1. priimek, ime, poklic in bivališče odbornika, čigar odpoklic se predlaga;
2. ime ljudskega odbora, ki mu odbornik pripada;
3. označbo volilne enote, v kateri je bil odbornik izvoljen;
4. zakaj se predlaga odpoklic;
5. ime, priimek in bivališče volivcev, ki predlagajo odpoklic in njihove podpise.

Če se obenem predlaga tudi odpoklic odbornikovega namestnika, mora obsegati predlog enake podatke tudi za njega; v tem primeru veljajo podpisi predlagateljev za odpoklic odbornika in tudi za odpoklic njegovega namestnika.

Podpisi predlagateljev morajo biti overjeni od pristojnega ljudskega odbora ali od organa pristojnega za overitev.

Predlogu za odpoklic odbornika občinskega ljudskega odbora in odbornika okrajnega oziroma mestnega ljudskega zbora je treba priložiti potrdilo občinskega ljudskega odbora, da so predlagatelji vpisani v volilni imenik in volilni upravičenci v volilni enoti, v kateri je bil odbornik izvoljen.

Za vlagatelje veljajo prvi trije podpisniki predloga. Če predlaga odpoklic občinski ljudski odbor ali okrajni oziroma mestni zbor, velja za vlagatelja predloga ljudski odbor oziroma njegov zbor.

130. člen

Predlogu za odpoklic odbornika občinskega ljudskega odbora in okrajnega oziroma mestnega zbora, ki ga predloži določeno število volivcev, se mora priložiti tudi potrdilo pristojnega ljudskega odbora o skupnem številu vpisanih volivcev v volilni enoti.

131. člen

Prezidij Ljudske skupščine LRS oziroma mandatno-imunitetna komisija okrajnega oziroma mestnega ljudskega odbora, kateri se predloži predlog za odpoklic, preskusi, ali je predlog za odpoklic sestavljen v skladu z določbami tega zakona.

Prezidij Ljudske skupščine LRS oziroma mandatno-imunitetna komisija zavrne predlog, ki ne ustreza pogojem 5. točke 129. člena glede potrebnega števila podpisov predlagateljev in to sporoči predlagateljem.

Če ima predlog za odpoklic kakšne druge pomanjkljivosti, vrne Prezidij Ljudske skupščine LRS oziroma mandatno-imunitetna komisija predlagateljem predlog in jim določi rok, v katerem morajo pomanjkljivosti odpraviti.

Organ, kateremu se predloži predlog za odpoklic (123. člen), ne preizkuša, ali so razlogi v predlogu za odpoklic utemeljeni.

132. člen

Če Prezidij Ljudske skupščine LRS oziroma okrajni ali mestni ljudski odbor na podlagi mnenja svoje mandatno-imunitetne komisije ugotovi, da predlog za odpoklic odbornika oziroma njegovega namestnika ustreza določbam tega zakona oziroma da so grajane pomanjkljivosti v danem roku odpravljene, potrdi predlog in razpiše v volilni enoti, v kateri je bil odbornik izvoljen, glasovanje o odpoklicu.

Sklep, s katerim se razpiše glasovanje o odpoklicu, mora obsegati: priimek, ime, poklic in bivališče odbornika, čigar odpoklic se predlaga kakor tudi namestnika, če je predlagan tudi njegov odpoklic, volilno enoto, v kateri se bo glasovalo o odpoklicu in dan glasovanja.

Glasovanje se opravi v nedeljo.

133. člen

Organ, ki je razpisal glasovanje o odpoklicu, pošlje sklep o razpisu glasovanja pristojni volilni komisiji ljudskega odbora, katerega član je odbornik, in odborniku, o čigar odpoklicu naj se glasuje, kakor tudi njegovemu namestniku, če je predlagano; da se odpokliče tudi namestnika.

2. Glasovanje o odpoklicu in ugotovitev izida glasovanja

134. člen

Pristojna volilna komisija mora najkasneje deset dni pred dnevom glasovanja objaviti sklep o razpisu glasovanja za odpoklic na območju volilne enote, v kateri bo glasovanje, določiti volišča in imenovati za vsako volišče odbor za glasovanje o odpoklicu. Vsakemu odboru za glasovanje o odpoklicu pošlje en izvod sklepa o razpisu glasovanja.

Volivci glasujejo o odpoklicu na voliščih na območju volilne enote, v kateri se glasuje o odpoklicu.

135. člen

Najpozneje tri dni pred dnevom glasovanja o odpoklicu lahko odbornik, o čigar odpoklicu se glasuje, in vlagatelj predloga za odpoklic priglasijo volilni komisiji po enega zaupnika in njegovega namestnika za vsako volišče. Predlagani zaupniki in namestniki morajo imeti volilno pravico. Predsednik volilne komisije izda najpozneje 48 ur po prejemu priglasitve potrdilo vsakemu priglašenemu zaupniku in namestniku, da je lahko navzoč pri delu odbora za glasovanje o odpoklicu.

Odborniki, o katerih odpoklicu se glasuje, in predlagatelji odpoklica lahko prijavijo svojega zaupnika in njegovega namestnika tudi za udeležbo pri delu volilne komisije.

136. člen

Na vsakem volišču se postavi glasovalna skrinjica. Na skrinjico se pritrdi sklep o razpisu glasovanja o odpoklicu.

137. člen

O odpoklicu se glasuje z glasovnicami.

Na glasovnici mora biti priimek, ime in poklic odbornika, o čigar odpoklicu se glasuje, poleg njegovega imena pa morajo biti ena pod drugo napisane besede »za odpoklic« in »proti odpoklicu«. Ako se glasuje o odpoklicu odbornikovega namestnika, se mora na enak način izpolniti glasovnica tudi glede njega.

Predsednik odbora za glasovanje o odpoklicu izroči vsakemu volivcu glasovnico.

Če volivec glasuje za odpoklic odbornika oziroma namestnika, obkroži besedi »za odpoklic«, če pa glasuje proti odpoklicu, obkroži besedi »proti odpoklicu«.

138. člen

Ko je glasovanje končano, prešteje odbor za glasovanje o odpoklicu glasovnice in ugotovi število glasovnic »za odpoklic« kakor tudi število glasovnic »proti odpoklicu«.

Odbor napravi o svojem delu zapisnik. Vanj vpiše skupno število volivcev, vpisanih v volilni imenik oziroma v izpisek iz volilnega imenika, število glasovnic za odpoklic kakor tudi število glasovnic proti odpoklicu in koliko glasovnic je neveljavnih.

Nato razglasi predsednik odbora za glasovanje o odpoklicu izid glasovanja pred poslopljem, v katerem se je glasovalo.

139. člen

V 24 urah po končanem glasovanju pošlje odbor za glasovanje o odpoklicu vse spise o glasovanju volilni komisiji.

Volilna komisija ugotovi na podlagi zapisnika odbora za glasovanje po volilnem imeniku skupno število volivcev volilne enote, skupno število volivcev, ki so glasovali za odpoklic in skupno število volivcev, ki so glasovali proti odpoklicu. Na podlagi tega ugotovi, ali je odbornik odpoklican. Te podatke vpiše komisija v zapisnik o svojem delu. Enake podatke ugotovi volilna komisija tudi glede namestnika, če se je glasovalo tudi o njegovem odpoklicu.

140. člen

Če volilna komisija pri ugotavljanju izida glasovanja o odpoklicu ugotovi, da so bile na posameznih voliščih nepravilnosti, ki so vplivale na izid glasovanja, razveljavi glasovanje na teh voliščih, in odredi ponovno glasovanje za prvo prihodnjo nedeljo.

141. člen

Volilna komisija objavi izid glasovanja na oglasni deski okrajnega oziroma mestnega ljudskega odbora in pisмено naznani izid glasovanja odborniku, o čigar odpoklicu se je glasovalo, in njegovemu namestniku, če se je obenem glasovalo tudi o njegovem odpoklicu.

Volilna komisija pošlje takoj mandatno-imunitetni komisiji ljudskega odbora oziroma zbora ljudskega odbora, katerega odbornik je odpoklican, poročilo o svojem delu z vsemi spisi, ki se nanašajo na postopek v zvezi z odpoklicem.

Če mandatno-imunitetna komisija ugotovi, da je bil postopek za odpoklic pravičen in da je z odpoklicem prenehal odbornikov mandat, predlaga ljudskemu odboru oziroma okrajnemu ali mestnemu zboru, da se pokliče na njegovo mesto njegov namestnik. Če je bil odpoklican tudi odbornikov namestnik, predlaga mandatno-imunitetna komisija, da se razpišejo nadomestne volitve.

142. člen

Določbe četrtega poglavja tega zakona o delu volilne komisije in volilnega odbora, o volilnem materialu, o postopku pri glasovanju, in o razglasitvi volilnih izidov se primerno uporabljajo tudi za postopek o odpoklicu, kolikor v tem poglavju ni določeno drugače.

Osmo poglavje

ODPOKLIC ODBORNIKOV ZBORA PROIZVAJALCEV

1. Predlog za odpoklic in razpis glasovanja o odpoklicu

143. člen

Postopek za odpoklic odbornikov zbora proizvajalcev se začne:

a) za odbornika, ki ga je izvolil delavski svet gospodarske organizacije ali zbor kmetijske zadruga — na predlog najmanj ene petine članov delavskega sveta oziroma ene petine vseh članov kmetijske zadruga, ki imajo splošno volilno pravico;

b) za odbornika, ki ga je izvolilo skupno volilno telo, sestavljeno iz delegatov dveh ali več gospodarskih organizacij — na predlog delavskega sveta ene gospodarske organizacije oziroma delavskih svetov več gospodarskih organizacij, v katerih je najmanj ena petina vseh proizvajalcev tiste volilne enote, v kateri je bil odbornik, ki naj se odpokliče, izvoljen;

c) za odbornika, ki ga je izvolilo volilno telo, sestavljeno iz delegatov dveh ali več kmetijskih zadrug — na predlog zbora ene zadruga oziroma zborov več zadrug, v katerih je najmanj ena petina članov vseh kmetijskih zadrug iste volilne enote, v kateri je bil odbornik, ki naj se odpokliče, izvoljen;

č) za odbornika, ki ga je izvolilo volilno telo, sestavljeno iz članov obrtniške zbornice in delegatov sindikalnih organizacij obrtnih delavcev — na predlog najmanj ene petine skupnega števila članov obrtniške zbornice ali na predlog najmanj ene petine vseh obrtnih delavcev v okraju oziroma mestu, ki so člani sindikalnih organizacij obrtnih delavcev.

Postopek za odpoklic odbornika zbora proizvajalcev se začne tudi na predlog zbora proizvajalcev, in sicer za takega odbornika, ki se najmanj šest mesecev ni udeležil nobene seje ljudskega odbora oziroma svojega zbora ali sveta ljudskega odbora, katerega član je, in se za to ni opravičil.

144. člen

Predlog za odpoklic mora biti pismen in mora obsegati podatke po 1. do 4. točki drugega odstavka 129. člena.

Če se obenem predlaga tudi odpoklic odbornikovega namestnika, mora obsegati predlog enake podatke tudi za namestnika.

Predlogu za odpoklic po točki a) 143. člena je treba priložiti zapisnik seje delavskega sveta oziroma zbora kmetijske zadruga ter potrdilo okrajnega oziroma mestnega ljudskega odbora o skupnem številu volivcev te volilne enote.

Predlogu za odpoklic po točki b) oziroma točki c) 143. člena mora biti priložen prepis zapisnikov sej delavskih svetov oziroma zborov kmetijskih zadrug, na katerih je bil predlog sprejet; in potrdilo okrajnega oziroma mestnega ljudskega odbora, da število delavcev in uslužbencev gospodarskih organizacij oziroma članov kmetijskih zadrug, ki predlagajo odpoklic, znaša eno petino volivcev tiste volilne enote, ki je izvolila odbornika.

Predlogu za odpoklic, ki ga po točki č) 143. člena stavijo člani obrtniške zbornice, je treba priložiti prepis zapisnika seje skupščine obrtniške zbornice ter potrdilo okrajnega ljudskega odbora o skupnem številu obrtniške zbornice.

Za vlagatelje predloga po točki a), b) in c) 143. člena, veljajo delavski sveti gospodarskih organizacij oziroma kmetijske zadruga.

Za vlagatelje predloga po točki č) 143. člena veljajo prvi trije podpisniki predloga, če dajo predlog obrtni delavci; če da predlog obrtniška zbornica, velja za vlagatelja obrtniška zbornica.

Če predlaga odpoklic odbornika zbor proizvajalcev, velja za vlagatelja predloga zbor.

145. člen

Prezidij Ljudske skupščine LRS, ki se mu predloži predlog za odpoklic, preskusi, ali je predlog za odpoklic v skladu z določbami tega zakona.

Prezidij Ljudske skupščine LRS zavrne predlog za odpoklic, če ugotovi, da odpoklica ni predlagalo predpisano število za to upravičenih volivcev. To sporoči vlagateljem predloga.

Če ima predlog za odpoklic kakšne druge pomanjkljivosti, vrne Prezidij Ljudske skupščine LRS predlog vlagateljem, da napake odpravijo v roku, ki jim ga določi.

Prezidij Ljudske skupščine LRS ne raziskuje, ali so razlogi v predlogu za odpoklic upravičeni.

146. člen

Če Prezidij Ljudske skupščine LRS ugotovi, da predlog za odpoklic ustreza določbam tega zakona oziroma, da so bile pomanjkljivosti v danem roku odpravljene, potrdi predlog in razpiše glasovanje o odpoklicu v volilni enoti, v kateri je bil odbornik izvoljen.

Sklep, s katerim se razpiše glasovanje o odpoklicu, mora obsegati priimek, ime, poklic in bivališče odbornika, čigar odpoklic se predlaga in tudi namestnika, če se predlaga odpoklic tudi zanj, volilno enoto, v kateri bo glasovanje, in dan glasovanja.

147. člen

Prezidij Ljudske skupščine LRS pošlje sklep o razpisu glasovanja pristojni okrajni volilni komisiji, ljudskemu odboru, katerega član je odbornik, odborniku, o čigar odpoklicu naj se glasuje, in tudi njegovemu namestniku, če je glasovanje o odpoklicu razpisano tudi zanj.

Razpis glasovanja o odpoklicu se naznani tudi gospodarskim organizacijam, ki sestavljajo volilno enoto in sindikalnim organizacijam (114. člen).

2. Glasovanje o odpoklicu in ugotovitev izida glasovanja

148. člen

Glasovanje o odpoklicu odbornika opravi volilno telo, v katerem je bil odbornik izvoljen.

Glasovanje o odpoklicu vodi komisija treh članov; izvoli jo telo, ki glasuje o odpoklicu.

149. člen

O odpoklicu se glasuje z glasovnicami.

Na glasovnici mora biti priimek, ime in poklic odbornika, o čigar odpoklicu se glasuje; poleg njegovega imena morajo biti ena pod drugo napisane besede »za odpoklic« in »proti odpoklicu«. Če se glasuje o odpoklicu odbornikovega namestnika, mora biti na enak način izpolnjena glasovnica tudi glede njega.

Predsednik komisije izroči vsakemu volivcu glasovnico.

Če glasuje volivec za odpoklic odbornika oziroma namestnika, obkroži besedi »za odpoklic«, če glasuje proti njegovemu odpoklicu, obkroži besedi »proti odpoklicu«. Odbornik ali tudi namestnik je odpoklican, če je glasovala za odpoklic večina glasovalcev.

150. člen

Po končanem glasovanju komisija prešteje glasovnice in ugotovi, koliko glasovnic je bilo oddanih za odpoklic in koliko proti odpoklicu.

Po končanem štetju glasovnic se vpiše v zapisnik skupno število članov volilnega telesa, število navzočih članov, število glasovnic, oddanih za odpoklic, število glasovnic, oddanih proti odpoklicu in število neveljavnih glasovnic.

Nato se zapisnik z volilnimi spisi pošlje pristojni okrajni oziroma mestni volilni komisiji.

151. člen

Okrajna oziroma mestna volilna komisija sporoči izid glasovanja odborniku, o čigar odpoklicu se je glasovalo, in tudi njegovemu namestniku, če se je glasovalo tudi o njegovem odpoklicu.

Če je bil odbornik odpoklican, pošlje volilna komisija takoj mandatno-imunitetni komisiji zbora proizvajalcev ljudskega odbora, katerega odbornik je bil, poročilo o svojem delu z vsemi spisi, ki se nanašajo na glasovalni postopek.

Če je bil odbornik odpoklican, predlaga mandatno-imunitetna komisija zboru proizvajalcev, naj pokliče na njegovo mesto njegovega namestnika; če je odpoklican tudi odbornikov namestnik, predlaga, naj se razpišejo nadomestne volitve.

152. člen

Določbe četrtega poglavja tega zakona o delu volilne komisije in volilnega odbora, o volilnem materialu, o postopku pri glasovanju, in o razglasitvi volilnih izidov se primerno uporabljajo tudi za postopek o odpoklicu, kolikor v tem poglavju ni drugače določeno.

Tretji del

Deveto poglavje

OPOZORITVE IN PRITOŽBE

153. člen

Na nepravilnosti pri postopku za kandidiranje in na nepravilnosti pri delu volilnih organov, ki na volišču vodijo volitve oziroma glasovanje o odpoklicu, imajo volivci pravico opozoriti pristojno volilno komisijo.

Volilna komisija obravnava o opozoritvah in ukrene vse potrebno, da se odpravijo nepravilnosti, oziroma rešuje opozoritve v postopku za potrjevanje kandidatnih list in v postopku za ugotavljanje volilnih izidov oziroma izidov glasovanja o odpoklicu.

154. člen

Zoper nepravilnosti, ki jih napravi pri svojem delu okrajna oziroma mestna volilna komisija, zoper njene odločbe o ugotovitvi izida glasovanja in tudi v drugih primerih, ki jih omenja ta zakon, se lahko vložijo pritožba na okrožno sodišče, na katerega območju je sedež volilne komisije. Pritožba se vložijo pri okrajni oziroma mestni volilni komisiji.

Pritožbo lahko vložijo vlagatelji kandidatne liste, kandidati, volivci, vlagatelji predloga za odpoklic ter odbornik oziroma namestnik, o čigar odpoklicu se je glasovalo. Pravico do pritožbe imajo tudi gospodarske organizacije, kmetijske zadruge in obrtniška zbornica.

Pritožba se vložijo najpozneje v treh dneh, potem ko je okrajna oziroma mestna volilna komisija objavila volilni izid oziroma izid glasovanja o odpoklicu. Pritožba nima odločilne moči.

Te pritožbe rešuje sodišče kot nujne; odločba sodišča je dokončna.

155. člen

Če okrožno sodišče v pritožbenem postopku ugotovi, da so se pri glasovanju ali pri delu organov, ki na volišču vodijo volitve oziroma glasovanje o odpoklicu, zgodile take nepravilnosti, ki bi lahko vplivale na volilni izid, oziroma na izid glasovanja o odpoklicu, razglasi volitve oziroma glasovanje o odpoklicu na posameznih voliščih ali v vsej volilni enoti za neveljavne.

Deseto poglavje

KAZENSKÉ DOLOČBE

156. člen

Kaznivo dejanje stori in se kaznuje z denarno kaznijo ali z zapornom do enega leta:

1. kdor s podkupovanjem vpliva na volivca, da ne bi glasoval ali da bi glasoval po tuji volji ali da bi podpisal kandidaturo oziroma kandidatno listo ali predlog za odpoklic ali da bi odrekel podpis;

2. volivec, ki pri istih volitvah glasuje več kot enkrat, ali poskusi več kot enkrat glasovati;

3. kdor pri volitvah ali glasovanju za odpoklic glasuje ali poskusi glasovati namesto drugega pod njegovim imenom;

4. kdor kakorkoli prekrši tajnost glasovanja;

5. kdor napade volilni odbor oziroma odbor za glasovanje o odpoklicu, volilno komisijo ali katerega njegovih članov ali zaupnika kandidata ali na kakršenkoli način ovira delo volilnega odbora oziroma odbora za glasovanje o odpoklicu ali volilne komisije;

6. kdor pride na volišče z orožjem ali nevarnim orodjem ali kdor brez naročila predsednika volilnega odbora oziroma odbora o glasovanju za odpoklic ukaže, da se pripelje oborožena sila na volišče ali jo pripelje sam brez njegovega ukaza;

7. kdor uniči, prikrije, poškoduje ali odnese kakšno listino o volitvah oziroma o glasovanju o odpoklicu ali kakršenkoli predmet, ki je namenjen za volitve oziroma glasovanje o odpoklicu ali spremeni število glasov z dodajanjem, odvzemanjem ali kako drugače ali kdor brez pooblastila predruža kandidaturu oziroma kandidatno listo potem ko so jo predlagatelji že podpisali, ali brez pooblastila spremeni predlog za glasovanje o odpoklicu ali kakšno drugo listino v zvezi z glasovanjem o odpoklicu.

157. člen

Prekršek stori in se kaznuje z denarno kaznijo do 5000 dinarjev ali s kaznijo zapora do 15 dni:

1. kdor se pri glasovanju nedostojno obnaša;

2. kdor potem, ko je glasoval oziroma ko se dožene, da ni vpisan v volilni imenik na opomin predsednika volilnega odbora noče oditi z volišča.

158. člen

Kazniva dejanja in prekrške po tem zakonu, ki so storjeni do dneva volitev oziroma glasovanja o odpoklicu ali na sam dan volitev oziroma glasovanja o odpoklicu, vpišejo organi, ki na volišču vodijo volitve oziroma glasovanje o odpoklicu, v zapisnik z imeni storilcev in jih naznanijo pristojnemu javnemu tožilu.

Četrty del

Enajsto poglavje

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

159. člen

Vse listine, predloge za potrditev kandidatnih list, pritožbe in druge vloge in tudi vsa opravila pred ljudskimi sodišči, ki so v zvezi s tem zakonom, so prosta vseh državnih pristojbin.

160. člen

Pristojni republiški organ državne uprave je pooblaščen, da izda navodila za izvršitev tega zakona kakor tudi da predpiše obrazce za volilni material.

161. člen

Ta zakon začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu Ljudske republike Slovenije.

SPREMEMBE PREDLOGA ZAKONA O VOLITVAH IN ODPOKLICU ODBORNIKOV LJUDSKIH ODBOROV

7. člen

Drugi odstavek tega člena se spremeni in glasi:

»Volivcem je zagotovljena svobodna odločitev in tajnost glasovanja. Noben državni organ in nobena uradna oseba ne sme klicati volivca na odgovor zaradi glasovanja in tudi ne sme od njega zahtevati, naj pove, za koga je glasoval ali zakaj ni glasoval.«

8. člen

se črta.

9. člen

postane 8. člen in se vse nadaljnje številke členov za eno znižajo.

12. člen

Besedilo 5. odstavka se spremeni in glasi:

»Če preteče mandat ljudskemu odboru ali samo njegovemu zboru, se morajo volitve razpisati in opraviti pred potekom dobe, za katero je bil ljudski odbor ali njegov zbor izvoljen.«

14. člen

se spremeni in glasi:

»Če posameznemu odborniku okrajnega oziroma mestnega ljudskega odbora ali ljudskega odbora mestne občine s posebnimi pravicami preneha mandat, razpiše volitve z odlokom ljudski odbor, čigar član je ta odbornik. Volitve odbornika občinskega ljudskega odbora pa razpiše okrajni oziroma mestni zbor.«

20. člen

V drugi in tretji vrsti se črtajo besede »ali njegovega namestnika« in naj besedilo glasi:

»Če predsednik volilne komisije, član in namestnik kandidira za odbornika ljudskega odbora, preneha njegova funkcija v volilni komisiji.«

22. člen

Zadnji odstavek se spremeni in naj glasi:

»Kandidati za odbornike ne morejo biti člani in tudi ne namestniki članov volilnih odborov na območju ljudskega odbora, kjer kandidirajo.«

28. člen

Četrty odstavek se spremeni in naj glasi:

»Število odbornikov, katero voli posamezna volilna enota, se določi po razmerju med številom prebivalstva na območju volilne enote in med celokupnim številom prebivalstva na območju ljudskega odbora in sicer tako, da voli vsakega odbornika enako ali približno enako število volivcev v vseh volilnih enotah. Število prebivalcev se jemlje po podatkih zadnjega popisa prebivalstva, pri čemer se upošteva tudi povečanje prebivalstva, če se je

med tem časom povečalo v znatni meri zaradi izrednih okoliščin (povečanje industrije, izvrševanje večjih del in podobno).«

Med četrto in peti odstavek se vstavi nov odstavek z naslednjim besedilom:

»Če Prezidij Ljudske skupščine LRS razpusti okrajni ali mestni ljudski odbor ali ljudski odbor mestne občine s posebnimi pravicami, določi sam volilne enote in število odbornikov, ki se v teh enotah volijo; če se pa razpusti občinski ljudski odbor, določi oboje pristojni okrajni oziroma mestni ljudski odbor.«

30. člen

se spremeni in naj glasi:

»Ista oseba sme v isti ljudski odbor kandidirati samo v eni volilni enoti.«

31. člen

V peti in šesti vrsti se črtajo besede »največ pa trikrat« in novo besedilo glasi:

»Zbori volivcev, na katerih se predlagajo kandidati za odbornike, se sklicujejo po volilnih enotah. Kandidatna lista za volitev odbornikov za občinski ljudski odbor oziroma v okrajni ali mestni zbor, ki se postavi na zboru volivcev, mora imeti najmanj dvakrat toliko kandidatov, kot je treba v volilni enoti izvoliti odbornikov.«

35. člen

Besedilo tega člena se spremeni in naj glasi:

»Zbor volivcev je sklepčen, če je navzočih ena desetina vseh volivcev v volilni enoti ali 50 volivcev, če gre za predlaganje kandidatov za odbornika občinskega ljudskega odbora, oziroma 100 volivcev, če gre za predlaganje kandidatov za odbornike okrajnega ali mestnega zbora.«

Na zboru volivcev ima pravico sodelovati in glasovati vsak volivec, ki je vpisan v volilni imenik na območju volilne enote, za katero je sklican zbor.«

36. člen

Prvi odstavek se spremeni in naj glasi:

»Za sestavo kandidatne liste izvoli zbor volivcev izmed sebe kandidacijsko komisijo 7 do 21 članov in 3 do 10 namestnikov.«

37. člen

Besedilo tega člena se spremeni in glasi:

»Kandidate za odbornike ima pravico predlagati vsak volivec in sicer jih lahko predlaga toliko, kolikor je treba izvoliti v volilni enoti odbornikov. Predlogi se dajejo ustno.«

Ko je predlaganje kandidatov končano, preneha zbor volivcev z delom za toliko časa, da kandidacijska komisija medtem pripravi predlog za kandidatno listo.«

38. člen

Za prvo vrsto prvega odstavka se vstavi drugi odstavek, dalje se zadnji stavek prvega odstavka spremeni tako, da se nov prvi odstavek glasi:

»Kandidacijska komisija pretrese nato kandidate, ki s^o jih predlagali volivci. Kandidacijska komisija ima pravico, da sprejme na kandidatno listo tudi druge kandidate. Če je predlagan za kandidata kakšen član kandidacijske komisije, mora zapustiti sejo za toliko časa, dokler se obravnava o njem. Če je predlaganih za kandidate nad polovica članov kandidacijske komisije, pridejo na njihovo mesto namestniki.«

Tretji odstavek se spremeni in glasi:

»Če sprejme kandidacijska komisija na kandidatno listo za kandidate več članov komisije kakor pa je izvoljenih namestnikov, sporoči to zboru volivcev, da izvoli novo kandidacijsko komisijo. V novo komisijo ne smejo biti izvoljene osebe, ki jih je prva komisija sprejela na kandidatno listo.«

Četrty odstavek se spremeni in glasi:

»Predlog kandidacijske komisije mora obsegati najmanj dvakrat toliko kandidatov, kot je treba izvoliti v volilni enoti odbornikov.«

40. člen

Besedilo drugega odstavka se spremeni in glasi:

»Če se zbor volivcev preloži, lahko volivci medtem predlagajo še nove kandidate za odbornike naravnost kandidacijski komisiji. Ko sestavlja kandidacijska komisija predlog kandidatne liste, pretrese tudi te predloge.«

41. člen

V zadnji vrsti drugega odstavka se črtajo besede »in njihove namestnike« tako, da besedilo tega odstavka glasi:

»Nova kandidacijska komisija mora pretresti tudi prej predlagane kandidate.«

43. člen

Peta točka se spremeni in glasi:

»5. priimek in ime, poklic in bivališče kandidatov.«

44. člen

Četrty odstavek se spremeni in naj glasi:

»Predlog kandidatne liste, ki ga je predložilo določeno število državljanov, mora obsegati najmanj toliko kandidatov, kot je treba izvoliti odbornikov v volilni enoti.«

45. člen

Prva in druga točka tretjega odstavka se spremenita in naj glasita:

»1. pismeno privolitev vsakega kandidata v kandidaturo, overjeno od pristojnega organa za overitev;

2. potrdilo pristojne komisije za volilne imenike, da so kandidati vpisani v volilni imenik;«

49. člen

V prvem in drugem odstavku se besedilo spremeni in glasi:

»Če volilna komisija ugotovi, da polovica ali več kandidatov na predlagani kandidatni listi nima pravice biti voljenih, zavrne predlog in izda o tem vlagateljem odločbo najpozneje v 24 urah. Zoper to odločbo imajo vlagatelji pravico do pritožbe v 24 urah po prejemu odločbe. Sodišče mora rešiti pritožbo v 24 urah po prejemu.«

Če komisija ugotovi, da eden ali več kandidatov nima pravice biti voljen, zavrne predlog glede njih, in izda v 24 urah o tem vlagateljem odločbo. Vlagatelji imajo pravico v 24 urah po prejemu odločbe predlagati namesto zavrženih kandidatov druge ali pa se proti odločbi pritožiti.«

51. člen

Besedilo se spremeni in naj glasi:

»Predloga kandidatne liste vlagatelji ne morejo umakniti po preteku roka, ki je določen za vložitev kandidatne liste.

Če kandidat umre, izgubi volilno pravico ali duševno zbolí, ga črta volilna komisija iz kandidatne liste; če je zoper kandidata uveden postopek zaradi kaznivega dejanja iz koristoljubja ali takšnega kaznivega dejanja, za katero je zagrožena kazen, zaradi katere odborniku preneha mandat, ga črta s kandidatne liste le na predlog vlagateljev liste. V takih primerih lahko kandidacijska komisija oziroma vlagatelji kandidatne liste skupine državljanov predlagajo namesto črtanega kandidata novega kandidata, in sicer vsaj tri dni pred dnevom volitev.«

52. člen

Druga točka drugega odstavka se spremeni in naj glasi:

»Za vsako volilno enoto posebej priimek in ime, poklic in bivališče vseh kandidatov, in sicer najprej za kandidatne liste, ki so bile postavljene na zboru volivcev, nato pa za druge kandidatne liste v tistem vrstnem redu, kakor so bile za posamezno volilno enoto potrjene, kandidati z iste liste pa po vrsti, kakor so na predlogu kandidatne liste.«

58. člen

Točka 3 prvega odstavka se spremeni in glasi:

»3. priimek, ime in poklic vseh kandidatov iz vseh potrjenih kandidatnih list za volilno enoto. Kandidati so v glasovnici naštetí v enakem vrstnem redu kot v objavi potrjenih kandidatnih list. Pred imenom vsakega kandidata se vpiše zaporedna številka. V glasovnici so najprej naštetí kandidati z liste zbora volivcev, nato pa ločeno kandidati z liste skupine državljanov.«

82. člen

Prvi odstavek se spremeni in glasi:

»Volilna komisija napravi o svojem delu zapisnik. Vanj vpiše, koliko odbornikov je bilo treba izvoliti v vsaki volilni enoti, koliko kandidatov je bilo v vsaki volilni enoti, priimek, ime, poklic in bivališče vsakega kandidata, koliko glasov je dobil vsak kandidat in katerim kandidatom je dodeljen mandat.«

89. člen

Prvi in tretji odstavek se spremeni tako, da celoten člen glasi:

»Nadomestne volitve razpiše ljudski odbor, čigar odbornik se odpokliče, umre ali če drugače preneha njegov mandat.

Nadomestne volitve se opravijo v tisti volilni enoti, v kateri je bil izvoljen odbornik, ki mu je prenehal mandat.

Odpoklicani odbornik ne more kandidirati pri nadomestnih volitvah.«

91. člen

Drugi odstavek se spremeni in glasi:

»V zборе proizvajalcev volijo odbornike tudi delavci in uslužbenci tistih gospodarskih zavodov, ki jih določi po navodilih Prezidija Ljudske skupščine LRS pristojni okrajni oziroma mestni ljudski odbor.«

92. člen

V peti vrsti drugega odstavka se črtajo besede v oklepaju, tako da odstavek glasi:

»Število odbornikov, ki jih volijo posamezne gospodarske organizacije, se določi tako, da se skupno število odbornikov, ki jih je treba izvoliti v zbor proizvajalcev, razdeli na posamezna gospodarska področja in sicer v razmerju z odstotkom, s katerim so ta področja udeležena pri skupnem družbenem produktu okraja ali mesta.«

108. člen

Prvi in drugi odstavek se spremenita in glasita:

»Vsak član volilnega telesa lahko predlaga največ toliko kandidatov, kolikor je treba izvoliti odbornikov. Kandidatov mora biti najmanj dvakrat toliko, kolikor se voli odbornikov.«

109. člen

V tretji vrsti prvega odstavka se črtata besedi »in namestnike« tako, da ta odstavek glasi:

»Po končanem predlaganju kandidatov sestavi volilna komisija seznam kandidatov tako, da vpiše kandidate po vrsti, kakor so bili predlagani. Pred imenom vsakega kandidata se vpiše zaporedna številka.«

110. člen

V drugem odstavku se črtajo besede »in njihovih namestnikov« tako, da ta odstavek glasi:

»Na vsaki glasovnici morajo biti napisana imena vseh kandidatov po vrsti tako kot so v seznamu kandidatov, sestavljenem po 108. členu.«

124. člen

Prvi odstavek se črta, drugi odstavek pa se spremeni in glasi:

»Če se odpokliče odbornik, se razpišejo nadomestne volitve v volilni enoti, v kateri je bil izvoljen.«

128. člen

Zadnji besedi drugega odstavka se spremenita tako, da besedilo drugega odstavka glasi:

»Postopek za odpoklic odbornika se začne tudi na predlog občinskega ljudskega odbora ali okrajnega oziroma mestnega zbora, in sicer za takega odbornika, ki se najmanj šest mesecev ni udeležil nobene seje ljudskega odbora oziroma svojega zbora ali sveta ljudskega odbora, katerega član je in se zato ne opraviči.«

129. člen

Tretji odstavek se črta.

V tretji vrsti petega odstavka se briše beseda »ljudskega« pred besedo »zbor« tako, da ta odstavek glasi:

»Predlogu za odpoklic odbornika občinskega ljudskega odbora in odbornika okrajnega oziroma mestnega zbora je treba priložiti potrdilo občinskega ljudskega odbora, da so predlagatelji vpisani v volilni imenik in volilni upravičenci v volilni enoti, v kateri je bil odbornik izvoljen.«

131. člen

Besedilo prvega odstavka se spremeni in glasi:

»Prezidij Ljudske skupščine LRS oziroma mandatno-imunitetna komisija okrajnega oziroma mestnega zbora, kateri se predloži predlog za odpoklic, preskusi, ali je predlog za odpoklic sestavljen v skladu z določbami tega zakona.«

132. člen

Besedilo prvega in drugega odstavka se spremeni. Za drugim odstavkom se doda nov odstavek tako, da besedilo celotnega člena glasi:

»Če Prezidij Ljudske skupščine LRS oziroma okrajni ali mestni zbor na podlagi mnenja svoje mandatno-imunitetne komisije ugotovi, da predlog za odpoklic odbornika ustreza določbam tega zakona, oziroma da so grajane pomanjkljivosti v danem roku odpravljene, potrdi predlog in razpiše v volilni enoti, v kateri je bil odbornik izvoljen, glasovanje o odpoklicu.

Sklep, s katerim se razpiše glasovanje o odpoklicu, mora obsegati: priimek, ime, poklic in bivališče odbornika, čigar odpoklic se predlaga, volilno enoto, v kateri se bo glasovalo o odpoklicu in dan glasovanja.

Od dneva razpisa do dneva glasovanja mora preteči štirinajst dni.

Glasovanje se opravi v nedeljo.«

133. člen

Predzadnja in zadnja vrsta člena se črtata tako, da besedilo glasi:

»Organ, ki je razpisal glasovanje o odpoklicu, pošlje sklep o razpisu glasovanja pristojni volilni komisiji ljudskega odbora, katerega član je odbornik, in odborniku, o čigar odpoklicu naj se glasuje.«

137. člen

Zadnji stavek drugega odstavka se črta. V drugi in tretji vrsti zadnjega odstavka se črtata besedi »oziroma namestnika« in besedilo tega člena glasi:

»O odpoklicu se glasuje z glasovnicami.

Na glasovnici mora biti priimek, ime in poklic odbornika, o čigar odpoklicu se glasuje, poleg njegovega imena pa morajo biti ena pod drugo napisane besede »za odpoklic« in »proti odpoklicu«.

Predsednik odbora za glasovanje o odpoklicu izroči vsakemu volivcu glasovnico.

Če volivec glasuje za odpoklic odbornika, obkroži besedi »za odpoklic«, če pa glasuje proti odpoklicu, obkroži besedi »proti odpoklicu.«

139. člen

Zadnji stavek drugega odstavka se v celoti črta.

141. člen

Drugi odstavek se spremeni in glasi:

»Volilna komisija pošlje takoj mandatno-imunitetni komisiji ljudskega odbora oziroma okrajnega ali mestnega zbora, katerega odbornik je odpoklican, poročilo o svojem delu z vsemi spisi, ki se nanašajo na postopek v zvezi z odpoklicem.«

V tretjem odstavku se besedilo deloma črta tako, da glasi:

»Če mandatno-imunitetna komisija ugotovi, da je bil postopek za odpoklic pravilen in da je z odpoklicem prenehal odbornikov mandat, predlaga ljudskemu odboru oziroma okrajnemu ali mestnemu zboru, da se razpišejo nadomestne volitve.«

143. člen

V zadnjem odstavku se besedi »ni opravičil« nadomestita z besedami »ne opraviči« tako, da besedilo tega odstavka glasi:

»Postopek za odpoklic odbornika zbora proizvajalcev se začne tudi na predlog zbora proizvajalcev, in sicer za takega odbornika, ki se najmanj 6 mesecev ni udeležil nobene seje ljudskega odbora oziroma svojega zbora ali sveta ljudskega odbora, katerega član je in se zato ne opraviči.«

144. člen

Drugi odstavek člena se črta.

V petem odstavku se besedilo dopolni in glasi:

»Predlogu za odpoklic, ki ga po točki č) 142. člena stavijo člani obrtniške zbornice, je treba priložiti prepis zapisnika seje skupščine obrtniške zbornice oziroma članskega sestanka sindikalne organizacije obrtnih delavcev ter potrdilo okrajnega ljudskega odbora o skupnem številu obrtniške zbornice oziroma članov sindikalnih organizacij obrtnih delavcev.«

146. člen

V drugem odstavku se besedilo deloma črta, tako da glasi:

»Sklep, s katerim se razpiše glasovanje o odpoklicu, mora obsegati priimek, ime, poklic in bivališče odbornika, čigar odpoklic se predlaga, volilno enoto, v kateri bo glasovanje, in dan glasovanja.«

147. člen

Prvi odstavek se spremeni in glasi:

»Prezidij Ljudske skupščine LRS pošlje sklep o razpisu glasovanja pristojni okrajni volilni komisiji, ljudskemu odboru, katerega član je odbornik, in odborniku, o čigar odpoklicu naj se glasuje.«

149. člen

Zadnji stavek drugega odstavka se v celoti črta.

V četrtem odstavku se besedilo deloma črta, tako da glasi:

»Če glasuje volivec za odpoklic odbornika, obkroži besedi »za odpoklic«, če glasuje proti njegovemu odpoklicu, obkroži besedi »proti odpoklicu«. Odbornik je odpoklican, če je glasovala večina glasovalcev.«

151. člen

V prvem odstavku se besedilo deloma črta tako, da glasi:

»Okrajna oziroma mestna volilna komisija sporoči izid glasovanja odborniku, o čigar odpoklicu se je glasovalo.«

V tretjem odstavku se besedilo deloma črta in glasi:

»Če je bil odbornik odpoklican, predlaga mandatno-immunitetna komisija zboru proizvajalcev, naj se razpišejo nadomestne volitve.«

Med nadpis »Tretji del« in »Deveto poglavje« se vstavi nov nadpis »Pravno varstvo volilne pravice«.

154. člen

Drugi odstavek se spremeni in glasi:

»Pritožbo lahko vložijo vlagatelji kandidatne liste, kandidati, volivci, vlagatelji predloga za odpoklic ter odbornik, o čigar odpoklicu se je glasovalo. Pravico do pritožbe imajo tudi gospodarske organizacije, kmetijske zadruge, obrtniška zbornica in sindikalne organizacije obrtnih delavcev.«

160. člen

V prvi vrsti se črtata besedi »državne uprave« tako, da besedilo glasi:

»Pristojni republiški organ je pooblaščen, da izda navodila za izvršitev tega zakona kakor tudi, da predpiše obrazce za volilni material.«

LJUDSKA SKUPŠČINA LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

Zak. o. št. 26/1—52

Obl. št. 59/1—52

LJUDSKI SKUPŠČINI LRS

Ljubljani.

POROČILO

zakonodajnega odbora in odbora za ljudsko oblast Ljudske skupščine LRS k predlogu zakona o volitvah in odpoklicu odbornikov ljudskih odborov

Zakonodajni odbor in odbor za ljudsko oblast sta na svoji seji dne 26. junija 1952 obravnavala predlog zakona o volitvah in odpoklicu odbornikov ljudskih odborov, ki ga je vlada LRS na podlagi 61. člena ustave predložila Ljudski skupščini LRS. Po obrazložitvi predloženega zakonskega predloga po zastopniku vlade LRS dr. Marijanu Breclju sta odbora podrobno razpravljala o posameznih členih zakonskega predloga in pri tem ugotovila naslednje:

1. Predlog zakona o volitvah in odpoklicu odbornikov ljudskih odborov je v celoti v skladu s temeljnimi spremembami v naši družbeno-ekonomski ureditvi in organizaciji državne uprave, katerim se s tem prilagodi tudi naš volilni sistem pri ljudskih odborih.

2. Bistvena sprememba v organizaciji okrajnih in mestnih ljudskih odborov, to je uvedba zborov proizvajalcev, dobiva po predlogu tega zakona tudi pravičen odraz v našem volilnem sistemu, s čimer se zagotavlja neposrednim proizvajalcem odločujoča vloga v lokalnih organih ljudske oblasti.

3. Tudi način kandidiranja odbornikov v ljudske odbore pomeni nadaljnjo poglobitev naše socialistične demokracije s tem, da se neposredno na

zboru volivcev predlagajo in sprejmejo kandidati in da se ta način dopolnjuje tudi z možnostjo predlaganja po posameznih državljanih.

Med razpravo o tem zakonskem predlogu je predstavnik vlade predložil nekatere spremembe prvotnega vladnega predloga zakona, ki sta jih odbora osvojila in jih skupno s svojimi predlogi predlagata skupščini, da jih osvoji. Med drugim se predlaga, da odpade pri volitvah v okrajne in mestne ljudske odbore institucija namestnikov odbornikov, na kar se nanaša največji del predlaganih sprememb.

Predlogi za spremembo posameznih členov so vsebovani v posebni prilogi, ki je sestavni del tega poročila.

Po zaključeni razpravi o posameznih členih sta odbora soglasno sprejela zakonski predlog v celoti, za skupnega poročevalca sta določila Jožeta Globačnika in potrdila skupno poročilo. To poročilo dostavljata zakonodajni odbor in odbor za ljudsko oblast Ljudski skupščini LRS s predlogom, da ga v celoti sprejme in da zakonski predlog s predlaganimi spremembami uzakoni.

Ljubljana, dne 27. junija 1952.

Smrt fašizmu — svobodo narodu!

Zakonodajni odbor:

Tajnik:

Dr. Teodor Tomišek l.r.

Predsednik:

Dr. Jože Pokorn l.r.

Člani:

Jože Petejan l.r.
Slavica Božič l.r.
dr. France Hočevar l.r.
Josip Jeras l.r.
Leo Kovačič l.r.
dr. Anton Kržišnik l.r.
Anton Labura l.r.

inž. Jože Levstik l.r.
dr. Anton Melik l.r.
Danilo Petrinja l.r.
inž. Ivo Pinterič l.r.
dr. Miha Potočnik l.r.
Ivan Štucin l.r.
Albin Vipotnik l.r.

Odbor za ljudsko oblast:

Tajnik:

Vinko Hafner l.r.

Predsednik:

Vlado Krivic l.r.

Člani:

Vlado Majhen l.r.
Helena Borovšak l.r.
Albin Duje l.r.

Jože Primožič l.r.
Mitja Ribičič l.r.
Mira Svetina l.r.

Anton Utroša l.r.
Ignac Voljč l.r.
Jože Globačnik l.r.

PREDLOG ZAKONA
O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA
O RAZDELITVI LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE
NA MESTA, OKRAJE IN OBČINE

1. člen

5. člen zakona o razdelitvi Ljudske republike Slovenije na mesta, okraje in občine z dne 18. aprila 1952 (Ur. list LRS, št. 11/52) se deloma spremeni, in sicer:

1. v točki b) glede mesta Maribor tako:

a) od mesta Maribor se odcepi katastrska občina Rošpoh II z naseljem Rošpoh (del) in priključi k občini Srednje v okraju Maribor okolica;

b) k mestu Maribor se priključita iz okraja Maribor okolica od občine Zgornja Kungota katastrski občini Mali Rošpoh z naseljem Rošpoh (del) in Morski jarek z naseljem Rošpoh (del);

c) v sestavu mesta Maribor se ustanovi nova občina Kamnica, ki se uvrsti za ožjim mestnim območjem mesta Maribor, in ki obsega tele katastrske občine in naselja mesta Maribor:

Občina Kamnica

<i>Bresternica (del):</i>	Bresternica (del)
<i>Kamnica:</i>	Kamnica
<i>Mali Rošpoh:</i>	Rošpoh (del)
<i>Morski jarek:</i>	Rošpoh (del)
<i>Rošpoh I:</i>	Rošpoh (del)

2. v točki c) glede mesta Celje spremeni tako:

k mestu Celje se priključi iz okraja Celje okolica od občine Rečica del katastrske občine Tremerje z naseljem Tremerje (del); glede na to se pri mestu Celje za imenom naselja »Tremerje« črta beseda »del«.

2. člen

7. člen zakona se deloma spremeni, in sicer:

I. glede okraja Celje okolica tako:

1. od občine Breze se odcepi del katastrske občine Sv. Peter pri Jurkloštru in sicer del naselja Sv. Peter pri Jurkloštru ter priključi k občini Laško;

2. v občini Vransko se pri katastrski občini Zaplanina za imenom naselja »Zajasovnik« doda beseda »(del)«, za imenom »Zaplanina« pa se črta beseda »(del)«;

II. glede okraja Gorica tako:

1. a) od občine Kanal se odcepi del katastrske občine Kal z naseljem Kal nad Kanalom in priključi k novi občini Kal nad Kanalom;

b) ustanovi se nova občina Kal nad Kanalom, ki se uvrsti za občino Grgar, in ki obsega tele katastrske občine in naselja:

8. a) Kal nad Kanalom

<i>Kal (del):</i>	Kal nad Kanalom
-------------------	-----------------

2. a) od občine Šempeter pri Gorici se odcepijo katastrske občine Miren (del)* z naseljem Miren, Orehovlje z naseljem Orehovlje in Vrtoče z naseljem Vrtoče in priključijo k novi občini Miren;

b) ustanovi se nova občina Miren, ki se uvrsti za občino Kostanjevico, in ki obsega tele katastrske občine in naselja:

11. a Miren

<i>Miren (del)*:</i>	Miren
<i>Orehovlje:</i>	Orehovlje
<i>Vrtoče:</i>	Vrtoče

III. glede okraja Kranj tako:

1. od občine Gorenja vas se odcepi del katastrske občine Gorenji Novaki, in sicer naselje Novine in priključi k občini Cerklno v okraju Tolmin;

2. od občine Zminec se odcepi del katastrske občine Kovski vrh in sicer del naselja Bukov vrh in priključi k občini Poljane;

IV. glede okraja Krško tako:

1. točka 9 (občina Cerklje ob Krki) se dopolni tako, da obstoji katastrska občina Stojanski vrh (del) iz naselij Brvi, Izvir, Poštena vas, Stojanski vrh;

2. točka 10 (občina Čatež ob Savi) se dopolni tako, da obstoji katastrska občina Globočice iz naselij Čedno, Globočice, Kamence, Kraška vas, Mali Cirknik, Sobenja vas, Stankovo;

3. od občine Podsreda se odcepi katastrska občina Koprivnica z naselji Koprivnica in Prevole in priključi k občini Senovo;

4. točka 23 (občina Velika Dolina) se dopolni tako, da obstoji katastrska občina Velika Dolina iz naselij Cirknik, Gaj, Jesenice, Mala Dolina, Podgračeno, Spodnja Ribnica, Velika Dolina, Zgornja Ribnica;

V. glede okraja Ljubljana okolica tako:

od občine Vrhnika se odcepi katastrska občina Petkovec z naseljem Petkovec in priključi k občini Rovte;

VI. glede okraja Maribor okolica tako:

1. od občine Brezno — Podvelka se odcepi katastrska občina Zgornja Kapla (del) z naseljem Zgornja Kapla (del) ter priključi k občini Ožbalt ob Dravi; glede na to se v občini Ožbalt ob Dravi za imenom naselja »Zgornja Kapla« črta beseda »(del)«;

2. od občine Smartno na Pohorju se odcepijo katastrske občine Planina z naseljem Planina, Rep z naseljem Rep in Sv. Urh z naseljem Sv. Urh ter priključijo k občini Slovenska Bistrica;

VII. glede okraja Postojna tako:

od občine Postojna se odcepi del katastrske občine Slavina z naselji Koče in Slavina ter priključi k občini Pivka.

VIII. glede okraja Sežana tako:

1. od občine Herpelje se odcepi katastrska občina Črnotiče z naseljem Črnotiče in priključi k občini Podgorje;

2. od občine Sežana se odcepi del katastrske občine Štjak z naselji Nova vas in Poljané in priključi k občini Stanjel;

3. točka 11 (občina Sežana) se spremeni tako, da obsega katastrska občina Bazovica (del)* naselji Bazovica (del)* in Lipica;

4. v občini Stanjel se pri katastrski občini Štjak (del) črta naselje Kovači.

IX. glede okraja Slovenj Gradec tako:

1. sedež občine Mislinja se prenese iz Sv. Lenarta v Mislinjo;
2. od občine Prevalje se odcepi katastrska občina Guštanj (del) z naseljem Dobja vas (del) in priključi k občini Ravne na Koroškem;

X. glede okraja Šoštanj tako:

1. od občine Ljubno se odcepi del katastrske občine Št. Janž z naselji Grušovlje in Št. Janž in priključi k občini Rečica ob Savinji;
2. sedež občine Nazarje se prenese iz Nazarja v Lačjo vas;

XI. glede okraja Tolmin tako:

1. od občine Grahovo se odcepi katastrska občina Šentviška gora (del) z naseljem Šentviška gora (del) in priključi k občini Most na Soči; glede na to se v občini Most na Soči za imenom naselja »Šentviška gora« črta beseda »(del)«;
2. od občine Most na Soči se odcepi del katastrske občine Šentviška gora z naseljem Stopnik (del) ter priključi k občini Tribuša; glede na to se v občini Tribuša za imenom naselja »Stopnik« črta beseda »(del)«;
3. točka 9 (občina Tolmin) se dopolni tako, da obstoji
 - a) katastrska občina Čadrg iz naselij Čadrg, Zadlaz — Čadrg;
 - b) katastrska občina Žabče iz naselij Tolminske Ravne, Zadlaz—Žabče, Žabče;

XII. glede okraja Trbovlje tako:

od občine Zagorje ob Savi se odcepi del katastrske občine Konjšica z delom naselja Šklendrovce in priključi k občini Podkum.

5. člen

Ta zakon velja od dneva objave v Uradnem listu LRS.

LJUDSKA SKUPŠČINA
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

Zak. o. št. 25/1—52
Obl. št. 58/1—52

LJUDSKI SKUPŠČINI LRS

v

Ljubljani.

POROČILO

zakonodajnega odbora in odbora za ljudsko oblast k predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o razdelitvi Ljudske republike Slovenije na mesta, okraje in občine

Zakonodajni odbor in odbor za ljudsko oblast Ljudske skupščine LRS sta na svoji seji dne 26. junija 1952 razpravljala o predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o razdelitvi Ljudske republike Slovenije na mesta, okraje in občine. Odbora sta pri razpravljanju o predlogu tega zakona ugotovila, da so predlagane spremembe do sedaj uzakonjene upravnoteritorialne razdelitve nujne in umestne in da se z njimi ne spreminjajo bistvena

načela obstoječega zakona. Pri razpravi o tem zakonskem predlogu je predstavnik vlade dr. Marijan Breclj naknadno predlagal dvoje sprememb, ki sta ju odbora soglasno sprejela in ki se glase takole:

2. člen točka II se glede novoustanovljene občine Kal nad Kanalom spremeni in se glasi takole:

8. a Kal nad Kanalom

Kal (del): Kal nad Kanalom, Levpa (del)

Pri točki III se glede občine Zminec v okraju Kranj spremeni tako, da katastrska občina Sv. Ožbolt z naselji Sv. Andrej, Sv. Ožbolt in Sv. Petra hrib ostane pri občini Zminec in se ne priključi mestni občini Škofja Loka, kot stoji v predlogu zakona.

Z upoštevanjem predlaganih sprememb sta odbora zakonski predlog v celoti sprejela.

Na seji je bilo to poročilo prečitano in soglasno odobreno ter je bil za skupnega poročevalca obeh odborov določen Jože Petejan.

Poročilo dostavljata zakonodajni odbor in odbor za ljudsko oblast Ljudski skupščini Ljudske republike Slovenije s predlogom, da zakonski predlog sprejme in ga s predlaganimi spremembami uzakoni.

Ljubljana, dne 27. junija 1952.

Smrt fašizmu — svobodo narodu!

Zakonodajni odbor:

Tajnik:

Dr. Teodor Tomišek l.r.

Predsednik:

Dr. Jože Pokorn l.r.

Člani:

Jože Petejan l.r.
Slavica Božič l.r.
dr. France Hočevar l.r.
Josip Jeras l.r.
Leo Kovačič l.r.
dr. Anton Kržišnik l.r.
Anton Labura l.r.

inž. Jože Levstik l.r.
dr. Anton Melik l.r.
Danilo Petrinja l.r.
inž. Ivo Pinterič l.r.
dr. Miha Potočnik l.r.
Ivan Štucin l.r.
Albin Vipotnik l.r.

Odbor za ljudsko oblast:

Tajnik:

Vinko Hafner l.r.

Predsednik:

Vlado Krivic l.r.

Člani:

Vlado Majhen l.r.
Helena Borovšak l.r.
Albin Dujc l.r.

Jože Primožič l.r.
Mitja Ribičič l.r.
Mira Svetina l.r.

Anton Utroša l.r.
Ignac Voljč l.r.
Jože Globačnik l.r.

PREDLOG ODLOKA

LJUDSKE SKUPŠČINE LRS ZA POTRDITEV UREDBE, KI JO JE IZDALA VLADA LRS NA PODROČJU NARODNEGA GOSPODARSTVA V ČASU OD 14. DECEMBRA 1951 DO 30. JUNIJA 1952

Potrjuje se uredba, ki jo je izdala vlada LRS na podlagi zakona o pooblastilu vladi LRS za izdajanje uredb na področju narodnega gospodarstva z dne 23. januarja 1947, in sicer:

uredba z dne 14. januarja 1952, št. II-1575/1-51 z izbrisu zastavne pravice za stare terjatve (Uradni list LRS, št. 2-5/52).

Glede na 2. člen navedenega zakona predlaga vlada LRS, da Ljudska skupščina LRS navedeno uredbo potrdi.

PRESEDSTVO LJUDSKE SKUPŠČINE LRS

Predsednik

Dr. Ferdo Kozak

Podpredsednik

Dr. Anton Kržišnik

Tajniki:

Inž. Pavle Žaucer

Edo Mavrič

Marija Fifolt

SKUPŠČINSKI ODBORI

ZAKOŃODAJNI ODBOR

Dr. Jože Pokorn, predsednik

Jože Petejan, podpredsednik

Dr. Teodor TomiŃsek, tajnik

Slavica Božič

Milko Goršič

Jože Gričar

France Hočevar

Anton Labura

Inž. Jože Levstik

Dr. Anton Melik

Jože Molek

Danilo Petrinja

Ivan Janžekovič

Josip Jeras

Leo Kovačič

Dr. Anton Kržišnik

Inž. Ivo Pinterič

Dr. Miha Potočnik

Ivan Štucin

Albin Vipotnik

Janez Žunič

Namestniki:

Alojz Colarič

Draga Humek

Leopold Maček

Zdravko Smrekar

Jože Tramšek

ODBOR ZA GOSPODARSTVO IN FINANCE

Jože Borštinar, predsednik

Maks Krmelj, podpredsednik

Miha Berčič, tajnik

Stana Boštjančič

Franc. Češnovar

Jože Klanjšek

Anton Labura

Janko Markič

Andrej Petelin

Janez Petrovič

Inž. Alojz Pohar

Karel Reberšek

Ivan Trojar

Tone Ulrih

Martin Žugelj

Namestniki:

Tončka Dernikovič

Maks Ivanuša

Ivan Mavsar

ODBOR ZA LJUDSKO OBLAST

Vlado Krivic, predsednik
Vlado Majhen, podpredsednik
Vinko Hafner, tajnik

Helena Borovšak	Jože Primožič
Ervin Dolgan	Mitja Ribičič
Albin Dujc	Mira Svetina
Jože Globačnik	Anton Utroša
Viktor Kovač	Ignac Voljč
Franc Primožič	Jakob Žen

Namestniki:

Jernej Brolih	Ciril Majcen
Cvetka Vodopivec	

ODBOR ZA PROSNJE IN PRITOZBE

Ada Krivic, predsednik
Dr. Anton Kržišnik, podpredsednik
Stane Bobnar, tajnik

Alojz Diacci	Alojz Mlakar
Angela Očepek	

Namestnika:

Darinka Gregoretič	Albin Rehar
--------------------	-------------

MANDATNO-IMUNITETNI ODBOR

Ivo Svetina, predsednik
Andrej Stegnar, podpredsednik
Bogomil Vižintin, tajnik

Ivan Kovačič	Anton Medved
Nina Pokorn	

Namestnika:

Avgust Jazbinšek	Dolfka Paulus
------------------	---------------

ADMINISTRATIVNI ODBOR

Ivan Novak, predsednik
Franc Černe, podpredsednik
Ivo Krevs, tajnik

Rozika Bohinc	Franc Krese
Avgust Zupet	

Namestnika:

Albin Kovač	Janez Por.
-------------	------------

POSLANCI LJUDSKE SKUPŠČINE LRS

Ahčin dr. Marjan	Duje Albin	Kašpar Tilčka
Avbelj Viktor	Dular Alojz	Kavčič Stane
Avšič Jaka	Fajfar Tone	Kidrič Boris
Bajt Anton	Ferligoj Davorin	Kimovec Franc
Belšak Franc	Ficko Franc	Klanjšek Jože
Benko Alojz	Fifolt Marija	Klarič Rudolf
Berčič Miha	Furlan Slavko-Dušan	Kljukej Franc
Brglez Bela	Gerenčer Janez	Kmetec Anton
Bevk France	Golmajer Gašper	Kocbek Edvard
Bizjak Karel	Goršič Milko	Kocijančič Boris
Bizjak Stane	Globačnik Jože	Kociper Peter
Bleje Anton	Grabrijan Jože	Kodrič Rudi
Bobnar Stane	Grden Lovro	Koje Mihael
Bobovnik Kristjan	Gregoretič Darinka	Košmelj Miran
Bohinc Rozika	Greif Martin	Kovač Albin
Borovšak Helena	Grešak Ivan	Kovač Viktor
Borštnar Jože	Gričar Jože	Kovačič Ivan
Boštjančič Angela	Grm Karel	Kovačič Leo
Boštjančič Stana	Gruden Heliodor	Koprivnikar Stane
Božič Ivan	Hace Matevž	Kozak dr. Ferdo
Božič Slavica	Hafner Vinko	Kozak Vlado
Bratko Ivan	Hojnik Franc	Kraigher Boris
Brecelj dr. Marijan	Hočevar dr. France	Kraigher Sergej
Breje Tomo	Hribar Janez	Krese Franc-Coban
Brelih inž. Miloš	Hribar Jože	Krese Leopold
Brilej dr. Jože	Hribernik Rudolf	Krevs Ivo
Brolih Jernej	Hrovat inž. Alojz	Krivec Alojz
Carl Franc	Hukič Salko	Krivic Ada
Cerjak Ivan	Humek Draga	Krivic Vlado
Ciglič Mirka	Iljaž Franc	Krmelj Maks
Colarič Alojz	Ingolič Anton	Kržišnik dr. Anton
Colnar Edi	Ivanuša Maks	Kumar Andrej
Černe Franc	Jakomin Ivan	Kuraht Franc
Češnovar Franc	Jakopič Albert	Kurent Ančka
Čizmek Boris	Jakše Anton	Kurinčič Ivan
Dernač Jakob	Jamnik Franc	Labura Anton
Dernikovič Tončka	Janhuba Rudolf	Lampret Jože
Diacci Alojz	Janžekovič Ivan	Lavrič dr. Božidar
Dijak Anton	Jarc Bernard	Leskošek Franc
Dolenc Jože	Jazbinšek Avgust	Leskovec Franc
Dolgan Anton	Jensterle Albin	Levičnik Karel
Dolgan Ervin	Jeras Josip	Levstik inž. Jože
Dolinar Justin	Jerman Drago	Lubej Franc
Dolinšek Anton	Jerman Mirko	Lubej France
Dolinšek Mirko	Joha Štefan	Maček Ivan
Dolničar Anton	Juriševič Bogo	Maček Polde
Donaj Alojz	Kalčič Matija	Majcen Ciril
Dragan Franc	Kalin Boris	Majcen Ignac
Drakslar Marija	Kardelj Edvard	Majhen Vlado

Majnik Ivan-Džems
Maležič Matija
Marinko Miha
Markič Janko
Markoč Jože
Marolt Jože
Mavrič Edo
Mavsar Ivan
Medved Anton
Medved Franc
Mehle Janko
Melik dr. Anton
Mežek Marija
Mikulič Karel
Mlakar Alojz
Mlakar Janez
Modic dr. Heli
Mojšker Jakob
Molek Jože
Murn Alojz
Notar Karel
Novak Ivan
Novinšek Franc
Ocepek Angela
Orešič Jaka
Pangerl Franc
Paulus Dolfka
Pečnik Ivan
Perovšek Franc
Petejan Jože
Petelin Andrej
Petrinja Danilo
Petrovič Janez
Pihlar Ferdo
Pinterič inž. Ivo
Pipan inž. Boris
Pohar inž. Alojz
Polič Zoran
Pokorn dr. Jože
Pokorn Nina
Popit Franc
Por Janez
Poteko Vinko
Potočar Stane
Potočnik dr. Miha
Potrč dr. Jože

Prime Ivan
Primožič Franc
Primožič Jože
Rakar Niko
Raušer Anton
Reberšek Karel
Regent Ivan
Rehar Albin
Remec Mirko
Repar Stane
Ribič Alojz
Ribičič Mitja
Rogan Emilija
Rudolf Janko
Rus Jože
Sambt Štefan
Sekirnik Janko
Semič Stane-Daki
Serdinšek Angela
Simčič Albin
Simonič Franc
Skok Franc
Skubic Pepca
Smole Janko
Smrekar Zdravko
Stante Peter
Stegnar Andrej
Stopar Viktor
Svetina Ivo
Svetina Mira
Šabjan Štefan
Šega Andrej
Seme Jože
Šentjure Lidija
Šiftar Ivan
Šilih Niko
Škof Stane
Škerlavaj Milan
Šme Marija
Štekar Franc
Šterban Karel
Štucin Ivan
Šušteršič Anton
Švara Dušan
Tacar Martin
Tavčar Franc

Toman Tone
Tominšek dr. Teodor
Tomšič Vida
Tramšek Jože
Trojar Ivan
Trpin Alojz
Truden Anton
Turk Dušan
Ulrih Tone
Urh Ivan
Utroša Anton
Valenčič Alojz
Venišnik Milan
Verdev Bogo
Vida Geza
Vidmar Anton
Vidmar Josip
Vipotnik Albin
Vipotnik Janez
Vižintin Bogomil
Vodopivec Cvetka
Voje Ivan
Vojska Danilo
Voljč Ignac
Vratuša dr. Anton
Vrhovec Alojz
Vrhovšek Jelka
Zadravec Branko
Zalaznik Franc
Založnik Alojz
Zavasnik Franc
Zemljak Jože
Zihčrl Boris
Zlatnar Mirko
Zorko Edo
Zupan Anton
Zupančič Viktor
Zupet Avgust
Zaucer inž. Pavle
Žen Jakob
Žerko Stane
Žokalj Alojz
Žugelj Martin
Žunič Janez

PREZIDIJ LJUDSKE SKUPŠČINE LRS

Predsednik

Josip Vidmar

Podpredsednika

Ivan Regent

France Bevč

Tajnik

France Lubej

Člani:

Edvard Kardelj, Boris Kidrič, Josip Rus, Franc Leskošek, Miha Marinko, Jaka Avšič, Marijan Brečelj, Tone Fajfar, Janez Hribar, Boris Kraigher, Maks Krmelj, Ivan Maček, Janez Mlakar, Angela Ocepek, Zoran Polič, Janko Rudolf, Peter Stante, Lidija Šentjura.

VLADA LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

Predsednik vlade Miha Marinko;

Podpredsednik vlade in predsednik gospodarskega sveta Ivan Maček;

Podpredsednik vlade in predsednik sveta za zakonodajo in izgradnjo ljudske oblasti dr. Marijan Brečelj;

Minister — predsednik sveta za industrijo Franc Leskošek;

Minister — predsednik sveta za prosveto in kulturo Boris Zihlerl;

Minister — predsednik sveta za ljudsko zdravstvo in socialno politiko dr. Jože Potrč;

Minister — predsednik sveta za kmetijstvo in gozdarstvo Viktor Avbelj;

Minister — predsednik sveta za gradbene in komunalne zadeve Janez Vipotnik;

Minister — predsednik sveta za blagovni promet Albert Jakopič;

Minister za notranje zadeve Boris Kraigher;

Minister za finance Zoran Polič;

Minister za pravosodje dr. Heli Modic;

Minister — namestnik predsednika sveta za ljudsko zdravstvo in socialno politiko Tone Fajfar;

Minister — namestnik predsednika sveta za prosveto in kulturo Franc Kimovec.

VRHOVNO SODIŠČE LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

Predsednik

Dr. France Hočevar

Člani:

Jože Černe, Matej Dolničar, dr. Milko Gaber, dr. Albin Juhart, Karel Košc-
nina, Anton Krajšek, Pavel Marc, Karel Mejak, Silverij Pakiž, dr. Alojz Peric,
d.: Bogdan Petelin, Alojzij Piškur, Marko Simčič, dr. Teodor Tominšek,
Martin Žalik.

VSEBINA

III. IZREDNO ZASEDANJE

Prva seja — 30. junija 1952

Stran

Pred dnevnim redom:

1. Citanje ukaza Prezidija Ljudske skupščine LRS o sklicanju Ljudske skupščine LRS drugega sklica k III. izrednemu zasedanju na dan 30. junija 1952	3
2. Sporočila pred določitvijo dnevnega reda	3
3. Odsotnost ljudskih poslancev	4
4. Določitev dnevnega reda	4

Dnevni red:

1. Razprava in sklepanje o predlogu zakona o občinskih ljudskih odborih, o predlogu zakona o okrajnih ljudskih odborih in o predlogu zakona o ljudskih odborih mest in mestnih občin	4
Govornika:	
Poročevalec dr. Teodor Tominšek	4
Predsednik Sveta vlade LRS za zakonodajo in izgradnjo ljudske oblasti dr. Marijan Brecelj	7
2. Razprava in sklepanje o predlogu zakona o volitvah in odpoklicu odbornikov ljudskih odborov	16
Govornika:	
Poročevalec Jože Globačnik	16
Predsednik Sveta vlade LRS za zakonodajo in izgradnjo ljudske oblasti dr. Marijan Brecelj	17
3. Razprava in sklepanje o predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o razdelitvi Ljudske republike Slovenije na mesta, okraje in občine	20
Govornika:	
Poročevalec Jože Petejan	20
Predsednik Sveta vlade LRS za zakonodajo in izgradnjo ljudske oblasti dr. Marijan Brecelj	21
4. Potrditev uredbe, ki jo je izdala vlada LRS na področju narodnega gospodarstva	22

Priloge

1. Predlog zakona o občinskih ljudskih odborih	23
2. Spremembe predloga zakona o občinskih ljudskih odborih, sprejete na seji vlade LRS	51
3. Dodatni predlog vlade LRS o spremembah zakonskega predloga o občinskih ljudskih odborih	51

4. Spremembe predloga zakona o občinskih ljudskih odborih, ki sta jih sprejela zakonodajni odbor in odbor za ljudsko oblast Ljudske skupščine LRS	55
5. Predlog zakona o okrajnih ljudskih odborih	62
6. Spremembe predloga zakona o okrajnih ljudskih odborih, sprejete na seji vlade LRS	96
7. Dodatni predlog vlade LRS o spremembah zakonskega predloga o okrajnih ljudskih odborih	96
8. Spremembe predloga zakona o okrajnih ljudskih odborih, ki sta jih sprejela zakonodajni odbor in odbor za ljudsko oblast Ljudske skupščine LRS	100
9. Predlog zakona o ljudskih odborih mest in mestnih občin	109
10. Spremembe predloga zakona o ljudskih odborih mest in mestnih občin, sprejete na seji vlade LRS	149
11. Dodatni predlog vlade LRS o spremembah zakonskega predloga o ljudskih odborih mest in mestnih občin	149
12. Spremembe predloga zakona o ljudskih odborih mest in mestnih občin, ki sta jih sprejela zakonodajni odbor in odbor za ljudsko oblast Ljudske skupščine LRS	155
13. Poročilo zakonodajnega odbora in odbora za ljudsko oblast	166
14. Predlog odloka o razglasitvi zakona o občinskih ljudskih odborih, zakona o okrajnih ljudskih odborih in zakona o ljudskih odborih mest in mestnih občin	169
15. Predlog zakona o volitvah in odpoklicu odbornikov ljudskih odborov	169
16. Spremembe predloga zakona o volitvah in odpoklicu odbornikov ljudskih odborov	200
17. Poročilo zakonodajnega odbora in odbora za ljudsko oblast	207
18. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o razdelitvi Ljudske republike Slovenije na mesta, okraje in občine	209
19. Poročilo zakonodajnega odbora in odbora za ljudsko oblast	211
20. Predlog odloka Ljudske skupščine LRS za potrditev uredbe, ki jo je izdala vlada LRS na področju narodnega gospodarstva v času od 14. decembra 1951 do 30. junija 1952	215
21. Predsedstvo Ljudske skupščine LRS	214
Skupščinski odbori	214
Poslanci Ljudske skupščine LRS	216
22. Prezidij Ljudske skupščine LRS	218
23. Vlada Ljudske republike Slovenije	218
24. Vrhovno sodišče LRS	219

Za stenografski biro:
Milan Megušar — Borut

Natisnila
tiskarna »Toneta Tomšič«
v Ljubljani
oktobra 1952
v 500 izvodih

Obseg 224 strani

Izdala in založila
Ljudska skupščina LRS

